

ROGER BORNICHE

**POVESTEA
UNUI POLITIST**

CUPRINS

Această carte este eCAR	7
De ce pot descărca legal această carte de pe internet?	8
Cuvînt înainte	13
Antrenamentul	16
Prima rundă	73
A doua rundă	126
A treia rundă	168
A patra rundă	184
A cincea rundă	241
A şasea rundă	315
Anexa	333

POVEȘTEA UNUI POLIȚIST

COLECȚIA ENIGMA 1982 (NUMĂRUL 74)

ROBERT BORNICHE

editare și digitizare de

CAT GRAUR

...

EDIȚIE ECAR 2024

ACEASTĂ CARTE ESTE ECAR

O copie de lectură anticipată, cunoscută și sub denumirile de copie de revizuire avansată, ediție anticipată pentru cititor sau copie electronică avansată (ARC sau ARE), este o versiune gratuită a unei cărți noi sau a unei noi ediții, oferită de editor librarilor, bibliotecarilor, jurnaliștilor și altor profesioniști din domeniu înainte de distribuirea către public. Textul acestei ediții poate suferi modificări față de varianta finală, deoarece editorii iau în considerare comentariile cititorilor sau corectarea eventualelor erori identificate în manuscris. În plus, dacă un cititor influent sau un jurnalist oferă o opinie despre copie, aceasta poate fi inclusă în versiunea finală a cărții.

PENTRU RAPORTAREA EVENTUALELOR GREȘELI SAU întrebări, ne puteți contacta la adresa de email furnizată.

Clubul cărții digitale
dr.akoep@gmail.com

DE CE POT DESCĂRCA LEGAL ACEASTĂ CARTE DE PE INTERNET?

Concluzia: Avînd în vedere toate acestea înseamnă că este legal să realizez o copie a operei protejate pentru uzul meu sau al familiei și prietenilor apropiați și /sau „să dau o copie a unei opere protejate prin dreptul de autor unui membru al familiei sau unui prieten” îndeplinind condițiile legii. La fel de legal pot descărca de pe internet o copie digitală a unei cărți pe care o am în formă fizică, pe hîrtie deoarece „cînd deții o copie autorizată a unei opere (dar nu a unui program pentru calculator) și faci o nouă copie a operei pentru uz personal sau al „cercului familiei”, chiar dacă acea copie este realizată prin descărcarea ei de pe Internet” ești în drepturile tale și nu încalci legea dreptului de autor.

PE LARG:

Poziția oficială a **Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală, EUIPO**, exprimată prin **Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală**.

. . .

ÎNTREBĂRI FRECVENTE PRIVIND DREPTURILE DE AUTOR (cu aplicare la cărțile digitale, digitizate)

ÎNTREBĂRILE AU FOST COMPILATE DE REPREZENTANȚII intereselor consumatorilor. Experții naționali în domeniul drepturilor de autor din cele 27 de state membre ale UE au oferit răspunsuri conform propriei jurisdicții. Observatorul European coordonează aceste activități în cadrul grupurilor de lucru.

.....

**7. Am voie să dau o copie a unei opere protejate prin dreptul de autor unui membru al familiei sau unui prieten?*

LEGEA DREPTULUI DE AUTOR PERMITE UTILIZATORILOR autorizați ai unei opere să realizeze o copie a acesteia pentru uzul lor sau al familiei și prietenilor apropiați, dar numai dacă sînt îndeplinite anumite condiții: opera copiată trebuie să fi fost făcută publică, copia privată nu trebuie să afecteze utilizarea normală a operei copiate și reproducerea nu trebuie să prejudicieze titularul dreptului.

**8. Am voie să descarc o operă protejată prin dreptul de autor de pe Internet și contează ce tehnologie este utilizată sau dacă descarc doar părți ale operei?*

ESTE FOARTE POSIBIL CA DESCĂRCAREA UNEI OPERE protejate prin dreptul de autor de pe Internet, indiferent de tehnologia folosită, să încalce drepturile de autor asupra

operei respective. Concluzia este aceeași și dacă doar părți ale operei ar fi descărcate (mai puțin în cazul în care părțile descărcate nu ar reprezenta ceva protejat prin dreptul de autor). Pentru a nu încălca drepturile de autor ar trebui ori să ai autorizarea titularului de drepturi pentru a face descărcarea, ori să fie aplicabilă una dintre limitările dreptului de autor (de exemplu în situația în care descărcarea ar putea fi calificată drept copie privată). Această situație ar fi aplicabilă atunci când deții o copie autorizată a unei opere (dar nu a unui program pentru calculator) și faci o nouă copie a operei pentru uz personal sau al „cercului familiei”, chiar dacă acea copie este realizată prin descărcarea ei de pe Internet. Pentru a nu încălca drepturile de autor trebuie însă să te asiguri că atunci când descarci nu permiți, în același timp, și încărcarea operei de către alții.

[HTTPS://TINYURL.COM/CCDROCOPY](https://tinyurl.com/ccdrocopy)

Traducere de Alina Ledeanu.

Editura Univers, București – 1982

Din 1969, Editura Univers a început să publice o colecție de literatură polițistă sub numele „Enigma”, cuprinzând atât autori români, cât și străini. Colecția nu a avut numerotare, iar primul roman publicat a fost „Bruta” de Guy des Cars. Primele cărți au apărut sub sigla Editura pentru Literatură Universală, transformată mai apoi în Editura Univers.

CUVÎNT ÎNAINTE

Pînă astăzi, doar borfașilor li s-a dat cuvîntul. Rînd pe rînd, ei și-au depănat amintirile, au evocat greutățile propriiei îndeletniciri și au dezvăluit mizeriile închisorii.

În fața acestor lamentații, polițiștii au rămas muți.

Dacă m-am hotărît să rup această tăcere, într-o epocă în care poliția este mult mai rău văzută decît în trecut, n-o fac pentru a-i dezvinovăți pe cei ce luptă împotriva crimei și a delictului. Și nici pentru a-mi povesti viața.

Voi încerca să dovedesc cine sînt acești oameni detestați, prost cunoscuți – copoii, curcanii, sticleții – oamenii fără de care viața societății – fie că o recunoaște sau nu – ar deveni nesigură.

I-am cunoscut foarte bine pe borfași. De-a lungul întregii mele cariere la Siguranța Statului, am arestat 567.

Vă voi istorisi acum chiar povestea unuia dintre ei, cel mai necruțător ucigaș de după război.

O poveste, despre vinătoarea unui om, pe care am reconstituit-o în amănunt, cît se poate de adevărată și care a durat trei ani. Din motive lesne de înțeles, am modificat numele unor gangsteri care și-au ispășit pedeapsa și a unor polițiști astăzi în retragere.

Veți descoperi, de-a lungul unei nesfârșite anchete, cum funcționează marele mecanism al Poliției, de la pîrghiile uriașe pînă la cele mai infime roțițe. Și, în același timp, cine sînt și cum trăiesc acești oameni neobișnuiți – polițiștii.

R. B.

Şefului.

ANTRENAMENTUL

1

— BORNICHE, VINO IMEDIAT LA MINE.

Atît. La celălalt capăt al firului telefonul a şi fost închis.

Rămîn o clipă cu receptorul în mînă, apoi îl aşez la loc în furcă, încet, încă surprins de tonul tăios şi iritat al Şefului – de obicei binevoitor, curtenitor chiar.

Ziarul pe care tocmai îl citeam alunecă pe jos. Mă ridic şi-mi iau haina atîrnată pe spătarul scaunului. Verific dacă nu e şifonată, căci Şeful pretinde colaboratorilor săi o ținută impecabilă, dacă nu elegantă, îmi aranjez cravata şi ies. Din cîteva paşi traversez culoarul, în care pluteşte un miros de ceară de parchet. Două ciocănituri timide la uşa cu numărul 522 şi iată-mă aşteptînd, cu urechea ciulită, cu privirea ținută la plantonul ce-şi face rondul în hol, la cîteva metri de mine.

— Intră.

Comisarul principal Vieuchêne – obraz rotund, neted şi trandafiriu – mă aşteaptă aşezat la biroul său de fag. Siluetă impunătoare. Poartă un costum albastru-închis, iar din părul

negru, lins, pieptănat spre ceafă, o şuviță rebelă se ițește, ca o pană de corb. Expresia ochilor căprui, în general amabilă, e acum preocupată. Nu mă invită să iau loc, ci, nemișcat, continuă să examineze telegrama de urmărire pe care o ține între degetele plinuțe, cu unghii îngrijite. În sfârșit, ridică privirea spre mine:

— Buisson și Girier au evadat, îmi spune, întinzându-mi mesajul.

Îl iau și-l citesc: „Prefectura de Poliție, Direcția Poliției judiciare către toate posturile Prefecturii de Poliție, Siguranței Statului, Jandarmeriei – Stop – Căutați de urgență pe numitul Emile Buisson zis Domnul Emile, născut la 19 august 1902 la Paray-le-Monial (Saône-et-Loire), domiciliu necunoscut. Înălțimea: 1 m. 60, slab, părul și ochii negri – Stop – Acest individ, transferat la azilul de psihiatrie din Villejuif pentru supraveghere medicală, în timp ce-și ispășea condamnarea la muncă silnică, a evadat din clădirea spitalului la 3 septembrie, orele 10 dimineața – Stop – Evadarea a fost organizată cu ajutorul unor complici din afară – Stop – În momentul evadării, Buisson era însoțit de un alt recidivist, identificat după cum urmează: Girier René zis René Baston, născut la 9 noiembrie 1919 la Oullins (Rhône), fără domiciliu stabil, semnalmente: 1 m. 80, voinic, ochi de culoare deschisă, păr șaten, ușor ondulat – Stop – Acești indivizi sînt periculoși și, probabil, înarmați – Stop – Procedați la arestare și anunțați imediat Prefectura de Poliție, Direcția Poliției Judiciare, Quai des Orfèvres, 36, Paris, telefon Turbigo 92.00, interior 357 și 865. Semnat: Badin, Director adjunct – Terminat.”

Pun telegrama pe birou; Vieuchêne se cufundă în fotoliu, poziție care-i trădează pîntecul rotund, apoi, vîrîndu-și degetul mare în buzunarul de la vestă, îmi spune scandînd:

— Ascultă, Borniche, trebuie să mi-i găsești pe tipii ăștia înaintea Prefecturii, înaintea Jandarmeriei. Într-un cuvînt,

înaintea tuturor. Vreau să le dovedesc că Siguranța Statului există și că acest Quai des Orfèvres, cu curcanii lui cu tot nu are ultimul cuvânt în criminalistică. Îți dau totuși un sfat, Borniche: păzește-te de Buisson, e un ucigaș.

Șeful își vîră nasul într-un dosar și mă expediază, reamintindu-mi:

— Am spus, înaintea tuturor. Nu uita asta, Borniche.

Iată-mă din nou în camera 523, biroul meu, un dreptunghi de patru metri pe trei, cu pereți bej, pe care Administrația l-a mobilat, fără să se ruineze, cu două mese și două scaune din lemn alb, un coș pentru hîrtii și un telefon, și pe care-l împart cu inspectorul Hidoine, colegul meu. Cînd deschid ușa, îl găsesc în chiloți. Ca în fiecare dimineață cînd descinde la birou, Hidoine se schimbă. Își scoate pantalonii de wipcord, cizmele de călărie, vesta de tweed și îmbracă un costum cărămiziu cam lăliu – ținuta lui de lucru. Mi-a explicat, la început, că se deghizează astfel ca să facă praf fetele din metrou. E un tip înalt și osos, brun, cu trăsături delicate, cu privirea vioaie și veselă. Nimic din alura unui copoi. De cîte ori îl emoționează ceva, își împinge afară din gură cu un plescăit, proteza maxilarului superior, pe care o plasează apoi la loc, printr-o manevră dibace. Degeaba i-am tot spus că-i dezgustător: Hidoine nu reușește să scape de ticul ăsta scîrbos.

Și-a pus, în fine, pantalonii și mă întreabă:

— Ce vroia Șeful?

— Pe Buisson.

Hidoine se întoarce spre mine, surprins:

— Buisson? Cine mai e și ăsta?

— Habar n-am, aud pentru prima oară de el. Dar pot să-ți spun că Șeful îl vrea cu orice preț! Mi-a ținut un întreg discurs ca să-l găsim înaintea celor de la P.P., pe care nu-i înghite. Îmi închipui că dacă punem mîna pe Buisson, asta îi va servi la

avansare. Nu uita că urmează să fie numiți încă șapte șefi de divizie.

Hidoine dă din cap cu subînțeles:

— Mda, oftează el, e clar. Adio tihnă și biliard electric.

Hidoine e un as în materie de biliard electric, campionul de necontestat al partidelor dinainte cîștigate. Scot din sertarul meu două fișe verzi și înscriu pe fiecare din ele sus, în colțul din stînga, PJ/I, inițialele Poliției Judiciare, Secția I, a mea. Notez pe una din ele numele și prenumele lui Buisson, data nașterii, iar pe cealaltă datele lui Girier. Le semnez.

— Bun, îi spun lui Hidoine, urc la arhivă. Dacă mă caută cineva...

— Știu, mă întrerupe Hidoine, te-ai evaporat.

DE FIECARE DATĂ TOTUL ÎNCEPE AICI, LA ARHIVE. ACESTEA ocupă la etajul al șaselea al clădirii Siguranței Statului, de pe strada Saussaies, chiar deasupra biroului meu, o sală imensă ce înconjoară curtea interioară, în fundul căreia poți zări mașinile înalților funcționari și pe șoferii lor, plesnind de grăsime de atîta stat pe loc.

Mai multe milioane de fișe, clasate alfabetic și fonetic, dormitează în suporturi care alunecă în stelaje compartimentate, adăpostite la rîndul lor în sertare uriașe, despărțite între ele prin culoare speciale. Fiecare fișă cuprinde starea civilă a individului pasibil de a intra sub urmărire, împreună cu numărul dosarului său, fie el administrativ, individual sau criminalistic.

Figurează aici și cetățeni nevinovați, notați, în fișierul central în urma unei simple cereri de pașaport, act de identitate sau permis de vînătoare. Figurează aici, pentru că poliția e înțeleaptă și consideră că nevinovații se transformă uneori în vinovați și că e preferabil să știi totul dinainte

despre ei. Datele lor sînt grupate în dosarele administrative, numite D.A. Cît despre vinovați, biografia, fotografiile, judecarea și transferul lor de la o închisoare la alta sînt consemnate în dosarele individuale, pe scurt D.I.

Infracțiunile acestora și ale complicilor lor ticsesc așa-zisele D.C. sau dosarele criminalistice. Acest important clasament e ținut la zi de vreo sută de inspectori arhivari în bluze gri.

Șeful lor este inspectorul principal Roblin, un lungan cu tîmple argintii, amabil și pedant, pe care entuziasmul meu îl amuză și-l neliniștește în egală măsură. La prima noastră întîlnire, cu trei ani în urmă, mă întrebasese ce vîrstă am:

— Douăzeci și cinci, domnule inspector.

— Se vede. Eu am patruzeci și doi și sînt sigur că mă crezi un babalîc răsufiat. Dar o să-ți treacă, ai să vezi. Tot alunecînd aici pe coji de banană, ai să te alegi cu multe vînațai în fund și cu mai puțin elan.

De astă dată, aruncă o privire pe cele două fișe și scrișnește din dinți:

— Buisson? Mare ticălos. Dosarul lui e un monument. Cea mai făcut? Îl credeam la răcoare...

— A fost, dar a evadat azi-dimineață împreună cu un anume Girier.

— Aha! Și tu vrei să-l prinzi?.

Dau din cap că da. Roblin rămîne cîteva clipe tăcut, apoi:

— Borniche, nu-l lăsa să tragă primul, Buisson ăsta e o fiară.

Îl privesc cum se pierde în nesfîrșitul labirint, cu cele două fișe în mîna. Mă cuprinde o senzație de îndoială, aproape de neputință, de care nu reușesc să scap. La ora asta, Prefectura de Poliție trebuie să fie în fierbere. Comisarul Pinault, șeful Brigăzii de criminalistică, i-a convocat pe cei mai buni oameni ai săi, pe Courchamp și Poirier, împreună cu echipele lor, și i-a pus pe urmele lui Buisson. În total, vreo două sute

de oameni. La Brigada mobilă, comisarul Clot, zîmbind pe sub mustața-i subțire, a ținut același consiliu de război împreună cu adjunctul său, inspectorul principal Morin, și ordinul a sunat la fel de categoric: puneți mîna pe Buisson. Sînt, și acolo, mai bine de o sută de polițiști. Fără să-i mai pun la socoteală pe cei de la brigăzile teritoriale, de la brigăzile mobile, de la jandarmerie, și cîți or mai fi!

Descurajat, mă gîndesc că la Siguranță, în afara Șefului, care preferă în locul străzii fotoliul, nu sîntem decît doi – Hidoine și cu mine – și noi urmează să participăm la această competiție și să prindem un om pe care nu l-am văzut niciodată, periculos pe cît se pare și, firește, bănuitor ca o fiară hăituită.

— Uite, astea sînt isprăvile domnului Emile, îmi spune Roblin, din nou lîngă mine, așezînd pe masă un vraf de dosare. Ai cu ce te distra, Buisson nu-i un tip oarecare.

— De ce?

— Pentru că e inteligent, asta se vede de la o poștă, și pe deasupra viclean, meticulos, prudent și curajos. Știi de ce mureau toți de frica lui?

— Nu.

— Pentru că, pe lîngă revolver, dumnealui umbla și cu o grenadă în buzunar, ca să sară-n aer odată cu sticletele care l-ar fi umflat. Spune-mi, vrei să citești aici dosarele astea, sau le iei cu tine?

— Le iau.

Roblin îmi face complice cu ochiul.

— Ai dreptate, puștiule. Așa ai să afli dacă le mai vrea cineva. Nu strică să știi cine.

Mă întorc în biroul meu cu mapele sub braț. Hidoine mi-a lăsat un bilețel pe masă, informîndu-mă că se afla la Santa-Maria, un bar american de pe strada Saussaies. Deschid primul dosar.

. . .

21 DECEMBRIE 1937. PESTE TROYES, S-A LĂSAT UN GER DE crapă pietrele. Un bărbat destul de înalt, puțin adus de umeri, cu mâinile îndesate în buzunarele paltonului gros, croit impecabil, și o femeie zgribulită în haina groasă, de blană, intră grăbiți într-un magazin aflat nu departe de strada Colonel-Driand. Patronul, domnul Nas, îi așteaptă. Bărbatul își scoate pălăria, își descheie paltonul și face prezentările.

— Dînsa este doamna Felippe, despre care v-am vorbit săptămîna trecută, și care dorește să închirieze prăvălia dumneavoastră.

Domnul Nas se grăbește să o salute pe tînăra femeie brună. E încîntat. Frumoasa doamnă Felippe intenționează să deschidă un salon de coafură și, pînă la întocmirea actelor, e dispusă să-i plătească un avans de o mie cinci sute de franci. Dînd să plece, cu mîna înmănușată pe clanță, se întoarce cu o mișcare grațioasă și-l întreabă:

— Domnule, aș vrea să aduc cît mai curînd de la Paris niște meșteri, specialiști în amenajări. I-aș instala în odăița din spate, ca să nu mai cheltuiesc cu hotelul. Vă deranjează dacă punem acolo niște saltele și o sobă de gătit cu cîteva cratițe?

Incapabil să reziste surîsului irezistibil al noii sale chiriașe, domnul Nas consimte.

Bărbatul și femeia înfruntă din nou gerul. Străbat cu pași grăbiți strada Colonel-Driand, trec prin fața sucursalei Creditului Lyonez, îndreptîndu-se zoriți spre bulevardul Victor Hugo. Rebeșiți de frig, parcurg în tăcere vreo patru sute de metri, apoi dau colțul pe o străduță laterală, unde,

parcat lângă trotuar, aşteaptă un Hotchkiss negru, cu motorul în funcţiune. Bărbatul se aşază lângă şofer, femeia urcă în spate. Maşina demarează imediat şi porneşte spre Paris.

— Ei?

Întrebarea a pus-o vecinul femeii. Un bărbat mărunţel, cu păr negru şi maxilare proeminente. Stă ghemuit într-un colţ al canapelei, cu gulerul paltonului ridicat; picioarele abia ating podeaua. L-ai crede un umil funcţionar. Ochiul însă, negri şi pătrunzători, îngustându-se când fixează pe cineva cu privirea, inspiră teamă. E Emile Buisson.

— Ca pe roate. Ne putem instala când poftim în prăvălie. Voi?

— Noi, spune Buisson, am reperat locurile şi am verificat încă o dată drumul de întoarcere. Dar să nu mai vorbim despre asta; vreau linişte ca să mă gândesc.

Vocea lui Buisson e subţire, încă impregnată de accentul burgund, dar tăioasă, poruncitoare.

29 DECEMBRIE. TREI CASIERI DE LA CREDITUL LYONEZ, Léon Forestier, Louis Chevalier şi Louis Décombe ies din clădirea Băncii Franţei, de unde au ridicat suma de 1.800.000 de franci. Pe trotuar, Léon Forestier se căzneşte să-şi scoată ceasul din buzunarul vestei, îl priveşte şi înjură.

— Cinci fără zece! Acuşi se înnoptează!

— Nu cîrti, Léon, glumeşte Chevalier, care ţine geanta cu banii; dacă gangsterii au de gând să ne atace, măcar n-or să ne vadă pe întuneric.

La aceste cuvinte, Décombe, fire irascibilă, îşi vîră mîna în buzunarul pardesiului, şi degetele lui strîng tocul pistolului.

Cei trei funcţionari au pornit. Au traversat bulevardul Victor Hugo şi, umăr lângă umăr, au luat-o pe strada Colonel-Driand. Mai au doar cîţiva paşi pînă la clădirea băncii, când,

țîșnind dintr-o vespasiană, cinci bărbați se năpustesc asupra lor. Casierii simt țeștile revolverelor înfipte în piept.

— Geanta, repede!

Vocea bărbatului scund e neînduplecată și prevestește moartea. Cei trei casieri au înlemnit. Forestier rămîne cu brațele atîrnate, Chevalier lasă să i se smulgă geanta. Décombe nu îndrăznește să-și miște mîna, crispată în buzunar pe pistol! Sînt îmbrînciți cu brutalitate la pămînt. În timp ce se rostogolesc, incapabili să strige măcar, bandiții o șterg spre automobilul negru, care le vine, încet, în întîmpinare. Pînă reușesc cei trei să se ridice, hoții au și sărit în Hotchkiss-ul ce țîșnește spre Boulevard de Belgique. Forestier, Chevalier și Décombe își scot pistoalele, trag. Cei din mașină ripostează. Apoi, întunericul învăluie totul.

S-a dat alarma. Cu o viteză uimitoare, împrejurimile orașului, și mai ales drumul spre Paris, sînt împînzite cu bariere. În noaptea fără lună, în orașul în care lumea cînează liniștit, îndărătul obloanelor închise, nimeni nu remarcă cele cinci siluete care, una după alta, se strecoară în magazinul domnului Nas, cu oblonul de fier lăsat.

Din nou împreună, în odăița din spatele prăvăliei, după ce-și scot paltoanele și hainele și-și așază la îndemîină pe o etajeră armele, se privesc plini de satisfacție.

Cu un zîmbet imperceptibil, care-i dezvelește, totuși, sub buza superioară, dinții strălucitori, Buisson poruncește:

— Milo, șampania.

Milo e Courgibet, celălalt Emile din bandă. E un bărbat de statură potrivită, cu părul lins, pieptănat spre ceafă, cum e moda, cu ochi verzi și blînzi. Femeile îl găsesc la fel de seducător ca pe Jean Gabin. Bărbații l-au poreclit „Evadatul”, pentru că a reușit să scape din ocna de la Cayenne, unde ispășea uciderea unei femei pe care o iubise. Sînt șase ani de cînd cei doi Emile, Buisson și Courgibet,

lucrează împreună, luându-și, la nevoie, complici de încredere, bărbați dârji, care nu știu ce-i frica și pe care societatea oamenilor cinstiți nu-i va mai putea recupera niciodată. Îi deosebește totuși un amănunt important. Dacă Buisson e capabil să curme cu sînge rece viața unui om, Courgibet detestă împușcăturile. Dealtfel, și-a prevenit prietenul: „Să nu-mi ceri niciodată să trag”. Iar Buisson a acceptat.

„Evadatul” se întoarce cu două sticle de șampanie. Sărdochurile, se umplu paharele. Cei cinci ciocnesc.

— Rămînem aici cîteva zile, spune Buisson, să le iasă sticleților sufletul căutîndu-ne peste tot, pe urmă ne întoarcem fiecare cu trenul.

Schmull își pune paharul pe jos:

— Și dacă în timpul ăsta bate vreunul la ușă, ce naiba facem, Mimile? Îl trimitem pe lumea cealaltă?

Buisson se întoarce spre el dînd din umeri:

— Alsacian tîmpit, asta ești mă, Karl. Bîrlogul ăsta e o ascunzătoare pe cinste: nici nu mă gîndesc să facem gălăgie. Uite ce-am hotărît: ziua ne punem salopetele de zugrăvi pe care le-am adus și ne prefacem și noi că mîzgălim. Acum, la masă.

Pe cînd cei cinci, așezați de-a dreptul pe dușumea, se ospătează și dau pe gît șampania, poliția caută de zor un Hotchkiss negru. Tocmai de aceea, instalat la volanul unui Citroën crem, cu un caniche pe genunchi, Abel Sauty trece fără nicio dificultate de cele șapte bariere la care a fost oprit. Puțin înainte de orele 22, sosește la Paris, alungă cîinele cu o lovitură de picior și scoate de sub scaun geanta cu prada.

EXISTĂ UN OM CARE, MULTĂ VREME, PIERDUSE ORICE speranță, devenind ținta batjocurii presei și a ironiei colegilor

săi: comisarul Belin, însărcinat cu prinderea celor vinovați de atacul din Troyes.

Nu numai că nu ajunsese să pună mîna pe ei, nu numai că nu reușise să-i identifice, dar banda continua să dea, nepedepsită, lovitură după lovitură.

Magazinele universale din Ile Saint-Denis sînt jefuite, într-o seară, de șase oameni înarmați. Directorul, domnul Cabane, și soția lui sînt „ușurați” de o sumă considerabilă și de acțiuni, după ce lui Péricard, paznicul, legat fedeleș, i se îndesase un căluș în gură.

Puțin după aceea, din nou șase oameni înarmați blochează cu o mașină furată camioneta unei bănci, lîngă podul Nogent, la Fontenay-sous-Bois. În timp ce unul din agresori sparge cauciucurile furgonetei, un bărbat mărunțel, cu ochii negri, smulge funcționarului geanta, care conține un milion.

Garenne-Colombes, Rond-Point de l'Aigle, sînt și ele curățate de un milion, și tot de o echipă formată din șase oameni înarmați.

Comisarul Belin, cel care izbutise să-l înfunde pe Landru, constata cu o admirație forțată că fiecare agresiune se desfășura după un cronometraj meticolos și o perfectă cunoaștere a locurilor. De fiecare dată banda opera cu o repeziciune fulgerătoare, ca să se facă apoi nevăzută, într-o mașină. De fiecare dată victimele semnalau prezența unui bărbat mărunțel, de un metru șaizeci, mai curînd plătînd, purtînd haine de culoare închisă, și care năvălea cu revolverul în mîna. Toți îi descriseseră ochii negri, pătrunzători, animați parcă de o ură neîmpăcată, și care-ți înghețau sîngele-n vine.

— Cu un bandit de talia lui Buisson, regiunea riscă să devină un nou Chicago, profetiza Belin.

. . .

ÎNCHID PRIMUL DOSAR. ÎMI APRIND O ȚIGARĂ, VISÎND, CU privirea pierdută-n gol, și-mi spun că, în libertate, un individ de teapa domnului Emile nu poate aduce decît necazuri. Dar, în același timp, încerc și o mare satisfacție.

Dacă Buisson este un rege al lumii interlope, eu, în schimb, sînt un vînător înnăscut. Îmi place să caut, să dibui, să pun întrebări, să adulmec și să dau de urma care mă va duce la vizuină. Asta sînt – un vînător care n-a purtat niciodată în buzunar revolver sau cătușe. Lucrez cu mîinile goale. Îmi place să mă năpustesc asupra prăzii, s-o prind în laț, s-o imobilizez și s-o aduc, ca pe un fluture uriaș, la destinație.

E și asta o pasiune. Pentru că, altfel, n-aș fi putut accepta o meserie atît de hulită și de prost plătită. Fără îndoială că o am în sînge. Îmi plac femeile, nu zic nu, țin la colegii mei, dar mai presus de orice îmi iubesc meseria, în fond, poate că asta înseamnă să fii polițist.

Și totuși, nu păream deloc predestinat acestei îndeletniciri. În adolescență nu avusesem decît un vis: să mă fac artist. Aveam vocație, temperament, prezență scenică; aveam o largă gamă expresivă: puteam trece cu ușurință de la surîsul cel mai angelic la privirea cea mai deșuchiată, aveam o voce nuanțată, cu care puteam deopotrivă să susur și să clamez; aveam degete agile care răsuceau cu dibăcie și cărțile de joc și fularele; aveam prieteni celebri: Jean Nohain, Roger Nicolas, Pierre Louis, Henri Genès și acordeonistul Jo Privat.

Eram un cîntăreț plin de sensibilitate și fantezie. Pseudonimul meu artistic era Roger Bor.

Aveam totul, în afară de contracte. Directorii sălilor de spectacol erau reticenți. Unii, agasați, mi-au acordat pînă la urmă o șansă, și un public milostiv mi-a zvîrlit chiar cîteva

aplauze. E adevărat că nu stăteam mai mult de cîteva minute pe scenă, dar cît de minunate mi se păreau! Da, credeam în ele cu ardoare, credeam din tot sufletul. Eram convins că într-o zi voi fi copleșit de glorie, și o așteptam.

În locul ei, însă, au venit nemții, și cariera mea de cîntăreț a bătut în retragere. Au urmat zile cumplite pentru mine. Demobilizat, după trei ani petrecuți în armata fără arme a mareșalului Pétain, m-am acuiuit într-o casă dărăpănată din Montmartre. Amenințat zilnic de proprietăreasă că voi fi zvîrlit pe ușă afară dacă nu-i plătesc chiria, hoinăream fără țintă, înfometat, fără un ban, fără o slujbă. Așa cum eram atunci, la voia întâmplării, lipsit de orice mijloace și teribil de nefericit, aș fi putut nimeri, poate, în tagma escrocilor. În asemenea momente se hotărăște destinul unui om. Eu unul nu am uitat niciodată vremurile acelea de mizerie, iar mai tîrziu, ele m-au ajutat să-i înțeleg mai bine pe infractori.

Probabil că-mi era o foame cumplită dacă m-am hotărît să mă duc la adresa indicată de un mic anunț din Paris-Soir, pe strada Provence nr. 118, unde se afla administrația magazinelor Printemps, care angaja vînzători și comisionari. Eram dispus să accept orice muncă, numai să am ce mânca.

Pentru că eram destul de înalt și de bine legat, m-au angajat la serviciul special. Într-o clipă, contractul a fost semnat și m-am trezit detectiv particular, însărcinat cu paza internă a magazinului.

Am fost pur și simplu lamentabil. Însotit, în primele zile, de o fată bătrînă, domnișoara Kim, desemnată pentru pregătirea mea, nu vedeam nimic, nu arestam pe nimeni; într-un cuvînt, eram un încurcă-lume. Degeaba holbam eu ochii-n toate părțile, nu-l prindeam niciodată pe hoț în flagrant delict, fapt pentru care aș fi fost răsplătit cu o primă. Degeaba mă muștruluia domnișoara Kim, prezicîndu-mi o

apropiată concediere, nu era nimic de făcut: nu aveam fler, și pace.

Dar într-o după-amiază, am crezut că repurtez, în sfîrșit, prima victorie. Pîndisem îndelung o clientă la raionul de marochinerie și am jubilat văzînd-o cum vîră-n geantă o pereche de mănuși. Savurînd dinainte prada, am urmărit-o tiptil pînă la intrare, așteptînd să ajungă pe trotuar înainte de-a o interpela.

— Poliția, doamnă, urmați-mă. Nu tăgăduiți, am văzut totul, dați-mi mănușile!

Jalnic triumf! Femeia își scoase din geantă mănușile: uzate! erau ale ei.

După acest eșec, am fost repartizat la paza de noapte a mărfurilor, depozitate în niște subsoluri lungi de cîțiva kilometri.

— Noaptea, îmi explicase Fantomas, șeful Pazei Generale, magaziile sînt ca niște stupi: mișună de tîmplari, zugravi, electricieni, pompieri. Și toți te fură din ochi.

Așadar, pîndeam noaptea printre lăzile și rafturile fantomatice, acoperite cu prelate. Tocmai prinsesem un pompier care furase trei capoate, cînd am aflat de la direcția personalului că figurez pe lista celor propuși pentru o apropiată plecare în Germania, la muncă forțată.

Eram disperat. Eram gata să fac orice numai să scap. Chiar și să intru în poliție. Ideea mi-o dăduse un prieten întîlnit întîmplător pe stradă, chiar în ziua în care, la vizita medicală, un nenorocit de doctor mă găsisese apt pentru munca obligatorie.

— Sticleții nu sînt trimiși în Germania, îmi șoptise prietenul meu.

Perspectiva de-a mă trezi în inima celui de-al treilea Reich, sub ploaia de bombe a aliaților, mă îngrozea. Fără să mai stau pe gînduri, am făcut cererea pentru concursul de

inspector la Poliția Națională. M-am abonat la Police-revue, un curs prin corespondență pentru viitorii candidați. La 16 decembrie 1943, am fost convocat la Sorbona pentru examene. Îmi voi aminti întotdeauna subiectul primei probe scrise: „Ce știți despre instaurarea primului imperiu”. Știam totul, și am reușit. Aveam douăzeci și patru de ani.

LA 1 MAI 1944 AM FOST NUMIT ÎN BRIGADA A 5-A A Siguranței, la Orléans, strada Bretonnerie nr. 2. Am fost fotografiat, măsurat, mi s-a dat o pereche de cătușe noi și am fost repartizat – ca toți „bobocii” – la secția politică. Misiunea: vânătoarea de maquisarzi.

Abia instalat în noul meu post, m-am trezit a doua zi, la începerea programului, păzind cu mitraliera-n mână un bărbat imobilizat cu cătușe de radiator. Omul nu mai era decât o masă inertă, cu fața tumefiată, incapabil să bea zeama pe care i-o întindeam cu stîngăcie.

— E comunist, deci dușman al Franței, îmi spuse cu dezgust șeful meu de secție.

Noaptea, prizonierul era interogat de nemți, iar ziua era păzit de poliția franceză. N-am aflat niciodată ce s-a întîmplat cu omul acela pentru care aș fi dorit să pot face ceva.

Secția mea a fost apoi mobilizată pentru două acțiuni succesive de urmărire a partizanilor. Prima a eșuat. În cursul celei de-a doua, am ajutat doi maquisarzi să fugă; în semn de recunoștință, familia unuia dintre ei mi-a trimis un pachet conținînd o jumătate de kilogram de unt și șase ouă.

La 19 mai 1944 am dezertat. Am fost destituit, după ce doi foști colegi mi-au scotocit camera. Eram la rîndul meu hăituit de poliție. Disperat, fără o lețcaie-n buzunar, mă

ascundeam în Paris, când, în sfârșit, au debarcat aliații și a venit ziua eliberării.

Mirajul scenei a pus din nou stăpânire pe mine. Dar, ca în cântecul lui Aznavour, deși mă visam cap de afiș, contractele nu se îmbulzeau deloc și nu izbuteam să-mi astîmpăr foamea aceea obsedantă care-mi ardea măruntaiele. La 2 septembrie, am primit următoarea scrisoare:

„Domnule. Prin decizia din 19 august 1944 ați fost reintegrat în postul de inspector stagiar și detașat în această calitate la Poliția Judiciară din Paris. Sînteți rugat să vă prezentați, cu această convocare, la 5 septembrie 1944, orele 9, la Comisarul divizionar șef al Serviciului regional, care va proceda la angajarea dumneavoastră.”

Îmbrăcat cu unicul meu costum din celofibră, călcat a suta oară, am fost cît se poate de punctual la convocare. Mă angajam, pentru a doua oară, în poliție.

LA BRIGADA I-A MOBILĂ DIN PARIS, PE STRADA BASSANO NR. 42, am primit un revolver cu șapte gloanțe, împreună cu recomandarea de-a nu le irosi. Apoi o plăcuță de polițist, din metal aurit, o legitimație cu diagonală tricoloră cu fotografia mea, și o altă legitimație, datată, care-mi asigura transportul gratuit cu autobuzul și metroul. Ba nu! încă ceva: cătușe.

— Dar cheia? îl întrebasesm eu pe Danse, secretarul.

Nici n-a catadicsit să ridice nasul din hîrțoage.

— A pierdut-o tipul dinaintea ta. Descurcă-te cum știi.

Și m-am descurcat. Ca la regiment. N-am avut însă nevoie nici de cheie și nici de cătușele lui. Prima mea misiune a fost să demasc, la Versailles, o rețea de avortori. Șeful meu de atunci era un inspector principal lasă-mă să te las. Eu îi scriam rapoartele, eu stabileam, în locul lui, procedura, dar trebuie să recunosc că, datorită acestui copoi bătrîn, am

învăţat meserie. Mi-a folosit mult. Între altele, să-mi cunosc mai bine colegii care, cu scăpărătoarea ironie a „sticleţilor”, porecliseră grupul meu „Secţia chiureta”.

De fapt, nu greşeau. La mine în birou era un adevărat bazar de obiecte avortive. Se îngrămădeau acolo, confiscate cu ocazia investigaţiilor mele, zeci de chiurete, sonde, instrumente contraceptive. În camera mea de slujnică, fără dulap sau etajeră, în care îmi redactam rapoartele, acestea se înşirau, etichetate şi prăfuite, puse direct pe duşumea, aşteptînd să fie încredinţate grefei tribunalelor.

În schimb, biroul vecin era fief-ul elitei din brigadă. Se aflau acolo un comisar proaspăt promovat şi echipa lui de inspectori tineri, dinamici, specializaţi în reprimarea acţiunilor așa-zis „anti-naţionale”. De la Ocupaţie încoace, decorul nu se schimbaseră cu nimic, metodele nici atît.

Într-o zi, am intrat acolo. Spre deosebire de alte dăţi, era descuiat. Auzind strigăte, am deschis uşa şi am dat cu ochii de un spectacol monstruos. În mijlocul încăperii se afla un bărbat complet gol, cu genunchii prinşi de janta unei biciclete, cu braţele desfăcute-n cruce, cu mîinile imobilizate. În faţa lui, cu mînele suflecate, un comisar îl silea pe nefericit să-şi ţină braţele larg deschise, în timp ce-l lovea scurt cu bastonul de cauciuc, lăsîndu-i pe antebrate dîre vinete. Un inspector împingea cu vîrfurile pantofului marginea jantei, provocînd unde de şoc în genunchii nenorocitului, care urla de durere.

— Ce cauţi aici?

Comisarul mi-a trîntit uşa în nas.

— Va trebui să te obişnuieşti, Borniche, îmi sugerase şeful meu de grupă. E un colaboraţionist, deci un duşman al Franţei.

Eu, însă, nu mă obişnuiam. Nici cu avorturile, nici cu avortoni, nici cu brutalitatea. Pe măsură ce înaintam în stagiul,

creștea și dezgustul față de unii dintre colegii mei. Îmi era scîrbă de cruzimea, de mediocritatea și lașitatea lor. Pentru mine, poliția însemna altceva, însemna înainte de orice dreptate. Eram revoltător de tînăr și de naiv. Iar la „Brigada chiureta” trebuia să diger toate bobîrnacele, să port povara unor misiuni umilitoare, să anchetez cazuri dezgustătoare, să verific denunțurile anonime, să mă înjosesc tot mai mult. Nu mai puteam îndura.

ÎMI SCRISESEM CEREREA DE DEMISIE. PĂRĂSEAM PENTRU A doua oară poliția, de astă dată cu tot entuziasmul. Era pe la sfîrșitul lui 1945. Tocmai mă pregăteam să-mi iau rămas bun de la colivia asta cu sticleți, cînd a sunat telefonul:

— Borniche, vino-ncoace.

— Imediat, domnule inspector principal.

René Camard, un normand uriaș – ochelari cu ramă groasă de baga, timid și posac – m-a măsurat îndelung cînd am intrat în biroul lui.

— A fost găsit cadavrul unei femei necunoscute, la Saint-Nom-la-Bretèche. Ia cu tine un fotograf, un șofer, și arată-mi de ce ești în stare.

După o oră, însoțit de jandarmi, priveam cadavrul: femeia, care trebuie să fi fost frumoasă, zăcea acum în noroi, cu capul însîngerat în frunzele jilave.

Deși mi se întorsese stomacul pe dos, exact în clipa aceea m-am simțit atins de morbul vînațoarei. Habar n-aveam ce metodă să folosesc pentru a-l identifica pe asasinul acestei necunoscute, dar brusc n-am mai avut decît un gînd: să-l arestez.

Ancheta a fost lungă și anevoioasă. Interogam, scormoneam cu răbdare, cu migală. Eram din ce în ce mai ațîțat. Trăiam într-o extraordinară surescitare nervoasă, nu mă

mai gîndeam decît la cazul meu, ajunsesem să-l visez și noaptea. În sfîrșit, într-o bună dimineată, am dat de urma ucigașului. Era Claude Careli, un tînăr de douăzeci de ani. Îl localizasem într-un mic hotel de pe strada Fontaine. Tocmai mă pregăteam să urc la el în cameră, cînd deodată apăru în dreptul ușii împreună cu o tînără femeie. S-au sărutat, apoi ea a plecat. Claude a mai zăbovit singur o clipă, respirînd adînc aerul, ca o jivină adulmecînd capcana. Secunda aceea i-a fost fatală. Dintr-un salt i-am sărit în spate. Mi-am înfipt mîna în umărul lui și m-am auzit tunînd cu o voce amenințătoare:

— Poliția! Nicio mișcare.

Cît ai clipi i-am pus cătușele. Dumnezeule, ce clipă minunată! Încercam oare un sentiment anormal, morbid? Zău dacă știu. Pot spune însă că, simțindu-l pe omul acela tremurînd în mîinile mele, văzîndu-i privirea înnebunită, am trăit o bucurie reală, imensă.

Claude a fost primul criminal pe care l-am demascat. Datorită lui cunoscusem exaltarea căutării, grație lui cunoscusem și speranța și disperarea, optimismul și spaima! Perseverasem, și iată că obțineam prima victorie. Pînă atunci nu fusesem decît un funcționar. Din clipa aceea deveneam polițist.

Am rupt cererea de demisie. După cîteva zile, am fost repartizat în grupa comisarului Prioux, un specialist în criminalistică. Puteam să-mi dau frîu liber fanteziei.

AM ÎNȚELES DE LA BUN ÎNCEPUT CĂ, FĂRĂ INFORMATORI, UN polițist nu face două parale și nu e în stare de nimic. Așa că seara, în loc să-mi fac siesta acasă, în tihnă, dădeam tîrcoale prin baruri și pe la baluri deocheate.

Îmi compuneam un rol și vorbeam argoul ca unul de-al lor, fotografiînd însă din ochi toată pleava aceea de corsicani și

lyonezi, parizieni sau stefanezi, căscînd plictisit în jurul meselor de pocher, cu țigara atîrnînd în colțul gurii și cu pălăria dată pe ceafă.

Unii din ei nimereau pînă la urmă în biroul meu. Plin de bunăvoință, eram gata să ofer mici servicii în schimbul informației. Așa, prin codoși, am ajuns la turnători, iar cu ajutorul acestora pe urmele ucigașilor. Treaba n-a fost de loc ușoară și nu s-a făcut bătînd din palme: a trebuit să dau dovadă de multă răbdare și să-mi pun toate talentele la bătaie. Bunăoară, o pipiță pica la o razie; imediat „peștele” ei îmi telefona, distrus:

— Vai! domnule Borniche, dacă Moravurile nu-i dau drumul, sînt un om mort.

Obțineam să i se dea drumul, dacă nu era un caz grav. În schimb, codoșul îmi divulga o afacere în pregătire numele autorilor unui atac sau adresa vreunui tip urmărit de noi. Încet, încet, rețeaua mea prindea contur. Mi se mai întîmpla să acord în schimbul unor informații prelungirea unei autorizații de ședere în capitală vreunuia certat cu legea, să închid ochii asupra unei condamnări fără importanță, în contumacie, sau chiar să ofer ceva bani, storși de la Șef; mă transferase în serviciul lui. Între polițiști și pungași se practica jocul servicii contra servicii, dar cu o condiție indispensabilă: pînă la urmă, polițistul oferea mai puțin. Mult mai puțin. Aproape nimic.

Și uite așa, culcîndu-mă tîrziu, dormind puțin și învățînd să închid ochii la nevoie, îmi urzeam pînza. Aveam acum informatorii și spioanele mele, pioni acționînd din umbră, nevăzuți și eficace, fără de care nu poți face să cadă „căpățînile cele mari”.

Cît despre „căpățîni”, cum se spune în jargonul nostru, al sticleților, de cînd intrasem în poliție, aveam la activul meu vreo cîteva duzini. Eram feblețea Șefului, care constata

satisfăcut că, deși nu recurgeam la metodele celorlalți, rezultatele vorbeau de la sine: umpleam pușcăriile.

Nu degeaba mă priveau chiorîș cei de la Brigada de criminalistică și de la Brigada mobilă a Prefecturii de Poliție. Eram învinuit că mă bag în probleme care nu mă privesc. Crimele și delictele comise în departamentul Senei aparțineau exclusiv celor de la P.P. Erau pîinea lor zilnică. Noi, cei de la Siguranța Statului, eram poftiți să ne vedem de-ale noastre. Ne revenea restul teritoriului și cu asta basta.

Dar Șeful era de altă părere. Să fi fost la mijloc ambiția? Avea de plătit o poliță mai veche? N-am aflat niciodată secretul, dar un lucru era sigur: de cîte ori reușeam, împreună cu Hidoine, s-o luăm înaintea celorlalți, Șeful jubila, își freca încîntat mîinile, ne oferea un aperitiv la bistrou, sau chiar o primă. Toate mijloacele ne erau îngăduite pentru a ne dovedi superioritatea față de rivalii noștri. Războiul dintre polițiști era în toi. Comisarul Clot ne poreclise „hoții de căpățîni”. Invidia colegilor de la alte servicii, pe care Șeful îi botezase „polițiștii fantomă”, mă umplea de satisfacție. E stupid, dar succesele mă făceau să uit de hărțuiala zilnică, de acrobațiile financiare necesare ca să-i pot cumpăra prietenei mele Marlyse un cadou de Crăciun, de apartamentul meu modest, cu trei camere, de pe strada Lepic, în Montmartre, unde mă spălam la chiuveta din bucătărie, sau de interminabilele, deprimantele urmăriri.

Doboram „căpățîni”. Șeful aduna medalii, felicitări, oficiale și mai adăuga niște puncte pe tabelul de avansări. Iar eu primeam aceleași strîngerii de mînă, pline de recunoștință, uneori o primă, și totdeauna, ca o Fata Morgana, promisiunea de-a fi numit inspector principal dacă voi da marea lovitură. Cu toate astea, n-am abandonat. Pentru că mă pasionează.

Acum, se ivise în sfîrșit prada cea mare: Buisson.

Îmi închipuiam că după isprăvile de la Troyes, n-a stat cu mâinile-n sân.

Deschid al doilea dosar.

4

DOAR ÎNTÂMPLAREA ȘI NOROCUL L-AU PUS PE COMISARUL Belin pe urmele bărbatului cu ochi negri. Comisarul se întorcea totdeauna acasă cu autobuzul. Într-o seară, după o zi apăsătoare la P.J., s-a hotărît să pornească pe jos, ca să-și alunge migrena. Deodată, un tip zîbind stînjedit îl oprește în stradă. E Guillaume Stefanezul, o lichea căruia Belin îi oferise suspendarea interzicerii de ședere în capitală, drept răsplată pentru un denunț. Cei doi bărbați intră într-un bistrou ca să bea ceva.

— Ia ascultă, spuse deodată Belin, răsucindu-și o țigară, știi întîmplător ceva despre indivizii care-i atacă pe însoțitorii furgoanelor bancare?

Cu aerul cei mai nevinovat, Guillaume dă din cap că nu. Belin e convins că minte.

— Păcat, oftează el, și dă paharul pe gît, continuînd să-l fixeze pe individ cu privirea ochilor săi albaștri. Păcat. Mă rog, profită cît poți de Paris, că mult n-o să mai țină...

Guillaume, care-și sorbea tacticos aperitivul, se îneacă.

— Cum adică, domnule comisar?

— Uite ce e, amice, directorul meu e departe de-a fi de acord cu mine. Nu aprobă întoarcerea ta în capitală. Chiar azi-dimineață mi-a spus: „Rău ai făcut, Belin, că te-ai încrezut în omul ăsta. La Paris va recidiva. Crede-mă că e în interesul nostru, al tuturor, să-l trimit înapoi acasă”.

— Dar n-o să-l lăsați să facă asta, nu-i așa? întreabă Guillaume pierit.

Belin înălță din sprinceană:

— Dragul meu, cum vrei să-i demonstrez că-ți vezi de treabă? Ce dovadă de bunăvoință din partea ta îi pot aduce? Niciuna!

Și adaugă, încheindu-și impermeabilul gri:

— Evident, dacă i-aș da un indiciu despre banda aceea, spunându-i că tu ești cel care...

— Ajunge, nu vă mai bateți gura, domnule comisar, i-o retează Guillaume resemnat, din cauza dumneavoastră am ajuns o lepădătură, un turnător. Mi-am trădat prietenii. Odată ce-am ajuns aici, unul în plus sau în minus...

— Ei? întreabă scurt Belin. Dar vocea lui trădează toată încordarea și neliniștea unui om care, de aproape un an, bîjbîie în gol.

— Întrebați-l pe Desgrandschamps.

Charles Desgrandschamps era un individ pe cît de tîmpit, pe-atît de periculos. Căutat de trei ani pentru tentativa de omor asupra inspectorilor lyonezi, trebuie să fi fost de-o prostie ieșită din comun ca să-și închirieze un apartament pe strada Jeanne-d'Arc, la Arcueil, unde totul era trecut pe numele lui, inclusiv chitanțele de chirie, gaz și electricitate.

Asta presupunea o asemenea doză de imbecilitate și de inconștiență, încît niciun polițist nu s-a gîndit să-și îndrepte cercetările în această direcție. Cu excepția lui Belin. E ceea ce-i deosebește pe polițiștii devotați de cei dotați.

Desgrandschamps pleacă într-o zi de acasă. În buzunare, conform obiceiului, are cele două revolve și degetele stau gata pregătite să apese pe trăgaci. O privire în dreapta, una în stînga, nimic suspect. Se îndreaptă agale spre mașina trecută și ea pe numele lui. Nu aruncă decît o scurtă privire asupra celor doi mecanici care meșteresc la motorul unui Peugeot în

pană. Și rău face, căci nici nu apucă să treacă bine, că cei doi îi și sar în spinare. Charles nu poate face nicio mișcare. Cît ai clipi, se pomenește imobilizat, dezarmat, cu cătușele la mîini. Cei doi mecanici erau sticleți.

Adus în fața lui Belin, Charles Desgrandschamps neagă, firește, absolut totul: și că ar fi avut legături cu banda, și că l-ar fi cunoscut pe bărbatul scund, cu ochi negri.

— Bine, zice Belin. Bine.

Și adaugă cuvîntul infailibil, cuvîntul acela atît de amenințător, încît la auzul lui, borfașii își simt deodată inima cît un purice și mintea ncețoșată.

— Păcat!

Charles cade și el pradă efectului magic al acestui cuvînt neliniștitor, plin de regrete.

— De ce păcat? tresare el.

— Pentru că vezi tu, scumpul meu Charlot, spune Belin curtenitor, eu știu că faci parte din bandă. Nu tăgădui, o știu prea bine. Ești curios să afli ce se va întîmpla? Am să-ți spun imediat. Tot negînd ca un catîr un lucru clar ca lumina zilei, ai să ți-i ridici pe toți în cap, pe mine, pe judecătorul de instrucție, Curtea și jurații care te vor judeca. Rezultatul? O pedeapsă grea. Chiar foarte grea. Iar urmările sînt evidente: cu cît vei sta mai mult la răcoare, cu atît vei avea mai puține șanse să-ți revezi drăguța.

— Să nu vă atingeți de ea! se înfurie Desgrandschamps, nu știe nimic, n-are niciun amestec.

— Eu n-am să mă ating, promite Belin. Dar cunosc pe cineva în bandă, pe care tu îl acoperi, și care n-așteaptă decît un lucru, să cazi tu, și nu pentru puțin timp, ca să-ți ia locul lîngă puicuță și să se îndulcească cu ea.

Capcana e grosolană. Suficientă totuși pentru a-l prinde-n ea pe Charles Desgrandschamps, al cărui creier e la fel de atrofiat ca al unei colibri. După o matură, laborioasă

chibzuință, care-i îngroașă vinele la tîmple, gelozia triumfă. Charles Desgrandschamps mărturisește.

Așa ajunge Belin să cunoască, în sfîrșit, numele lui Abel Sauty, Julien Berthoux, Lucien Gransard, Karl Schmull, Emile Courgibet și, mai ales, pe al lui Emile Buisson. Împreună cu adresele lor.

Emile Buisson își consuma partea de pradă, vreo 400.000 de franci, la Lille, într-un mic hotel discret din centrul orașului, împreună cu aceea care, în ultimii patru ani, îi fusese părtaşă la toate loviturile, Yvonne Paindelet, o tînră brună, destul de frumoasă, de o moralitate cam îndoielnică, foarte versată, îndrăzneță și ahtiată după bani.

BELIN A LUAT IMEDIAT TRENUL. LA 7 DIMINEAȚA COBOARĂ în gara Lille, înghite în viteză o cafea și un corn. După nici douăzeci de minute, proaspăt și rumen în ciuda călătoriei, își face apariția la hotel cu figura sa de om cumsecade, care inspiră încredere. De aceea, cînd întreabă la recepție unde stă Domnul Emile, i se răspunde imediat cu sollicitudine:

— Etajul întîi, camera 3.

Curios, pentru un om atît de prudent ca Buisson, dar zăvorul nu e tras, așa încît comisarului nu-i rămîne decît să împingă ușa ca să intre. Emile și Yvonne dorm duși, cu spatele întors unul la celălalt. Belin se apropie în vîrfurile picioarelor de noptieră, ia de acolo revolverul, apoi îl bate pe umăr pe Buisson:

— Micul dejun, Mimile.

Emile mîrîie și se întoarce pe partea cealaltă fără să se trezească.

— Curcan, adaugă Belin.

Emile se ridică brusc în capul oaselor. Mîna caută pe noptieră, apoi privirea descoperă arma în mîna polițistului.

— Hai Mimile, sus, mergem la Paris, ordonă Belin.

Sub privirea Yvonnei, care-l privește tăcută, Buisson se îmbracă tacticos și docil, lasă să i se pună cătușele. Nu e deloc neliniștit. N-are de unde să știe că Desgrandschamps a mărturisit și e încredințat că va obține pentru a treisprezecea oară eliberarea pentru insuficiență de probe. Trăgînd din țigară, îl urmărește cu o privire calmă și ironică pe comisar, care percheziționează camera.

— În afara periutei mele de dinți și a chiloților Yvonnei, mă îndoiesc că veți găsi ceva interesant, îi spune el zîmbind.

Belin se îndoiește la fel de mult. De fapt, scotocește de formă, căci e convins că un pungaș abil ca Buisson n-a lăsat nimic compromițător la vedere. Fără să știe nici el prea bine de ce, Belin se răsucește brusc pe călcîie, surprinzînd astfel privirea înnebunită a Yvonnei ațintită asupra unei umbrele proptite într-un ungher întunecos al camerei. Se apropie de ea și o deschide. Cei doi bărbați rămîn la fel de consternați la vederea hîrtilor de o mie care încep să cadă din umbrelă, plutind încet prin cameră.

În general bine crescut, Emile nu se poate stăpîni să nu strige furibund:

— Dobitoaco!

Are și motive să se înfurie. Căci Belin descoperă imediat că bancnotele astea, încă foșnind de noi ce sînt, aparțin seriei X50 500, banii furați casierilor din Troyes.

Ghemuită într-un colț al patului, cu genunchii sub bărbie, Yvonne varsă lacrimi amare. Îngaimă, scuturată de hohote de plîns:

— Iartă-mă, Mimile, iartă-mă.

Dar Buisson nu pare deloc dispus să ierte. Cu fața cadaverică, complet desfigurat, urlă agitîndu-și pumnii prinși în cătușe:

— Cînd ai făcut asta?

— Noaptea, Mimile, când sforăiai, bîgui ea printre sughițuri. Îți șterpeleam din buzunare.

Astfel, datorită nemăsuratei lăcomii a Yvonnei Paindelet, căreia Buisson îi cumpăraseră, între altele, o cafenea la Lille, pe strada Saint-Nicolas, comisarul Belin a putut aduce dovada convingătoare a vinovăției bărbatului cu ochi negri.

Arestarea a avut o consecință nu lipsită de importanță: ea l-a învățat pe Buisson să nu mai aibă încredere nici în bărbați, nici în femei, și l-a mai învățat să distrugă în urma lui orice urmă.

TRANSFERAT LA ÎNCHISOAREA DIN TROYES, ÎN ACEEAȘI celulă cu Charles Desgrandschamps, Buisson aștepta să fie judecat de tribunalul din Aube. Pe vremea aceea, justiția nu glumea cu borfașii, așa că pe domnul Emile îl cam păștea munca silnică pe viață.

Dar a venit războiul. Pentru domnul Emile a fost pur și simplu mană cerească. Căci anii de restriște au fost pentru el un prilej de-a se perfecționa în meserie.

Cînd, în 1940, ciuma brună s-a năpustit asupra Franței, supraveghetorul șef a primit ordin să-i transfere pe cei mai periculoși deținuți la închisoarea din Nevers. Din cei șaptezeci de pușcăriași, doar doisprezece au fost trimiși încătușați la picioare: atîtea cătușe avea Administrația închisorilor. Buisson făcea parte dintre ei. Mica trupă porni la drum, pregătindu-se să străbată pe jos 200 de kilometri, sub paza a cincisprezece gardieni și escortată de șapte jandarmi.

Îndată ce procesiunea se puse-n mișcare, în scrișnet de cătușe și de lanțuri, supraveghetorul-șef și-a dat seama că nu va ajunge cu toată încărcătura de răufăcători la destinație. A fost un adevărat exod. Drumurile erau înțesate de civili și de

militari care se retrăgeau și asupra cărora se năpusteau avioanele germane.

La intrarea în Breuilly, avioanele de vânătoare și bombardierele germane s-au dezlănțuit cu o violență înspăimîntătoare. Cînd s-a lăsat tăcerea, o tăcere apăsătoare, și fiecare s-a privit surprins că mai trăiește, supraveghetorul și-a adunat trupa și a făcut bilanțul. Gardienii au răspuns prezent la apel. Cei cincizeci și opt de deținuți de drept comun, neîncătușați, erau și ei acolo toți, pînă la unul. Cei șapte jandarmi, cărora li se spusese să tragă fără ordin asupra criminalilor dacă aceștia ar fi încercat să fugă, dispăruseră. Iar din cei doisprezece prizonieri înlănțuiți, doi rămăseseră pe loc, alți doi erau răniți, iar ceilalți opt se topiseră în pădure. Printre ei și Emile Buisson

Au mai trecut opt luni.

ÎN DIMINEAȚA DE 24 FEBRUARIE 1941, DOI CASIERI DE LA Creditul Industrial și Comercial din Paris transportau într-un cărucior cei 3.800.000 de franci pe care tocmai îi ridicaseră de la Banca Franței. Din cauza penuriei de benzină, banca lor fusese nevoită să se resemneze cu acest riscant mijloc de locomoție.

Nici n-au apucat bine cei doi să intre pe Rue de la Victoire, cînd, chiar lîngă ei, se oprește un Citroën din care sar trei bărbați. Doi sînt înarmați cu mitraliere. Al treilea, foarte scund, cu ochii de un negru intens, ordonă amenințîndu-i cu un Mauser.

— Sus mîinile sau vă curăț!

Guerin, unul din casieri, schițează un gest. Imediat două detunături spintecă aerul și lătratul lor răsuna lugubru. Guerin, cu degetele încleștate pe burtă, se clatină, face doi pași și se prăbușește. Nu mai are de trăit decît cîteva minute.

Colegul lui o ia la fugă și se ascunde sub intrîndul primei porți care-i iese-n cale.

Privirea bărbatului scund s-a îngustat o secundă. Saltă capacul căruciorului, verificînd dacă cei doi saci de pînză conțin într-adevăr bani. Apoi, flegmatic, cu un zîmbet în colțul buzelor, își ajută complicii să urce căruciorul în Citroën; mașina pornește încet pe strada acum pustie, de unde împușcăturile au alungat orice trecător.

Parisul adăpostește un nou ucigaș: Emile Buisson.

5

RAPIDUL TOULOUSE – PARIS A PĂRĂSIT GARA VIERZON ȘI aleargă spre Orleans. Într-un compartiment de la clasa întâi, sufocați de canicula lui iulie, trei ofițeri SS citesc și fumează. Din cînd în cînd, aruncă o privire furișă către bărbatul scund, în cămașă, care doarme ghemuit lîngă ușă.

Buisson sforăie. Nu întîmplător și-a ales acești tovarăși de călătorie. Știe că-i vor servi drept paravan, căci prezența lor evită orice control al poliției. A plecat din Marsilia, unde stătuse ascuns la niște prieteni corsicani și, după o scurtă escală la Toulouse – ca să facă rost de acte false – se întoarce la Paris pentru a se întîlni cu foștii complici din lovitura dată pe Rue de la Victoire, Abel Danos, Jean-Baptiste Chave și Jean Rocca-Serra, indivizi pentru care viața nu prețuiește nimic, ca și pentru el.

Oftează cuprins de o neobișnuită melancolie. Se gîndește la prietenul său Courgibet care, după lovitura de la Troyes, l-a părăsit.

Ultima lor întrevvedere a fost, furtunoasă: „Evadatul” nu-l cruțase.

— Emile, cu tine, mai devreme sau mai târziu, tot va curge sînge. La Troyes, puțin a lipsit să nu-ți mînjești mîinile. Așa că eu spăl putina înainte de-a fi prea târziu. N-am chef să dau ochii cu Văduva. Plec în America; cu partea mea, îmi pot reface viața. Ciao.

Cu privirea clocotind de furie și de amărăciune, Buisson i-a mîrîit printre dinți lui Courgibet, care nu apucase să se îndepărteze:

— Milo, pînă acum nimeni nu mi-a vorbit așa, și te asigur că nimeni n-o s-o mai facă vreodată. Ți-aș putea găuri căpăîna...

Courgibet i-o întorsese flegmatic:

— Păi de ce n-o faci, Emile?

— Pentru că mi-ai fost prieten și pentru că te-am iubit ca pe un frate. Ai ales singur. Acum șterge-o. Ești o cîrpă și pentru mine nu mai ești! Ți-e teamă că-ți mînjești mîinile? Asta-i bună! Sau poate crezi că societatea și sticleții ei or să se ndure de tine fiindcă n-ai fost decît un amărît de spărgător fără niciun mort pe conștiință? Nu-ți face iluzii, bătrîne, or să te hăituiască și or să-ți pună și ție pielea-n băț. Au ei grijă să nu le scape niciun șobolan, chiar dacă a mușcat sau nu. Fugi nenorocitul, cît mai e vreme.

Opririle bruște și succesive ale trenului îl smulg pe Buisson din picoteala sa sumbră. Se ridică, clipește încă puțin buimac, se întinde, apoi încearcă să-și scoată pieptenul din haina pusă-n plasa de bagaje.

Trasă cu o mișcare nervoasă, haina alunecă. Un glonte, apoi două, apoi trei, de calibrul 9 mm – „pastilele Valda” cum le spune Buisson – cad pe banchetă și se rostogolesc pe jos. Buisson a realizat imediat situația. Dacă nemții îi percheziționează, vor descoperi arma bine ascunsă în buzunarul special croit de la pantaloni. Nu stă mult pe gînduri. Cît ai clipi, a lăsat jos geamul compartimentului. Cu

un gest brusc smulge Mauserul din teacă și-l aruncă pe fereastră, cît mai departe, pe cîmpia pe care rapidul o străbate cu toată viteza.

O fracțiune de secundă, cei trei SS-iști rămîn înmărmuriți, apoi înțeleg totul și se ridică vociferînd: Buisson pricepe prea bine ce-și spun. Unul din ei trage semnalul de alarmă. Trenul se oprește cu un scrișnet de frîne.

Îmbrîncit, zgîlțit, înghiontit, Buisson e dat jos și somat să găsească arma pe care a aruncat-o. De-a lungul șinelor se derulează un balet straniu: nemții caută dovada culpabilității, iar domnul Emile, lăsat fără cătușe, îl conjură pe Patronul hoților să-l ocrotească și să-l ajute să se facă nevăzut într-o pădurice apropiată. Ruga nu-i este ascultată. Două ore mai târziu, Buisson e încarcerat la sediul Gestapo-ului din Orléans.

Ciudat pentru o instituție atît de bine organizată și de scrupuloasă ca Gestapo-ul, dar ancheta nu are un aer prea serios. În ziua procesului, sub numele fals de Métadieu, Buisson este judecat de un tribunal german care, după o scurtă ședință plicticoasă și deprimantă, îl condamnă la un an de închisoare.

Nu protestează și nu face recurs. A scăpat ieftin și e conștient de asta. De la arestarea în tren, trăiește cu spaima că nemții se vor adresa colegilor francezi și vor descoperi adevărata lui identitate. În acest caz, ar avea de-a face cu magistratura franceză și, după asasinatul din Rue de la Victoire, îl așteaptă nu ocna, ci ghilotina.

Iată-l deci răsufîind ușurat, chiar fericit, la întoarcerea în celula 12 a închisorii din Orléans. Dar bucuria lui e de scurtă durată. Într-o după-amiază e vizitat de inspectorul Belin.

— Încîntat să te revăd, Emile, îi spune Belin politicoș.

În ciuda felului, indiscutabil superficial, în care lucra, Gestapo-ul trimisese totuși Poliției franceze fotografia și

amprentele digitale ale lui Buisson. Celor de la P. J. nu le-a trebuit prea mult ca să-l identifice pe criminalul căutat de cinci luni.

Emile avea să se întoarcă la închisoarea din Troyes, de astă dată în carcera secretă, îndărătul gratiilor, fiara avea să deprindă arta prefăcătoriei.

PURTAREA LUI BUISSON E IREPROȘABILĂ, LOUIS VINCENT, supraveghetorul lui, îl consideră un deținut docil și respectuos, mai curînd taciturn, rezervat, păstrînd distanța față de ceilalți pușcăriași. În scurt timp, atitudinea lui cam sfidătoare la adresa lor, dar supusă față de stăpîni, i-a atras disprețul și sarcasmele prizonierilor. Pe Emile însă, toate astea îl lasă rece. Coțcării, găinării ăștia nu-l interesează nici cît negru sub unghie. Preferă singurătatea. Pe ușa celulei sale, Administrația a agățat obișnuita tăbliță „Periculos, de supravegheat”.

Vincent nu-l slăbește din ochi. A auzit și de trecutul și de cruzimea lui Emile. La început, a crezut că face pe supusul, ca să-i adoarmă atenția. Mai încercaseră și alții înaintea lui, numai că Vincent e vulpe bătrînă și uns cu toate alifile: nu-l duce nimeni de nas.

Un deținut și paznicul lui sînt totdeauna angajați într-un joc continuu ce presupune multă răbdare, îndelungă așteptare și în care fiecare se străduiește să ghicească intențiile celuilalt. Un joc aproape imperceptibil al disimulării. E suficient un amănunt, o lucire ostilă în privire, un zîmbet sardonice neînăbușit la timp, un pumn care se încleștează de furie, pentru a trăda lupul sub blana oii.

Vincent știe toate astea. Perseverent, așteaptă. E meseria lui și pentru asta e plătit. Nu poate totuși să nu admită că Emile e sincer.

E atît de convins de acest lucru, încît într-o seară le mărturiseşte colegilor, la cantină:

— După mine, Buisson e un nenorocit. O secătură recunosc, dar nu spaima zmeilor. Nu se uită la tine cruciș, nu e scandalagiu. Cred că își fac degeaba probleme cu el: mă uit la ei cum îi scotocesc în fiecare zi celula și-l păzesc de parc-ar fi Al Capone, cînd el e un prăpădit, o aschimodie!

Sîmbătă, 5 iulie 1942. De dimineață, Emile geme întruna.

Prăvălit pe pat, se tăvălește de durere; zadarnic a încercat să se ridice. Cu fața schimonosită, îi mărturisește paznicului de servici că simte „un fier roșu în rărunchi” și că arsurile cumplite îl sfișie pur și simplu.

— Săracul de tine, cum să te ajut? Vrei să te trimit la infirmerie?

— La ce bun, domnule supraveghetor, sper să rezist? Doar o porție de apă, domnule supraveghetor, vă rog, încă una, fie-vă milă.

Înduioșat, gardianul acceptă. După masa de prînz, pe care o refuză, gemetele încep iar, dar devin atît de intense, încît gardianul, impresionat, îi mai dă o porție de apă proaspătă.

— Îți dau voie să stai întins, spune el.

Cînd Vincent își face primul rond de noapte, gemetele lui Buisson au ajuns de-a dreptul sfișietoare. Vincent îi vorbește prin ferestruică, încercînd să-l îmbărbăteze, dar Emile se perpelește pe pat de durere, mototolindu-și cuvertura. Din gură îi curg bale: nici vorbă să-i poată răspunde.

Orologiul din piață arată douăsprezece și zece. De cîteva minute, Buisson a trecut la vaiete. Deținuții din celelalte celule, asurziți de văicărelile care nu-i lasă să doarmă, zbiară insulte peste insulte și cer liniște. Dar strigătele de durere ale lui Emile tot nu încetează. Louis Vincent, care și-a început al doilea rond, încearcă, fără succes, să domolească vacarmul prizonierilor. Se îndreaptă, cu pași mari, spre celula lui

Buisson. Aprinde de afară lumina, deschide fereștriuca și-l găsește pe Emile cu părul vîlvoi, cu privirea rătăcită, zvîrcolindu-se pe salteaua de paie și ținîndu-se cu mîinile de burtă.

— Emile! strigă el, vrei să-l chem pe supraveghetorul-șef? Poate te trimite la spital?

Strîngînd din ochi de durere, Emile scutură din cap că nu.

— Nu merită, domnule supraveghetor, nu-l deranjați, lăsați-l să doarmă.

Amuțește brusc, holbează ochii, apoi scoate un urlet prelung de durere, care declanșează îndată o furtună de strigăte și de înjurături. Perplex, Vincent se scarpină-n creștet.

— Liniștește-te, Emile. Puțin curaj, ce Dumnezeu! Vrei să-ți dau ceva?

— Apă, gîfîie Buisson, apă, nimic altceva. Doar asta-mi mai alină durerile.

— Bine, spune Vincent, dă-mi cana.

— Umpleți-mi gamela, domnule supraveghetor. Cu ce-i în cană rezist doar un minut... Crăp de sete.

Asta nu-i prea place lui Vincent.

— Imposibil, Emile, gamela nu trece printre gratii și știi bine că noaptea n-am voie să intru singur la tine în celulă.

— Vă implor, geme Buisson, îndurați-vă de mine. Ascultați, doar știți bine că nu v-am supărat niciodată, dați-mi să beau, vă implor.

Vincent șovăie. Îl privește încă o dată pe nefericitul care suferă în fața lui, și mila învinge. Căutîndu-și parcă o justificare, își spune că n-are ce să riște tocmai el, un bărbat sănătos și zdravăn, în fața pipernicitului ăsta, care pe deasupra mai e și bolnav.

Trage cele două zăvoare, răsuțește de două ori cheia-n

broască, deschide ușa și se îndreaptă spre gamela așezată lângă pat.

Se apleacă și întinde mîna ca să ia vasul. Dar în aceeași secundă, Emile îl lovește cu o viteză fulgerătoare. Cu o zi înainte, obținuse de la un deținut, în schimbul unui pachet de tutun, o sticlă de o jumătate de litru, căreia, cu o izbitură precisă, îi retezase gîtul. Folosind cîrligul de fier cu care fixa patul de perete, o ascuțise cu o speranță pătimașă. Iar acum, dinții de sticlă se înfig în gîtul paznicului, în partea stîngă, și sîngele țîșnește șiroaie. Izbește cu o asemenea forță, cu atîta ură, încît dinții de sticlă se sparg de maxilarul inferior. Vincent e salvat: colții de jos nu mai pot pătrunde și se opresc la cinci milimetri de carotidă.

Pardoseala s-a umplut de sînge. Întîcind cu aerul cel mai calm prin băltoaca roșie, Buisson se apleacă să ia cheile nefericitului, care horcăie și scuipă într-un gîlgîit înfiorător o spumă rozalie.

Dar în ciuda loviturii care l-a doborât și a rănii, Vincent nu și-a pierdut cunoștința. Printr-un efort supraomnesc, reușește să strige.

La celălalt capăt al clădirii, colegul lui l-a auzit și a dat alarma. De pe scara ce duce la grefă, unde speră să pună mîna pe cheile închisorii, Buisson vede ușile dîndu-se de perete și pe supraveghetori, în pijama, alergînd spre el înarmați. Ridică capul și-l privește pe ajutorul lui Vincent, care-și îndreaptă arma spre el.

Emile știe că partida e pierdută. Se predă. Urcă încet treptele. Cu aceiași pași rari se întoarce în celulă. Privirea îi zăbovește o fracțiune de secundă pe trupul lui Vincent, acum fără cunoștință și abia respirînd. Se duce în celălalt capăt al celulei, se sprijină cu spatele de perete și așteaptă.

Cu un aer absent, ca și cînd n-ar avea nicio legătură cu tot

ce s-a petrecut acolo, stă nemișcat în fața paznicilor ce-și ațintesc armele spre el.

LA 13 MAI 1943, BUISSON ESTE CONDMANAT DE TRIBUNALUL din Aube la muncă silnică pe viață. E deținut la închisoarea din Clairvaux, de unde încearcă din nou, fără succes, să evadeze.

În noiembrie 1946, este transferat la închisoarea Santé din Paris. Judecătorul de instrucție, care se ocupă de atacul din Rue de la Victoire, îl acuză de uciderea casierului Guerin.

Ancheta înaintează greu și va dura mult. După război, magistratura, ocupată cu problemele de epurare, cu colaboraționiștii și cu denunțurile, consideră că dosarele de drept comun constituie o atribuție cu totul secundară a Justiției.

Totuși, Buisson este interogat săptămînal, în biroul judecătorului, la Palatul de Justiție. Se știe că viața lui atîrnă de un fir de păr. E adevărat că l-a ucis pe Guerin, dar judecătorul trebuie să o și dovedească. Între cei doi începe un duel strîns. Conform, obiceiului său, Emile tăgăduiește faptele.

Nici nu-i prea greu! Abel Danos, arestat la 20 iulie 1941, evadase nu mult după aceea și, ca să scape de urmărire, se angajase în Gestapo-ul francez, la prietenii săi Bony și Laffont. De la Eliberare, se ascunde și nu e de găsit. Jean-Baptiste Chave, intrat și el în Gestapo, a fost arestat și executat în decembrie 1944. În sfîrșit, Rocca-Serra, care fugise în Corsica pentru a-și ascunde acolo banii, fusese ucis într-o vendettă.

Ancheta trenează, iar judecătorul se izbește de încăpățînarea calmă a lui Buisson, care continuă să nege totul.

— Hai, mărturisește, insistă judecătorul. Știi totul.

— Mira-m-aș, i-o trîntește Buisson. Ce-am făcut eu, domnule judecător, doar bunul Dumnezeu poate să știe. Dar el sigur n-o să mă toarne: nu-i o lepădătură!

6

CÎND ÎNCHID ULTIMUL DOSAR, AFARĂ S-A ȘI ÎNSERAT.

Pătrunsesem pentru cîteva ore în trecutul domnului Emile: știam acum cu cine am de-a face. Cu gura amară de atîta fumat, mă ridic și strîng teancul de dosare. Pornesc spre ușă și constat că hainele ruginii ale lui Hidoine spînzură într-un cui bătut tot de mine, căci direcția, în ciuda repetatelor cereri, a refuzat să ne aprobe un cuier. Furat de lectură, n-am observat nici cînd s-a întors Hidoine de la Santa-Maria și nici cînd a plecat acasă. Mi-l imaginez în metrou, făcînd pe grozavul cu cizmele lui de călărie în jurul unor femei apatice, cu machiajul în dezordine, cu varicele proeminente după o zi de muncă. Iritat, bat la ușa șefului, dar și el a șters-o, acum trebuie să fie-n drum spre Deux Marches, bufetul lui Victor Marchetti, de pe strada Gît-le-Coeur.

O-ntind și eu. Cu mîinile înfundate-n buzunarele pantalonilor, zăbovesc nehotărît pe trotuar, oscilînd între perspectiva de-a cina cu Marlyse și un aperitiv sorbit în tihnă la Calanques, barul de pe strada Quentin-Bauchard. Optez pentru aperitiv. Mă simt bine la Calanques. E un local luxos, cu lumină discretă, stilat și îmbrăcat tot în catifele, o oază pentru pungile pline, unde poți întîlni laolaltă vedete de cinema, industriași, publiciști, ziariști și înalți funcționari. Crema societății, ce mai încolo, și-ncoace!

E cam scump pentru buzunarul meu, dar îmi place din cînd în cînd să gust din deliciile protipendadei, să-mi clătesc

ochii uitîndu-mă la toate aceste femei purtînd blănuri scumpe și mirosind atît de tulburător. Bogăția altora îmi ridică moralul.

Și apoi, mă bucur de simpatia celor doi patroni. Au aflat, desigur, că sînt sticlete, dar m-au acceptat în rîndurile clientelei lor. Discret ca totdeauna, mă strecor într-un colț al barului și joc cu ei zaruri sau flecărim. Îmi face grozav de bine.

Sînt amîndoi corsicani, deși nu seamănă deloc unul cu altul. Pe cel dintîi, obișnuiții localului l-au poreclit Toto. De fapt îl cheamă Antoine Rossi, și e fratele lui Tino, cîntărețul cu voce dulce, învăluitoare. Toto își ascunde chelia sub o perucă brună, pusă uneori pe-o parte, ca o șapcă. E un tînăr rotofei, cu picioare scurte, blînd și surîzător, alunecînd cu eleganță printre mese.

Celălalt e un tip înalt, subțire și musculos. E de vîrsta mea, are douăzeci și opt de ani. Dar eu, deși am un metru șaptezeci și cinci, abia-i ajung pînă la urechi. Are părul castaniu, ondulat și dat pe spate, ochi albaștri, zîmbește rar și atunci fața lui exprimă cruzime, iar femeile, în frunte cu Viviane Romance și Ginette Leclerc, îl sorb din ochi. Dintr-o deformație profesională, i-am căutat fișa la arhivă; n-am găsit decît o condamnare, în timpul Ocupației, pentru furt de mașini în folosul partizanilor. De atunci, nimic, nici măcar o infracțiune sau o amendă: cazier de om ireproșabil. Acest cetățean respectabil se numește François Marcantoni.

În seara asta îmi iese chiar el în întîmpinare. Îmi întinde mîna lui mare, nervoasă, și-mi oferă imediat șampanie. Îmi umple cupa, ezită o clipă, pe urmă își toarnă și lui: ridică paharul urîndu-mi „Cin, cin”. Mă privește calm și atent. Plescăie, apoi mă întrebă:

— Ei, merge treaba, domnule inspector?

— Da, dar ar merge și mai bine dac-aș putea afla ceva despre Buisson.

Nu mai pot, simt nevoia să vorbesc despre Emile. De cînd i-am citit dosarul, nu mă gîndesc decît la el. Încerc să intru în pielea lui, să-i ghicesc gîndurile. Mi-l imaginez ascuns undeva în Paris, pîndind cel mai mic semn suspect. Undeva, dar unde anume? Ce bine mi-ar fi făcut să pot vorbi cu Hidoine despre toate astea, sau chiar cu Șeful, dar ia-i de unde nu-s. Știu bine că Marcantoni se sinchisește prea puțin de necazurile mele, că nu-i arde decît de clienții și socotelile lui, dar eu simt nevoia să vorbesc despre domnul Emile, despre bărbatul scund, cu ochii negri, care a irupt deodată în viața mea.

— Buisson? întreabă deodată Marcantoni înălțînd din sprîncene, ăsta cine mai e?

— Un criminal, amice, și încă unul dintre cei mai înrăiți. Un individ care trage fără să clipească. A evadat azi-dimineață.

— Aha! face politicos Marcantoni, și acum e în libertate?

— Da, și m-ar mira să stea prea mult cu degetu-n gură; are nevoie de bani!

Marcantoni îmi umple din nou cupa, anunțîndu-mă că face el cînte.

— Ca să puneți mîna pe un tip ascuns în Paris, cred c-o să rupeți cîteva perechi de pîngele, mă ia el peste picior. Noroc că nu sînteți singur!

Într-adevăr, nu sînt singur. Și tocmai asta mă frămîntă. Deși, dacă mă gîndesc bine, avînd numai fotografia aceea veche, din 1937, în care Buisson apare în haină de abă și ras în cap, concurenții mei nu stau nici ei mai bine.

— Zău, domnule inspector, îmi spune Marcantoni, mai dați-le-ncolo de griji, o să-l găsiți pe Buisson. Pînă atunci gîndiți-vă la altceva; uitați-vă puțin la toate femeile astea superbe: strălucesc ca o grămadă de aur.

Arunc distrat o privire prin local, dar în seara asta nici femeile nu reușesc să mă smulgă din gândurile mele. Plătesc, dau mîna cu domnul François și plec.

În aceeași clipă, într-alt ungher al Parisului, un bărbat mărunțel se delectează cu prima sa cină de om liber. Și tot în această clipă, împinzind străzile, oamenii de la Criminalistică și de la Brigada Mobilă trec orașul printr-un filtru fin.

DUPĂ NICI TREIZECI DE MINUTE, IATĂ-MĂ AJUNS ACASĂ, ÎN Montmartre. N-apuc să-nchid bine ușa de la intrare, c-o și aud pe Marlyse strigîndu-mi, ca de obicei:

— Tu ești?

— Eu.

Ștergîndu-și mîinile de șorț, Marlyse vine îmbufnată din bucătărie. Mă sărută din vîrfurile buzelor și, fără să mă lase măcar să răsufli, să-mi scot haina și să-mi pun papucii, mă anunță exasperată:

— Iar mi-a făcut plita figura.

Oftez. Efectiv m-am săturat pînă peste cap de plita asta care una, două, se strică. Ba afumă cuptorul, ba se înfundă sau răsufli arzătorul principal. Nici nu se mai poate numi plită, rabla asta pe care o tot demontez, remontez și rafistolez ore-n șir, sub privirea sceptică a prietenei mele. Ar trebui cumpărată alta, numai că o plită nouă costă 7.000 de franci, iar finanțele noastre nu ne îngăduie o asemenea investiție. Nu cîștig decît 11.000 de franci pe lună, plus cei 2.000 destinați cheltuielilor diverse, pentru care Șeful îmi face destule nazuri. Deci, departe de noi luxul de a închiria un mic apartament cu tot confortul. De astă dată, cuptorul e pe cale să-și dea duhul. Cînd întorc butonul spre dreapta, apoi spre stînga, scoate un sughiț, horcăie și cade iar în letargie.

— Bine că vrei să-ți fac de mîncare! se înfige Marlyse în

mine, în timp ce eu, ghemuit lângă trusa de scule, deșurubez, mă năclăiesc din cap pînă-n picioare, învins din capul locului de mașinăria asta hodorogită.

Timp de o oră, mă consacru unei chirurgii fără speranță: ca o arteră astupată, țeava rămîne fără viață. Pînă la urmă, descurajați de această pană încăpățînată, mîncăm posaci puțin ton, salată și brînză. Ca în fiecare seară, după cină, spăl vasele. Mă amuză grozav. În timp ce Marlyse se foiește de colo-colo făcînd puțină ordine prin casă – imposibil s-o faci dimineata, căci pleacă la birou de la 8 – eu spăl paharele, tacîmurile și pot să mă gîndesc în liniște. Dacă-l prind pe Buisson, scap dintr-un foc de toate problemele. Întîi, sînt numit inspector principal. Primul avantaj. Al doilea avantaj: salariul. Trec la 13.000 de franci pe lună, iar nota mea de cheltuieli, în ciuda nazurilor Șefului, va crește corespunzător. Al treilea avantaj, îi cumpăr Marlysei plită nouă cu butoane strălucitoare, să-i ia ochii, și să mă lase odată în pace. Și dacă într-adevăr îl arestez pe Emile Buisson, am de gînd să nu mai fiu un fraier ca pînă acum. Recapitulez. Cînd i-am arestat pe asasinii necunoscutei din Marly, cui i s-au cîntat osanale? Șefului. Cînd i-am arestat pe cei patru bandiți care goliseră buzunarele unor prieteni ai consulului Danemarcei, cînd am prins toată banda lui Pierrot Nebunul sau cînd i-am identificat pe răpitorii micuței Moineau, cine-a fost avansat și cine-a umflat primele? Tot Boss-ul.

Spăl ultimul pahar și mă hotărăsc: de astă dată n-o să mă mai ducă Șeful de nas. Se vor face curînd noi avansări de inspectori. Dacă reușesc să pun mîna pe Emile înainte de a mi-l sufla cei de la Criminalistică sau Mobilă, voi figura și eu pe listă. Voi avea grijă să nu-l pun imediat la curent pe Șef, ca să nu convoace întreaga presă în biroul lui, pozînd în fața fotografiilor, alături de inamicul public nr. 1.

Marlyse se întoarce-n bucătărie cu găleata de gunoi pe

care a golit-o în curte, apoi, căscînd, se apucă să șteargă vasele. Între două căscături mi-o trîntește:

— Ascultă, Roger, eu nu mă mai ating de cuptorul ăsta. Într-o bună zi o să-mi explodeze-n nas. Rămîn desfigurată pe viață, îți dai seama?

A reușit să mă scoată din sărite cu cuptorul ei. Ca și cînd n-ar mai exista și alte lucruri pe lumea asta. Încerc s-o liniștesc:

— Nu-ți face griji. Nu-l mai folosi și gata!

— A! răspunde ea acru, păi nici nu e greu. Nu fac așa de des pui fripți. De la asta i s-a și tras. Mai bine îl umpleam cu apă și băgăm în el peștișori roșii, barem nu făceau rău nimănui!

Îmi vine să-i zic vreo două, dar mă stăpînesc. Mă preocupă prea mult Buisson și mă simt prea istovit ca să mă lansez într-o scenă conjugală.

Împăciuitor, o cuprind pe după umeri și o duc în dormitor. Întinși în pat, o tot încînt cu Buisson și cu nenumăratele avantaje pe care le-am trage de pe urma arestării lui. Și mă ambalez. Îi descriu minunatul aragaz pe care i-l voi cumpăra, ca și cînd l-aș vedea aievea, și week-end-ul la Touquet, pe care i-l voi oferi cu banii de primă. Îmi și imaginez stridiile, baia-n mare, vinul alb, nisipul fierbinte, homarii cu maioneză, plimbările sub clar de lună. Devin lirik. Trăiesc de pe acum fericirea care ne așteaptă și, pe măsură ce-i vorbesc, mă simt din ce în ce mai cuprins de exaltarea mea romantică. Ce mai, sînt un sticlele poet: mă și imaginez acolo, cu trupul mîngîiat de soarele cald, cu părul ciufulit de vîntul bătînd dinspre larg.

— Ei, ce zici? o întreb pe Marlyse.

Niciun răspuns, Muza mea doarme.

Abia a doua zi dimineată, la măcelăria din colțul străzii Lepic, aflu amănunte despre evadarea lui Buisson și Girier. Ca

în fiecare zi, cînd fac cumpărăturile, citesc, sprijinit de cassă, ziarul vecinului meu de rînd. Nicio economie nu-i de prisos cînd ești un pîrlit.

7

LUI BUISSON NU I-A TREBUIT PREA MULT PENTRU A înțelege că, dacă-i mai rămînea o cît de mică șansă de evadare, aceasta trebuia exploatată în timpul detenției la Santé. Doar la Paris, profitînd de interogatoriile de la Palatul de Justiție, putea să mai scape: la Paris, unde avea familie și prieteni care să-l ascundă. Pentru a evita transferul la închisoarea centrală unde, din lipsă de dovezi în cazul atentatului de pe Rue de la Victoire, urma să ispășească doar pedeapsa la muncă silnică, hotărî să-și atribuie acte de agresiune pe care nu le comisese sau, la nevoie, chiar să le născocoască. Judecătorul era silit, astfel, să continue ancheta.

Lui Emile nu-i trebuiau prea multe ore de somn ca să fie din nou în formă. Noaptea, „făcea de cart”, cum spun deținuții, adică se învîrtea de colo, colo prin celulă, ca un leu în cușcă, punînd la cale cele mai îndrăznețe, cele mai nebunești planuri.

Tîrșitul acela continuu, bocănitul tocurilor pe cimentul pardoselii îi exasperaseră pînă la urmă pe ceilalți deținuți: nu mai aveau o clipă de liniște! În fiecare noapte, Buisson era împrôșcat cu o ploaie de înjurături; dar el, indiferent, surd la imprecății, continua să umble fără odihnă, obsedat de același gînd: fuga.

Și, într-o noapte, îi veni ideea salvatoare. Dintr-o celulă învecinată, o voce strigă furioasă: „Ăsta-i scrîntit, mai bine l-ar băga la balamuc”. Emile înlemni, ca străfulgerat. Zîmbi

ușor. Ce dobitoc a fost, cum de nu s-a gîndit mai de mult?
„Asta-i, își zise el, fac pe țicnitul pînă mă bagă la casa de
nebuni. Scap eu ușor de-acolo.”

De la o zi la alta, purtarea domnului Emile deveni ciudată. Se spăla cu supa, folosea în chip dezgustător hîrdăul, iar în timpul plimbării, izbucnea în hohote de rîs cînd zărea vreun nor, ținea prelegeri pietrelor și lingea cu lăcomie pardoseala și pereții celulei. Dar acesta a fost doar începutul, perioada surîzătoare, a nebuniei suave. Au urmat halucinațiile, zilele cînd vedea monștri, figuri amenințătoare. La început gemea doar, apoi, însă, a început să plîngă, să urle și în sfîrșit să se zvîrcolească pe jos, cu spume la gură, zbierînd – printre convulsii – că cineva îl sugrumă, îl mușcă, îl ucide.

Emile implora ajutor, cu o voce patetică, și cînd, cu nervii ferfeniți, paznicii intrau la el, li se arunca în brațe și-i săruta lingîndu-i pe față.

Într-o dimineață, doi paznici voinici intrară pe neașteptate în celulă, îl luară pe sus și-l duseră, gemînd, la infirmerie. Emile mîrii nemulțumit, dădu să-l muște pe medic, un tînăr foarte curățel, lătră, sărută un gardian, apoi începu să umble-n patru labe.

Doctorul, specialist în materie, făcu un semn discret. Ușurel, îl puseră pe Emile într-o cămașă de forță și-l transportară la Villejuif. Cerul era albastru, aerul răcoros, așa cum sînt primele zile ale lui aprilie. Îi scoaseră hainele, îi puseră-n loc o cămașă foarte lungă și foarte largă din pînză și-l închiseră într-o celulă din sticlă în care se afla un pat. După ce zăvorî ușa-n urma lui, infirmierul-șef agăță pe ea o plăcuță: „Nebun periculos”.

Ca și-n alte dăți, Buisson începu să depisteze locurile, obiceiurile, programul de lucru. Nu-i trebui mult să constate că cei patru paznici însărcinați cu supravegherea nebunilor, în timpul plimbărilor – o oră dimineața, una după-amiaza – erau

evident prea puțini pentru a potoli o încăierare. Întâi așteptau să se instaleze calmul și abia pe urmă făceau puțină ordine și îi expediau pe învinși la infirmerie. Încăierările se iscau în fiecare zi din te miri ce, și când te așteptai mai puțin, cu o repeziciune diabolică.

Emile era scund, sfrijit, fără mușchi, deci prea puțin dotat pentru box. Căuta să se țină deoparte, să evite bătăile, să nu se amestece. Dar nebunii sînt irascibili, violenți, perversi, și mai ales imprevizibili. Își dădu seama de asta, ducîndu-se prima oară la dușul comun, o sală imensă, cu plafonul constelat cu măciulii din care ploua apă călîie sau înghețată – după cum avea chef infirmierul – peste cei vreo treizeci de nefericiți, gesticulînd și vociferînd goi pușcă. Emile tocmai se săpunea liniștit, când simți pe picior un jet mai cald și mai puternic. Se răsuci pe călcîie și surprinse un nebun care, aruncîndu-i priviri dușmănoase, cu buzele țuguiate disprețuitor, urina pe el. Emile n-a ripostat, dar s-a îndepărtat. După duș, coloana porni pe scara ce ducea spre celulele de sticlă. Tăcut, Emile trecea totul în revistă, ochiul său înregistra orice detaliu care l-ar fi putut ajuta să evadeze, cînd o durere fulgerătoare îi străbătu coapsa. Scoase un strigăt și se întoarse cu tot corpul. Nebunul care mai adineaori i se ușurase pe picior, se ghemuise acum la spatele lui, mușcîndu-l cu poftă. Emile își eliberă coapsa cu o smucitură, dar nebunul, cu gura deschisă, se pregătea să-și înfigă dinții din nou. Atunci, furios dar și înspăimîntat, Emile îl izbi cu piciorul în față. Se auzi o trosnătură, apoi sîngele țîșni. Omul se răsturnă pe spate, trăgînd în cădere și pe cei care urcau în urma lui. Se iscă o învălmășeală de nedescris, cu urlate și gemete care se transformară imediat într-o furie colectivă. Cu strigăte guturale, nebunii se năpustiră asupra lui Buisson, care înțelese că nu mai scapă viu decît cu fuga.

Cu o energie disperată, se aruncă în haita dezlănțuită ce

urca spre el, își făcu loc cu pumnii și cu picioarele, reuși să se strecoare, coborî scara cu viteza unui meteorit și ajunse-n curtea în care își făceau plimbările zilnice.

Se opri cu respirația tăiată, dar, după cavalcada ce se apropia, înțelese că tot nu scăpase. Primii urmăritori ieșeau pe ușă. Înnebunit, Emile căută din ochi un refugiu. Privirile îi căzură pe un copac. Fără să mai stea pe gânduri, alergă spre el și începu să se cațere. Simți degetele urmăritorilor înfigându-se în pulpe, dădu cu piciorul dar nu nimeri pe nimeni, reuși să se degajeze și să se cațere mai departe. Nebunii încercară să se cocoțe pe urmele lui. Îi opri izbindu-i în față cu călcâiele.

Reuși să se așeze pe o cracă și privi buimac spre ceata de nebuni, care, urlînd asurzitor, îl amenința cu pumnii, scuipînd și scuturînd copacul, doar-doar l-or da jos sau or scoate pomul din rădăcină. Descurajat, Emile îi putu distinge pe gardienii așteptînd proptiți de zid, cu brațele încrucișate, deznodămîntul ostilităților.

Agățat de crengile care, zgâlțuite cu nverșunare, se aplecau tot mai mult, Emile abia reușea să-și mai țină echilibrul, alungîndu-i totuși cu izbituri de picior pe cei care tot mai voiau să-l ajungă. Pălise. Îi era frică. Atunci îi veni ideea salvatoare, ideea care-l ajută să restabilească ordinea. Întinse mîna larg deschisă deasupra chipurilor acelora descompuse de furie și reuși să obțină tăcere. Le strigă, cu o voce nesigură:

— Prieteni, a venit vremea să ne ocupăm de politică.

Hărmălaia se domoli și, încet, încet, se făcu liniște.

— Există un bărbat care a salvat Franța: generalul de Gaulle! scandă Emile. Trăiască Generalul!

Ca un cor bine pus la punct, hoarda de nebuni îi țină isonul: „Trăiască Generalul!”

— Există un bărbat care a luptat pentru fericirea poporului: Maurice Thorez. Trăiască Maurice Thorez!

Și din nou nebunii urlară: „Trăiască Maurice Thorez!”

Neîndrăznind să se dezlipească de pe creangă, Emile continuă neobosit, făcându-i să scandeze: „Trăiască Papa, trăiască asistența socială, trăiască Churchill”. Dar cînd comandă „Trăiască Hitler”, se produse învîlmășeală. Cîțiva nebuni răspunseră cu ovații. Alții protestară. Se ajunsese la un conciliabul care degeneră în altercații pentru ca, în final, să se lase cu bătaie.

Dintr-un salt, Emile fu jos din copac și alergă în celula lui transparentă, pe care infirmierul se grăbi s-o zăvorască. Abia atunci, cu fruntea numai broboane, fu cuprins de un tremur violent.

DIN ZIUA ACEEA, BUISSON NU ȘTIA CUM SĂ SCURTEZE MAI mult plimbările. Cum ajungea în curte, își dezmoțea puțin picioarele, apoi se cocoța pe creanga lui, la adăpost de orice încăierare sau atac neașteptat. De acolo de sus, oamenii i se înfățișară cu totul altfel. Un nebun aduna cu perseverență pietricele. Le privea atent, le lustruia cu mîneca, apoi le sugea. Cînd îi plăcea vreuna la gust, băga comoara în cămașă, de unde, firește, cădea imediat. O lua din nou de pe jos, relua investigația, și tot așa pînă la sfîrșitul plimbării. Altul o ținea una și bună: alerga de la zidul pavilionului pînă la copac mitraliindu-și tovarășii cu rafale imagine și imitînd din gură zgomotul armei: „tac-tac-tac”. Lipit de copac, mai trăgea cîteva focuri, apoi, gîfîind, cu pupilele dilatate, și cu un zîmbet tîmp, ridica privirea spre Buisson.

— Azi-dimineață am mai doborît șapte.

Trăgea fără oprire la fiecare plimbare, sub privirile amuzate ale paznicilor. Tînărul cu păr șaten, ondulat, cu trăsături delicate și romantice, se numea René Girier, dar borfașii îl porecliseră René Baston.

Într-o dimineață, așezat ca de obicei pe creanga lui în

timpul orei de plimbare, Emile privea posomorît la nebunii care se agitau dedesubt. Era atît de prost dispus, încît, nemaiputînd îndura, izbucni exasperat:

— Sfînte Dumnezeule, m-am săturat de ăştia pînă peste cap. Pînă peste cap, pînă peste cap...

Sub copac, René Girier, care se lansase în obișnuitele sale rafale vocale, ridică îndată capul, ațintind asupra lui Emile o privire cît se poate de lucidă și-i spuse cu cea mai normală voce din lume:

— Și eu m-am săturat pînă peste cap.

Așa descoperiră Buisson și Girier că erau la fel de nebuni amîndoi. Din acea clipă, deveniră cei mai înfocați, mai habotnici și mai fervenți credincioși ai capelei spitalului. Nu pierdeau niciodată liturghia, nu scăpau nicio vecernie și se împărtășeau cu o neostoită ardoare. Puteau fi văzuți mereu alături, reculeși, încremenind cu capetele plecate smerit. Numai buzele se mișcau. Dar nu ca să înalțe rugi. Nici că puteau găsi un mijloc mai bun ca să comunice și să urzească planuri de evadare.

Totul începuse odată cu obișnuitele vizite de duminică. Puțin după orele 13, un infirmier îl anunțase pe Buisson să se prezinte la vorbitor, Emile se duse, întrebîndu-se uimit cine naiba putea să-l caute. Îl aștepta o femeie: o măsură din ochi, fără s-o recunoască. Vizitatoarea, nu prea înaltă, dar bine făcută, fardată strident – „vreo fiță”, își zise Emile – cu trăsături destul de fine și senzuale, îl privea zîmbind. Declarase că e sora lui Buisson; se numea de fapt Yvonne Bernetou, dar Emile n-avea de unde să știe toate astea, în forfota obișnuită a vorbitorului, femeia reuși să-i șoptească:

— Sînt prietena lui Nus. Sărută-mă și tu de ochii lumii.

Nus! Inima lui Emile începu să bată nebunește. Nus era fratele lui mai mare, Jean-Baptiste, mai înalt decît el, voinic și curajos. De la Nus învățase, în adolescență, să spargă un lacăt

cu șperaclul, să fure, iar, mai târziu, să forțeze casele de bani și să mînuiască revolverul. Lucraseră multă vreme împreună, iar primejdiile prin care trecuseră îi legaseră și mai mult. O dată, mult înainte de război, își juraseră că dacă unul din ei va cădea în mîinile poliției, celălalt va face totul ca să-l scape.

Și iată că Nus se ținea de cuvînt.

Emile se sărută cu tînăra femeie, apoi se priviră din nou, stînjeșiți, Yvonne nu zăbovi prea mult, nici zece minute, destul totuși pentru a-l asigura pe Emile că fratele lui, împreună cu cîțiva prieteni de nădejde, îi pregătesc evadarea.

— Ai să primești curînd o vizită și date mai precise, îi șopti Yvonne.

Joia următoare, Buisson fu chemat din nou la vorbitor. De astă dată vizitatorul era un bărbat. Cînd îl văzu, Emile, uluit, abia se stăpîni să nu tragă o înjurătură, Avea și de ce. Bărbatul care stătea în fața lui, cu mîinile înfipse-n buzunare, scund ca Emile, dar vînjos, cu o față pătrată, cu nas proeminent, ochi verzui și privirea dură, purtînd o șapca de pungaș în carouri alb cu maro, iar la butoniera hainei o Legiune de onoare nou-nouță, nu era altul decît Roger Dekker. Emile îl cunoscuse la închisoarea din Clairvaux, unde ispășea o condamnare pentru furt și unde timp de trei ani împărțiseră aceeași celulă.

Vorbiră despre lucruri neînsemnate. Dar de cîte ori paznicul întorcea capul sau se îndepărta, fie și pentru o secundă, Dekker, cu o voce abia auzită, mișcînd imperceptibil buzele, așa cum doar pușcăriașii știu s-o facă, îl punea la curent cu pregătirile lui Nus. Era o conversație din frînturi, întretăiată de noutăți familiale spuse cu voce tare:

— Sor'ta Jeanne e bine, iar Cocoșatul e un băiat pe cinste: se poartă mișto cu ea.

— Cocoșatul?

— Da, Paul Brutus. I se zice așa fiindcă are o vertebră ruptă și merge țeapăn, încovoiat, cocoșat ce mai încolo! Nici

nu poa' să-ntoarcă capul. E un tip mătăhălos, o huidumă, te strici de rîs dacă-l vezi. Jeanne se înțelege grozav cu el, ți-e mai mare dragul să-i privești (coborînd brusc vocea: Am cercetat împreună cu Nus împrejurimile, o ștergi prin cimitir). Ai auzit ce-a pățit Jeanne? Ți-au spus?

— Cîte ceva, zise Buisson dînd din cap.

— E surdă, bătrîne, surdă de-a binelea, nu mai e nimic de făcut (coborînd din nou vocea: aducem o scară, ca să putem trece șanțurile).

— Da' cum s-a-ntîmplat?

— Păi, bătrîne, în 1942 marinarii și-au aruncat în aer vapoarele ca să nu le lase cadou frișilor. Ce să-ți mai spun, a fost tărăboi nu glumă, ore și ore în șir. Jeanne stătea la Toulon, lîngă Arsenal, și i-au pleznit timpanele.

— Ce idioți și marinarii ăștia! se indignă Buisson.

— Idioți, neidioți, asta e. Barem acu' are și biata Jeanne liniște. Liniște ca-n țintirim (șoptindu-i din nou: o să-ți aducem arme, ascunzătoarea ți-am și găsit-o. Îți dau de veste. Nu mai e mult).

Emile se întoarse în celulă cu gîndul la Dekker.

MICUL ROGER, CUM ÎI SPUNEA BUISSON, SE ȚINUSE ȘI EL DE cuvînt. Într-o zi, la închisoare, discutaseră despre evadare. „Dacă ne despart și reușești să scapi, îi spusese Emile, dă o fugă pîn' la Paris și caută-l pe frate-meu Jean-Baptiste. Stă în Saint-Martin, la nr. 10. O să-ți dea o mîină de ajutor.” La 16 iunie 1947, Roger Dekker evada din închisoarea de la Caen, unde fusese transferat. Mai bine de o lună a stat ascuns la iubita lui, Suzanne Fourreau, pe strada Bichat. Apoi, cînd s-a convins că sticleții se liniștiseră, i-a făcut o vizită lui Nus.

Nu l-a găsit singur. În afară de prietena acestuia, Yvonne Bernetou – care seara făcea trotuarul pe strada Blondet, iar

atunci tocmai prăjea niște cotlete – în micul apartament cu două camere întunecoase se mai afla un bărbat cu nas cîrn și ochi bănuitori, care nu scoase niciun cuvînt. Dekker se liniști însă imediat, recunoscînd, după fața lividă și creștetul ras, un confrate.

— Francis Caillaud, breton, tip dur, făcu Nus prezentările; a șters-o de curînd de la Fresnes.

Deși scund, Francis era renumit pentru încăpățînarea tipică oamenilor din regiunea sa și pentru forța extraordinară cu care putea ridica chiar și o mașină, apucînd-o de bara de protecție. Dar tovarășii de breaslă îl respectau mai cu seamă pentru că „plătea singur”, adică nu-și trăda niciodată complicități.

Dekker și Caillaud își strînseră mîinile. Yvonne aduse apoi pahare, apă, o sticlă cu rachiou de anason. Ciocniră.

— Bun, făcu Nus cu tonul omului care nu are timp de pierdut, trebuie să-l scot pe frati-miu de la balamuc. Îmi dați o mîna de ajutor?

Cei doi invitați dădură din cap că da. Nus continuă:

— Am vorbit cu avocatul și mi-a promis că ne face rost de permise pentru Villejuif. O să se ducă întîi Yvonne, în recunoaștere. N-are nicio tinichea de coadă, așa că nu riscă nimic. Apoi o să meargă unul din noi să-l vadă pe Emile, cu un permis fals.

— Merg eu, zise Dekker.

— Nu ți-e bine? sări Nus. Cu toți sticleții pe urmele tale!

— Tocmai d-aia. N-o să le treacă nicio clipă prin cap să mă caute la balamuc. O să-mi agăț în piept o Legiune de onoare și o să par un burghez onorabil.

— Cu coafura ta numărul zero?

— Pun o șapcă.

Așa a fost organizată cea mai spectaculoasă evadare de după război.

. . .

ÎNTR-UN CITROËN NEGRU. NUS, DEKKER ȘI CAILLAUD dăduseră ocol imensului cadrilater pe care-l ocupa ospiciul din Villejuif, conglomerat de clădiri paralele avînd în ele ceva sinistru. Pavilionul destinat criminalilor periculoși, denumit Henri-Collin, se înălța spre nord; șanțuri adînci, prevăzute cu ziduri înalte, despărțeau această secție de un teren de sport lîngă care se afla cimitirul comunal. La sud, pavilionul era legat de restul azilului prin punți suspendate peste gropi uriașe.

Ghemuit pe bancheta din spate, Nus îi întinse lui Dekker binoclul, ca să-și poată face și el o idee, apoi mîrîi:

— Complicat.

Complicat era puțin spus. Și totuși evadarea trebuia să aibă loc. Nus fixă data: 3 septembrie, dimineața.

În ajunul evadării, la orele 8, Dekker îl găsi pe Nus încă în pijama, sorbindu-și cafeaua cu lapte, în tovărășia unui cunoscut, Andre Liotard, poreclit Dédé Nebunul.

— S-a făcut. Am șutit o mașină, anunță Dekker. Faină, stăpîn-su trebuie să fi fost un tip subțire. Am ascuns-o într-o curte. Ce faci, nu te-mbraci? îl întrebă nerăbdător pe Nus, trebuie să facem rost și de scară.

Cît ai bate din palme, Nus fu gata. Dînd să iasă, Dekker îl cîntări din ochi pe Liotard și-l întrebă:

— Știi să conduci?

— Mai întreb! De-asta îmi și zic toți Nebunul, fiindcă mîn îndrăcit...!

— E-n ordine, acum vii cu noi. Iar mîine ne aștepți în mașină.

Cei trei găsiră o scară de zidar, lungă de șase metri, pe un șantier de pe rue du Stade, în Villejuif, nu departe de azil. Ca și cînd ar fi fost a lor, o legară pe-ndelete de acoperișul

mașinii furate – un Alfa Romeo. După ce înconjurară spitalul, o culcară lângă zidul stadionului. Din locul acela, se putea zări o porțiune din curtea secției Henri-Collin și mai ales cele două șanțuri, adânci de trei metri. Mai zăriră și trei bărbați care-și țirau fără chef picioarele; unul dintre ei era Emile. Se întoarseră abătuți la Paris.

La începutul după-amiezii, imediat după masa de prînz, lui Francis Caillaud i se făcu rău. Se înverzise la față, vomita într-una și gema încetișor, Nus fierbea. Era convins că măcelarul i-a vîndut carne stricată și amenința că-l lichidează.

— Nu înghit hoția negustorilor, lepădăturile astea sînt niște otrăvitori, niște ucigași!

Nici el, nici Dekker nu stăteau prea bine, stomacurile lor scoteau sunete suspecte, dar se puteau ține totuși pe picioare, în timp ce Francis, întins pe patul lui Nus, continua să se vaiete, cu tot ceaiul și bicarbonatul pe care i le dăduse Yvonne.

— Nu ține, zise deodată Nus, trebuie să găsim pe altcineva.

Așa a fost angajat Henri Russac, un tip înalt, subțire și brun, pe care-l agățaseră la barul l'Étape, unde tocmai lua un aperitiv. Îl cunoscuse pe Emile la Santé.

La miezul nopții, un Alfa Romeo negru se opri lângă zidul stadionului. Din el coborîră Nus, Dekker și Russac. Ridică scara și o proptiră de zid, pe care se cățărară ca niște pisici, apoi o sprijiniră de cealaltă parte. Ajunseră în fundul primului șanț. Gîfîind, dar cu mișcări precise, proptiră scara de celălalt perete al șanțului și, după ce se cățărară din nou, se văzură în curtea azilului. Luară scara cu ei, apoi, tîrîndu-se, o traseră pînă la celălalt șanț în care coborîră. Odată ajunși acolo, înaintară cu scara după ei încă vreo treizeci de metri de-a lungul șanțului și se ghemuiră sub unul din poduri. Întinși pe iarbă, așteptară nemișcați ivirea zorilor.

. . .

3 SEPTEMBRIE 1947, ORELE 10. ÎMPINGÎND UN CĂRUCIOR CU gamele, doi infirmieri trec peste podețul care leagă șanțurile. În aceeași clipă, Emile își începe plimbarea. După nici o jumătate de oră, infirmierii se întorc. Dar abia apucă să deschidă poarta pavilionului Henri-Collin, că Dekker și Russac, țîșnind din șanț, se aruncă asupra lor, cu revolverele-n mînă. Nus a rămas jos să păzească scara.

Cu brațele ridicate, cei doi infirmieri sînt îmbrînciți către interiorul curții. Emile aleargă spre eliberatorii săi.

— Fă ce știi, îi spune Dekker întinzîndu-i un revolver.

Buisson se oprește o clipă. Îi sfredelește cu privirea pe cei doi paznici care, cu mîinile ridicate, înspăimîntați, s-au făcut una cu zidul. Înciudat, Emile constată că cel care i-a furat cutia cu pateu de ficat trimisă de soră-sa, Jeanne, nu e printre ei; jurase să-i facă de petrecanie înainte de-a scăpa de-acolo.

— Ei, ce faci, vii sau rămîi? își pierde Dekker răbdarea. Buisson se năpustește fără niciun cuvînt, spre poartă, urmat de Girier și de un al treilea, acesta nebun cu adevărat, care în dimineața aceea se nimerise întîmplător acolo în timpul plimbării.

Russac răsucește de două ori cheia în broasca porții, în timp ce micul grup a și coborît pe scară, ajungînd în fundul șanțului. Într-un timp record, urcă pe partea cealaltă, trăgînd și scara după ei. Urmăriți de fluierăturile paznicilor, reușesc să treacă în goană și de al doilea șanț. În sfîrșit, cei șase ajung cu scară cu tot sub zidul care-i desparte de stadion. Buisson e primul care urcă. Ajuns sus, se întoarce să privească încă o dată curtea și pavilionul pe care nu spera să le mai părăsească.

Dar Girier, care urcă în urma lui, îl smulge din gânduri. Când ajung toți șase sus pe zid, trag scara și o proptesc spre exterior. După nici două minute, banda se află în incinta stadionului.

„Drace!” izbucnește Nus. Pe bună dreptate: la câțiva pași de ei, o duzină de pompieri fac antrenament cu un furtun. Alertați de fluierăturile paznicilor, vor să intervină. Drept răspuns, fără o vorbă, fără o amenințare, patru revolve se îndreaptă deodată spre tinerele piepturi musculoase. Pompierii încremenesc. Fără să mai piardă vremea, evadații și complicii lor aleargă spre cimitir, aflat la vreo treizeci de metri de stadion; mergînd mai mult de-a-ndăratelea, Russac le acoperă retragerea.

— Nu se poate! Aștia și-au dat cu toții întâlnire aici? strigă exasperat Nus, abia trăgîndu-și răsuflarea, cînd zărește niște gropari care tocmai sapă un mormînt.

Și aceștia încearcă să-i oprească pe cei șase. Dar omenește vorbind, lopețile și cazmalele sînt neputincioase în fața unor revolve. Unul din muncitori, impresionat de figurile acelea încrîncenate, le arată chiar o spărtură în zid, prin care Buisson și prietenii săi reușesc să iasă mai repede în stradă.

Cum îi vede apărînd pe trotuar. Liotard le iese cu mașina în întâmpinare. Russac și Girier se așază lîngă el. Buisson, Nus și Dekker se îngrămădesc în spate. Pe trotuar, nebunul, care i-a urmat docil, îi privește descumpănit. Întristat că se desparte atît de repede de oamenii aștia plini de haz.

— Hei, tu, înapoi în cușcă! îi strigă Russac.

Mașina țîșnește. Gonește spre Ivry-sur-Seine, traversează Sena pe podul Conflans și se îndreaptă cu toată viteza spre Avenue de la Liberté. Buisson îi ordonă atunci lui Liotard să oprească.

— Cobori aici, René, îi spune el lui Girier. Drumurile

noastre se despart. Dacă ești vreodată la ananghie, caută-l pe Nus sau pe Cocoșat.

Girier vîră în buzunar hîrtia de o mie de franci pe care i-o întinde Russac și, fără să mai privească în urmă, se îndepărtează. Mașina pornește.

— ÎNCOTRO? ÎNTREABĂ BUISSON.

— Pe strada Bichat, la prietena lui Roger, îi răspunde Nus.

Place de la Nation, strada Parmentier, strada Faubourg-du-Temple și în sfîrșit, strada Bichat. Cu ochii țintă în oglinda retrovizoare, Emile verifică dacă nu sînt urmăriți. Mașina încetinește și coboară strada în pantă, pînă la spitalul Saint-Louis.

— Stă la 57, explică Nus, etajul trei pe scara din fundul curții, la stînga. Mergem pe rînd. Mă duc eu întîi.

Coboară din mașină și urcă pînă la apartamentul 57. Emile și Dekker, mereu la pîndă, îl urmăresc pînă-l văd intrînd fără niciun incident în clădirea cu fațada cenușie, cu aspect mizer. Emile, înotînd în haina maro pe care i-a adus-o Nus, se îndreaptă și el spre ascunzătoare, urmat imediat de Dekker. Urcă pe scara în care dau o puzderie de coridoare întunecoase.

Pe palierul etajului trei, ușa e deschisă și Nus îi întîmpină zîmbitor, în prag, împreună cu o femeie care trebuie să fi fost cîndva frumoasă.

— Suzanne, spune el arătînd spre chipul obosit și resemnat.

Emile schițează un început de zîmbet și intră. Parcurge cu privirea cele două camere-vagon în care totul, de la pereți pînă la mobilă, respiră sărăcia. Așezate direct pe dușumea, patru saltele.

— A dormitale e cea cu așternutul curat, îi spune Suzanne.

— Celelalte sînt pentru Roger. Russac și pentru mine, îi explică Nus. Dorm și eu aici, fiindcă sticleții or să dea pesemne tîrcoale prin cartierul meu.

— Și drăguța ta? întrebă Buisson.

— Yvonne? Nicio grijă. Am trimis-o la țară, la babacii ei, în Auvergne.

Emile dă din cap mulțumit, apoi merge spre masa pe care stau aliniate cîteva pahare și o sticlă cu rachiu de anason.

— Și ceilalți?

— S-au dus să se descotorosească de mașină. Nu-ți face griji, n-or să zăbovească.

Într-adevăr, după nici douăzeci de minute, Liotard și Russac își fac, la rîndul lor, apariția. Ciocnesc cu toții pentru izbîndă. Primul o șterge Liotard. Le-a dat o mîină de ajutor, doar așa, fiindcă le e prieten, dar mai mult nu vrea să-și bage nasul. Suzanne pleacă și ea. Are de gînd să facă o serie de cumpărături la negustorii din cartier, că să nu dea de bănuț.

Emile își petrece această primă zi de libertate flecărind cu prietenii, curățind și lustruindu-și arma. Pe seară, clătînîndu-se încă pe picioare, Francis Caillaud descinde și el în strada Bichat împreună cu Nus, care se dusesese să-i ia.

Francis și Emile se aruncă unul în brațele celuilalt și se sărută. Ciocnesc din nou cu toții pentru revedere și pentru libertate. În sfîrșit, Emile se ridică. Cu mîinile încrucișate la spate, se plimbă în lung și-n lat prin cameră, încruntat de-atîta concentrare, apoi exclamă:

— Bun.

Un singur cuvînt; dar după cum îl rostește, pentru ceilalți e limpede că el este șeful.

— Bun, repetă Emile, și acum la treabă.

PRIMA RUNDĂ

9

HOTĂRÎT LUCRU, ÎN DIMINEAȚA ASTA HIDOINE A PĂȘIT CU stîngul. Ca și mine, a aflat din ziare amănunte despre evadarea lui Buisson și Girier. Ca și mine, s-a tăiat cu aparatul de ras și poartă acum un leucoplast pe bărbie. Și, tot ca mine, a venit într-un suflet la Siguranța Statului. Asemănarea se oprește aici, căci eu am toți dinții-n gură, pe cînd el, în grabă, a uitat să-și pună proteza, așa că trebuie să fac eforturi ca să pricep ce spune. Acoperindu-și gura cu mîna, ca să-și ascundă gingia știrbă, izbutește să scoată anevoie un șuierat:

— Ia spune, Roger, ce facem? Ai vreo idee?

N-apuc să-i răspund: sună telefonul. Șeful vrea să mă vadă și, după voce, ghicesc că e din nou prost dispus. Astăzi a inaugurat un costum din jerse de culoare închisă, foarte sobru și care-i dă o alură de ministru. Poartă obișnuita lui cravată bordo. Intră direct în problemă.

— Ei, Borniche, ce propui? Bănuiesc că ți-a venit vreo idee, măcar una, sau mă înșel?

- Domnule comisar, de fapt...
- De fapt ce, Borniche! Ai sau nu o idee?
- Există o singură posibilitate de-a începe cercetările, spun eu prudent. Am citit ieri cu atenție dosarul lui Buisson și al familiei lui, și...
- Și ce? mă întrerupe Șeful nerăbdător.
- Și mă gîndeam să mă ocup de Jean-Baptiste Buisson, fratele lui Emile. Cu trecutul lui, Nus cunoaște sigur ascunzătoarea lui Emile.
- Șeful își ridică pe frunte ochelarii cu ramă groasă de baga.
- Ai vreo idee unde l-ai putea găsi?
- Idei și iar idei! Hotărît lucru, în dimineața asta, Șeful nu-i în stare să mai spună altceva.
- Niciuna, răspund, și adaug înainte de-a apuca să se enerveze: Nu deținem date recente despre Jean-Baptiste Buisson. Mă pregăteam să mă duc pe Quai des Orfèvres și să consult arhiva de la P.P.
- Degetele Șefului bat darabana pe mapa de scris. Se gîndește cîteva clipe, apoi:
- Borniche, cred că ai dreptate. Trebuie început cu fratele lui Emile. Dar Girier?
- Mă ocup și de el.
- Perfect. Ține-mă la curent.

O PORNESC PE JOS PÎNĂ PE CHAMPS-ÉLYSÉES. MERG SĂ-L iau pe 73, care mă lasă la Châtelet. Apoi, tot pe jos, traversez podul, o iau pe Boulevard du Palais, cotesc, dau colțul pe dreapta și intru la numărul 38. Arhivele P.P. se află în fundul curții, la stînga, sub o boltă. Totul e cenușiu, întunecos, prăfuit, deprimant. Și miroase, de te trăsnește. Îi dau cererea mea de investigații unui arhivar antipatic și plin de ticuri, și aștept gîndindu-mă la rivalii mei, siliți să trăiască în acest

decor lamentabil. Ca să fii sticlele la P.P., trebuie într-adevăr să-ți iubești meseria.

— Regret, mă anunță arhivarul clipind dintr-un ochi – mișcare care-i dezvelește gingia. Dosarul e împrumutat de ieri.

— Aha! fac eu. Cine l-a luat?

— Courchamp, de la Criminalistică.

Așadar, război în toată regula. Courchamp a avut aceeași idee ca mine și, pentru a afla cine, în afară de el, mai urmează pista Nus, a luat dosarul. Exact ce făcusem eu, la Siguranța Statului cu dosarul lui Emile. Nu-mi mai rămîne decît să dau de Courchamp și să-i cer, plin de umilință, îngăduința de a consulta palmaresul lui Nus.

Nu-mi fac iluzii. Îl cunosc bine pe Courchamp. E un tip solid, cu păr negru și des. Îmbrăcat totdeauna cu o haină maro din catifea reiată și un pantalon bej din care scoate la tot pasul un portofel înțesat cu legitimații pentru fel de fel de asociații. Semne particulare: rîde tot timpul, pare inofensiv dar, în realitate, este un îndărătnic, un rigid, și, odată dezlănțuit asupra unui caz, un obsedat periculos. Din cauza celor opt copii ai săi, eu l-am poreclit „Freddie prolificul”, lucru care i-a ajuns imediat la ureche; a ripostat prompt, pîrînd să nu guste prea mult umorul meu:

— Borniche? Prolifică e prostia lui.

Așa că nu-mi surîde perspectiva de a lua contact cu el ca să-i smulg niște informații. Parcă-l văd gesticulînd enervat; îl și aud spunîndu-mi plin de venin: „Ce te amesteci, Borniche? Cazul Buisson e al meu”. Și ar avea într-adevăr dreptate. Evadarea lui Buisson a avut loc în regiunea pariziană, fief-ul P.P.-ului, în orice caz nu al nostru. Ar însemna că Siguranța Statului își vîră iar coada în problemele celor de pe Quai des Orfèvres, deci un nou motiv de discordie între polițiști.

Urc posomorît cele o sută cinci trepte scobite ale scării

tocite de vreme. La etajul al treilea, mă îndrept spre biroul șefilor de grupă, pe care Courchamp îl împarte cu cei doi colegi ai săi, Ducourthial – un îndrăcit și jumătate, capabil să reziste o săptămână întreagă fără somn – și Poirier – poreclit 10 și 10, din cauza mersului său, cu picioarele depărtate –, celebrul Poirier care l-a prins pe doctorul Petiot la Eliberare. Îl găsesc pe Courchamp singur; cum mă vede, închide repede dosarul pe care tocmai îl studia. E pentru prima oară că nu-l văd zîmbind. Îmi întinde mîna cu un aer bănuitor:

— Ce cauți aici? mă întreabă el înainte de-a apuca să deschid gura.

— Bună ziua, spun eu politicos.

— Bună ziua, bună ziua. Ce vrei, Borniche?

— Aș vrea să consult dosarul lui Jean-Baptiste Buisson. Mi s-a spus că e la dumneavoastră. Așa că am urcat să-mi arunc puțin ochii pe el.

— I-auzi, se miră Courchamp, să-ți arunci puțin ochii? Păi de ce?

— Am nevoie de cîteva date, îi răspund eu cu un aer nevinovat. Să știu, de pildă, unde stă, cu cine se vede, mă rog, probleme de rutină!

— Vreau să-ți spun ceva, Borniche, îmi spune Courchamp rostind clar și răspicat fiecare cuvînt, ascultă-mă bine. În afacerea Buisson, fă bine și lasă-ne-n pace, clar? Buisson e cazul meu. Îmi revine în mod legal. Pe scurt, nu te mai băga tu.

Previziunea mea s-a împlinit, inevitabilul s-a produs.

— Nu vă enervați, îi spun eu. Consider că atunci cînd un ucigaș se află-n libertate, toți polițiștii sînt datori să-l urmărească. Mi se pare un lucru de la sine înțeles, logic, omenesc...

— Nu-ți mai bate gura de pomană cu mine, Borniche, mi-o întoarce Courchamp, fixîndu-mă cu o privire sfredelitoare,

și las-o mai moale cu binele societății. Dealtfel, puteți sta liniștiți, și tu și Boss-ul tău. De Nus mă ocup eu. Deocamdată mi-am mobilizat oamenii și peste câteva ore Nus va fi legat fedeleș cu frate-su cu tot. Chiar acum mă duc să-i întâlnesc pe băieți la ascunzătoare. Așa că îți dau un sfat, Borniche, să nu te mai amesteci și să nu-mi bagi bețe-n roate. Înțeles?

— Înțeles.

Courchamp nu glumește. Așa cum îl știu eu, ticălosul ăsta e în stare să-l prindă pe Nus dintr-o clipă într-alta, și mă trec toate nădușelile când mă gândesc să-mi iau adio de la primă și de la avansare. Cît despre perspectiva de-a înghiți mînia Șefului, ce să mai vorbim!

Ajuns din nou în curte, hotărîrea mea e luată. Singura șansă de a-l mai descoperi pe Nus e să-l filez pe Courchamp.

Cum acesta urmează să-și întâlnească oamenii la ascunzătoare, vom merge împreună, unul în urma celuilalt. Mă hotărîsc să-l aștept în curtea interioară, ocrotit de întuneric, ascuns în spatele stîlpului unei bolte.

DUPĂ DOUĂ ORE, ÎL VĂD PE COURCHAMP TRAVERSÎND liniștit curtea și pornind apoi pe culoarul care leagă Quai des Orfèvres cu Palatul de Justiție, trecînd pe lîngă Sainte-Chapelle și străbătînd Boulevard du Palais.

Nu ne despart mai mult de treizeci de metri, așa că nu-i slăbesc o clipă din ochi silueta robustă. Courchamp merge agale, dar îngheț cînd îl văd îndreptîndu-se spre stația lui 38. E clar că nu pot călători în același autobuz cu el. Înnebunit, mă pregătesc să opresc un taxi, cînd iată că soarta îmi surîde. Două mașini 38 vin una după alta, prima înțesată pînă la refuz, a doua aproape goală. Firește, Courchamp și grupul de oameni care așteptau în stație dau din coate și se îmbulzesc în prima. Courchamp își flutură legitimația de călătorie și se-

nghesuie pe platformă. Eu mă urc în a doua. La fiecare stație îmi sucesc gîtul, asigurîndu-mă că amicul meu n-a dispărut; dar nu mi-e ușor să-l urmăresc, căci la toate opririle se iscă o învîlmășeală îngrozitoare între cei care vor să coboare și cei care vor să urce.

În sfîrșit, îl zăresc din nou în stația Sébastopol-Strasbourg-Saint-Denis, pe trotuarul din fața mea. A coborît și se strecoară acum grăbit prin mulțime. Imediat, arătînd taxatorului plăcuța de polițist, reușesc să opresc autobuzul și să cobor. Totul a durat doar cîteva secunde, suficient însă pentru a-l pierde pe Courchamp. Întorc capul în toate părțile: îl văd traversînd și îndreptîndu-se apoi spre foburgul Saint-Martin. Iată-mă, așadar, din nou pe urmele lui. Presimt că ne apropiem de țintă și, de astă dată, sînt ferm hotărît să nu-l mai scap.

Curcan după curcan, mai facem încă vreo sută de metri. Sînt încîntat: totul merge strună. Dar dintr-odată nu-l mai văd: Courchamp s-a evaporat! Înfipt în mijlocul trotuarului, mă las îmbrîncit de trecători și înjur printre dinți, întrebîndu-mă încotro a putut s-o ia. Nu și-a dat seama că-l urmăresc, de asta sînt sigur, așa că nu mi-a jucat o festă. Să fi intrat atunci undeva? Dar unde? Cercetez cu atenție porțiunea aceasta de stradă. Nu există decît o poartă mare și două magazine în fața cărora e postată, chiar lîngă bordură, o camionetă cu prelată. Courchamp n-a putut intra nici în clădire, nici în vreunul din magazine: l-aș fi văzut. Poate că e ascuns în camionetă. Nu-mi rămîne decît să aștept. Dacă a dispărut în acest perimetru, trebuie obligatoriu să iasă tot pe aici. Mă uit la ceas, e douăsprezece fix. Logic, n-ar trebui să aștept prea mult: știu că, pentru colegul meu, ora mesei e sacră.

Ascuns sub o poartă, rămîn la pîndă și, doar din cînd în cînd, îmi scutur picioarele ca să le mai dezmoțesc. La un moment dat, simt un început de greață care-mi întoarce

stomacul pe dos, căci postul meu de observație se află lângă niște lăzi de gunoi. Mirosul e atît de cumplit, încît aproape îmi vine amețea. Ca să scap de toate aceste efluvii, îmi scot pachetul de Philip Morris cumpărat dimineață la bursa neagră de la un arab, în Place Blanche. Aprind o țigară.

Deodată, prelata camionetei se ridică ușor și văd apărînd de sub ea capul lui Courchamp. Le spune ceva celor rămași în mașină, sare jos și pornește spre poarta Saint-Martin. Oftez ușurat. Întîi pentru că mi-am descoperit rivalul, apoi pentru că știu, în sfîrșit, unde pîndesc oamenii lui. Dar nu înseamnă că dacă am aflat pe ce stradă locuiește Nus, cunosc precis și clădirea. Mai rămîn cîteva minute ascuns sub poartă ca să mă asigur că, într-adevăr, Courchamp a plecat, apoi ies.

Cîteva pași mai încolo, pe același trotuar, se află bistroul L'Etape. Mă hotărăsc să intru și să beau un rachiu de anason. Cunosc bine bistroul ăsta. L-am ținut multe ore sub observație, acum cîteva luni, cînd îl urmăream pe Pierrot Nebunul. Iată silueta felină a lui Jo Attia și aceea mai îndesată a lui Georges Boucheseiche, discutînd amîndoi în prag, în timp ce Țînțarul, șoferul lor, un pitic cu fața smochinită ca un măr vechi, dă semne de nerăbdare la volanul unei mașini furate mai demult, strălucitoare ca aurul. Iată-l pe Jeannot, patronul, un tip înalt, blond, tuns perie, cu urechi clăpăuge și brațe vînjoase ca niște macarale. Dacă-aș putea scoate ceva de la Jeannot! Deocamdată, din spatele tejghelei, cu mîinile vîrite în buzunare, mă măsoară bănuitor din ochi. Mă apropiu nepăsător de el, cu țigara-n colțul gurii. Deși nu sîntem decît noi doi, n-aș putea spune că prezența mea îl umple de fericire. Cînd îi comand aperitivul, nu mă servește cu plăcere, aruncîndu-mi mereu priviri dușmănoase. Cu același aer ursuz împinge spre mine o cană cu apă, și, fără niciun cuvînt, îmi întoarce spatele și se duce la casă.

Beau cîteva înghițituri, apoi pun paharul jos.

— Oho! spun eu, văd că miroase a curcan pe-aici.

Și-n timp ce el mă sfredelește cu ochii lui albaștri, eu îi fac un semn cu capul spre camioneta care staționează de cealaltă parte a străzii. Știu că nu-s corect față de Courchamp, dar nici el n-a fost mai cinstit azi-dimineață, cînd mi-a refuzat dosarul. Am găsit și scuza: la război ca la război. În orice caz, fraza mea îi pare lui Jeannot plină de tîlc: se înseninează și se apropie de mine ștergînd un pahar. Privește în stradă, zîmbind:

— Că bine zici, îmi răspunde el cu accent de mahala. Aștia fac piroane aici de aseară. Sare-n ochi de la o poștă.

— E clar că au venit pentru Nus, arunc eu nepăsător.

Plătesc aperitivul și mă-ndrept spre ușă. Dînd să ies, mă întorc spre namila blondă care continuă să mă privească. După expresia lui concentrată, bănuiesc că încearcă să ghicească ce hram port.

— Am un comision urgent pentru el, îi spun eu făcîndu-i cu ochiul. Îl vezi cumva astăzi?

Jeannot dă din umeri, semn că habar n-are. Nu mă las:

— Păcat, dacă nu-l găsesc acasă îi las un bilet sub ușă. Stă la nr. 14, nu?

Dar patronul nu-i omul confidențelor.

— Poate la 10 sau la 12, mă ia el peste picior.

Inutil să insist. Îi fac lui Jeannot un semn amical și ies. Ajuns pe trotuar, îmi aprind o țigară, în timp ce din ochi cercetez strada. Trec agale pe lîngă camionetă, dar urechea mea, deși atît de versată, nu reușește să prindă niciun zgomot.

UN MIROS PĂTRUNZĂTOR DE CEAPĂ ȘI DE CIORAPI MURDARI A impregnat zidurile clădirii de pe strada Fobourg Saint-Martin nr. 10. Prin ele răzbat din cînd în cînd urlete de copii, țipete de

mame exasperate, urmate de lătrături furioase. De asta o fi bînd portăreasa întruna: ca să scape de vacarm. Cînd îmi deschide ușa, o găsesc beată moartă, abia se mai ține pe picioare. E o femeie de vreo patruzeci de ani, cu fața parcă dată cu var, cu ochii lăcrimoși, ca de broască, îmbrăcată cu un pantalon de golf și o cămașă bărbătească prea lungă, sub care pieptul i se revarsă în voie.

— Dacă ești cumva comis-voiajor sau copoi, valea, mă ia în primire: clătinîndu-se la fiecare cuvînt.

— Îl caut pe Nus, spun eu trăgîndu-mă înapoi ca să nu-mi mai duhnească în nas.

— Pe cine?

— Pe Nus, Jean-Baptiste Buisson.

Pleoapele i se lasă grele peste ochi și o privesc întrebîndu-mă dacă n-o să adoarmă de-a-n picioarele de beată ce e; iată însă că binevoiește să deschidă ochii și, improșcîndu-mă cu scuipat, îngaimă cu o gură băloasă:

— Nu-i acas'. Și e cazul să se-arate, fin'că javrele lui urlă de dimineată pînă seara.

— Are cîini?

— Îhî, doi boxeri. Niște dulăi de treabă, de obicei, da' dacă-i ține tot încuiați... mai vor și ei să iasă afară...

— Cînd a venit ultima oară?

— Aseară... ori alaltăseară... Nu știu, dracu mai știe. Și-a plimbat potăile, le-a băgat înăuntru și pe-aici ți-e drumul.

— N-a spus cînd se întoarce? Am un mesaj pentru el, vă rog să mă înțelegeți, un mesaj foarte urgent...

— Nu suflă niciodată o vorbuliță.

În clipa următoare, portăreasa începe să mă privească lung din cap pînă-n picioare; mijește ochii și mă-nvăluie într-un surîs ademenitor, dînd din umeri atît de provocator, încît sîinii îi alunecă spre subsuoară.

— Mă topesc după bruneții frumoși, ca tine, bolborosește

ea printre sughițuri, poate intri să bei un păhărel în cuibușorul meu... Ei? Ce zici?

Refuz politicos oferta și bat în retragere. În urma mea, vocea ei răsună pînă-n stradă, făcîndu-mă „poponar”, „clapon” și-n multe alte feluri, exprimînd toate profundul ei dispreț. Bine, dar asta-i culmea! Drept cine mă ia hoasca asta? Înțeleg că un băiat frumos ca mine, cu ochi căprui, păr buclat și zîmbet îngeresc, bine legat, sănătos tun și plin de ambiții poate să tenteze, dar, oricum, au și visele o limită!

Stau pînă seara la pîndă în fața casei lui Nus, apoi mă înlocuiește Hidoine. E destul de prost dispus, căci îi promisese soției că o duce la cinema, iar ea nu s-a arătat deloc bucuroasă de schimbarea de program. Înainte de a ne despărți. Mă anunță:

— Șeful te așteaptă la Deux Marches. Vrea să-i dai raportul. Cred că trebuie neapărat să te duci.

DEUX MARCHES E UN RESTAURANT DE PE STRADA GÎT-LE-Coeur, unde, aproape în fiecare seară, ne dăm întîlnire noi, polițiștii, cei de la Criminalistică, de la Brigada Mobilă și de la Siguranță ca să mai bem un păhărel, să jucăm zaruri și să ne comunicăm unii altora, cu voce tare, știri false. Mai vin aici tot soiul de pungași, neurmăriți, ca să culeagă informații transmise apoi borfașilor care se ascund și care-i așteaptă în bistrourile din cartierul Saint-Michel.

Restaurantul e format dintr-o încăpere foarte lungă, cu pereții bej, de care sînt agățate vase de aramă, portrete ale împăratului, flinte și puști vechi de vînătoare. În aceeași încăpere, în stînga, se află o plită uriașă, încălzită cu cărbune, plină de cratițe care bolborosesc cît e ziua de lungă. În fața ușii de la intrare, o masă – în jurul căreia ne înghesuim noi – servește drept tejghea.

Patronul, un corsican cu o șuviță neagră ce-i cade veșnic pe frunte, se numește Victor Marchetti. În tot Parisul nu există rachiul mai bun ca al lui, pentru simplul motiv că-l face chiar el, pe ascuns, în curticica din spatele restaurantului. E o muncă delicată, o adevărată alchimie, în care Marchetti a dat greș o singură dată.

La începutul performanțelor sale, alambicul a explodat. S-a auzit o detunătură, doar una, suficient însă ca să trezească tot cartierul și să alerteze Salvarea. Firește, șefii tuturor polițiilor au intervenit pentru ca Marchetti să fie lăsat în pace și să-și poată continua liniștit distilările clandestine, dar savuroase! Cu ce face el, generos, cinste și cu ce-l cinstesc clienții, cred că Marchetti dă pe gît, în medie, de la șaizeci pînă la optzeci de pahare de rachiul pe seară, fără să dea vreun semn că ar fi amețit.

— E o combinație corsicană, mi-a destăinuit el secretul într-o seară cînd începusem să mă uit cruciș. Dacă vrei să tragi la măsă fără să te pilești sau să te răstești la boboci, e destul să înghiți înainte o lingură zdravănă cu ulei de măsline. Înțelegi? În felul ăsta alcoolul plutește pe ulei și nu mai intră-n sînge!

Nu i-am putut urma niciodată sfatul. De cîte ori îmi aminteam de uleiul de măsline, era prea tîrziu.

În seara asta, în localul lui Victor e un fum de țigară și de pipă, de să-l tai cu cuțitul, iar în nări te izbește mirosul puternic al rachiului de anason. Vieuchêne se întreține cu rivalul lui, Clot. Amîndoi sînt roșii la față și-și aruncă vorbe grele, înconjuțați de polițiști și de pungași care asistă la acest duel verbal. În momentul în care intru, vocea lui Clot acoperă hărmălaia din sală.

— Și de fapt, strigă revoltat șeful Brigăzii Mobile, de fapt voi, ăștia de la Siguranță, aveți atîtea succese nu fiindcă ar fi

cine știe ce de capul vostru, ci datorită aparaturii și efectivului de care dispuneți.

— Efectivul de care dispunem? repetă Șeful înmărmurit.

— Întocmai, efectivul de care dispuneți! Cred că sînteți pe puțin o mie, voi, cei de pe strada Saussaies!

De obicei impasibil, chiar după cîteva rachiuri de anason, Șeful izbucnește acum într-un imens hohot de rîs. Rîde pînă-i dau lacrimile, pînă se sufocă, își scoate batista ca să-și șteargă ochii, dar nu izbutește decît să repete întruna cuvintele lui Clot, izbind cu pumnul-n masă și făcînd paharele să zdrăngăne.

— Dacă v-aș spune cîți sîntem, nu m-ați crede.

Prezența mea îl potolește brusc. Mă întrebă imediat, privindu-mă în ochi, pe cînd ceilalți mă măsoară și ei cu privirea:

— Totu-i în ordine?

— În ordine.

Atît. Asta numește Hidoine „a da raportul”!

Victor îmi servește un rachiu pe care-l dau pe gît dintr-o înghițitură; mai comand unul. Cu paharul în mînă, mă îndrept spre plită ca să văd ce bunătăți a pregătit azi Dolores, consoarta patronului. Micuță, frumoasă și sprintenă, îmi sare de gît sărutîndu-mă zgomotos, apoi ridică unul după altul capacele, recitîndu-mi lista de bucate.

— Astă-seară avem ciorbă de burtă, friptură de vacă și cocoș în sos de vin.

— Păstrează-mi o porție de ciorbă, îi spun eu bătînd-o ușor cu palma pe obraz, dar una mare.

Învîrtind cu polonicul în sos, Dolores îmi face cu ochiul.

— Nicio grijă, Roger, îmi șoptește ea, știi doar că ești protejatul meu. Apoi îmi face semn cu bărbia către cei din sală: Șefii tăi nu prea par să se-nțeleagă, așa-i?

În noaptea asta bat recordul: rachiu, vin roșu tare, gros și

savuros, apoi coniac; către orele trei dimineața, chipul Șefului și al lui Clot încep să se suprapună și am în fața ochilor un cap cu patru ochi, trei nasuri și trei guri. Abia atunci îmi dau seama că sînt beat criță. Ba am senzația că plafonul se prăbușește pe mine și închid ochii, așteptînd să-l simt prăvălindu-mi-se în cap, ba se ridică dușumeaua și masa, și atunci fac eforturi disperate ca să mă agăț de scaun. E timpul să plec acasă. Cu mișcări greoaie și nesigure, reușesc cu chiu cu vai să mă ridic de la masă, bolborosind tot felul de scuze. Afectuoasă și maternă, Dolores mă ajută să ajung afară în stradă.

— Vrei să-ți chem un taxi?

Dau din cap că nu și pornesc, clătinîndu-mă pe picioare, spre piața Saint-Michel. E ora trei dimineața și descopăr acest lucru abia în fața stației de metrou, închisă. Mă hotărăsc să ajung în Montmartre pe jos, spunîndu-mi că mersul o să mă trezească.

Din piața Saint-Michel și pînă-n strada Lepic, e distanță, nu glumă. Iar la sfîrșitul drumului mă așteaptă un urcuș – și încă ce urcuș. Doamne, cît mă căiesc că am băut! Iar pentru ca pedeapsa să fie și mai cumplită, știu că la capătul acestui calvar mă așteaptă o cruce numită Marlyse. Brusc, mi-am amintit de existența ei. O și evoc, în cămașa de noapte roză și transparentă, gata de atac, cu părul vîlvoi, cu privirea mînioasă, acoperindu-mă cu o avalanșă de reproșuri și zvîrlindu-mi în față tot disprețul ei. Va fi o scenă interminabilă. Care se va sfîrși, ca de obicei, cu țipete, lacrimi și amenințări. Într-o străfulgerare de luciditate mă gîndesc cu amărăciune că viața e o absurdă întrecere „care-pe-care”: eu îi înspăimînt pe borfași, dar la rîndul meu mor de frica Marlysei. Mormăi nemulțumit. Reușesc anevoie să-mi reiau urcușul spre strada Lepic. În clipa următoare, Marlyse începe pur și simplu să mă obsedeze, devine o idee fixă. Șeful,

Buisson, toate problemele dispar, ca prin farmec, lăsînd loc trupului acela bălai și tulburător ce se odihnește acum la adăpost, prinzînd puteri ca să mă poată ataca mai bine. Mă sprijin de zidurile caselor, care din cînd în cînd parcă mi-ar da brînci și-mi fac curaj repetînd cu voce tare: „Dacă nu-i convine, cu atît mai rău pentru ea, n-are decît să-și facă bagajele, eu n-am nimic de pierdut”. Dar știu că mă mint. Cum aș putea trăi fără părul ei blond, fără ochii verzi și buzele ei trandafirii? Am atîta nevoie de aceste culori diafane! Mă opresc brusc și, în liniștea străzii, proclam cu voce tare: „E frumoasă, dar tîmpită”. Cu bărbia în piept îmi continui, înviorat, drumul. Dar odată ajuns în fața porții mele, mi se face din nou frică. Convins că mă port ca un laș, îmi scot totuși pantofii. Îmi dezmořesc o clipă degetele în ciorapi, apoi urc scara. Ajuns la mine pe palier, constat cu disperare că nu-mi găsesc pantofii. În fața ușii, trag adînc aer în piept. Îmi fac, în șoaptă, ultimele recomandări: „Niciun zgomot, Roger, umblă încet să n-o trezești”. Cheia se încapăținează la început să nu intre-n broască, dar pînă la urmă ușa se deschide și iată-mă înăuntru. În vîrfurile picioarelor, mă îndrept ca un hoț spre dormitor. Liniște și bună pace. Marlyse doarme. Și deodată, telefonul începe să zbîrîie, spărgîndu-mi timpane.

— Roger? Aici Raymond. Bătrîne, iartă-mă că te-am sculat din somn, dar a apărut un tip care plimbă boxerii.

Fac un efort să-mi adun gîndurile, să mă concentrez, să iau o hotărîre, dar Hidoine mă zorește:

— Ascultă, n-am vreme de pierdut. Am alergat pînă mi-a ieșit limba de-un cot; am găsit un telefon tocmai în Strasbourg-Saint-Denis. Să știi că individul nu aduce deloc cu Nus. E o matahală eu ditai burdihanul și gîtul țepăn.

Abia reușesc să articulez:

— Și ce-i cu asta? S-o fi îngrășat.

— Bine, dar sînt sigur că nu e mutra lui. După fotografia

antropometrică, Nus ar trebui să aibă o moacă dreptunghiulară, pe cînd ăsta are capul rotund, ce mai, parcă-i o lună plină. E clar însă că plimbă javrele lui Nus. Că doar n-o fi o crescătorie de boxeri în clădire.

— Ai dreptate, spun eu căscînd.

— Atunci ce fac, Roger? Dacă-l filez pe zdrahon și Nus se întoarce între timp, n-am făcut nicio brînză. Dar dacă Nus nu se întoarce și nici pe ăsta nu-l urmăresc, tot brînză aia e. Hei, mă ascuți?

— Sînt numai urechi, bătrîne. Bine, nu-l scăpa din ochi pe tipul cu cîinii, vin chiar acum. Te înlocuiesc în fața porții.

Marlyse, care s-a trezit, apare în capul culoarului, odihnită, pusă pe ceartă. Numai că eu nu-i mai pot da satisfacție, trebuie s-o întind. Din prag încerc să zîmbesc, aruncîndu-i grăbit: „Fug la datorie”. Mă face ticălos și încă-n multe feluri, dar celelalte cuvinte ale ei îmi scapă, Cobor prudent scările și încerc să-mi fac curaj, spunîndu-mi că pînă seara o să-i treacă.

În fața porții, pe trotuar, ce-mi văd ochii? unul lîngă altul, perfect aliniați și gata de drum, mă așteaptă pantofii mei.

CU CAPUL TOBĂ, CU STOMACUL ÎN FLĂCĂRI, COBOR PE strada Lepic pînă la stația de taxiuri. „Cobor” e un fel de a spune, în halul în care sînt, nu izbutesc decît să alerg cîțiva pași, și imediat începe să se învîrtească totul cu mine. Mi se face greață și trebuie să mă opresc, gîfîind ca o locomotivă. Place Blanche! În sfîrșit, mă pot prăbuși într-un taxi. Am probabil mutră de chefliu, fiindcă șoferul mă iscodește neliniștit cîteva clipe, înainte de-a se hotărî să pornească.

La poarta Saint-Martin îi cer să oprească, plătesc și cobor. Nici n-a pornit bine, și-mi dau seama că am uitat să-i cer chitanță, așa că mîine voi avea o groază de dificultăți cu

decontarea. Intru în foburgul Saint-Martin, acum pustiu, strecurîndu-mă pe lîngă zidurile caselor, atent să nu bocăn pe trotuar ca să nu-i trezesc pe colegii din camionetă.

La adăpostul întunericului, mă fac una cu poarta din fața casei lui Nus, ocrotită și ea de umbrele nopții. Aștept. E ora 5. Probabil că Marlyse a adormit iar. Șeful abia face ochi. Iar eu pic de somn. Trebuie să fi trecut jumătate de oră de cînd sînt aici, cînd un zgomot mă face să tresar și-mi dau seama că moșaiam: e Hidoine, se întoarce. Trece prin fața mea fără să mă vadă. Îl chem încet pe nume. Nici el nu arată prea grozav. Are ochii duși în fundul capului, barba țepoasă și e alb ca hîrtia.

Mă aude și se strecoară lîngă mine. Abia reușesc să-i șoptesc:

— Ei?

— Am feștelit-o: Mi-a scăpat. Impecabil lucrat.

Ireproșabil.

— Cum așa?

— Așa bine, a dus cîinii sus, a coborît și a luat-o spre bulevardul Sébastopol. Eu după el, cu vreo patruzeci de metri în urmă, ca să nu miroasă ceva. Eram și eu filat de un tip de la P.P., care păstra o distanță destul de mare între noi. Și deodată, în fața unui cinema, amicul nostru se urcă într-o mașină care-l aștepta. Ia ascultă, tu miroși a băutură!

Mă depărtez și-l întreb:

— Și pe urmă?

— Păi... Era un tip la volan care a pornit imediat. Iar eu, cum nu sînt decît un pîrlit de inspector, mașină n-aveam, iar de taxi nici urmă: au șters-o și m-au lăsat acolo cu buzele umflate. Urmăritorul meu la fel. Și cum eram prea departe, nu le-am putut lua numărul.

Îl înțeleg pe Hidoine. Nu-i prima oară cînd sîntem handicapați – fie el, fie eu – de lipsa de oameni și de mijloace.

Cînd vedem cum se vorbește despre noi în presă sau la radio și cum sîntem comparați cu prestigiosul F.B.I, al americanilor, – atît de puternic, de bine organizat și de plin de bani, ne simțim ridicoli, jalnici. Iată de ce într-o seară, la bistrou, Șeful, care cu toate defectele și setea lui de onoruri, rămîne totuși un mare polițist, ne-a expus concepția lui despre poliție:

— Noi nu sîntem în total decît trei. Trei, mari și lați, care să veghem la liniștea acestui teritoriu. Adică egal cu zero! Dacă vrem să participăm cu șanse de izbîndă la competiția dintre polițiști, va trebui să lucrăm altfel decît ei. La Criminalistică și la Brigada Mobilă au mulți oameni și dispun de tot materialul necesar pentru ascunzători, urmăriri și investigații. Pe scurt, ei pot acționa normal, ca toți polițiștii din lume. Știți bine că situația noastră e alta. Așa că, pentru noi, nu văd decît o soluție: să înlocuim oamenii și ustensilele cu ceva ce nu au ceilalți.

— Cu ce?

— Cu informatori, Borniche. Noi trei va trebui să dobîndim cea mai vastă și mai sigură rețea de informatori, plătiți sau nu, voluntari sau constrînși, puțin îmi pasă. Credeți-mă, un bun informator face mai mult decît douăzeci de sticleți la un loc.

Îmi aminteam, cuvînt cu cuvînt, tirada Șefului. Din seara aceea am început să-mi sporesc banda de turnători, dar pînă acum nu mă căutasese niciunul și nici eu nu avusesem timp să le fac o vizită. E adevărat că Buisson făcea parte dintre criminalii de dinainte de război, deci nu era cunoscut printre pușlamalele ce-și făcuseră apariția după Eliberare.

Cinci zile la rînd, Hidoine și cu mine am făcut cu schimbul în foburgul Saint-Martin. Abia dacă rupem cîteva ore de somn; ne clătinam pe picioare ca niște somnambuli și parcă ne îndobitocim pe zi ce trece. Ne „ascundem”, căci

trebuie să ne ferim și de colegii din camionetă care, deși sînt schimbați din opt în opt ore, îmi închipui că au înțepenit de tot. Și apoi, dacă totuși apare Nus? Noi însă, Hidoine și cu mine, sîntem convinși că cei din cartier ne-au luat la ochi, ne-au fișat și catalogat, și că ne pierdem vremea de pomană.

10 septembrie. Dorm ghemuit lângă Marlyse. Viața noastră afectivă se află într-un punct mort. Cum vin acasă, mă prăbușesc în pat, frînt de oboseală; am început să și sforăi. Dar Marlyse nu-i supărată. Știe că oboseala mea e strict profesională, așa că mă înconjoară cu o duioșie aproape maternă.

Din cînd în cînd, își varsă mînia, zvîrlind cuvinte pline de venin la adresa Șefului care „mă stoarce, mă exploatează, îmi irosește cei mai frumoși ani ai tinereții”. Astea-s femeile: spetește-te muncind, și-s gata să-ți pregătească giulgiul.

Cad într-un somn adînc de brută, cînd, pe la 7 dimineața, sună telefonul.

— Borniche? Aici Vieuchêne, să fii la servici la 8 fix. Am noutăți.

Nici n-apuc să mă dezmeticesc, că a și închis.

10

L'AUBERGE D'ARBOIS, E UNUL DINTRE CELE MAI ELEGANTE restaurante din cartierul Etoile. Interiorul are o ornamentație bogată, cu tot felul de draperii, colonade, stucatură, bronzuri, statui, covoare. Chelnerii alunecă tăcuți în jurul meselor, ocupate de o clientelă aparținînd elitei internaționale. În lumina lustrelor, bijuteriile femeilor scînteiază la fiecare mișcare.

Aici a hotărît Emile Buisson să-și ofere un supeu rafinat și

să-și sărbătorească evadarea ca un senior solitar. Poartă cu distincție firească un costum albastru-închis, la două rînduri, cumpărat a doua zi după evadare și care, după cîteva retușuri, îi vine ca turnat. E îmbrăcat cu un gust desăvîrșit: pantofi și ciorapi negri, pălărie neagră cu borul întors, cămașă albă, cravată de mătase albastru-închis.

În seara zilei de 8 septembrie, își face apariția, cu un aer demn, de notar înstărit, la Auberge d'Arbois. E întâmpinat de un maître d'hotel și instalat cu tot ceremonialul de rigoare la o masă din fundul sălii. Își pune tacticos ochelarii și consultă lista de bucate, apoi alege vinul. După întrebările și observațiile lui, toți de la maître d'hotel pînă la pivnicer, își dau seama că au de-a face cu un cunoscător. Mănîncă încet, savurîndu-și prima cină de om liber. Nimeni nu-i acordă vreo atenție specială. Toți îl iau drept un provincial bogat, aflat în trecere prin Paris și care profită de acest voiaj pentru a se delecta cu o mîncare bine pregătită. Nimeni nu observă că bărbatul scund și curtenitor își notează tot timpul ceva într-un carnetel, cu o caligrafie fină și ordonată.

A doua zi dimineată, Buisson se trezește bine dispus. În timp ce Suzanne Fourreau îi face patul, strînge saltelele bărbatilor, împăturind cearșafurile și cuverturile, Emile, după ce mai lenevește puțin, se duce în bucătărie, unde Nus, Dekker și Russac înfulecă de zor. Cu ochii cîrpiți încă de somn, se așază în capul mesei. Chiar și aici, Emile prezidează. Lăsînd toate baltă, Suzanne îi servește imediat cîrnați, pateu de ficat, o ceapă, un cățel de usturoi, brînză, o sticlă de Bordeaux și o ceașcă de cafea. Emile își aruncă, o clipă, privirea lacomă asupra mîncării, apoi trece la acțiune. Mănîncă încet, băgînd în gură bucățelele cu cuțitul. Preferă aceste gustări țărănești, savuroase și hrănitoare micului dejun cu pîine și dulceață al orașenilor.

Lăsându-l să treacă la brînză, Nus, după ce-și aprinde o țigară, rupe tăcerea:

— Emile, sîntem lefteri. Trebuie să strîngem cureaua.

Mestecînd înainte, Emile îl ia peste picior:

— Cică au nevoie de oameni la Renault. S-o găsi ceva și pentru voi.

Cei trei zîmbesc. Îl cunosc destul de bine pe Emile: dacă-i arde de glumă, înseamnă că i-a venit o idee.

— Aseară am tras un chiolhan pe cînte, continuă Buisson. Stridii proaspete, de jurai că atunci le scosese ră din mare, friptură în sos picant de-mi lasă gura apă, numai cînd mă gîndesc la ea. De brînză, ce să mai vorbim, știți doar că mă pricep: ei bine, îți mergea la inimă. Înainte nu mă mulțumeam doar cu mezelicul ăsta, dar vezi că la pîrnaie stomacul meu, săracul, s-a făcut cît pumnul.

— Vai, vai, săracul, făcu Dekker, îmi dau lacrimile nu alta.

Buisson zîmbi, apoi se ridică fără un cuvînt, dispăru în camera lui și se întoarse imediat cu un carnețel pe care-l puse pe masă.

— Iată, spuse el, în timp ce-mi puneam burta la cale ca un burghez onorabil, am studiat locurile. Am notat aici – zise el mîngîind carnețelul – poziția meselor, numărul chelnerilor. Am aflat că ieșirea, în caz de incendiu, se face pe ușa de lîngă bucătărie, deci destul de departe, așa că n-avem de ce să ne temem.

Emile își aprinde o țigară, zvîrle fumul, apoi privește întrebător spre cei trei, care l-au ascultat atenți și care în clipa asta cîntăresc probabil riscurile aventurii.

— E periculos, se pronunță în fine, Nus. Gîndește-te și tu, să dai o asemenea lovitură, chiar lîngă Etoile, cu sticleții mișunînd în jur?

— Chiar așa, tocmai de-aia vom reuși. Cui o să-i treacă prin cap că niște borfași urmăriți se aruncă singuri în gura

lupului? Nu-i obligat nimeni să mă urmeze, dar eu unul am hotărât: diseară voi fi acolo. Nu ca să-mi umplu pipota, ci ca să-i ușurez pe clienți. Dacă vă zic eu că face! Indivizii care se ghiftuiesc acolo sînt doldora de biștari, de bijuterii, de inele și coliere, parcă ar fi niște case de bani la plimbare.

— Vin cu tine, spune Dekker.

— Și eu, spune Nus.

— La fel, spune Russac.

— Bun, conchide Buisson ridicîndu-se, după-masă mergem în strada Lesueur, ca să mai inspectăm o dată locurile și să vedem cît timp ne-ar lua. Roger, tu te duci chiar acum să-i dai de veste lui Francis.

— Crezi c-o să meargă? întrebă Russac.

— Garantez. Dealtfel, tot tu trebuie să-i dai o mîină de ajutor ca să facă rost de-o mașină.

ORELE 22. PATRU BĂRBAȚI INTRĂ LINIȘTIT ÎN restaurantul înțesat de lume. Un maître d'hotel îi întâmpină cu plecăciuni.

— Domnii au rezervat masă?

Zîmbetul îi îngheață o clipă pe buze, apoi dispare de tot, lăsînd loc unui chip descompus de frică. În aceeași secundă, cei patru și-au desfăcut impermeabilele și au scos armele. Privirea chelnerului aleargă înnebunită de la bărbatul scund, cu un P.38 în mîină, a cărui figură îi pare vag cunoscută, la complicitățile săi. Neputîndu-și stăpîni un tremur violent, chelnerul începe să se dea încet de-a-ndăratelea.

Buisson face doi pași înainte și strigă cu o voce puternică:

— În picioare! Toată lumea la perete.

În sală se așterne o tăcere mormîntală. La început înlemniți, comensii se supun unul după altul ordinului, fără a-i slăbi din ochi pe cei patru bandiți. Își dau seama că cea

mai mică mișcare suspectă ar declanșa tirul, așa că se aliniază docil la perete, resemnați la gîndul de-a se lăsa prădați. Toți se consolează spunîndu-și că e absurd și chiar de neiertat să-ți riști pielea, cînd ești bogat și sănătos tun.

În bandă, fiecare își are rolul lui bine stabilit. Roger Dekker a rămas la volanul mașinii cu motorul duduind, înarmat cu o mitralieră, Francis Caillaud păzește ușa de la intrare. Nus supraveghează bucătăria, ca nu cumva vreunul mai viteaz să dea alarma. Revolverul lui Russac îi ține la respect pe clienți și pe chelneri. Cît despre Buisson, acesta, strîngînd bine arma-n mîna stîngă, începe cu un calm glacial colecta.

Bărbații nu schițează nici cel mai mic gest de împotrivire: dornici să scape cît mai repede din această situație umilitoare în care sînt puși în fața soțiilor, își scot portofelele, ceasurile, își deșartă buzunarele de tot ce au, dînd la iveală pînă și mărunțișul. Femeile sînt înspăimîntate, dar în același timp încîntate că participă la un eveniment atît de excitant, palpitant și periculos. Se despart cu o falsă indiferență de bijuteriile lor, de coliere și de cercei, într-un timp record, hoții au reușit să strîngă atît de mult, că au buzunarele doldora.

Ajuns la ultima victimă, Buisson constată că nefericita, în ciuda unor eforturi disperate, nu izbutește să-și scoată din deget un diamant mare cît o măslină.

— O să vă răniți, doamnă, îi spune el politicos. Veniți cu mine la toaletă, cu săpun o să iasă.

O înhață de braț cu un gest brutal și o trage după el. Peste nici două minute, se întoarce satisfăcut, O îmbrîncește pe femeie la perete și, din cîtiva pași, se află la casă. Golește sertarul în buzunarul hainei, apoi, privind de jur-împrejurul sălii, se asigură că nu a uitat pe nimeni.

— Valea.

Repetă încă o dată ordinul pentru Russac care, dînd cu ochii de un vas plin cu caviar, s-a năpustit asupra lui înfulecînd cu lăcomie. Privirea lui Emile se înăsprește, iar pistolul lui, un P. 38, se îndreaptă spre Russac; acesta înhață vasul și aleargă spre ieșire. Nus a și ajuns afară. Dînd buzna spre ușă, Russac trece prin fața lui Caillaud, care acoperă retragerea:

— Dă-i bătaie, Francis! îi strigă el. Spălăm putina.

Nici nu bănuiește ce urmări funeste vor avea pentru el aceste cuvinte.

ÎN PLACE BEAUVAU, LA MINISTERUL DE INTERNE, JAFUL DE la Auberge d'Arbois a avut efectul unei bombe. Directorul Cabinetului i-a convocat imediat pe șefii diverselor poliții pentru a le comunica profunda nemulțumire a ministrului, la aflarea acestei noi victorii a bandiților.

Primele date, culese de Comisariatul cartierului, au arătat că șeful bandei e un bărbat scund, cu părul și ochii negri. Deși au operat cu o iuțea neobișnuită, agresorii au zăbovit totuși în restaurant, aproape zece minute, așa că victimele i-au putut vedea bine. De aceea, semnalmentele bandiților au fost stabilite în amănunțime și se cunoaște chiar prenumele unuia din ei, Francis, pronunțat de unul din complici.

Șeful ne poate da toate detaliile despre agresiunea din Place de l'Etoile, datorită chiar telexului adresat de P.P., Ministerului de Interne. Vieuchêne a aranjat astfel lucrurile încît să primească zilnic copia rapoartelor trimise de colegii de la Prefectură în Place Beauvau. Firește, fără știrea lor. Datorită acestei stratageme, noi, cei de pe strada Saussaies, sîntem la curent cu absolut toate problemele de care se ocupă concurenții noștri.

La 8 dimineața, Hidoine și cu mine ne aflăm în biroul lui

Vieuchêne, vizibil satisfăcut de a-i ști la ananghie pe Clot, Pinault și oamenii lor.

După ce ne povestește cu lux de amănunte cum a decurs agresiunea, Șeful își aprinde o țigară. Cu ochii mijiiți, zvîrle rotocoale de fum spre tavan. În sfîrșit, își întoarce din nou privirea spre noi:

— Aici e sigur mîna lui Buisson. Corespund și semnalmente, și felul de-a opera. Dacă n-ar fi un criminal, aproape că l-aș admira. Asta zic și eu tip: la numai șase zile de la evadare, a și reușit să-și adune o bandă și să treacă la fapte. Și ce fapte, domnilor! Încă nu se cunoaște exact valoarea totală a obiectelor furate, dar a și fost evaluată la mai multe zeci de milioane.

Martorii s-au referit la un anume Francis. Vreau să-l identificați. După părerea mea, trebuie să fie un vechi tovarăș de detenție al lui Buisson, de la Troyes, de la Clairvaux sau de la Santé. Că doar n-or fi existînd cohorte de Francis! E cu siguranță un dur, dacă lucrează cu Emile. Cît despre ceilalți complici, vom încerca să-i descoperim; eu unul bag mîna-n foc că Nus e și el printre ei. Gîndiți-vă puțin: e fratele lui Buisson și, pe deasupra, un gangster la fel de periculos. S-a dat la fund de cînd a evadat Emile, nu mai e de găsit. După cum vedeți, avem de furcă, nu glumă, dar eu sînt convins că vom răzbi.

Tace cîteva clipe și, cu o expresie concentrată, stinge țigara. Apoi continuă, arătînd cu mîna spre comunicatele de pe birou:

— Foarte periculoși, frații ăștia Buisson: sînt în stare de orice și nu știu ce-i mila. În situația lor, e firesc. Justiția va fi neîndurătoare. Oricum, pe Emile îl paște ghilotina. Se apropie de ea cu pași repezi. Știe prea bine că nu poate rămîne liber și în viață decît trecînd peste cadavre.

Brusc, vocea Șefului devine gravă. Se apleacă deasupra

hîrtilor, citindu-le în șoaptă, pentru el, apoi, după ce termină lectura, ne spune:

— Să vă povestesc cum s-au petrecut lucrurile după hold-up. O să vă convingeți cât de periculoși sînt indivizii ăștia.

II

MAȘINA BANDIȚILOR COBOARĂ ÎN GOANĂ STRADA WAGRAM, bulevardul Courcelles, apoi strada Rome, și o ia pe strada Cardinet unde, la ora asta tîrzie, traficul e mai redus. O întîmpină însă barajul format de mașinile poliției.

O frînă brutală face pneurile să scrișnească, apoi mașina țîșnește, virînd brusc. Roger Dekker e de o îndemînare fantastică. Cu o viteză nebună, reușește un adevărat slalom printre vehicule, spatele mașinii parc-ar zbura; mînuiește cu virtuozitate frîna și accelerația, făcîndu-i pe polițiști să se ferească din cale.

Deroo, un motociclist de la Prefectură, se desprinde din baraj și se năpustește în urmărirea lor. Întîrziat de motorul care refuza să pornească, colegul său Loren îl urmează la o distanță de vreo sută de metri.

Instalat pe bancheta din spate și avîndu-i pe Russac în dreapta și pe Caillaud în stînga, Buisson vede, neliniștit, cum se apropie tot mai mult farul motocicletei. Furios, înșfacă pistolul său P.38. Îl are de cînd cu evadarea din Villejuif. Chiar Nus i-l procurase, și Emile, după ce-l admirase, îi udase țeava cu șampanie, declarînd solemn: „Te botez Salvatorul”.

Izbind cu patul armei, Buisson face țandări geamul din spate, ochește motociclistul și trage. Motocicleta derapează, execută o întoarcere de 180° și se prăbușește bufnind pe șosea.

„Unul la mînă”, exclamă satisfăcut Buisson, privindu-l pe Deroo cum se rostogolește la pămînt.

DAR BUCURIA DOMNULUI EMILE E DE SCURTĂ DURATĂ.

Apare al doilea motociclist. Distanța dintre el și mașină scade văzînd cu ochii și nu-l mai despart decît cîtiva metri de bara de protecție din spate.

— Frînează! îi ordonă Buisson lui Dekker.

Dekker se supune. Luat prin surprindere, Loren încearcă să se oprească, dar înțelege imediat că nu va putea evita ciocnirea. Disperat, virează spre dreapta, motocicleta o ia razna, roata din spate se desprinde și cade cu zgomot peste el. Loren geme: simte o durere violentă în șold, în genunchi și în cot, iar carcasa motocicletei, strivindu-l sub greutatea ei, îi torturează trupul. Încearcă să iasă: prea tîrziu!

Înspăimîntat, vede țîșnind din mașina oprită la vreo douăzeci de metri mai departe, un bărbat care se repede spre el: Buisson.

Bărbatul spumegă de furie. Deschizînd portiera, le-a strigat complicilor săi: „Piftie-l fac pe sticletele ăsta-mpuțit”. Pistolul lui e descărcat. Ei și! Înșfacă de pe banchetă mitraliera englezească. Se apropie jubilînd de polițist. Acesta și-a scos din toc revolverul 7,65, dar vrînd să țintească, nefericitul a izbit arma de un cablu al motocicletei și a scăpat-o din mînă.

Loren urmărește cu ochii holbați de groază silueta întunecată de care nu-l mai despart nici doi metri. La rîndul său, Buisson își hipnotizează victima cu ochii săi negri, febrili. Loren vede gaura armei apropiindu-se de capul lui îl mai despart de ea doar cîtiva centimetri, nu mai are putere nici să miște, nici să strige. Mai are de trăit doar cîteva secunde.

Degetul lui Buisson apasă pe trăgaci. Nimic. Glonțul nu

pornește. Buisson se înfurie. Zgâlțîie mitraliera, mai apasă o dată și încă o dată pe trăgaci. Arma rămîne mută.

— Da' mișcă-te odată, pentru Dumnezeu! urlă Dekker scoțînd capul pe geam.

Buisson apasă din nou pe trăgaci, dar glonțul tot nu pornește. Furibund, Buisson aleargă spre mașină și se aruncă în ea.

— Dobitocule, ce dracu ai moșmondit acolo? izbucnește Dekker, demarînd.

Vocea lui Emile tremură de ciudă și enervare:

— Porcăriile astea de mitraliere! Degeaba tot apăsam, nu vroia să meargă!

— Păi dac-ai uitat să armezi... îi răspunde Russac examinînd arma. Trebuie să tragi chiulasa înapoi.

— Eu nu mă pricep la drăciile astea noi, mîrîie Buisson. Înainte de război nu existau, iar la pîrnaie nu ne-au spus cum se folosesc.

— Vezi dacă nu ești în pas cu moda, îl ia Russac peste picior.

Buisson îl fulgeră cu privirea, încărcîndu-și „salvatorul”.

MAȘINA GONEȘTE SPRE POARTA CLICHY, CÎND DEODATĂ Emile îl zărește în urma lor pe primul motociclist. În ciuda accidentului, Deroo își continuă urmărirea, dar a pierdut secunde prețioase oprindu-se lîngă Loren, care zăcea tot acolo, în mijlocul șoselei. Un trecător l-a liniștit, asigurîndu-l că Salvarea fusese anunțată, în clipa cînd Deroo se pregătea să pornească, Loren l-a pus în gardă: „Ai grijă! cînd ai să-i ajungi din urmă or să frîneze pe neașteptate, așa mi-au venit și mie de hac...”

Mașina ajunge la poarta Clichy și Dekker repetă manevra care-i reușise atît de bine. Cînd motociclistul ajunge la vreo

douăzeci de metri de ei, frînează brusc, întorcînd mașina de-a curmezișul străzii. Dar Deroo e pregătît. Printr-o mișcare acrobatică reușește să se oprească, se zvîrle la pămînt, ascunzîndu-se în spatele motocicletei, își scoate revolverul și deschide focul.

Caillaud și Buisson se năpustesc pe șosea. Francis trage rafale de mitralieră ca să distragă atenția polițistului, în timp ce Buisson aleargă pe celălalt trotuar, încercînd să-l atace pe motociclist pe la spate. Nu-i mai despart nici cincisprezece metri. De la distanța asta, nu mai poate da greș. Ridică mîna înarmată cu „salvatorul” și țintește.

ÎN SPATELE LUI SE AUDE O DETUNĂTURĂ CARE-L FACE SĂ tresară. În aceeași secundă, simte o durere fulgerătoare în bărbie.

— Ferește, te-au luat pe la spate.

Nus e cel care a strigat. Țîșnind din mașină, trage la rîndul lui în silueta pe care o distinge cu greu, în dreptul unei ferestre.

Autorul ambuscadei, un sergent de stradă, locuiește chiar în această clădire; alarmat de împușcături, sare-n ajutorul motociclistului pe care-l zărește culcat la pămînt. În jurul lui Emile – devenit țintă – ploaia de gloanțe nu-și mai conținește țiuitul.

Buisson înțelege că partida e pierdută, că nici el și nici prietenii lui n-or să-i vină de hac sticletelui, cu atît mai puțin tipului care-i împoașcă cu gloanțe de-acolo de sus, de la fereastră; dacă nu-și iau rapid tălpășița, or să se trezească cu o droaie de curcani gata să-și ajute colegul. Fără prea multă convingere, domnul Emile mai trage totuși cîteva focuri, ca să-și acopere retragerea: cînd nu-i mai rămîne niciun glonte, le strigă celorlalți:

— Valea!

Toți dau buzna spre mașină, înghesuindu-se claie peste grămadă. Dekker pornește apăsînd pe accelerație și mașina gonește în noapte ca o vijelie.

GÎFÎIND, CU RESPIRAȚIA TĂIATĂ DE EMOȚIE ȘI DE ATÎTA goană, cei patru nu suflă o vorbă. Scrișnind din pneuri, mașina străbate bulevardul de centură, țîșnind apoi spre interminabila linie dreaptă a șoselei, acum pustie. Buisson își pipăie bărbia, care continuă să-l usture, și simte că sîngele îi curge șiroaie. Se pregătește să-și scoată batista, cînd Russac îl anunță.

— Drace, ăsta iar a apărut!

Emile se răsucește brusc, cu o străfulgerare plină de cruzime în ochi. Cuprins de o furie ucigătoare, e hotărît să termine o dată pentru totdeauna cu sticletele cel îndărătnic.

— Ticălosul! mîrîie el. Chisăliță îl fac.

— Spune mai bine ce fac eu, îi răspunde imperturbabil Dekker.

Buisson își face repede toate socotelile. Trebuie să se descotorosească cît mai repede de motociclistul ăsta care-i urmărește ca o umbră, pentru că în curînd orașul va fi împînzit cu baraje.

— Ia-o pe lîngă cimitirul Batignolles, întoarce-te pe străduțele alea mici și intră din nou pe bulevardul de centură. Poate-l semănăm pe drum.

Mașina se năpustește pe drumul ce străjuiește zidul lung al cimitirului, o ia pe Bois-des-Caures, virează-n unghi drept pe strada Toulouse-Lautrec, pe partea dreaptă, pătrunde imediat după aceea pe o străduță cufundată-n beznă, proiectîndu-i pe cei patru unul în celălalt. Deodată însă, farurile luminează o fațadă care le blochează drumul.

— Dumnezeu mare! strigă Nus, am intrat într-o fundătură.

Emile, care s-a și întors să privească-n urmă, zărește farul motocicletei avansînd spre ei. Dekker l-a văzut și el în retrovizor. Frînează fără să mai stea pe gînduri. Pneurile gem, mașina se dă puțin înapoi, întoarce și iat-o gata să țîșnească spre ieșire.

Aflat la vreo cincizeci de metri distanță, Deroo le-a înțeles manevra. Se oprește să-și scoată revolverul, dar deodată farurile mașinii se aprind orbitor și mașina se apropie vertiginos în duduitul motorului. E orbit. Nici măcar nu mai are timp să se dea în lături, că mașina s-a și năpustit asupra lui. Dintr-un reflex disperat, se aruncă la pămînt, răsturnînd în cădere motocicleta și începe să tragă orbește. În clipa-n care mașina se ciocnește de motocicletă se aude o izbitură cumplită și dinspre cele două portiere se abate asupra polițistului o ploaie de gloanțe.

— Înapoi, ordonă Buisson, vreau să-l fac terci pe nemernicul ăsta!

Cutia de viteze scrișnește, mașina se dă înapoi, zdrobește roata din față a motocicletei, pe cînd Nus și Francis Caillaud, aplecați deasupra portierelor, împrășcă cu gloanțe, sperînd să-l nimerească pe polițist. Împușcăturile răsună prelung și lugubru.

În sfîrșit, Buisson ordonă retragerea. După o ultimă salvă, mașina iese din fundătură și urcă spre Montmartre. Deroo se ridică, mirîndu-se el însuși că mai e în viață.

Buisson s-a liniștit brusc. Încercînd să oprească cu batista sîngele care continuă să-i curgă din bărbie și care i-a pătat cămașa, exclamă cu admirație:

— Jos pălăria, ăsta zic și eu sticlete. Nici nu merită lumea asta păcătoasă apărători ca el. Ori e un erou, ori nu-i zdravăn la cap...

— Și acum încotro? întreabă Dekker.

— La Paillote, hotărâște Buisson. Ciocnim un pahar de șampanie și ne mai ferețuim puțin. Așa, jechoși, parc-am veni de la Verdun.

PAILLOTE E UN MIC BAR CU LUMINAȚIE DISCRETĂ, DE PE strada Burq. Fredo, patronul, e omul care nu pune niciodată întrebări dar care e oricând gata să-ți facă un serviciu. Clientela obișnuită e formată, în marea ei majoritate, din proxeneți. Orice mutră necunoscută e expediată fără prea multe menajamente.

Cînd cei cinci își fac apariția, pe rînd, e aproape miezul nopții. Dekker sosește ultimul, căci s-a dus să abandoneze mașina undeva, pe lîngă Place des Abbesses.

Se strîng la o masă în fundul sălii, așteptînd să li se aducă șampania, apoi se duc la toaletă ca să-și aranjeze puțin hainele și să se pieptene. Pun pe marginea chiuvetei bijuteriile și banii furati la restaurant, își scot hainele ca să le scuture, apoi le îmbracă la loc. Unul după altul se privesc satisfăcuți în oglindă și se întorc la masă. Primul sosește, dichisit, domnul Emile. Și-a spălat fața și mîinile mînjite de sînge uscat, și-a scos cămașa și a pus în schimb una împrumutată de Fredo. Russac sosește ultimul. Așezîndu-se, le spune voios:

— Ei, băieți, e cazul să ne cîstim.

Russac e un lungan blond, cu cel puțin un cap mai înalt decît ceilalți. Are trăsături delicate, privirea catifelată, mult aplomb și se exprimă corect. Dar nu e deloc un bun psiholog. Așa se face că ocupat să tot deschidă cu gesturi de expert prima sticlă, nu observă nicio clipă privirea rece, plină de o dușmănie mocnită a lui Buisson. Emile nu-l place. L-a categorisit printre șarlatanii lipsiți de anvergură, printre găinari, cei care încep să scuipe tot cînd sticleții nici n-au

apucat să ridice bine un deget. „Prea are moacă frumoasă, și prea place femeilor, ca să nu-i fie teamă c-or să i-o șifoneze”, se gîndește el.

Cînd ajung la a cincea sticlă de Krüg, ceasul arată ora două. Nus abia-și mai ține ochii deschiși și începe să caște. Prăbușit în scaun, bolborosește cu o voce răgușită:

— Cred că putem ridica ancora. La ora asta, sticleții s-au cărăbănit cu baraje cu tot.

Buisson e de acord. Plătește și se ridică, urmat imediat de ceilalți. Francis Caillaud se cam clatină pe picioare, împleticindu-se, coboară toți spre Place Blanche, unde se înghesuie într-un taxi care-i lasă nu departe de strada Bichat. Urcă cu greu cele trei etaje. Încordarea în care au stat toată seara, somnul, oboseala și pe deasupra șampania îi fac pe cei cinci să-și simtă picioarele ca de plumb și să se oprească la fiecare pas ca să-și tragă sufletul.

Ajunși în sfîrșit în bucătărie, se prăvălesc pe scaunele din jurul mesei. Suzanne încă nu și-a terminat cursele pe strada Blondel.

— Împărțeala, spune Buisson.

Fiecare-și golește buzunarele, punînd în fața lui bijuteriile și banii furați; fascinat de acest spectacol, Caillaud repetă în neștire:

— Ce minunăție... Doamne! Ce minunăție...

Micul Francis cască niște ochi atît de nesățioși, încît ceilalți izbucnesc în rîs. Toți, cu excepția lui Emile. Privirea lui e ațintită asupra prăzii lui Russac, pe care o examinează atent. Lipsește un diamant. Memoria lui Emile nu dă niciodată greș. Își amintește precis că la Auberge d'Arbois l-a surprins pe Russac cîntărind în mîină, cu un fluierat admirativ, un inel pe care l-a băgat apoi în buzunar.

Or inelul acela cu diamante nu se află pe masă. Nu există nicio îndoială; lunganul cel blond, care-l strivește cu statura

lui, vrea să-l tragă pe sfoară. Fără un cuvînt, Emile aruncă o privire furișă spre Russac, care continuă să rîdă. Adună bancnotele în fața lui și începe să împartă

— Sînt 103.000 de franci, spune Buisson. Asta înseamnă 20.000 de căciulă. Cei 3.000 care rămîn îi dăm Suzannei. Giuvaericele o să le ducă Nus mîine la un om de încredere. Acum, toată lumea la culcare.

12

AU TRECUT ȘAPTESPREZECE ZILE DE LA LOVITURA DIN PLACE de l'Etoile, și cei de la P.P. continuă să bată pasul pe loc. Singurul succes obținut, în chip de consolare, e prinderea lui René Girier. Deși inspectorii Courchamp – Criminală – și Morin – Mobilă – l-au interogat și chiar l-au scuturat nițel, Girier a susținut sus și tare că nu cunoaște numele complicilor lui Buisson. De atunci se află din nou la Santé, după ce a încasat nouăzeci de zile de carceră. Cît despre ancheta privind schimbul de focuri de pe străzile Parisului, unicul rezultat la care s-a ajuns e că au fost găsite cîteva capsule, trimise imediat la Identitatea Judiciară pentru expertiză.

Șeful își freacă mîinile încîntat: timpul pare să lucreze în favoarea lui. Cu cît colegii de la P.P. calcă mai mult în străchini, cu atît cresc șansele ca cei doi sclavi – Hidoine și cu Borniche, vitele sale de povară – să dea de urma lui Buisson.

Într-o dimineață, mă cheamă la el în birou. Cu haina descheiată, cu burta înainte, îmi zice:

— Borniche, fă-i zilele astea o vizită lui Gollety, judecătorul de instrucție care anchetează evadarea. Cere-i un permis de intrare la Santé, ca să-l tragi puțin de limbă pe

Girier. Poate ai mai multă baftă decît colegii de vizavi. Pînă una alta, am pentru tine o treabă urgentă. Mai scapi și tu puțin de Buisson. Ia citește.

Îmi întinde un mesaj al jandarmeriei din Conflans-Sainte-Honorine. „Descoperit azi, 26 septembrie, în pădurea La Faye din Andresy, cadavrul unui bărbat necunoscut, fără acte. Trimiteți inspectori. Jandarmii Petit și Herproteau vă așteaptă.”

— Sper că de data asta vei avea mai mult fler decît în cazul Buisson, îmi dă Șeful peste nas. Ia-i pe Cocagne și pe Crochois și ține-mă la curent.

Mă întorc în biroul meu, încîntat la gîndul că voi respira puțin aer curat și că mă descotorosesc de dosarul Buisson. În cîteva cuvinte, îl pun la curent pe Hidoine cu afacerea asta care a picat din senin. Abia dacă mă ascultă, atît e de cufundat în lectura unui reportaj sportiv. În timp ce-mi îmbrac impermeabilul kaki, cumpărat dintr-un stoc al armatei americane, lansez invitația.

— Nu vii cu mine?

— Unde?

— În pădurea La Faye. Ne mai aerisim și noi plămînii!

— Ce să zic! Cu un cadavru...

— Nu fi fraier, Raymond. La 11 sîntem acolo. Îi dăm bătaie, și la 12 fix sîntem la masă, instalați ca boierii la restaurantul Les Pécheurs din Conflans. Îl cunosc pe patron; mîncăm pe cînte și ne costă o nimica toată.

— Grătar, au?

— Bineînțeles.

— Atunci vin.

Îi anunț la telefon pe Cocagne și pe Crochois să fie gata de plecare. Cocagne e fotografu nostru: patruzeci și cinci de ani, 1,85 înălțime, poreclit Catargul. O inimă de aur și un stomac călăfăruit de rutină. Fără urmă de dezgust,

fotografiază cadavrele din toate unghiurile, le întoarce, le studiază de aproape, de departe, face clișeele cu aparatul lui cu burduf și ia amprente. Trupurile cele mai descompuse, mirosurile cele mai cumplite, pe el îl lasă rece. Iar uneori, când din victimă n-a mai rămas decît un terci inform, i se întîmplă chiar să glumească. Eu însă, abia dacă-l aud. Sînt mult prea departe și prea ocupat să reprim reacțiile propriului meu stomac. Nici pînă azi nu m-am putut obișnui cu cadavrele.

Crocbois e șoferul. Păr ondulat și pieptănat cu grijă, zvelt, curățel; e Don Juan-ul garajului. Singurul capitol care-l interesează sînt femeile. E un maniac. Cînd mă instalez cu Hidoine în mașină, îl găsesc la volan, cu Cocagne alături. Motorul duduie.

— Ei, nu te bucuri că mergi la iarbă verde?

— Și-ncă cum? nimic nu face vîină mai bună ca oxigenul.

Cadavrul zace într-un șanț. E îmbrăcat cu un costum bleumarin bine croit, cu o cămașă albă și o cravată pepit, albastru cu roșu. Zace cu fața-n sus, cu ochii larg deschiși; una din pleoape e pe jumătate mîncată. Membrele sînt țepene, iar după poziția în care se află – cu piciorul stîng îndoit sub fesa dreaptă – e evident că a fost ucis pe la spate. Brațele sînt întinse lateral.

Jandarmul Petit vine spre mine.

— L-am căutat în buzunare, domnule comisar.

— Doar inspector, îl corectez eu. N-ați găsit nimic interesant?

— Nimic. Absolut nimic.

Mă întorc spre Cocagne:

— E rîndul tău, bătrîne.

Artistul nostru a și fixat aparatul pe trepiedul de lemn. Se apleacă, vîrîndu-și capul sub cîrpa neagră, potrivește distanța. Strecoară o placă în aparat, glumește: „Nu mișcați, vă rog!” și strînge para-n mîină. Un declic. Își trage capul afară, face

bancuri, schimbă unghiul și o ia de la început. Se apropie de cadavru cu un aer satisfăcut și-l întoarce ca pe o saltea: prin păr i s-au amestecat frunze, haina e plină de noroi, iar gulerul cămășii e stropit cu pete cafenii.

— A încasat una-n ceafă.

Ghemuit lângă capul victimei, Hidoine dă la o parte suvițele de păr năclăite cu sânge închegat, descoperind orificiul provocat de glonț.

Hidoine se ridică și-și scutură pantalonii de praf. După ce a fotografiat de aproape ceafa – în gros plan – Cocagne aleargă cu un centimetru de croitor în jurul mortului, măsurându-i brațele, picioarele, torsul și notînd apoi totul într-un carnețel negru. Îngenunchează în iarba udă. Trage spre el geanta, scoate din ea un tampon pe care-l îmbibă cu alcool, apoi curăță bine cu el degetele și palmele mortului; după care le șterge tacticos.

— Nu mai am mult, copii, ni se adresează el nouă, adunați în jurul lui. După asta, tragem un chiolhan pe cinste! Ce-ați zice de-o tocăniță de miel?

Îl privesc scîrbit. Cu gesturi sigure, Cocagne mînjește fiecare deget al mortului cu o hîrtie impregnată cu cerneală neagră, răsucindu-le pe urmă, unul după celălalt, pe o hîrtie albă: amprente digitale apar imediat. Acum e rîndul palmelor să-și dezvăluie desenul. Cocagne își contemplă opera, fluierînd, își aranjează în geantă ustensilele și foile imprimate.

În timp ce fotograful nostru își vede de treburile sale, și-au făcut apariția procurorul Republicii din Pontoise, judecătorul de instrucție, însoțit de grefierul său, și un medic legist.

Începem să căutăm cu toții prin iarbă, printre frunzele uscate și crenguțele căzute, vreo urmă revelatoare. Zadarnic.

În timp ce jandarmii transportă cadavrul la spitalul din Conflans pentru autopsie, judecătorul se apropie de mine:

— Ce părere aveți?

— Faptul că nu s-a lăsat asupra victimei niciun act mă face să cred că-i vorba de o răzbunare.

— La asta mă gîndeam și eu mormăie el, întinzîndu-mi o hîrtie. E documentul oficial prin care sînt desemnat să efectuez cercetările. În el se precizează: „În vederea procedurii urmate împotriva lui X..., inculpat de asasinat, însărcinăm pe unul din domnii Comisari atașați la Direcția Poliției Judiciare din Paris, în scopul de a proceda la toate interogatoriile, perchezițiile și arestările necesare pentru dezvăluirea adevărului”.

Judecătorul face un semn cu capul în chip de salut și se îndreaptă spre mașină.

— Mergem? geme Cocagne. Mi-e o foame de lup.

Mie, în schimb, mi-e mai mult greață, căci cadavrul, răsucit pe toate părțile, începuse să răspîndească un miros pestilențial.

Celorlalti, însă le e foame. Înghesuiți în Citroën, gonim spre restaurantul Les Pêcheurs. Cele cîteva, rachiuri, grătarul, puiul cu smîntînă și ciuperci, puțină brînză, prăjitura și beaujolais-ul au reușit încet-încet să alunge din nări mirosul dulceag al morții. Crobois s-a evaporat cu chelnerița. Iar eu visez la paltonul cu care sper să înfrunt iarna, și pe care l-am văzut la Max Evzeline, croitorul vedetelor. Eu îl vreau gri-închis, pentru că e o culoare mai portabilă. Marlyse îl preferă bej, pentru că spune ea, mi-ar da o alură de artist. Dar e scump, mult prea scump pentru buzunarul meu. Așa că o să-mi cumpăr unul de la Samaritaine.

Tocmai ne facem siesta, cînd sosește un jandarm. Scoate dintr-un buzunar un plic pe care-l răstoarnă pe masă. Din plic se rostogolește un glonț, la prima vedere în perfectă stare.

— A fost găsit în capul mortului, îmi explică el. După părerea medicului legist, a fost tras de jos în sus, cam de la cincizeci de centimetri distanță de ceafa victimei, care stătea în picioare. Asasinul e deci mult mai scund ca victima și țintaș, nu glumă!

A doua zi, dis-de-dimineață dau buzna la Palatul de Justiție. Am în servietă glonțul și foile de hîrtie cu amprente necunoscutului. Străbat coridorul unde se află Prim-Președintele, urc pe scara T pînă la etajul doi și ajung la Identitatea Judiciară, care se află tocmai la mansardă, între galeria Sainte-Chapelle și aripa noilor Curți de Apel. Patru milioane de amprente stau clasate la secția de dactiloscopie și de antropometrie și nu m-ar mira să aflu că umila mea persoană figurează și ea aici, după tot tipicul. Mă gîndesc că inspectorii de la secția de balistică vor identifica ușor arma cu care s-a tras glonțul extras din craniul victimei.

Urc scara în spirală și, gîfiind, ajung sus, în fața unei uși cu ferestruică. Ciocănesc. Ferestruica se întredeschide.

— Poliția.

Ferestruica se închide, mi se deschide ușa. Arăt plăcuța de polițist unui ușier care-mi trece numele într-un registru, făcîndu-mi semn să trec. Mă îndrept imediat spre sala de dactiloscopie, unde se face verificarea amprentelor. Bat la ușa cu glasvand și intru. Un inspector chel, care cerceta ceva la microscop, se întoarce spre mine, cîntărindu-mă cu o privire întrebătoare.

— Salut, spun eu dînd mîna. Borniche, de la Siguranță. Am un cadavru de identificat.

Bărbatul în halat alb se răsuțește pe scaun, ia hîrțile pe care i le întind, le cercetează atent și clatină din cap zicînd:

— Mîna de maestru! Tu le-ai făcut?

— Nu, Cocagne, un tip de meserie. A făcut un relevu la fața locului.

Bărbatul nu răspunde. Așază amprente la mîini stîngi sub lentila microscopului, reglează distanța și începe să noteze imediat cîte o cifră sub amprenta fiecărui deget. Îl întreb:

— La ce folosesc numerele astea?

Îmi explică fără să mă privească, aplecat deasupra microscopului:

— Reprezintă un cod. Fiecare amprentă este notată după forma ei: buclă stîngă, buclă dreaptă, arc de verticil și buclă jumelată. Traduc toate astea în cifre și obțin numărul 22-225-5833. Asta înseamnă bucle jumelate la amîndouă degetele mari, bucle spre stînga la toate degetele mîinii stîngi și bucle spre dreapta la toate degetele mîinii drepte. Pricepi?

— Da, răspund eu nu prea convins. Și?

— Și nu-mi mai rămîne decît să caut în raftul cu seria corespunzătoare, chiar deasupra capului tău, și să scot fișa care poartă același număr, firește dacă există. Poate că mortul ăsta nu figurează la noi.

Tot explicîndu-mi, trage spre el o scară mobilă, urcă două trepte și, după o scurtă căutare, scoate dintr-un sertar un carton dreptunghiular.

— Uite-ți clientul, îmi spune el coborînd. L-am găsit. Se numește Russac Henri, născut la 5 decembrie 1905 la Charenton, condamnat de mai multe ori, eliberat de curînd de la Santé.

Arunc o privire pe clișeu de față și profil lipit pe fișă. Nu încap nicio îndoială: e chiar individul din pădurea La Faye. Insist:

— N-ai cumva și o fotografie?

— Eu nu, dar cred că în arhivă ai să găsești ce-ți trebuie.

Se întoarce la microscopul lui, iar eu ies din birou, îndreptîndu-mă spre serviciul de balistică, unde sper că verificarea glonțului va dura la fel de puțin ca și cea a amprentelor. Dar îmi fac iluzii.

— Reveniți mâine, mi se spune la secretariat.

Ies din Palatul de Justiție și traversez bulevardul. De la telefonul Camerei de comerț, după două încercări nereușite, izbutesc să sun la mine la birou:

— Raymond? Dă fuga la arhive și scoate-mi dosarul Russac Henri. Da, l-am identificat. În jumătate de oră sînt acolo.

Închid. Mai bag o fisă și chem închisoarea Santé, gîndindu-mă că e vorba de un caz cît se poate de simplu: cu informațiile pe care le dețin și cu cele pe care le voi obține acum, voi da imediat de urma ucigașului.

CU RECEPTORUL LA URECHE, AȘTEPT MINUTE-N ȘIR PÎNĂ SE mișcă funcționarul închisorii să-și consulte catastifele. În sfîrșit se întoarce.

— N-am găsit mare lucru. Vizite nu primea și nici nu s-a remarcat prin nimic. Era mai curînd un tip molatec.

— Bine, dar mai schimba și el o vorbă cu cineva, nu?

— Firește, numai că paznicii care l-au cunoscut nu sînt de serviciu în dimineața asta. Eu pot să vă spun doar că a stat în celula 251, pe care o împărțea cu Emile Buisson.

— Poftim? repetați, vă rog.

— Buisson, ăla care-a fugit deunăzi de la balamuc. Nu știu dacă erau prieteni sau nu. Pentru asta ar trebui să sunați mai tîrziu. Cînd a fost eliberat, a dat adresa asta: foburgul Saint-Martin, numărul 10. Cam atît.

Închid. Îmi aprind cu un gest mașinal o țigară, încercînd să-mi dau seama ce legătură ar putea exista între cadavru, Buisson și Nus. Cunosc prea bine tagma borfașilor, ca să cred într-o simplă coincidență. Și deodată îmi vine o idee. Dacă Russac a lăsat grefierului adresa lui Nus, n-avea de unde s-o obțină decît de la Emile. Or, eu unul am fost convins de la

bun început că Nus e cel care a organizat evadarea fratelui său. Nu cumva Russac era și el printre complici?

Sar în picioare și alerg spre strada Saussaies. Hidoine mi-a lăsat la vedere, pe birou, dosarul în care găsesc fotografia antropometrică a lui Russac. O clipă, sînt tentat să-l pun și pe Șef la curent, dar mă hotărâsc să verific întîi totul, înainte de a-i vorbi. O sun pe Marlyse ca s-o previn că mă voi întoarce, cu siguranță, tîrziu. Chem garajul și-l anunț pe Crocbois să fie pregătit.

— La naiba, acuși e 12, se lamentează el.

Pe culoar, îmbrîncesc cîțiva colegi de la alte secții, aud cum se deschid și cum se trîntesc niște uși și țăcănitul aproape continuu al mașinilor de scris. Fug spre lift. După ce mă lasă să apăs de cîteva ori pe butonul de apel, santinela binevoiește să mă anunțe că ascensorul e pentru a nu știu cîta oară în pană. Cobor scara în goană.

— Unde mergem? mă întreabă Crocbois, vîrîndu-și pieptănul în buzunar.

— La Villejuif, la ospiciu.

Tot drumul, mă rog cerului ca măcar unul din gardienii sau infirmierii prezenți în ziua evadării să fie de serviciu. Norocul îmi zîmbește: cei doi paznici și unul din infirmierii pe care Buisson îi amenințase cu pistolul se află aici.

Îndată ce le arăt fotografia, îl recunosc imediat pe Russac: era în mod sigur printre complicii lui Buisson. Chiar el încheia cortegiul în momentul evadării.

Am marcat un punct împotriva adversarilor mei de la P.P.

— A, pe unde-mi umbli?

— Sînt în fața Palatului. Vroiam să știți că voi întîrzia. Trebuie să mă întorc la Identitate ca să aflu rezultatul de la expertiza glonțului.

— Ce glonț?

— Păi v-am mai spus, acela găsit în craniul lui Russac.

— Da, da, îmi amintesc. Bine, bătrîne, dar nu întîrzia prea mult.

Șeful a și închis. Mă întorc la Café du Palais unde, sprijinit de tejghea, citesc ziarul și-mi ofer un filtru cu frișcă și două cornuri pe care le simt însă imediat în stomac ca pe două cărămizi. După douăzeci de minute, mă aflu la secția de balistică.

Pășind neauzit, în pantofii săi cu crep, bărbatul în halat alb se ridică și se îndreaptă spre o masă lungă. Scotocește într-un maldăr de dosare, scoate unul și se întoarce lîngă mine.

— Raportul oficial încă nu e gata, îmi spune el cu o voce tăgănată. Mai devreme de cincisprezece zile, exclus, sîntem suprasolicitați.

Pune dosarul pe un fel de tejghea, îl deschide și continuă:

— Glonțul a fost tras cu un P38. E arma de la care s-au găsit capsulele și proiectilele după schimbul de focuri de la Auberge d'Arbois. După mărirea fotografiilor, chiar nu mai avem niciun dubiu: urmele lăsate de țeava armei sînt absolut identice.

Mă conving și eu că, într-adevăr, numărul, dimensiunile și înclinația striatiunilor se aseamănă.

— Lămurit, exclam eu, ucigașul e unul și același cu cel care a tras asupra motocicliștilor.

— Mai domol, mi-o retează bărbatul în halat alb, n-am spus asta. Eu ți-am precizat doar că e vorba de aceeași armă. Cine e proprietarul ei, te privește direct și personal, amice.

. . .

NU POT ÎNȚELEGE ADMINISTRAȚIA ȘI PACE. CÎND AR FI atît de simplu să centralizeze sub același acoperiș toate fișierele poliției judiciare, ea nu știe ce să mai născopească pentru a le împrăști care încotro, în clădiri situate la mare distanță una de cealaltă, în cele mai îndepărtate unghere ale Parisului.

Așa se face că evidența populației flotante din regiunea pariziană, care permite serviciilor de poliție să-i depisteze pe delicvenții oploșiți prin hoteluri, a aterizat tocmai la etajul patru al cazărniîi din Cité, deservit de scara D.

Cum e și firesc, pentru a satisface permanentul du-te-vino al solicitanților, există două lifturi. Care, bineînțeles, sînt mai tot timpul în reparație. Așa că, în dimineața asta mă voi bizui, ca și ceilalți, pe propriile mele picioare.

Am la mine mai multe fișe de urmărire, în alb, cu antetul Siguranței Statului și cu ștampila serviciului meu. Completez cu atenție numele și starea civilă a lui Russac și dau formularele unei matahale cu canini proeminenți, înfipt ca un hopa-mitică îndărătul unui ghișeu pe care tronează două telefoane antedeluviene. Namila parcurge cu privirea fișele și caninii i se întredeschid:

— E urgent?

— Foarte. Una e la „curent”, iar celelalte două la „șase luni” și la „un an”. V-aș ruga mult. Cercetez o crimă.

— Treaba dumitale; vino cu mine.

Arhivarul se apleacă, trage zăvorul ușiței, și iată-mă pătrunzînd, pe urmele lui, în bîrlogul său cenușiu.

La „curent” înseamnă verificarea făcută pe loc, uneori telefonic, alteori în scris a sertarelor trimestriale recente, în care sînt clasate fonetic fișele călătorilor. Aceasta permite interpelarea rapidă a pasagerilor care zăbovesc fie și o noapte la Paris. La „șase luni” și la „un an” trebuie verificate două sau

patru sertare, din care se ivesc ici, colo niște cartoane verzi: fișele de observație.

Arhivarul manipulează cartoanele din sertar cu o dexteritate de prestidigitator.

— Aici nimic, îmi comunică el laconic. Ești sigur de ortografie?

Se apleacă din nou ca să caute, mijește ochii, se ridică și împinge sertarul la loc.

— Să le vedem pe celelalte.

Continuă să scotocească prin sertare mai vechi și, în sfârșit, scoate două fișe ale lui Russac, aparent greșit clasate.

— Uite-ți clientul.

Îmi vîră sub nas cele două fișe zmîngălite cu un scris agramat, purtînd o semnătură ilizibilă și care nu indică profesiunea. Notez adresa: strada Prêcheurs nr.10 și strada Saint-Denis nr.17, ca și data sosirii, care-mi va permite să verific imediat, în catastifele cu evidența călătorilor din hoteluri, dacă Russac era sau nu singur în timpul șederilor la Paris. Arhivarul vîră fișele la loc.

— Hoteluri deocheate, remarcă el cu dispreț. M-ar mira să afli ceva.

Cercetează un al treilea sertar, pe care îl împinge apoi cu un gest sec lîngă celelalte, bombănind:

— Ce babilonie, bine că l-au scos naibii de-aici.

Îl privesc contrariat, în timp ce ne îndreptăm spre ieșire.

— Da, îmi explică el, într-o bună zi s-au găsit niște resturi de fișe la closet. Am stat la pîndă și am prins cu mîta-n sac un coleg care se văita mereu că-l doare burta. Ce crezi că făcea ticălosul? Ca să nu mai claseze fișele care i se dădeau la triat, le arunca în pachete de cîte zece și trăgea apa după ele! Așa va fi mereu dacă or să bage la arhivă toate scursorile!

. . .

INVESTIGAȚIILE MELE LA CELE DOUĂ HOTELURI N-AU DAT niciun rezultat. Împreună cu Hidoine, îmi pierd o bună parte a după-amiezii încercînd să aflu cu cine trăia Russac. Așezați la masă, unul în fața celuilalt, întocmim o listă a fostelor sale adrese, pe care le-am găsit în dosar și pe care ni le împărțim. Apoi, pornim fiecare spre locurile cu pricina, ca să le tragem de limbă pe portărese. E o treabă deprimantă și istovitoare. Și pe deasupra, inutilă. O facem totuși; știm că nu trebuie neglijat niciun amănunt.

Seara, în timp ce Marlyse pregătește cina, luptînd din greu cu mașina de gătit, eu zac zdrobit pe un scaun, cu picioarele într-un lighean cu apă rece.

În vremea asta îmi tot storc creierul, încercînd să-mi dau seama cine naiba a folosit acel P.38? Buisson? Vreunul din complici? Și, în fond, de ce a fost lichidat Russac?

Imposibil să găsesc răspuns la toate aceste întrebări.

SÎNI PIETROȘI ȘI PROVOCATORI, ȘOLDURI, UNDUIOASE, picioare lungi și nervoase, chip angelic încadrat de păr blond, tăiat scurt – aceasta e Maguy. A fost ucenică la o modistă, dar s-a săturat repede să-și tot irosească sănătatea și frumusețea muncind pe un salariu de mizerie. A aterizat în strada Blondel în chipul cel mai banal cu putință. La balul de duminică a cunoscut un băiat. Ce-i drept, foarte chipeș. Avea mâini fine, catifelate, nebătătorite de muncă; era un pește. Viața lui Maguy s-a schimbat brusc. A fost nevoită să treacă prin mîinile cîtorva „protectori”. Asta pînă-n ziua în care, stăpînă pe meserie, a început să lucreze pe cont propriu.

Sigur că, uneori, robită de un nou iubit, i se întâmplă să-și cedeze o parte din câștig, dar o face cu măsură.

Ei bine, Maguy e unul din informatorii mei. Mă gîndesc că dacă Russac a avut o combinație, ea nu putea fi decît vreo fiță, așa că Maguy ar putea s-o cunoască. În orice caz, o șansă există și nu trebuie să-i dau cu piciorul, Mă hotărâsc s-o caut pe amica mea cea întreprinzătoare și să stăm la o parolă.

Cînd ajung, e trecut de ora două. Sub cerul albastru, strada Blondel începe să prindă viață. Cîțiva gură-cască dau tîrcoale, cîntărind din ochi pipițele adunate pîlcuri, pîlcuri pe trotuar în așteptarea clienților.

Maguy e printre ele. Privirea mea se lipește întîi de fusta scurtă, despicată, de un verde țipător, urcă spre bluza mulată pe piept, roșie cu picățele albe, foarte decoltată. Fumează ostentativ, cu trupul arcuit provocator, sigură pe farmecele ei. Cum mă zărește, îmi face cu ochiul, întîmpinîndu-mă cu strigătul ei războinic:

— În brațele mele uiți orice durere! Urci?

Îi fac semn că da. O pornesc pe urmele ei și intrăm în hotelul administrat de Lulu, zisă Creveta. Suim pe scara în spirală, foarte lungă, cînd simt a treia treaptă jucîndu-mi sub picior. O secundă îmi pierd echilibrul.

— E putredă scara asta a voastră.

— Am să-ți explic, scumpul meu sticlete.

Urcăm mai departe. Am în față, la numai cincizeci de centimetri, chiar în dreptul ochilor, talia ei cambrată. Îi ghicesc fesele rotunde și musculoase arcuite sub țesătura subțire. Înghit în sec, enervat, tulburat. Mă ghicește, șireata, căci imediat începe să dea și mai îndrăcit din șolduri, ca o minunată corabie legănîndu-se pe o mare furtunoasă. Se întoarce spre mine și mă întrebă rîzînd:

— Îți place?

— Teribil.

O fată de la etaj ne deschide o ușă, desface patul și pune un prosop pe lavoar. Cînd să iasă, o opresc.

— Adu-ne două coniacuri. Duble.

Așteptînd băutura, continuăm să ne uităm unul la celălalt, Maguy așezată pe pat, eu în picioare în fața ei. Din cînd în cînd își încrucișează picioarele, dezvelindu-și astfel desuurile, și mă sfredelește cu privirea. Pînă se întoarce camerista rămînem așa, Maguy încercînd să mă atragă în mrejele ei, eu luptînd din răputeri să-mi înăbuș tentațiile. Plătesc – probabil cam meschin –, pentru că fata nici măcar nu schițează un surîs. Pentru ea nu sînt decît un fraier și încă unul cu buzunarul gol. Iese închizînd ușa, și-o aud îndepărtîndu-se pe culoar.

Îmi plimb privirea pe pereții tapetați cu verde – un cîmp pe care s-au ofilit niște trandafiri cîndva roșii:

— Mai admiri mult peisajul?

Mă întorc spre ea. Maguy și-a descheiat bluza și s-a întins pe pat, cu mîinile sub ceafă.

— Vreau să stăm de vorbă.

— Mi-am închipuit. Dar putem discuta și culcați. Hai, vino lîngă mine că nu te dezvirginez.

Iau cele două pahare, îi ofer unul și mă așez pe marginea patului. Ciocnim.

— Ce vrei să știi, copoiul meu drag?

O privesc, savurîndu-mi coniacul.

— Ascultă, Maguy, îi spun eu punînd cupa pe noptieră, mă interesează un tip, care se numea Russac. Henri Russac.

— Se numea?

— Da. Se numea. A mierlit-o. Numai că înainte de-a da ortul popii, cum nu era deloc băiat de lepădat, pun mîna-n foc că avea o legătură. N-am decît șansa de unu la mie s-o găsesc repede, dar vreau să încerc. De asta am venit, ca să aflu dacă nu cumva vreuna din colegele tale trăia cu mortul meu.

Maguy s-a sprijinit într-un cot ca să-și ia paharul și mișcarea i-a dezgolit un sân. Fără să se sinchisească, bea o sorbitură lungă. În lumina gălbuie din cameră, chipul ei și-a pierdut aerul nepăsător.

— O cunosc. Eu sînt iubita lui Henri.

Vocea e gravă, aproape tristă, și-mi reproșez că i-am vorbit cu atîta cinism despre mort. Maguy și-a încheiat bluza.

— Nu l-am mai văzut de cîteva săptămîni, continuă ea. Am aflat de curînd că l-a ajutat să evadeze dintr-un spital pe un tip, sau chiar pe doi, nu mai știu bine, că era și el în banda care-a prădat un restaurant și că totul s-a terminat cu un schimb de focuri pe stradă, Probabil c-ai aflat și tu asta din ziare, ca toată lumea.

Încuviințez din cap.

— Da.

— Asta-i tot ce știu.

Duce din nou paharul la gură. O întreb:

— Bine, dar... Cum ai aflat de toate astea? Ți-a povestit Russac?

Maguy mai soarbe o înghițitură și pune paharul jos.

— Ți-am spus că nu l-am mai văzut de la începutul lunii. Știu de la o colegă care lucra cu mine, în stradă, și care de la o vreme dădea rar pe aici. Cînd a apărut din nou, dacă sînt cîteva zile de-atunci, am întreat-o așa, în glumă, dacă i-a picat cumva vreo moștenire. Mi-a spus că s-a pricopsit cu patru indivizi pe care-i ascunde. Doi frați, niște tipi duri, un prieten de-al ei, urmărit și el, și Henri.

— Cum o cheamă pe colega asta a ta?

— Suzy... adică Suzanne Fourreau.

— Are vreun pește?

— De unde vrei să știu? Mi-a pomenit de unul, Roger, dar habar n-am dacă-i protectorul ei. Asta-i tot ce vroiai să afli?

— Nu, mai am o întrebare: doar una, dar cretină. Ce-i cu a treia treaptă? Mi-ai promis că-mi spui.

Maguy zîmbește. Înainte de-a răspunde, dă paharul pe gît.

— Cînd pui piciorul pe a treia treaptă, un sistem acționează o sonerie aflată-n biroul în care Lulu își ține socotelile. În clipa aceea, ea deschide un vizor invizibil și vede cu ce fată e clientul. Notează atunci într-un carnet de cîte ori urcă fiecare din noi. Ca să-și poată calcula partea, înțelege?

— Perfect: Creveta asta e mai dihai ca toți peștii la un loc!

— De... toată lumea trebuie să trăiască.

— Mă rog, consimt eu, ridicîndu-mă și îmbrăcîndu-mi haina. Mă întorc la colivie. Îți mulțumesc pentru informații, Maguy, și dacă ai vreun necaz, nu prea mare, știi numărul meu.

— Bine, copoiule, nu uit.

Mă aplec peste pat și o sărut. Pornesc spre ușă, dar vocea lui Maguy mă oprește în prag:

— S-a chinuit?

— Nu, Maguy. Nici n-a apucat să-și dea seama.

A FOST O BAGATELĂ S-O IDENTIFIC PE SUZANNE FOURREAU. Suficient să consult arhivele Poliției de moravuri, ca să aflu că locuiește pe strada Bichat, nr. 57.

Dar acum, ajuns în fața acestei clădiri părăginite în care culoarele se întretaie într-un adevărat labirint, îmi dau seama că singur nu voi putea face nimic. Există curțile interioare, ungherele scăldate în umbră, care devin toate, odată cu lăsarea nopții, o adevărată capcană. Pironit în stația autobuzului, la cîțiva pași de poartă, îmi dau tot atît de bine seama că, dacă mai zăbovesc mult, prezența mea va atrage pînă la urmă atenția. Hotărăsc să mă întorc pe strada Saussaies.

Cînd termin cu relatarea tuturor investigațiilor mele, Șeful e-n culmea fericirii.

— Borniche, vei primi chiar mîine tot ce-ți trebuie ca să poți începe urmărirea. Am să-i cer directorului să ne dea o furgonetă, ca a prietenilor noștri de la P.P. Mergem toți trei, Hidoine, dumneata și cu mine. De data asta sînt în mîinile noastre. Dacă ne scapă, înseamnă că sîntem chiar așii tîmpiților.

În dimineața următoare, aflu la măcelărie, citind *Le Parisien libéré* că mă număr printre așii tîmpiților.

15

NUS SUFEREA ÎNGROZITOR. ÎȘI BĂTUCISE TOATE OASELE DE cînd dormea pe jos, pe o saltea; la vîrsta lui, nu-i mai pria lipsa de confort din strada Bichat. Firește, se bucura de revederea cu Emile, dar asta nu-l împiedica să se frămînte. Și nu din pricina Yvonnei, trimisă pachet în Auvergne, ci din cauza cîinilor lui, cei doi boxeri, cărora le ducea clorul. Perpelindu-se, sărmanul, ca peștele pe uscat în chichinețele Suzannei, cît e ziua de lungă nu face decît să se gîndească la ei. Degeaba s-a jurat Cocoșatul, „cumnatul” lui Emile, că le poartă de grijă, că-i hrănește pe săturate și că-i scoate la plimbare. Nus știe că Cocoșatul nu le poate dărui și afecțiunea de care cîinii au atîta nevoie.

— Fi-ți-ar javrele să-ți fie, cu balele lor cu tot! izbucnise Cocoșatul exasperat, trîntind cărțile pe masă.

— Tu nu pricepi, Paul! Un cîine, cu cît e mai mare, cu atît trebuie să-l mîngîi mai mult.

Jucau poker împreună cu Dekker. În fundul bistroului de lîngă clădirea în care se ascundeau:

— Da' știi că ești bine cu jigodiile astea, ale tale? continuase Cocoșatul. Le cumpăr carne fără fir de grăsime, le fierb tăitei și legume, le dau să bea apă minerală, îi plimb o oră-ntreagă în fiecare seară. Ce mai vrei? Să-i duc la cinema, la meci?

— Nu ești drăgăstos cu ei! suspinase Nus. Și un câine nemîngîiat e ca o floare fără apă.

— Bine, i-o trîntise Cocoșatul, data viitoare am să-i stropesc.

— Tare aș vrea să-i văd! Ce n-aș da să-i pot mîngîia!

— Te-ai țicnit? Cu toți sticleții ăștia care ne dau tîrcoale...

Dar iubirea lui Nus pentru cei doi cîini a învins. De dragul lor a făcut o imprudență de neiertat. S-a asigurat întîi că furgoneta polițiștilor, despre care-i vorbise Cocoșatul, dispăruse. Apoi, după ce a cumpărat carne de prima calitate și biscuiți, s-a dus singur la el acasă.

La întoarcere, însă, nu mai era singur. Un bărbat îl urmărea de la distanță: un inspector de la Brigada mobilă care trecea întîmplător pe acolo și care-l recunoscuse. Ajuns în strada Bichat, și-a anunțat șeful, pe comisarul Clot.

Puțin după aceea, o furgonetă înțesată de polițiști înarmați oprea în apropierea imobilului de la numărul 57.

S-A ÎNNOPTAT. SUZANNE FOURREAU PREGĂTEȘTE CINA ÎN bucătărie. Așezați în jurul mesei, Dekker, Nus și Buisson își sorb tăcuți rachiul. De cîteva zile, Roger îl privește pe Emile cu o ură mocnită, abia stăpînindu-și încordarea. Mai precis, din 22 septembrie, cînd Francis Caillaud a dat buzna, radios, în strada Bichat. Și-a descheiat impermeabilul, scoțînd din buzunarul pantalonilor un inel cu diamante, pe care l-a așezat cu multă grijă pe masă, de parc-ar fi ținut în mîină un ou.

— De unde-l ai? a întrebat bănuitor Emile.

— Pun mîna-n foc că nu ghiciți! răspunsese triumfător Francis, înfundîndu-se comod într-un scaun. Închipuiți-vă: trec mai adineaori pe la Paillote să trag o dușcă, și numai ce-l aud pe patron că mă cheamă; îmi întinde inelul ăsta și-mi zice: „Ține, l-ați uitat noaptea trecută pe lavoar”. Vă dați seama? Nu-i nemaipomenit? Și noi care-l bănuiam pe Henri că ne-a tras pe sfoară!

Dekker pâlise. Buisson a încremenit. În ajun, sub pretextul că merg să fure tablouri dintr-un castel, Buisson îl dusesse pe Russac în pădurea La Faye, unde Dekker asistase la execuție.

După plecarea lui Francis, Dekker i-a spus lui Emile pe șleau ce gîndea despre el, și doar Nus a reușit să-i despartă. Dar, din ziua aceea, cei doi au început să se privească cu dușmănie.

SUZANNE A DESCHIS FEREASTRA CA SĂ SCUTURE
catrafusele. Deodată, privirea îi e atrasă de fasciculele subțiri
ale lanternelor ce străbat curtea. Se întoarce imediat spre
ceilalți, strigîndu-le:

— Fugiți! Sticleții!

Nus și Dekker se năpustesc primii spre ușă, dar pe palier se și aude zgomot de pași. Emile aleargă spre fereastra deschisă și o încalecă. Cocoțat pe pervaz, ezită o clipă. Se află la etajul al treilea. În fața lui, cu vreo cinci metri mai jos, strălucește aproape imperceptibil streășina clădirii învecinate. E paralizat de gîndul că ar putea da greș, zdrobindu-se de caldarîm.

Dar aude două lovituri puternice în ușă și un ordin.

— Poliția, deschideți.

În clipa aceea, Emile se hotărăște și sare. O plonjare extrem de scurtă. Lui, însă, îi pare că durează o veșnicie.

Degetele se izbesc cu brutalitate de streășină dar, în ciuda durerii provocate de șoc, se încleștează de ea cu o forță supraomenească. Zguduitura e atît de puternică, încît are senzația că brațele-i sînt smulse din umeri. Dar nu-și desface mîinile. Îngrozit, simte streășina îndoindu-se sub greutatea lui. În sfîrșit, streășină redevine fermă; în tăcerea nopții, răzbat pînă la el, venind dinspre apartamentul Suzannei, frînturi de voci și zgomotele unei încăierări. Atunci, Emile se saltă încet din coate, lipindu-se cu pieptul de acoperiș.

Respiră adînc, cu fruntea scaldată-n sudoare, apoi își trage pe streășină un picior, apoi celălalt. Suplu ca o pisică, escaladează acoperișul și se adăpostește în spatele unui horn. Nici n-a apucat bine să se ascundă, că un fascicol de lumină mătură olanele pe care se refugiasse cu puțin înainte; o voce mîrîie înciudată în beznă.

— Fir-ar să fie! acum cîteva clipe era aici. Că doar n-a sărit!

Toată noaptea, polițiștii își continuă cercetările, scotocesc toate apartamentele și fiecare ungher, străpung cu lanternele lor întunericul. Abia în zori se hotărăsc să abandoneze.

În spatele hornului, Emile mai așteaptă o oră. Apoi, trecînd de pe un acoperiș pe altul, ajunge la o clădire apropiată, a cărei intrare dă pe bulevardul Jemmapes. Spărgînd geamul unei lucarne, pătrunde într-o mansardă, deschide, ușa forțînd broasca și coboară în stradă. Pe canalul Saint-Martin un pescar stă cu ochii țintă la momeală. Buisson se îndreaptă agale spre piața Republicii, unde dispare în metrou.

Domnul Emile a scăpat, într-adevăr, ca prin urechile acului.

A DOUA RUNDĂ

1⁶

— AVEȚI NECAZURI, DOMNULE BORNICHE? MĂ ÎNTREABĂ măcelarul.

Cred că am o mutră teribil de nefericită, dacă a observat pînă și măcelarul. Împăturesc ziarul, care relatează arestările precipitate din strada Bichat și fuga lui Emile, apoi îl pun la loc pe cassă:

— Niște belele, spun eu. Am o rugămintă: nu mai am timp să duc carnea sus, dați-i-o, vă rog, Marlysei, dacă o vedeți. Eu trebuie să fug.

E totuși ciudat cum se grăbește omul, tocmai cînd știe că va fi luat în tărbacă, în loc să-l paralizeze, această perspectivă îi zorește și mai mult pasul. Dealtfel, nu sînt singurul care reacționează astfel: muncitorii, micii salariați, într-un cuvînt toți lefegiii se comportă la fel. Săpuneala care te așteaptă la capătul unei curse, ispitește ca lozul cel mare. Și cu cît știi că va fi mai zdravănă, cu atît îți dai sufletul ca să ajungi mai repede. Eu, de pildă, în dimineața asta, în ciuda

dificultăților financiare ca la orice sfârșit de lună, nu ezit să iau un taxi.

Tot drumul nu fac decît să-mi repet: „Ferfeniță mă face Șeful”. Și nu mă înșel. Nici n-apuc să intru în biroul lui, că pur și simplu începe să răcnească la mine, el, de obicei atît de calm și de stăpînit.

— Minunat, Borniche! Felicitări, de data asta te-ai întrecut pe tine! Dă-i înainte, bătrîne, dă-i înainte, c-ai să te vezi inspector principal cînd mi-oi vedea eu ceața.

Încerc să mă apăr.

— Dar, domnule comisar, aseară cînd v-am dat raportul...

— Mi-ai spus cumva că prietenii noștri de la P.P. se și află în strada Bichat?

— Păi nici nu erau!

— Te-ai uitat bine? Sau poate vroiai să te cheme și să-ți strige „cucu-bau” din furgonetă!

Șeful începe să mă calce pe nervi.

— Dacă ne luăm după ce scrie-n ziar, au făcut o descindere cu mai bine de douăzeci de oameni și cu sprijinul sergenților de stradă care au încercuit cartierul. Ce-aș fi putut face eu, de unul singur? Și Buisson tot le-a scăpat!

— Asta-i adevărat, recunoaște Șeful, îmblînzindu-se brusc, și e de fapt singura mea consolare. Acum ce-ai de gînd să faci? Trebuie luat totul de la început!

Venind înapoi, prevăzusem și această întrebare, așa că am răspunsul gata pregătît.

— Am să-l caut pe judecătorul de instrucție Gollety și am să-i cer un permis ca să-i pot interoga pe Dekker și pe Nus.

SÎNT APROAPE PRIETEN CU JUDECĂTORUL, UN TIP BLOND, vînjos, cu o figură rotundă și surîzătoare. Ne întîlnim uneori la barul Hotelului Terminus, la gara Saint-Lazare, unde ia el

autobuzul spre Neuilly. Bem atunci împreună cîte un rachiu de anason, apoi mă ia de braț, ieșim și pornim încotro ne poartă pașii. De felul meu sînt un guraliv, dar cu el nu reușesc să mai scot un cuvînt. Îmi vorbește fără întrerupere despre anchetele în curs, despre delicvență sau despre romanele polițiste după care se dă în vînt; și mai știu că are o slăbiciune nemărturisită pentru Siguranță, în detrimentul celor de la P.P. E un magistrat abil, tenace și numai datorită perspicacității lui a sîrșit doctorul Petiot pe eșafod.

Cînd intru în biroul lui, aflat la etajul al doilea al Palatului de Justiție, o jumătate de duzină de avocați formează un adevărat zid în jurul mesei sale, solicitîndu-i fie un permis la vorbitor, fie o punere provizorie în libertate, sau autorizația de a consulta vreun dosar.

— Respectele mele, domnule judecător.

— A! Borniche, ia loc, prietene.

Cu un gest brusc, Gollety îi expediază pe avocați, închide cu cheia ușa cabinetului și se întoarce, așezîndu-se în fotoliul sau turnant.

— Te ascult.

— Domnule judecător, am nevoie de un permis. Aș vrea să stau de vorbă cu Dekker și cu Nus, pe care P.P.-ul i-a pus la dispoziția dumneavoastră.

— Bine, Borniche, dar serviciul vostru n-are nicio legătură cu arestările din strada Bichat. Nu-i de resortul vostru și apoi, cei doi sînt inculpați.

— Știu, dar am fost însărcinat de colegul dumneavoastră din Pontoise să anchetez asasinarea unui borfaș, Henri Russac.

— Și ce amestec au Dekker și Nus în toată afacerea asta? mă întrerupe Gollety, luînd dintr-un sertar un pachet de gauloises și oferindu-mi și mie.

— Nu, mulțumesc, domnule judecător, fumez doar Philip Morris.

— Dar știi că o duceți bine, voi ăștia de pe strada Saussaies!

— Le cumpăr de la speculanți, domnule judecător, și-mi revin mai ieftin decât gauloises-ele dumneavoastră.

— Fantastic. Nu-mi faci și mie rost de un cartuș?

— Bineînțeles. Dar dacă-mi permiteți, domnule judecător, revenind la problema mea, Russac a fost ucis cu un glonte de 9 mm. Or, glonțul acesta a fost tras cu un P38, ca și cel folosit în schimbul de focuri din Paris, după lovitura de la Auberge d'Arbois, de care vă ocupați. Așadar, asasinul nu poate fi decât unul din complicii lui Russac din timpul agresiunii.

— E plauzibil, Borniche, în orice caz argumentul tău stă în picioare.

— Sînt cu atît mai sigur că e așa, cu cît o prostituată mi-a mărturisit că Russac a fost găzduit de Suzanne Fourreau. Pentru mine e limpede: dacă reușesc să-i fac pe Dekker sau pe Nus să vorbească, misiunea mea e încheiată.

Ferdinand Gollety scutură gînditor scrumul.

— Borniche, sînt gata să-ți acord permisul. Dar mă îndoiesc că Dekker sau Nus se vor lăsa trași de limbă. Sînt trecuți prin ciur și prin dîrmon. Au și fost interogați de colegii voștri de la P.P., aș putea spune chiar fără mînuși: cînd mi i-au adus, fețele lor erau cam șifonate. Niciunul din ei n-a mărturisit. Singur Nus a deschis gura, și asta doar ca să declare că fratele lui nu se afla atunci în strada Bichat și că nu-l mai văzuse de ani de zile. Cît despre Suzanne Fourreau, ea a recunoscut doar că trăiește cu Dekker.

Brusc, am o străfulgerare.

— Ziarele spuneau că în strada Bichat au descoperit un adevărat arsenal, o mulțime de mitraliere, de pistoale și de

cartușe. Cei de la Brigada Mobilă au trimis probabil totul la expertiză, nu-i așa?

— Exact, mă asigură Gollety. Dar raportul balistic nu mi-a parvenit încă și nici nu-l voi avea mai devreme de câteva zile. Așa că, pentru moment, nu pot face nimic. Abia după ce voi primi rezultatele îi voi putea inculpa oficial pe deținuți pentru tentativă de omor împotriva unor agenți ai forței publice.

— Domnule judecător, dar vă amintiți cumva dacă printre armele acelea se afla și un P.38?

— Stai să mă gîndesc... Da, cred că da.

Oftez ușurat: nu voi aștepta rezultatele expertizei pentru a-i interoga pe Dekker și pe Nus. Am să-i iau la sigur.

E TRECUT DE ORA 15 CÎND IES DIN BIROUL LUI GOLLETY, CU permisul în buzunar. După treizeci de minute, sun la intrarea principală a închisorii Santé. În spatele ferestruicii apare un chipiu cu steluțe:

— Borniche, inspector la Siguranță.

Poarta se deschide. Merg cîțiva pași pe culoar pînă la o ușă cu vizetă de sticlă; în spatele ei se află un paznic, căruia-i arăt legitimația de polițist. Aud răsucindu-se de doua ori cheia în broască, ușa se urnește din țîțîni și iată-mă traversînd curtea pavată pînă la o scară de piatră, chiar în fața mea. Urc cu o strîngere de inimă cele trei trepte, la picioarele cărora se înalță eșafodul. Ușa cu ferestruică, în fața căreia mă aflui acum, păzită și ea cu strășnicie, dă spre anticamera morții. Cînd condamnatul este adus din celula lui, cu cămașa desfăcută la gît, cu mîinile legate la spate, escortat de paznici și de bărbați în negru, el intră pe aici și se împiedică de o scîndură aflată în dreptul ușii. Scîndura se înclină. Două ajutoare ale călăului îl apucă de brațe și-i potrivesc gîtul în scobitură. Cuțitul ghilotinei cade cu toată greutatea celor

patruzeci de kilograme ale sale și retează. Capul se rostogolește, sîngele țîșnește-n valuri, spălat imediat de jeturile de apă improșcate de furtunul gardienilor. Spasmele trupului se curmă în cufărul de răchită, unde rumegușul se colorează în roșu.

Am fost deseori la închisoarea Santé ca să interoghez diverși deținuți. Dar de cîte ori urc cele trei trepte, am un șoc. Memoria mă trage necruțătoare îndărăt, cînd, proaspăt inspector, a trebuit să asist pentru prima și ultima oară în viață, la o execuție capitală.

Condamnatul era un tînăr țigan. Chiar eu îl arestasem. Am în ochi imaginea lui urlînd și plîngînd în timp ce-l duceau la eșafod. N-am să uit niciodată spaima cumplită care se citea în privirea aceea. Paralizat de emoție, l-am văzut trecînd prin fața mea, strigîndu-mi cu o expresie de implorare: „Fratele meu l-a ucis, nu eu”. Țiganul spunea adevărul. Era nevinovat.

Adevăratul vinovat era fratele lui mai mare, care omorîse cu un sadism abject un bătrîn. Supunîndu-se aceluia sacrosanct drept al primului născut, fratele mai mic acceptase să se sacrifice pentru el. Luase asupra lui răspunderea crimei. La proces își susținuse mărturia cu o sumedenie de amănunte dezgustătoare. În boxa acuzaților, fratele cel mare îl ascultase impasibil. Dar, la pronunțarea verdictului, setea de viață a mezinului a fost mai puternică. Era însă prea tîrziu: căzu în genunchi în fața fratelui său, care fusese condamnat doar la muncă silnică pe viață, îl imploră să spună totuși adevărul, să-și recunoască vina. Dar acesta întoarse capul. Cînd polițiștii i-au luat pe cei doi frați, în lanțuri, mi-am dat seama că justiția se înșelase. Dar țiganul făcuse totul ca s-o înșele.

Acceptasem să asist la execuție, poate din curiozitate. Nu-mi puteam imagina monstruozitatea acestui spectacol. De atunci, am refuzat orice invitație. Și, din ziua aceea, am

devenit cel mai înverșunat adversar al pedepsei cu moartea. Sînt un vînător, nu un ucigaș.

AJUNS LA GREFĂ, DUPĂ CE AM TRECUT DE O ALTĂ UȘĂ zăbreliță, îi întind unui paznic, așezat în spatele unui ghișeu, permisul. Îl întoarce pe toate părțile, îl pune pe ghișeu, îl ștampilează și-mi trece numele, prenumele, funcția și serviciul într-un registru uriaș, cu evidența vizitatorilor. Mă îndrept spre vorbitorul avocaților, în care dau mai multe uși de sticlă. Aleg cabina. Îmi deschide un gardian, zornăindu-și colecția de chei; intru și mă așez pe un scaun, în fața unei mese de lemn, în timp ce gardianul îmi comunică:

— Vi-l aduce imediat pe Dekker. E în celulă.

Cîteva minute privesc pereții cenușii ai cămăruței, apoi privirea mea se oprește asupra unei tinere avocate blondă, frumoasă și subțirică – care-și așteaptă și ea clientul în cabina din față.

— Nostimă, nu? îmi strecoară paznicul, făcîndu-mi complice cu ochiul.

Dau să răspund, cînd își face apariția Dekker. E scund și îndesat, are părul răvășit, buze groase, ochi bulbucăți. Obrazul stîng e tumefiat. Judecătorul Gollety avea dreptate, colegii de la Brigada Mobilă n-au umblat de loc cu mînuși. În urma lui, paznicul zăvorăște ușa.

— Stai jos.

Dekker se supune, abia mișcîndu-se. Ne privim pe furiș. Îi surprind expresia dură, îndărătnică, privirea vicleană. Mă întreb cum să deschid vorba cu omul ăsta care mă pîndește, hotărît să nu scoată o vorbă. În orice caz, nu cu amenințări. Cu unul ca el, n-ar ajuta la nimic.

— Uite Dekker, îi spun, eu nu sînt de la Prefectura de Poliție, așa că n-am să-ți vorbesc despre agresiunea de la

Auberge d'Arbois. Nu asta mă interesează. Eu am venit pentru o problemă mult mai gravă.

Nici nu clipește. Dimpotrivă, schițează un zîmbet ironic. Așteaptă.

— Cred că știi la ce mă refer?

Nu răspunde. Mă privește ținută în ochi și zîmbetul i se lățește pe față. Mă exasperează, dar știu că trebuie să am răbdare, dacă vreau să străpung carapacea asta de indiferență.

— Deci nu vrei să spui nimic; mă rog, e dreptul tău. Nu-mi rămîne decît să completez un proces-verbal, îi spun deschizîndu-mi servieta și scoțînd din ea cîteva foi gata imprimate. Am să-ți pun o serie de întrebări și voi indica aici că refuzi să răspunzi. Am să te invit să semnezi și cu asta basta. Nu sînt nici căpos și nici nu-mi place să vorbesc de unul singur.

Cuvintele mele îl lasă rece. Iau două formulare de proces-verbal, pun un indigo între copii, scot stiloul și încep să scriu, repetînd cu voce tare:

„Noi, Roger Borniche, inspector de poliție din direcția Serviciilor Poliției judiciare din Paris, executînd instrucțiunile domnului judecător de instrucție din Pontoise...”

Mă opresc și ridic ochii spre el:

— După cum vezi, judecătorul e din Pontoise. Asta nu-ți spune nimic?

Dă din cap că nu. Nicio tresărire, dar privirea lui a devenit mai sfredelitoare.

— Te numești Roger Dekker, născut la 2 octombrie 1915, la Paris, arondismentul 20?

Aprobă din cap. Continui.

— Recunoști că înainte de a evada din închisoare ai fost condamnat la șapte ani de către Tribunalul districtului Sena pentru furt, apoi la patru luni pentru escrocherie și, din nou, la alte cincisprezece luni pentru furt?

Încuviințează cu o bătaie de pleoape. Continuăm să ne privim. El încordat, mereu la pîndă. Eu surîzător, aparent degajat. Fără să-l slăbesc din ochi, scotocesc prin servietă și scot fotografiile lui Russac făcute de Cocagne. Fără grabă, le înșir tacticos pe masă, cu fața spre el. În prima e capul lui Russac cu cicatricea în gros plan; în a doua, trupul lui Russac întins în iarbă; cea de a treia e portretul lui Russac cu ochii larg deschiși și mînjiți de țărînă, cu gura căscată într-un rictus.

Dekker continuă să tacă. Dar de data asta surprind un freamăt al nărilor.

— Era prietenul tău?

Întoarce privirea.

— Iată, Dekker, pentru Russac mă aflu eu aici. N-am nicio legătură cu evadarea lui Buisson, cu ascunzătoarea din strada Bichat, cu hold-up-ul de la restaurant și cu micul război împotriva motocicliștilor. Eu nu mă deplasez decît pentru afaceri serioase: crimele. Și totul mă face să cred că pentru asasinarea lui Russac, tu vei plăti oalele sparte.

Holbează ochii, cască gura și, în sfîrșit, vorbește:

— Eu?

— Tu, cine altul? Proiectilele extrase din craniul lui Russac au fost trase cu aceeași armă de la care s-au găsit o mulțime de gloanțe în strada Bichat și alte două, aproape intacte, care au nimerit în far și într-un pneu, printre cele recuperate după schimbul de focuri cu motocicliștii. E vorba de un P.38, calibrul 9 mm, care-ți aparține.

— Vă bateți joc de mine sau cum? urlă Dekker cu o voce brusc răgușită. Dacă-ai venit aici ca să mă scoateți din sărite, barem să mi-o spuneți, fiindcă mie puțin îmi pasă de răfuielele voastre, mai bine mă-ntorc în cușca mea.

Cît ai clipi, îmi întoarce spatele și începe să bată darabana în ușa cu geam, pentru a-i face semn gardianului să vină. Din

fericire, acesta e cufundat în contemplarea avocatei blonde. Mă ridic:

— Cum vrei, Roger (îi spun dinadins pe numele mic), nici mie nu-mi pasă. N-ai decît să te-nțelegi cu judecătorul din Pontoise care, te asigur, e departe de-a fi un milos. Tribunalul din Versailles nici atît, cred că o știi prea bine. Dar, mă rog, dacă vrei s-o bagi pe Suzanne în toate astea...

Brusc, Dekker se-ntoarce ameninșător:

— Cum adică, pe Suzanne?

— Cum auzi. Cu siguranță că va fi confruntată cu tine. Apoi, cînd Gollety nu va mai avea nevoie de ea, adică peste patru sau șase luni, poate ceva mai mult, va fi transferată la Pontoise. Acolo, va repeta ceea ce mi-a spus mie, și anume că acel P38 era al tău, iar Nus se va grăbi să confirme...

— Mira-m-aș!

— Ce te-ar mira?

— Că Suzanne o să trîncănească. E femeia mea și n-o să-mi facă tocmai ea figura. Și pe urmă, habar n-are ce-s alea calibre.

— Poate, dar cei de la Identitatea Judiciară sigur se pricep. Și au descoperit pe armă chiar amprente tale. După cum vezi, cartușele goale, amprente, Suzanne, Nus, toate laolaltă constituie dovezi suficiente împotriva unui singur om.

— Asta cam așa e, recunoaște Dekker, dar să-l văd eu pe ăla care-mi dovedește că arma e a mea. Poa'să fie și a lui Nus, și a lui fra-su, poate că eu nici nu eram cu ei, cînd cu Russac...

— Dar amprente?

— Le-oi fi lăsat cînd m-am uitat la calibru: grozav îmi place să demontez armele.

— De acord, bătrîne, de acord. Am să scriu exact ce mi-ai spus. Recunoști, deci, că ai umblat cu arma care l-a ucis pe Russac?

— Ei, mai domol!

— Ascultă, Roger, nu mai tăgădui. Uite, ca să fiu sincer, îți mărturisesc că nu-mi vine să consemnez asta în procesul-verbal. Ți-am văzut dosarul la arhivă. Sînt sigur că nu tu l-ai aranjat pe Russac. Dar nu-ți face iluzii: frații Buisson vor fi mai mult decît încîntați să se lege de amprente și să-ți pună totul în spinare. Și nu e Nus omul care să-și dezmintă fratele.

— Asta e limpede.

— Cunoști cumva povestea cu mașina?

Dekker dă din cap că nu, și, mort de curiozitate, își holbează către mine ochii bulbucăți.

— Ascultă. Într-o zi, Mimile tocmai se afla la Șobolanul mort, un bar din Place Pigalle, care azi nu mai există. E în toiul unei partide de zaruri cu patronul. Un necunoscut îl interpelează de la tejghea:

— A dumitale e mașina de la intrare?

— Da, răspunde Mimile.

— Mișto mașină! N-o vinzi?

— Nu m-am gândit, zice Mimile, dar dacă-ți place ți-o dau.

— Cît?

— Zece miare.

A doua zi, așa cum le-a fost înțelegerea, cei doi se întîlnesc în același loc. Cumpărătorul – cu banii gheață, Buisson – cu brațul drept într-o eșarfă.

— M-a cotonogit unul aseară, mormăie el, mă duc să-mi pună mîna-n ghips.

— Și mașina? întrebă celălalt.

— Ține cheile.

— Nu-mi dai o chitanță?

Emile îi arată mîna oblojită:

— Eu ți-aș da, dar uită-te și tu la mîna mea. Fă-o tu, și eu semnez.

Celălalt se execută. Cînd să semneze, Emile, după două

încercări neizbutite, mîzgălește cu mîna stîngă o parafă aproximativă, absolut indescifrabilă. Cumpărătorul pleacă încîntat la volanul proaspetei achiziții.

După două luni, iată-l în fața judecătorului de instrucție: mașina era furată. Doi gardieni îl aduc pe Buisson.

— El este, domnule judecător, strigă cumpărătorul, arătîndu-l cu degetul.

— Eu? Dar nici nu-l cunosc pe omul ăsta, răspunde calm Emile. Dacă i-aș fi vîndut o mașină, i-aș fi dat și o chitanță.

— Exact, spune judecătorul, chitanța există și tocmai asta te acuză, Buisson.

— Domnule judecător, puneți să se facă o expertiză, și o să vedeți dacă-i scrisă de mine!

Buisson a fost eliberat pentru insuficiență de probe, iar cumpărătorul, cu un trecut nu prea curat, a încasat un an de închisoare pentru furt și tănuire de obiecte furate. Țasta-i Buisson.

Dekker m-a ascultat vădit interesat, dar nu suflă o vorbă. Continui:

— Vezi, Dekker, tu ești un tip corect, dar în fața unui tribunal n-o să-ți ajute la nimic dac-ai să strigi sus și tare: „El e vinovatul, nu eu”. Și dacă nu-ți cunoști tu singur interesul, n-ai să știi pe unde să mai scoți cămașa.

— Da' ce naiba vreți să vă spun? strigă Dekker.

— Cum s-au petrecut lucrurile. Să-mi povestești totul de-a fir a păr, calm, pe îndelete. Voi nota declarațiile tale în procesul-verbal, tu semnezi și eu pot să plec.

— Doamne, dar încăpățînați mai sînteți voi ăștia, sticleții. Vă dați seama în ce mă băgați?

Plecînd privirea, Dekker cade cîteva momente pe gînduri. Știe că Buisson a scăpat, că poliției îi va trebui poate mult timp pînă să-l găsească, dacă cumva îl mai găsește viu. Îi

ghicesc gândurile; de aceea, ca să-l stîrnesc să vorbească, torn gaz peste foc:

— Presupune că ești judecat înainte de-a pune ei mîna pe Buisson. Știi ce se va întîmpla? Ți se vor pune ție toate-n cîrcă. Presupune că-l găsesc pe Emile, dar mort! Știi ce va urma: Dacă-l acuzi, ți se va răspunde că degeaba acuzi un cadavru și că ești un porc!

— Dați-mi o țigară, spune, în sfîrșit, Dekker.

Îi întind pachetul meu de americane și chibriturile. Scoate una, o aprinde, trage o gură și tușește.

— Astea-s de muier, mîrîie el scîrbit, de muier ori de curist... Amuțește, dar eu mă feresc să spun ceva. Bun, uite cum a fost. Emile nu putea să-l înghită pe Russac. Din trei pricini. Prima, ce-i drept destul de împutită, fiindcă era înalt, tînăr și chipeș, așa cum nu e el. A doua, fiindcă atunci cînd s-a ușchit de la Auberge d'Arbois, l-a luat gura pe dinainte și a strigat un nume, Francis. A treia, fiindcă era un muieratic și-i făcea ochi dulci Suzannei.

— Femeia ta?

— Chiar ea. O ajuta la cumpărături, la spălat vase, îi mîngîia șoldurile cînd trecea pe lîngă el, ce mai, pusese ochii pe ea. Asta nu-i plăcea deloc lui Emile. Pur și simplu îl scotea din minți de furie.

— Dar pe tine?

— Mie puțin îmi păsa. Eu am înțeles de mult că dacă un bărbat vrea să doarmă liniștit și să facă ce-i place, atunci să fugă de iubire ca dracul de tămîie. Iubirea e mama tîmpeniilor. Țin mult la Suzanne, în pat îi fac toate damblalele. Îmi dă casă și masă, îmi aduce și bani cînd am nevoie, restul o privește ce face. Uneori, cînd Emile îmi împuia capul că Russac îi tot dă tîrcoale Suzannei, îi răspundeam: „Tot face trotuarul. Tot se întinde în fiecare zi cu o mulțime de haidamaci. Așa că Russac ori altul...” Bun,

într-o dimineată, pe 21 septembrie, Emile ne propune, lui Russac și mie, o lovitură faină: douăzeci de tablouri într-un castel de lângă Andresy; pornim toți trei cu o mașină furată. Când ajungem în pădurea La Faye, Emile îmi spune să opresc. Coborîm. Emile pornește spre zidul exterior, în care există o spărtură, și se strecoară prin ea. Eu și Russac o luăm după el, liniștiți. Lucrurile par să meargă strună. Buisson înaintează printre tufișuri, când, deodată, se oprește lângă un copac și-și descheie șlițul. Russac, la fel. Era o capcană. Dintr-un salt, Emile e-n spatele lui, cu revolverul în mînă. Lipește țeava de ceafă și trage: părul lui Russac parcă a luat foc; a căzut bufnind, cu ochii holbați, cu sexul în soare.

Nu spun asta ca să mă apăr, dar pe onoarea mea că mi s-a făcut scîrbă. Știam că Emile are sînge de ucigaș, dar nu mi-aș fi închipuit niciodată că poate să lichideze un prieten care l-a ajutat să scape de la Villejuif. A suflat în țeava revolverului, l-a vîrît în buzunar, a aruncat o privire spre Russac și mi-a spus: „Ai văzut cum a țîșnit sîngele! Ca dintr-un porc înjunghiat! Degeaba am sărit într-o parte, că tot mi-a umplut poalele pantalonilor”. I-a spălat Suzanne, cu mîna ei, când ne-am întors. Era îngrozită.

Dekker tace cîteva clipe, strivește mukul țigării cu piciorul, apoi conchide:

— Vedeți doar că cel mai bun martor al meu e Suzanne. Dacă aș fi tras eu în Russac, sîngele m-ar fi împrôșcat pe mine. Pantalonii trebuie să mai fie la ea. De amprente, ce să zic, chiar că nu înțeleg, pesemne că am atins arma fără să-mi dau seama. Nici nu-i de mirare, că doar erau toate acolo claie peste grămadă.

— O ultimă întrebare, Roger, și cu asta ai scăpat de mine. Cine e Francis?

Dă din umeri, iar mutra lui vrea să spună că habar n-are. N-are rost să insist. Îi cunosc prea bine pe borfași: de la un

om ca Dekker nu voi obține nimic în plus. Îi întind procesul-verbal și stiloul. Semnează fără să-l mai citească măcar. Bag totul în servietă și mă ridic. Înainte de-a ciocăni în ușă ca să-i anunț paznicului sfârșitul interogatoriului, mă întorc către Dekker:

— Cam nasol la pîrnaie, așa-i?

— Deh! oftează el.

— Ascultă, dacă ai să-mi spui ceva, îmi dai de știre.

Aranjează să te aducă la noi.

Îi surprind o străfulgerare ciudată în privire. Nu mi-e greu să știu la ce se gîndește. Din clipa asta, în întunericul celulei își va stoarce creierii, încercînd să găsească un mijloc ca să profite de acest transfer de la Santé pentru a evada, așa cum reușise s-o facă atît de bine la Clairvaux.

Ies de la Santé. Mîine mă voi duce la Fresnes ca să-l interoghez pe Nus.

Moartea lui Russac e acum elucidată, dar doi din cei urmăriți sînt încă în libertate: Emile Buisson, pe care nu l-am văzut încă niciodată la față – și în situația mea se află toți ceilalți polițiști – și acest Francis, pe care trebuie să-l identific, căci știu sigur că prin el voi da de urma ucigașului.

GROZAV ÎMI PLACE ÎNCHISOAREA FRESNES. E LINIȘTITĂ, luminoasă, aerată. Nici nu se compară cu hruba aia de Santé. Iar pînă acolo faci o adevărată plimbare la iarbă verde. Te instalezi pe platforma lui 187, te prinzi de balustradă, strîngi bine servieta între glezne și admiri peisajul care aleargă prin fața ochilor. Străbați Montrouge, apoi Cachan, L'Haÿ-les-Roses și ajungi pe Boulevard de la Liberté. Cobori. O alee

străjuită de copaci leagă ultima clădire a închisorii de intrarea principală, traversezi o curte în care au acces furgoanele penitenciarului, după care intri într-un culoar cu parchetul ca oglinda și, în sfârșit, făcînd la dreapta, într-un pretoriu vast ca o catedrală. Un rînd de scaune, apoi o masă acoperită cu o cuvertură verde, în spatele căreia tronează un jilț ministerial. Mă așez și aștept ca paznicul – deosebit de amabil – să mi-l aducă pe Nus.

În dimineața asta sînt vesel. Aseară m-am culcat devreme. Am dormit bine. Marlyse m-a copleșit cu tandrețea, iar eu am răsplătit-o în zori aducîndu-i micul dejun la pat.

Mă întreb cum se va desfășura interogatoriul lui Nus. Mă gîndesc să-l iau prin surprindere, ca și pe Dekker, folosind metoda cu amprente. Firește că nu e la fel de simplu: Emile îi e frate, așa că va încerca să-l scoată basma curată, învinovățindu-l pe Dekker. Îi privește, or să vadă ei pe unde scot cămașa în fața judecătorului de instrucție.

Se deschide o ușă. Însoțit de un paznic, Jean-Baptiste Buisson apare în fundul sălii. Se oprește o clipă, mă zărește, apoi, tîrșindu-și espadrilele pe parchet, vine și se așază în fața mea. De statură potrivită, bine legat, are o înfățișare destul de plăcută. Nasul drept e fin desenat, aproape distins, conturul buzelor e perfect și în același timp senzual. Dar privirea, rînd pe rînd ironică sau dură, și maxilarul pătrat denotă o energie ieșită din comun. În general, pare mai curînd un inginer sau un ofițer în retragere decît un borfaș.

Contrastul cu Roger Dekker e frapant. Pe cît e Dekker de bănuitor, posac și taciturn, pe atît e Nus de comunicativ, de degajat și de mucalit.

Am înșirat pe masă, gata pregătite, formularul de proces-verbal, cu indigoul, și am deșurubat capacul stiloului, dar, brusc, mă întreb dacă tot acest arsenal îmi va sluji de astă dată la ceva. Căci regimul deosebit de aspru la care e supus Nus nu

pare să-i fi înfrînt cu nimic voința, nici să-i fi zdruncinat siguranța. La drept vorbind, e aproape bine dispus, și mă scrutează cu o privire amuzată, care, fără să fie provocatoare, nu e lipsită de un anume aplomb, își întinde mîinile pe masă, își drege glasul și trece el la ofensivă:

— Din cîte mi s-au spus, puiule, ești sticlete. Cum te cheamă?

Îl întreb surprins.

— De ce mă întrebați?

— Fiindcă-mi place să știu din capul locului cu cine am de-a face. Dacă omu-i corect, cu mine, ne-nțelegem cinstit. Dar dacă nu-mi place, atunci salut!

Deși sînt din ce în ce mai uluit de această răsturnare a rolurilor, fac un efort și-i răspund:

— Borniche.

— Auzi ce nume! spune Nus strîmbînd din nas. Bine, puiule, și ce poftești?

Nu știu de ce, dar omul ăsta îmi impune respect: nu reușesc să-l tutuiesc.

— Am venit ca să discutăm despre asasinarea lui Russac. Cred că știți ce vreau să spun. Dealtfel, n-are niciun rost să tăgăduiți: Dekker a recunoscut totul, așa că prezența mea aici e o simplă formalitate.

— Ai o țigară, Borniche? spune Nus întinzînd poruncitor mîna spre mine.

Îi ofer pachetul meu de Philip Morris. Cu un zîmbet complice, Nus își ia trei, bagă două în buzunarul hainei, iar pe a treia o bate ușor de masă și o strecoară între buze.

— Pe astea le fumez mai încolo, ca să te pomenesc. N-ai un foc?

Aprind un chibrit. Nus își apropie fața ridată de flacără, trage de cîteva ori din țigară închizînd ochii, zvîrle fumul spre tavan și, în sfîrșit, catadicsește să răspundă:

— Dekker? ăsta cine mai e?

Vede că întrebarea lui m-a scos din pepeni și că mă pregătesc să-i răspund tăios, pentru că nici nu mă lasă să vorbesc:

— Ascultă, puiule, continuă el, pari un băiat simpatic și nu prea ticălos, așa că vreau să-ți mărturisesc ceva. Am cincizeci și doi bătuți pe muchie și dacă-mpușcam mia de câte ori am avut de-a face cu un sticlele, puteam să fiu acum rentier. Nu-l cunosc pe Dekker, nu-l cunosc pe Russac, nu cunosc pe nimeni. Poți să-mi scoți și un ochi, sau să mă spînzuri de limbă, de la mine tot n-ai să scoți mai mult, cred că știi ce-i aia prescriere, nu?

Sigur că știu. Cînd am dat concurs de intrare la Siguranța Statului, mi-a picat și subiectul ăsta. Legea spune: în caz de crimă, după trecerea a zece ani de la comiterea ei, justiția nu mai are nicio putere; cu o condiție: în tot acest interval, să nu se instituie niciun fel de anchetă sau de urmărire judiciară. Cît despre delikte, ele se prescriu după trei ani.

— De ce mă întrebați?

— Ca să înțelegi, băiețăș, că pot să-ți povestesc, de-a fir a păr tot ce-am făcut pînă-n 1937. Dar după aia... habar nu mai am.

Îmi aruncă o privire ironică și-mi dau seama că, în cazul lui, e inutil să insist, pentru că-n jocul de-a pisica și șoarecele, șoarecele aș fi eu. N-are rost să-mi continui interogatoriul: Nus nu-mi va spune nimic despre uciderea lui Russac, nimic despre evadarea de la Villejuif, iar despre l'Auberge d'Arbois nici atît.

Totuși, în timp ce-mi bag stiloul și procesul-verbal în servietă, fac o ultimă încercare.

— Nu-i bine ce faceți, lăsați să planeze o bănuială asupra vinovăției fratelui dumneavoastră.

Izbucnește într-un enorm hohot de rîs.

— Borniche, puiule, te-nșeli amarnic, dacă-ți închipui că Emile nu-i în stare să se apere singur.

Mă uit la ceas: 9 și 40 de minute. N-au trecut nici cinci minute, și întrevederea noastră s-a terminat. Sînt grozav de decepționat. O secundă, sînt tentat să mă las păgubaș, să-l încredințez pe Nus paznicului și celulei lui. Dar personajul mă intrigă, mi-e aproape simpatic. Hotărăsc să rămîn și să mai stau de vorbă cu el.

— Citind dosarul dumneavoastră, am constatat că ați făcut înconjurul lumii. Firește, înainte de 1937.

— Exact, puștiule, aprobă Nus, strivind mukul țigării de fața de masă verde. Chiar după evadarea mea de la Mulhouse. Fusesem condamnat, ca de obicei, pe degeaba. Emile era liber. Mi-a dat o mîna de ajutor ca să scap.

— De fapt, i-ați întors serviciul la Villejuif.

— Ascultă, Borniche, îmi spune Nus asprindu-și privirea, nu-mi umbla cu cioara vopsită. Vorbim doar de ce-a fost pînă n '37, să fim bine-nțeleși.

— De acord. Ați fost condamnat la opt ani de tribunalul Senei, pentru furt și tentativă de omor. E adevărat?

— Adevărat. Da', cum îți spuneam, eram nevinovat. Bun, să ne-ntoarcem la evadarea mea: Emile venise să mă vadă la vorbitor. Cît se plimbă paznicul încolo și-ncoace, Emile îmi șoptește să fac ce-ai ști ca să ajung la spital. Că el și Courgibet or să vină acolo într-o noapte ca să mă ia cu o mașină. Hotărîseră și data: 21 noiembrie 1934. Nu-ți mai spun că, în ziua aia, am stat ca pe ghimpi. Am făcut pe dracu-n patru ca s-ajung la spital, degeaba. Iar în noaptea aia, Emile și Courgibet m-așteptau cu un pașaport fals ca să mă scoată-n străinătate.

Știi că într-o celulă, de unul singur, simți că turbezi, te-nvîrți în jurul cozii și rumegi tot felul de gînduri. Eu degeaba mi-am stors creierii, nu vedeam decît o soluție ca să-i fac să

mă ducă de-acolo: să-mi rup un picior. Trebuie să ai curaj nu glumă, ca să-ți rupi singur laba. Dar noi, neamul Buisson, sîntem curajoși de felul nostru. Așa că m-am proptit într-un colț al celulei, cu vîrful piciorului drept sprijinit pe pat. Mi-am luat scăunelul, l-am ridicat cît am putut de sus, și trosc! mi-am tras una zdravănă în fluierul piciorului. M-a secăt la inimă și abia că nu făcusem nimic: ciolanul rezistase. Am luat-o de la început, odată, și încă o dată, lovind mereu în același loc. Mai departe, ce să-ți zic. Eram tot o apă, așa de grozavă era durerea, cît pe ce să leșin. În sfîrșit, după a șasea încercare, am auzit o pîrîitură și-am simțit că mi se taie răsufierea de durere. Am căzut fără simțire. Cînd m-am trezit, eram la spital. Cîștigasem.

Apoi a venit o infirmieră să-mi aducă niște prafuri de dormit. M-am prefăcut că le-nghit, pe urmă am întrebat-o cît e ceasul. Era 23 și 50. Peste zece minute, Emile trebuia să fie la poarta spitalului.

Am avut o baftă chioară. Paznicul a vrut să se ducă la closet. S-a sculat și a ieșit. Am uitat să-ți spun că eram patru inși în salon. M-am ridicat și eu, dar ghipsul cîntărea o tonă. M-am dus șontîc-șontîc spre cîrjele vecinului meu, prea mari pentru mine, și am vrut să i le șterpelesc. Dobitocul a dat să strige, și am avut o poftă grozavă să-i ard una în cap și să-i fac felul. I-am închis eu gura. În pijama, pe cîrje, m-am trezit pe culoar. O infirmieră de servicii, care tocmai trecea pe-acolo, mi-a spus, zîmbind, că toaleta e drept înainte. Am mers mai departe fără să mai întîlnesc pe cineva și m-am trezit la intrare. Emile era acolo, flecărind cu portarul ca să-i înșele atenția. Cîrjele mele aveau dopuri de cauciuc, așa că am ieșit fără să fac niciun zgomot. Mașina duduia în fața porții. Courgibet a lăsat volanul și a venit să-mi dea o mîna de ajutor. Imediat a apărut și Emile și am pornit. Borniche, n-ai o țigară?

Îi întind pachetul. Scoate una, o aprinde, trage doar un fum, cu privirea pierdută în propriul lui trecut.

— Ne-am descotorosit de mașină la Grenoble. Și tot acolo ne-au pierdut sticleții urma. Unde nu ne-au căutat! În Elveția, în Austria, în Italia. Și când colo, noi eram pe mare! Emile cu tipa lui, Yvonne Paindelet, Courgibet și cu mine – cu cotoñoaga-n ghips – ne îmbarcasem la Genova și despica valurile, în drum spre Șanghai.

Știi că, pe vremea aia, China era raiul pe pământ ce mai, Peru, Mecca, tot ce poștești. Un tip care avea puțin tupeu făcea ușor avere. Iar noi aveam tupeu cât zece. Am mers drept la țintă! Fără șovăială! Pe viață și pe moarte! Nimic nu ne-a putut opri. Aveam stofă de cuceritori. Cât ai zice pește, Emile cumpără un bar-hotel, Fantasio. O instalează pe Yvonne la Cassă, o ruletă în sală și camere de rendez-vous. Mergeau afacerile, mă frate, strună, douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Stup, nu alta, uzină! Băieții – albi, galbeni, care mai de care – nu aveau alt gând decât să se distreze. Pricepi cum stătea treaba: pe vremea aia, japonezii erau lacomi și voiau să sugă totul din provincii. Cu Manciuria încheiaseră de mult socotelile, acum își vîrau coada și la Pekin, Canton, Șanghai, Nankin, ca să nu mai vorbim de celelalte.

Ca totdeauna în situații de-astea, întîlneai și lepădături, trădătorii care făceau jocul niponilor și care umblau după arme cu limba scoasă. Emile a mirosit într-o clipă chestia asta și într-o bună zi ne-a anunțat: „Băieți, ne apucăm de traficul cu arme”.

— Și cum v-ați descurcat?

— Foarte simplu, Borniche, cât se poate de simplu. Le cumpăram de la cean-kai-șiști, care le șterpeleau din magaziiile lor. Emile le încărca într-o rablă de avion, cumpărat și pilotat

de un american, și pleca cu marfă cu tot la destinație. Borniche, n-ai o țigară?

Îl privesc înmărmurit cum își aprinde o țigară și cum vîră apoi în buzunar, fără nicio jenă, tot pachetul. Picioar peste picior, lăsîndu-se comod pe spate în scaunul lui, Nus se gîndește puțin, apoi continuă:

— Ne-am umplut atunci de parale! Ce de bănet am cîștigat! Curgeau dolarii gîrlă. Dar într-o bună zi, zburînd deasupra pădurii, avionul a căzut în bot. Pilotul a fost ucis, iar Emile, după ce-a mers de i-au sărit ochii, s-a întors singur cu inelul, biștarii și ceasul de argint al iancheului.

Armele, aleluia! ne-am spălat pe bot. „Hai să ne-apucăm de droguri” a spus Emile. Fie și droguri. Numai că era mult mai complicat decît cu armele.

— Zău? De ce?

— De ce și iar de ce! Judecă singur, Borniche! Cu armele nu poate nimeni să te tragă pe sfoară. Ți le-aduc în lăzi, le numeri să vezi dacă iese socoteala și le dai mai departe. Cu drogul, se schimbă povestea! Tu cumperi cocaină și cînd coloti dă faină. Numai bună de cozonaci.

Izbucnește în rîs, apoi continuă:

— Dealtfel, așa s-a și întîmplat. A fost pentru prima și ultima oară. Un american vroia să cumpere, un chinez vroia să vîndă. Emile și cu mine mijloceam. Și cum îți spun, batem toți palma. Americanul dă dolarii, chinezul marfa. Noi ne-necasăm tainul. A noastră era viața!

Cînd colo, să vezi nenorocire! Nici n-apucăm bine să ne dezmeticim, că americanul se-ntoarce spumegînd de furie, zbierînd ca lovit de streche că a fost tras pe sfoară, începe să ne amenințe. După nicio oră apare și chinezul, urlînd ca din gură de șarpe că dolarii ăia-s buni de șters la fund. Și-ncepe și el să ne amenințe.

Emile s-a enervat. Nu-i plăceau deloc trișorii. El, unul, a fost totdeauna corect. Îl întreb dacă vrea să-i dau o mână de ajutor, dar îmi face semn că nu. După privirea posomorîtă, pe care i-o cunosc atît de bine, văd eu bine că e furios, că spumegă, dar că vrea să-ncheie de unul singur socotelile și pe limba lui.

N-am aflat niciodată cum s-au petrecut lucrurile. Pot doar să-ți spun că, după cîteva zile, l-au găsit pe chinez dus pe apa fluviului, cu capul cufundat în apă, tras de greutatea pachetului de făină ce-i fusese prins de gît cu un cablu de plumb. În ajun, îl găsiseră și pe american: atîrna spînzurat de creanga unui copac, iar în fiecare ochi, ca niște săgeți, avea înfipti dolari falși.

Bănuiala a căzut asupra lui Emile. Chiar într-un oraș depravat cum era Șanhaiul pe vremea aceea, nu mergea să-ntinzi coarda din cale-afară. Toată lumea se ridicase împotriva noastră: și hoții, și traficanții, și curvele, și sticleții. A trebuit să spălăm rapid putina.

Emile a expediat-o pe Yvonne la Paris, ca să miroasă atmosfera. Courgibet a plecat în Spania, iar Emile s-a îmbarcat pe un vapor cu destinația Fusan, în Coreea de Sud. A fost acuzat că ar fi lichidat un negustor de mătăsuri ca să-l ușureze de lovele. Se îmbarcă din nou, pe un cargou care pleacă spre Hakidate, în Japonia. Emile n-avea astîmpăr pe atunci. În timp ce eu mă zbăteam la Șanhai să vînd Fantasio, să salvez mobilele, ce mai, o-ntreagă tevatură, Emile s-a întîlnit în Canada cu un amic, a jefuit cîteva vînzători ca să nu moară de foame și a fost pus sub urmărire. Situația era cam albastră, Borniche. Așa că frati-miu n-avea altă scăpare decît să se cărăbănească.

— Și unde-a ajuns?

— La Barcelona, amice, în plin război civil, în vîlmășagul ăla de sălbăticie și cruzime. Unde-ntorceai capul, numai sînge,

execuțiile se țineau lanț. Emile era fericit. Putea să se apuce din nou de contrabandă cu arme.

Adineaori ți-am spus despre Courgibet că plecase din China în Spania. Le-am încurcat eu. Courgibet era la Genova. Acolo l-a găsit Emile și i-a cerut să-i facă rost de arme pe săturate.

Mergeau bine treburile, atîta doar că Emile n-avea încredere în pesetas. A făcut scandal că dacă nu-i dau dolari, se ling pe bot. Într-o zi, niște tipi, un grup întreg înarmat, au vrut să-l aresteze. Emile însă a descărcat mitraliera și a culcat șapte din ei la pămînt. Pe urmă a fost denunțat. Tipii erau franchiști.

L-au vîrît la răcoare. A împărțit celula tot cu un franțuz, un comunist, Marty îl chema, era deputat. Tipul – pîinea lui Dumnezeu. L-a învățat pe Emile să citească și să scrie. Frati-miu știa doar numerele, cifrele. Celelalte, tufă de Veneția.

Pîna la urmă, spaniolii, care nu știau ce să facă cu Emile, l-au făcut cadou franțujilor, la graniță. Și acolo ce crezi că i se spune? Că a fost prescrisă condamnarea pentru complicitate la evadarea mea, în lipsă, că nu mai are de ce să se teamă și că e liber ca pasărea cerului. Pleacă atunci la Paris unde-l întâlnește pe Courgibet și pe ceilalți prieteni ai lui și, uite-așa, am ajuns în 1937.

Jean-Baptiste tace. Mă privește drept în față cu ochii lui negri, strălucitori, dar simt, cu toate astea, că-i zboară gîndul aiurea, departe, foarte departe, în trecut. Singur ticăitul secundelor, depănate pe orologiul uriaș de deasupra ușii, tulbură liniștea din pretoriu. E II. Aș rămîne încă multe dimineți la rînd cu omul ăsta ciudat, dar la începutul după-amiezii trebuie să fiu la Palatul de Justiție din Versailles, pentru a depune mărturie într-un proces de avort, deschis încă de anul trecut. Sînt însă sigur că voi mai veni ca să stau de vorbă cu Nus.

— Și Courgibet? întreb eu deodată.

Jean-Baptiste coboară imediat pe pământ. Ridicînd încet din umeri, îmi răspunde:

— A rupt-o cu noi. Visa să înceapă o viață nouă, cinstită. Spune și tu, cu trecutul lui! A plecat în America și de atunci s-a dat la fund. Poate c-a reușit, și are nevastă, copii, o slujbă. Cine știe? Ascultă-mă pe mine, bătrîne, Courgibet n-avea stofă de borfaș adevărat, avea mereu remușcări.

Plec descumpănit de la Fresnes. Am învățat multe, dar n-am aflat nimic.

18

URÎTĂ MAI E MICHELINE BERGEOT! URÎTĂ CA DRACU. LA cei patruzeci de ani ai ei, are o carne flască și adipoasă, pleoape grele, încercănate, și un șir de bărbii tresăltînd într-o puzderie de încrețituri ori de cîte ori deschide gura, care frapează prin inexistența aproape totală a buzelor. În schimb, nu-i lipsește un dinte, și toți sînt frumos înșirați și de un alb strălucitor. Din nefericire, această minunată dantură nu izbutește să îndulcească nedreptățile unei naturi care a pricopsit-o cu o claiă de păr galben, atît de țepos și de rebel, încît parc-ar avea în cap țelină în sos tartar. Scundă dar vînjoasă, merge legănîndu-se pe picioarele-i scurte ca un șoricar. Bunicul ei, Auguste, a fost decapitat pentru că omorîse un agent de poliție. Tatăl și unchiul ei au sfîrșit bolnavi, după o lungă ședere, la Saint-Laurent du Maroni.

Micheline visa să facă trotuarul, dar chiar tînără era de o urîțenie atît de agresivă, încît alunga orice client. A trebuit să se resemneze și să vîndă flori lîngă arteziana de la poarta Saint-Cloud.

Probabil dintr-un spirit de compensație, aceeași natură i-a dăruit Michelinei o față grațioasă și delicată, Chantal, care, cu ovalul ei fin încadrat de plete castanii, și cu trupul ei zvelt, reușește să-i pună pe jar pe puștanii din cartier. Chantal are douăzeci de ani.

În fiecare dimineață, Micheline iese din apartamentul ei de pe strada Paris la Boulogne 140, cu coșul plin de flori sub braț. La ora aceea, Antoine, soțul ei, un bărbat amabil și mătăhălos, trîndăvește încă în pat, fără a catadicsi să deschidă măcar un ochi. Mai șterpelește ceva din vreun magazin, mai măsluiește la vreo mașină furată numărul, la alta culoarea. Așadar, nimic grav, doar cît să aibă seara de două rachiuri, la Deux Marches, la vechiul lui prieten, Victor.

Micheline, Antoine și Chantal ocupă parterul unei clădiri prăpădite cu patru etaje, un cub gri, coșcovit și urît mirositor. Locuiesc într-un apartament cu trei camere și closet în curte. Mobila, puțină și mizeră, dovedește că proprietarii ei nu pun mare preț pe lucrurile trecătoare.

Cuplul are un prieten, pe Dédé Metisul, un gangster din anii nebuni și amețitori dintre cele două războaie. Frumos, zdravăn, curajos, elegant, cu buzunarul totdeauna doldora, Dédé are un singur cusur: la cei patruzeci și șase de ani ai lui, inima a început să dea semne de oboseală.

LUI DÉDÉ ÎI VA CERE EMILE BUISSON AJUTOR, DUPĂ FUGA din strada Bichat. Dédé tocmai își citește ziarul, ca de obicei, în bistroul din strada Montreuil, cînd deodată patronul îl anunță că e căutat la telefon. E chiar Emile, vechiul lui amic, Emile, aflat acum la ananghie și care-i cere cu vocea rece și autoritară să-i găsească neîntîrziat o ascunzătoare.

— Sună-mă din nou peste douăzeci de minute, îi răspunde Dédé.

Pune receptorul în furcă, formează un număr și întreabă de Antoine Borgeot, care la ora aceea, se delectează cu micul dejun – cacao și cornuri – la cafeneaua din fața casei. La început, cînd aude despre ce-i vorba, Antoine face nazuri.

— Oi fi tu cumsecade, Dédé, dar eu nu-s milos deloc. E prea periculos să ascund un tip cu sticleții pe urmele lui.

Metisul caută să-l convingă:

— Doar două sau trei zile, îl asigură el, pînă-și găsește și el un adăpost. Dacă puteam să fac foc la mine la vilă, fii sigur că-l duceam acolo. Și pe urmă gîndește-te: cincizeci de franci băuți pe muchie, în fiecare lună, nu strică la teșcherea!

Antoine se învoiește. Așa se face că, la ora 11, Emile Buisson descinde doar în cămașă, în ciuda timpului rece, pe strada Paris din Boulogne, unde-l așteaptă o saltea întinsă direct pe podea.

— Eu mă culc, îi spune Emile lui Antoine, care-și strînge catrafusele. Sună-l pe Dédé și spune-i că-l aștept la cinci.

CÎND SE TREZEȘTE SPRE SEARĂ, BUISSON DĂ CU NASUL DE UN bărbat care, așezat pe un scaun, la un metru de el, fumează ca să-i treacă timpul: Metisul în carne și oase.

Buisson nu se arată prea entuziast. Îi aruncă doar un „Salut, ce mai faci?” apoi sare-n picioare, odihnit și bine dispus.

— Ascultă, spune el îmbrăcîndu-se, trebuie să-l anunți pe Francis că sînt aici și că vreau să-l văd!

— Da' știi că ești bine, Emile! De unde vrei să ți-l scot eu pe Francis?

Buisson caută să-și stăpînească enervarea.

— Ai o clipă răbdare. Te duci la Gaston, pe strada Léon-Frot. El l-a ascuns, așa că știe de unde să-l ia.

— Bine, face Metisul, surprins de primirea făcută de

Emile, care-l tratează ca pe o slugă. E la doi pași de mine. Mai ai nevoie de ceva?

— Da. De un revolver.

După trei zile, Dédé reușește să aranjeze întâlnirea dintre Francis Caillaud și Buisson. Când Metisul sosește într-o seară cu vestea cea bună, pe strada Paris, îi găsește pe Emile, Antoine, Micheline și Chantal la masă, delectându-se fiecare cu câte o porție de rasol. Dédé observă imediat drăgălășeniile cu care-l copleșește Chantal pe Emile, dar, ca și Antoine și Micheline, se face că nu vede.

— Ei? întreabă Buisson.

— Ai întâlnire cu Francis mâine după-masă la două, în Jardin des Plantes, în fața grotei urșilor.

— Bine, răspunde Buisson înghițind. Și problema cealaltă?

Răsucindu-se pe scaun, Metisul își desface paltonul și haina, își descheie vesta, vîră mîna-n buzunarul pantalonului, scoțoește pînă la fund cu băgare de seamă, și în sfîrșit scoate un Colt și un încărcător de schimb pe care le întinde lui Emile.

Buisson dă farfuria de-o parte. Ia arma, o cîntărește în mînă, schițează gestul de ochire. Pe urmă, îl demontează fără nicio greutate, îl montează la loc, și, în fine, îl pune pe masă. Dar cu un aer atît de absorbit, încît ceilalți au amuțit în jurul lui.

— Merge? întreabă Metisul.

— La fix, răspunde Buisson trăgîndu-și înapoi farfuria.

COMISARUL CLOT N-A ÎNGHIȚIT UȘOR GĂLUȘCA. DUPĂ eșecul din strada Bichat, recolta zilnică de crime, furturi, jafuri, nu-i mai spune nimic; degeaba îi aduc inspectorii săi pe tavă zeci de delicvenți; comisarul Clot tînjește, urmărit de ideea lui fixă: îl vrea pe Emile Buisson. Cu orice preț.

Viu sau mort. Și nu o dată, în timpul zilei, se ridică de la masa de lucru și se îndreaptă spre fereastră. De acolo contemplă Sena, fațada albă de la Rôtisserie Périgourdine, înălțându-se pe malul din față, și se întreabă, netezindu-și mustața fină, pe unde naiba s-o fi ascunzînd inamicul public nr. 1.

De aceea, cînd, într-o dimineată, un informator îl anunță la telefon: „Aici Avocatul, Buisson și Caillaud se-ntîlnesc peste cîteva ore la Jardin des Plantes”, comisarul Clot e convins că de astă dată prada nu-i mai scapă. Camuflați în mașini și camionete, oamenii lui se postează în fața fiecărei intrări și se așază la pîndă. Informatorul comunicase că cei doi au întîlnire la orele două. Dar după două ore bune încă n-au apărut. Atunci, din nou dezamăgit, comisarul Clot ordonă să fie scotocit fiecare ungher al Grădinii înainte de căderea serii.

Mai bine de o oră, pe un frig pătrunzător, sînt trecute prin sită aleile Buffon și Cuvier, alea Centrală, alele Orangeriei și Menajeriei. Zadarnic.

— Bine, mîriie Clot, a cărui siluetă se estompează în lumina amurgului, ne întoarcem. Îi căutăm degeaba, nu sînt aici. O să mai audă Avocatul de mine...

Oamenii de la P.J. se întorc cu coada între picioare. Noaptea a învăluit totul; în grădina cufundată în beznă, nu se mai aude decît vuietul străzii.

Din grota urșilor răsar prudente două capete.

— S-au cărat, șoptește unul. Ia-o la dreapta, eu plec pe-aici.

Ocrotiți de întuneric, cei doi bărbați încălecă zidul de protecție, nu prea înalt, și aleargă spre un copac în spatele căruia se adăpostesc. Unul poartă o salopetă de mecanic și o canadiană îmblănită: e Francis Caillaud. Celălalt e îmbrăcat elegant, cu palton, costum albastru-închis și pălărie neagră cu

borul întors: e Domnul Emile. Fiecare cu câte un revolver în mână scrutează cheiul prin barele grilajului; Francis întreabă:

— Ce facem?

— Sărim, îi răspunde Buisson, făcându-i semn către gard. Francis se proptește de grilaj cu spatele spre bulevard, se apleacă din mijloc, cu picioarele desfăcute ca să-și păstreze echilibrul. Sărind de pe el ca de pe o trambulină, Buisson aterizat în stradă. La rîndul său, se prinde de barele de metal cu mâinile în cruce, ajutîndu-l pe Francis să se folosească de ele ca de o treaptă. Iată-i din nou alături.

— Traversăm, comandă Buisson.

Coboară în goană spre Sena, se ascund cîteva clipe în spatele unei stive de butoaie de la Port-aux-Vins și răsufală, în sfîrșit, ușurați.

Cînd să se despartă, Caillaud șoptește:

— Mă tot întreb cine-i lepădătura care ne-a turnat. Că doar nu știa tot Parisul unde ne-ntîlnim noi!

— Fii pe pace, îi răspunde Buisson, n-apucă el să mai toarne a doua oară.

EMILE NU SE ÎNTOARCE DIRECT ÎN BILLANCOURT.

Îndreptîndu-se spre gara Austerlitz, de unde vrea să ia metroul, îi vine în minte ultima discuție cu Metisul. Cînd Dédé îi comunicase ziua și ora întîlnirii, Emile îl întrebaseră bănuitor:

— Cine mai știe?

— Nimeni, răspunsese Metisul. E drept că, la Gaston, l-am găsit și pe Michel Avocatul. Dar pentru ăsta pun eu mîna-n foc, nu-i o lichea...

— Rămîne de văzut, i-o tăiaseră Buisson.

Emile merge repede, continuînd să se gîndească. Gaston e în afară de orice bănuială. E un tip corect și care a dovedit nu

o dată de ce-i în stare. Pe Michel, însă, nu-l cunoaște. În ciuda garanției Metisului, trebuie să fie un vierme, un gunoi, înțeles cu sticleții. I se spune „Avocatul”, fiindcă a făcut dreptul. El a trăncănit, nu mai încapă îndoială. Sau i-a anunțat chiar el pe copoi, sau a vrut să facă pe nebunul față de vreun turnător sau o boarfă. Pentru Emile, e totuna.

— Nu mai pledează el mult, mîrîie Buisson.

În fața lui, strălucesc orbitoare luminile gării Austerlitz. Cheamă un taxi.

— Montreuil, 25.

E cartierul general al Metisului, o cafenea la doi pași de casa lui, unde bate cărțile cît e ziua de lungă. Cînd îl zărește pe Emile în prag, se repede spre el:

— Ești nebun? Ce cauți aici?

— Vreau adresa Avocatului, îi răspunde Buisson pe tonul cel mai firesc, am o treabă pentru el. Am pus ceva la cale cu Francis.

După trei sferturi de oră, inspectorul Bouygues descoperă cadavrul lui Michel în camera acestuia de la hotel, gol pînă la brîu și cu un glonte între ochi. Inspectorul venise să-l convoace pe Avocat pentru a doua zi, la șeful lui, comisarul Clot, „într-o chestiune care-l privea direct”.

BUISSON TREBUIE PRINS IMEDIAT.

Atacurile se țin lanț: cel puțin unul pe săptămînă și, după fiecare din ele, rapoartele P.P. transmise Ministerului de Interne, articolele de presă, mărturiile victimelor, semnalează prezența aceluiași bărbat cu ochi negri.

După prinderea lui Nus și Dekker, Emile și-a format o

nouă bandă și a trecut la acțiune. În ciuda tuturor cercetărilor rămîne invizibil și intangibil. În sfîrșit, cum era firesc, după asasinarea Avocatului, informatorii sînt cu ochii în patru și-și țin gura.

După colegii de la P.P., am întors la rîndul meu pe dos imobilul de pe strada Bichat și cîteva zile la rînd i-am interogat pe toți locatarii. Nimeni nu știe nimic sau nu vrea să spună nimic. Destul de indispus, cobor în stradă cu coada între picioare, cînd deodată privirea mi-e atrasă de firma bistroului aflat la cîteva pași de clădire. Brusc, îmi vine o idee. Îmi spun că Suzanne Fourreau, iubita lui Dekker, nu are telefon, deci Buisson nu putea să comunice cu prietenii lui decît de aici. Intru.

Patronul, un bărbat chel și roșu la față, doar în cămașă, șterge cu gesturi largi tejeheaua și-mi explică:

— Vedeți dumneavoastră, domnule inspector, Suzanne nu prea era chemată, iar cînd suna ea, își făcea singură numărul. De Buisson ce să zic: întîi că pîn-acum habar n-aveam cine e, și pe urmă chiar dacă telefona, din cînd în cînd, nu-mi dădea mie raportul cui anume telefonează.

— Dar n-ați auzit nimic, vreun nume, un prenume...

Se îndepărtează dînd din cap că nu, ia două pahare, și se întoarce cu ele și cu o sticlă de rachiu.

— Nu, domnule inspector, credeți-mă, îmi spune el. Turnînd rachiul. M-am tot gîndit, dar degeaba, nu-mi amintesc nimic. Știți, la noi, cît e ziua de lungă, se perindă fel de fel de oameni la telefon. Eu și nevastă-mea servim, mai schimbăm o vorbă-două, vedem de cassă, dar nu ne interesează ce se vorbește.

— Dar soția?

— O chem acuși. Îl beți simplu sau cu apă?

— Totdeauna cu apă.

— Eu, niciodată: simplu, curat, natur. Ca la Legiune!

Dă paharul pe gât, își toarnă din nou și răcnește:

— Germaine!

Din fundul bucătăriei, Germaine răspunde enervată un „viu acum”, apoi o văd apărînd, cu capul plin de bigudiuri prinse într-un fileu.

— Domnul e de la poliție, îi spune patronul, vrea să știe dacă nu cumva ai auzit ce vorbeau la telefon Suzanne sau prizăritul ăla negricios.

Germaine se concentrează. De atîta efort, fruntea îngustă se îngustează și mai tare, sprîncenele se apropie de rădăcina părului, și, mijind ochii, Germaine își stoarce cu înfrigurare creierul, doar-doar o găsi ceva.

— Ia stați... într-o după-masă... ba nu, era dimineață... ba da, într-o după-masă un bărbat a-ntrebat de Suzanne. Și-mi amintesc că eu nu i-am auzit bine numele, așa că i-am spus să repete.

— Vi-l amintiți?

— Da, pentru că tatăl meu, care trăise-n colonii, îmi povestea că așa-i strigau ei pe mulatri: Metiși. Chiar m-a izbit. Suzanne s-a dus să-l cheme pe Buisson; el a venit să vorbească cu tipul și, cînd să închidă, i-a zis: „Salut, Dédé”.

— Le-ați spus asta și colegilor mei, doamnă?

— Păi, nu. Abia acum mi-am adus aminte.

Reîntors în strada Saussaies, primul lucru pe care-l fac e să pun sub ascultare telefonul amicei Germaine. Urc apoi la arhive. Inspectorul Roblin dispare cu fișa completată de mine în labirintul de rafturi, cu mersul lui tacticos și solemn. Se întoarce nu mult după aceea, cu un dosar destul de subțire, care nu conține decît niște date de stare civilă: Andre Quarteron, zis Metisul, zis Dédé le Stephanois, născut la 24 iunie 1901, la Saint-Etienne, ocupația: zero. Pe verso-ul formularului e notat rezumatul interpelării. „Individ cu moralitate îndoielnică. Interpelat în urma unui control de

identitate, la barul L'Etape, foburgul Saint-Martin. Pus în libertate după verificare.”

Mă învioresc brusc. Dacă Metisul frecventează barul L'Etape, fief-ul lui Nus și al lui Russac asta înseamnă că îl cunoaște și pe Emile Buisson.

LA IDENTIFICAREA DE ATUNCI, METISUL DĂDUSE CA ADRESĂ pasajul Bonne-Graine 32, în arondismentul 11. Deși tîrziu, pornesc într-acolo. Ca să descopăr că 32 nu există, căci strada se termină la numărul 20. Și din nou am sentimentul că pista mea e de fapt o fundătură care nu duce nicăieri, cu atît mai mult cu cît portăreasa ultimei case de pe stradă, căreia îi arăt fotografia Metisului, nu-l recunoaște. Mă sfătuiește însă să întreb la cafeneaua de alături.

Patronul privește la rîndul lui fotografia și cade pe gînduri.

— N-o fi tipul ăla cu un Citroën?

Dau din umeri.

— S-ar putea. Nu știu. Dar e cu siguranță un tip căruia nu-i place să muncească și care trăiește probabil pe spinarea femeilor.

— A! fir-ar să fie! exclamă patronul dîndu-și una peste frunte. Am găsit, e tipul care venea la Lucienne, fița de la etajul patru. Venea la ea aproape-n fiecare zi.

— Și nu mai vine?

— Nu, fiindcă Lucienne, ia stați... Lucienne Herbin, da, exact, așa o chema, să tot fie un an de cînd s-a mutat și n-a lăsat nicio adresă.

M-am împotmolit din nou. Ce mă înnebunește în toată această afacere Buisson, e că ori de cîte ori sînt pe drumul cel bun, la un pas de țintă, descopăr că am nimerit, de fapt, într-o fundătură.

— Dă-mi o fisă, șefule, și cîte un rachiu pentru amîndoi.

Intru în cabina telefonică, duhnind a prăjelniță, și-l sun pe Leloup, un coleg de la Brigada de Moravuri, pe care-l rog să verifice dacă printre fișele sale nu se află și una pe numele Lucienne Herbin. Nu aștept decît cîteva secunde, Leloup îmi dă o adresă: prietena Metisului, cunoscută ca un cal breaz la Moravuri, locuiește într-o vilă de pe strada Marechal Foch, la Bagneaux.

EVIDENT, O BUNĂ ASCUNZĂTOARE TREBUIE SĂ TREACĂ neobservată. Numai că, în timpul zilei, practic, e imposibil să nu fii luat la ochi pe această stradă de periferie, liniștită, ferită de traficul intens. Încă de la prima oră a dimineții, pe măsură ce continui să anchetez de la o casă la alta, simțeam însoțindu-mă, de la ferestrele vecine, priviri intrigate.

— Or să ne mănînce ăștia fripți, îi spun eu lui Hidoine. Mai bine mă deghizez.

Hidoine e de acord. Mă resemnez, așadar, cu un travesti. Așezat la colțul străzii pe un scăunel pliant, cu o pălărie veche și pleoștită pe cap, înotînd într-un palton împrumutat de la portarul meu și îmbrăcat cu niște burlane de pantaloni, cu ochelari negri pe nas și cu o cutie la picioare, fac pe orbul și cînt din acordeon. Încet, încet, ziua se duce. Se lasă seara. Îmi clănțane dinții, am nasul înfundat, degetele țepene, mi-a intrat frig-u-n oase și fără niciun folos. N-am văzut pe nimeni. Adun scîrbit monedele azvîrlite de trecători în cutie. Ce să zic, m-am pricopsit: 32 de franci.

Trei zile la rînd, pîndesc în apropierea vilei. Din cînd în cînd, Hidoine vine să mă ia și mă conduce pînă la cafeneaua învecinată, unde mă mai desmoresc puțin cu un ceai fierbinte, apoi mă aduce înapoi la scăunelul meu. Vila pare nelocuită, iar eu mă simt la capătul puterilor!

— Mă întreb dacă sînteți pe drumul cel bun, mîrîie pînă la

urmă Șeful, într-o bună dimineată. În orice caz, așa nu mai merge: ai uitat de servici, nu te mai văd cu zilele, ai lăsat baltă toate treburile. În loc să te îmbraci ca o paiată, mai bine ai lua lucrurile-n serios, Borniche, și le-ai organiza altfel.

Ingratul! Va trebui să pîndesc, de-acum încolo, doar seara, fără știrea lui. Mă duc la Bagneaux cu bicicleta, și fac ba pe pictorul, ba pe încasatorul de la gaze; zadarnic: pavilionul rămîne cufundat în beznă. Strecurîndu-mi mîna printre zăbrelele gardului, reușesc să deschid cutia poștală, dar nu găsesc nimic în ea. Mai fac totuși o ultimă încercare, înainte de-a lăsa totul baltă.

Cumpăr de la papetărie un plic în care vîr reclama cu prospectul unui bloc nou din cartier, și-l expediez pe numele Metisului. În seara următoare, constat că plicul se află în cutie. Dar a doua seară, plicul nu mai e acolo. Înseamnă că cineva a venit și l-a luat.

Ca să mă conving că e așa, scot dintr-o cutie de lemn scump două bobițe de ceară, mici cît gămălia de ac, și le lipesc una pe canatul ușii, jos de tot, cealaltă chiar lîngă ușă. Îmi smulg un fir de păr și-l întind între cele două bobițe: e ceea ce se numește un „martor”. Dacă cineva deschide ușa, firul meu invizibil va fi smuls. Repet aceeași operație și la ușa garajului.

Trec zilele. Martorii mei rămîn neatinși. Dar într-o seară, către miezul nopții, tocmai cînd mă pregăteam să iau autobuzul, hotărît de astă-dată să-l las naibii pe Metis cu tîrfa lui cu tot, zăresc un Citroën înaintînd încet pe stradă, cu farurile stinse, și oprind în fața vilei lui Lucienne.

Cu fața vîrîtă în gulerul paltonului, coboară din ea un bărbat destul de corpulent, care intră în casă aprinzînd lumina. Ascuns după zidul nu prea înalt al unei vile, reușesc să-i zăresc silueta printre interstițiile obloanelor închise. Apoi totul se cufundă în întuneric, bărbatul iese și răsuțește de

două ori cheia în ușa. Ce urmează, însă, mă lasă cu gura căscată. Metisul, căci el este, se apleacă și, aprinzând o lanternă, așază „martorul” la loc.

Șeful, căruia îi povestesc toată trășenia, îmi răspunde mijind ochii:

— Nu te lăsa, ia-l și pe Hidoine cu tine. Ai dat de niște indivizi periculoși, bătrîne, e semn bun.

Dîrdîind pe bancheta din spatele mașinii lui Crocbois. Ne așezăm din nou la pîndă, pe strada Marechal Foch. Colț cu strada Fontenay. Ca să nu scăpăm nicio clipă casa din ochi, ne ușurăm în cutii goale de conserve, aduse de Crocbois chiar în acest scop. Deși ne-am înarmat cu pături și cu un termos cu cafea pregătită de Marlyse, după nici două nopți sîntem răciți cobză. Tușim îngrozitor și abia mai respirăm cînd, în a treia seară, Metisul își face din nou apariția.

De astă-dată sîntem ferm hotărî să nu ne mai lăsăm duși de nas. Îndată ce Metisul pornește, Crocbois demarează, lăsînd mașinii din față un avans de o sută de metri, ca să nu fim observați.

Traversăm tăcuți Châtillon-sous-Bagneux, Montrouge, ajungem la poarta Châtillon, de unde țîșnim spre bulevardele de centură. Nu-mi dau seama de ce, dar presimt că, în sfîrșit, sîntem aproape de țintă. La Boulogne-Billancourt, îl rog pe Crocbois să se apropie de Citroën.

Șoferul nostru e gata să execute ordinul, cînd deodată, un camion ce trece pe roșu ne taie calea, gata să ne tamponeze. „Dobitocul.”, mîrîie Crocbois. Pînă să scăpăm de camion, Citroën-ul Metisului s-a făcut nevăzut. Ne întoarcem prin Billancourt cu coada între picioare, apoi, posomorîți, ne ducem fiecare acasă, la culcare.

— Lua-l-ar dracu de ghinion! se înfurie Hidoine. Ce meserie nenorocită!

A doua zi, îl pun pe Șef la curent cu ultimul nostru eșec.

— Păcat, Borniche, îmi spune el, m-am interesat. Află că Andre Quarteron era prieten cu Desgrandschamps, cel pe care l-a arestat comisarul Belin după atacul din Troyes. Sînt sigur că are legături și cu Buisson, dar e un tip prea prudent ca să riște găzduindu-l chiar la el! L-o fi ascuns pe la vreun prieten. Trebuie neapărat să punem mîna pe el.

Hotărît lucru, Șeful începe să mă scoată din sărite, își închipuie că-i destul să dai un ordin și treaba s-a și făcut.

— Asta știu și eu, dar cum?

TREC ZILELE.

Tocmai am rezolvat cazul unui furt de bijuterii, care nu mi-a dat prea multă bătaie de cap, și simt nevoia să beau un păhărel la Deux Marches, ca să mă mai destind. Ajuns acolo, dau să intru, cînd ușa se deschide și văd ieșind doi bărbați înfolați în canadiene îmblănite. Încremenesc: unul din ei este Metisul, celălalt un tip mătăhălos. Mă dau deoparte, făcîndu-le loc celor doi, care o iau pe strada Gît-le-Coeur, prăpădindu-se de rîs.

Intru, îmi scot paltonul și-l agăț în cuier, apoi mă duc să dau mîna cu Victor.

— Ei, dar știi că nu-s prea politicoși prietenii ăștia ai tăi, după ce m-au îmbrîncit, nici măcar nu m-au salutat.

Victor cascadează ochii uimit:

— Care prieteni?

— Cei cu care m-am ciocnit adineauri.

Victor cade în cursă.

— A! Dédé și Antoine? Iartă-i, bătrîne. S-au cam afumat și de-aia nu te-au recunoscut. Ne cinstim cu un rachiu?

— De acord.

Nu vreau să-l întreb nimic pe Victor. Dacă începi să-i pui întrebări, devine sfînx și, apoi risc să-și pună prietenii în

gardă. Oricum, în seara asta am descoperit că Victor și Metisul se cunosc bine. Va trebui să vin mai des pe aici, ca să-l mai întâlnesc pe Metis și să-l pot urmări.

Într-adevăr, după trei seri dau din nou de Antoine la Deux Marches. Stă așezat pe colțul mesei, față-n față cu Victor. Cei doi par grozav de tulburați. Mă apropii de ei:

— Ce-ați pățit? Aveți niște mutre de înmormântare.

— Ai nimerit-o, Roger, îmi răspunde Victor, dîndu-se de gol. A murit.

Antoine își face cruce.

— Da, adaugă el. A murit Dédé.

— A murit? Cum așa? îl întreb eu, gîndindu-mă imediat că cine știe ce răzbunare o fi pus capăt existenței atît de agitate a Metisului.

— Făcînd dragoste cu Lucienne, continuă Antoine. Era tare slab de inimă!

Iar se încurcă ițele.

20

NU TREBUIE SĂ-ȚI PIERZI NICIODATĂ SPERANȚA.

A doua zi, în cimitirul Ivry, ascuns după niște pietre funerare, asist de la distanță la înmormîntarea Metisului. Toată crema lumii interlope e în păr la ceremonie, și mă gîndesc, atunci, că răposatul Dédé trebuie să fi fost cineva, dacă atîția indivizi deosebiți au venit să-l conducă pe ultimul drum. În primul rînd se află grăsanul de Antoine, care plînge cu nasul vîrît într-o batistă cît un cearșaf.

La sfîrșitul slujbei, pitulat în mașina lui Crocbois, o iau pe urmele lui.

Unul în spatele celuilalt, ieșim din cimitir și o luăm pe

calea Verdun pînă la poarta Choisy. De acolo, țîșnim spre bulevardele de centură, traversăm Sena în dreptul viaductului Auteuil, și, cu aceeași viteză nebună, ne trezim în fața porții Saint-Cloud. Intrăm pe strada Tourelle, cînd Crochois exclamă:

— Drace! Aici am ajuns și data trecută.

Mă uit bine: ne aflăm în Boulogne, pe strada Paris, și recunosc, la rîndul meu, locul în care l-am pierdut pe Metis.

Îl bat pe umăr pe Crochois.

— Ai dreptate. Ia privește.

Antoine a încetinit în fața unei case și a intrat pe o poartă uriașă de lemn. Se întoarce apoi ca s-o închidă. Totul a durat mai puțin de un minut.

În aceeași după-amiază, împreună cu Hidoine, încep să-i anchetez discret pe locatarii din clădire. Nu ne trebuie mult ca să aflăm că Antoine locuiește aici împreună cu soția lui, florăreasă, poreclită Titine și cu fiica lor, Chantal.

— De la o vreme, a tras la ei o rudă, îmi spune o vecină boianjereasă.

— Aha, face Hidoine pe prostul l-ați văzut dumneavoastră?

— Da, o singură dată, ce-i drept. Nu iese prea des și nici nu e prea guraliv. Cred că le e cumnat. E mic de stat, negricios, elegant și are niște ochi negri grozav de interesanți.

— Bravo, al nostru e, răcnește Șeful, căruia-i spun vestea la telefon. Dar înșfățați-l pe stradă, prin surprindere, altfel o să curgă mult sînge.

E FOARTE FRIG ACUM, LA SFÎRȘITUL LUI FEBRUARIE. DE dimineată pînă seara, Hidoine și cu mine păzim cu schimbul imobilul; fie din mașină, fie de la bistroul de alături, dar nici urmă de Buisson. Mă întreb îngrijorat dacă nu și-o fi

schimbat ascunzătoarea, sau dacă cumva chelnerița, căreia-i fac curte turbată, nu l-a pus discret în gardă, pe zdrahonul ăla de Antoine, despre prezența noastră.

Pe 24 februarie, Șeful ne cheamă, pe Hidoine și pe mine, la el în birou.

— Ia ascultați, m-am gândit bine. E aproape sigur că Buisson s-a ascuns la Antoine, care era prieten cu Metisul. E logic. Rămîne de văzut dacă mai e acolo. Dacă înconjurăm clădirea, trebuie să fim siguri că nu dăm greș. Sîntem în sectorul P.P.-ului și dacă o zbîrcim, abia vor aștepta să se plîngă ministrului, gargarisindu-se cu eșecul nostru. Mai bine să-l pîndim pe Buisson, și cum scoate nasul afară, puneți mîna pe el. Iar dacă tot nu apare, înseamnă că și-a schimbat ascunzătoarea.

— Bine, Șefule, dar asta poate să mai dureze nu știu cît, protestează Hidoine.

— Asta vă privește pe voi, nu pe mine...

— Cred și eu. Și dacă ne-mbolnăvim și crăpăm...

— O să vă ridicăm statuie.

ÎN ACEEAȘI DIMINEAȚĂ ȘI CAM LA ACEEAȘI ORĂ, CU MÎINILE vîrite adînc în buzunare, rebegit de frig, inspectorul Freddie Courchamp verifică încă o dată numărul de pe poartă, apoi intră în clădirea unei case prăpădite de pe strada Paris. Ciocăne cu putere în ușa portăresei.

— Chantal Borgeot?

— La parter.

Freddie Courchamp se îndreaptă tacticos spre ușă. Anchetează cazul unei tinere blonde, frumoase, Christiane Czerwonka, ale cărei haine au fost găsite, împăturite cu grijă, pe un pod din Paris, iar trupul, complet gol, la ecluza Marly. Sinucidere, sau crimă, deocamdată nimeni nu știe nimic. Dar

în cursul anchetei, Freddie Courchamp aflase că, în ajunul morții, Christiane Czerwotka, zisă Cricri, fusese zărită la un bal în tovărășia unei prietene, Chantal Borgeot. Așa că inspectorul Courchamp venise să o interogheze.

Ajuns în fața ușii, polițistul ciulește urechile. Clădirea e cufundată în tăcere, așa că nu-i e greu să distingă venind dinăuntru apartamentului, gîfîituri întretăiate. Ciocăne cu putere în ușă și, pe dată, gîfîiturile încetează. Inspectorul ciocăne din nou. Aude zgomot de pași ce se apropie, ușa se deschide și în fața lui apare o tînăra ciufulită, cu privirea languroasă, probabil goală sub halatul aruncat pe ea în grabă. Freddie Courchamp își explică imediat gemetele de adineaori.

— Scuzați de deranj, spuse el ironic, pășind autoritar în apartament.

Cercetează camera din ochi. Prin ușa deschisă, zărește în cealaltă cameră, întins pe pat, un bărbat ce se ascunde sub cearșaf. Fără nicio ezitare, se duce glonț la el.

— Hai, deșteptarea! ordonă el. Termină mai tîrziu. Îmbracă-te și șterge-o. Am de discutat ceva între patru ochi cu porumbița ta.

— Da, dom'le.

Cu o viteză fulgerătoare, sub privirea malițioasă a inspectorului, bărbatul – scund, brun, cu ochi negri – sare din pat, se îmbracă, uită să-și mai lege șireturile la pantofi, își smulge paltonul și pălăria cu boruri rotunde din cuier și se năpustește spre ușă.

— N-ai uitat nimic? îi strigă rîzînd, Courchamp pe cînd celălalt o ia la sănătoasa, trîntind ușa în urma lui.

Domnul Emile n-a uitat decît un lucru: Colt-ul, ascuns într-un vas din bucătărie.

A TREIA RUNDĂ

2^I

TIMPUL, NOROCUL ȘI RĂBDAREA SÎNT CELE TREI ARME ALE polițistului. Mie, de pildă, nu-mi rămîne acum decît să aștept.

Arestarea lui Paul Briliant, specialist în furturile de bijuterii, a atras după sine o serie de razii printre traficantii de diamante din strada Lafayette. Timp de două zile, Paul se încapățînase să nege totul și doar descoperirea, absolut prin minune, a unei pietre de 5 karate, în capul unei păpuși din cîrpă, m-a ajutat să-i dovedesc vinovăția.

Puțin după aceea, aflu din presă și din rapoartele P.P. că la 10 mai 1948, doi funcționari ai Asigurărilor Sociale din Draveil au fost atacați de niște bărbați înarmați și prădați de cei 70.000 de franci, pe care tocmai îi ridicaseră de la Poștă, și de un Colt. Printre gangsteri se afla, firește, bărbatul scund, cu ochi negri.

„Asta-i opera lui Buisson”, mi-am zis.

Apoi, pe 27 mai 1948, Șeful mă expediază val vîrtej, cu Crocbois, la secția judiciară din Villeneuve-Saint-Georges, zor

nevoie să discut cu cei doi polițiști, comisarul Prioux și inspectorul Vigoureux, care erau cît pe ce să fie uciși într-un schimb de focuri.

Instalat într-o chichineată ce-i servise de birou, Prioux mă întîmpină cu multă căldură. Îl cunosc de pe vremea cînd lucram la brigada I-a, pe strada Bassano, unde, cîteva luni, mi-a fost chiar șef de secție:

— Vai, prietene, un deget mai jos, și nu mă mai vedeai la față, praf îmi făceau tărtăcuța! Nemaipomeniți țintași, ticăloșii ăia.

Se ridică și-și ia din cuier pălăria maro, pe care mi-o vîră sub nas; în dreptul panglicii glonțul a intrat pe-o parte și a ieșit pe cealaltă. O aruncă pe un scaun, apoi se așază din nou la birou, scoțînd dintr-un sertar pipa și punguța de tutun.

— Ehei, Borniche, să fi știut eu cu cine am de-a face, îmi spune el scuturînd scrumul din pipă pe un colț al mesei, altfel stăteau lucrurile. Noi, însă, eram pur și simplu pe dinafară.

— Cum așa, domnule comisar?

Prioux își umple pipa, culegînd meticulos firele de tutun risipite pe mapă.

— Păi, totul a început cît se poate de obișnuit: cu un denunț. Ne telefonează un tip și ne spune că ar fi aflat de la o femeie că în casa lui Charles Bouton, strada Preeriilor 125, în Vigneux, se ascund doi gangsteri. Tipul era de fapt un încornorat: nevastă-sa se încurcase cu Bouton, care numai mutră de seducător nu are. Dar asta am aflat-o abia după aceea. Ca să nu mai lungesc vorba, sergentul care a recepționat plîngerea, ne-a spus că e vorba de doi indivizi, Frisson și Bayaud.

Cum numele astea nu ne spuneau nimic și nici nu figurau pe listele de suspecti, Vigoureux și cu mine ce ne-am zis, să facem doar un control de rutină. Ne ducem noi fără teamă pe strada cu pricina. Poarta închisă. Sunăm – niciun răspuns.

Vigoureux nu aşteaptă mult: nici una, nici două sare gardul şi se duce glonţ spre uşă, care nu era încuiată. Şi ciocăne. Aşteptăm, nu apare nimeni. Inspectorul apasă pe clanţă şi deschide. În aceeaşi clipă, răsună o împuşcătură şi Vigoureux abia are timp să facă un salt înapoi. Vreau să sar şi eu în lături, când se aude din nou o detunătură şi glonţul îmi trece prin pălărie. Ne adăpostim în spatele unui stîlp şi tragem şi noi în direcţia culoarului. Înăuntru, împuşcăturile au încetat. Intrăm. Când colo, dăm peste o femeie tînără, destul de frumuşică şi căreia-i clănţane dinţii de spaimă. Agresorii au dispărut, au tulit-o pe un maidan din spatele vilei şi uite aşa, amice, am căzut noi în cursă!

Prioux tace şi trage adînc din pipă. Fumul albăstrui se ridică în vâlătuci deasupra capului. Îl întreb:

— Bine, dar femeia ce-a avut de spus despre toate astea?

— Nimic. N-a vrut să scoată o vorbă. I-am găsit însă actul de identitate în buzunarul paltonului. E soţia unui anume Caillaud.

— Cum aţi spus?

— Caillaud. Francis Caillaud, evadat de la Fresnes.

L-am identificat imediat. Iar ea a recunoscut, pînă la urmă, că prietenul soţului ei era faimosul Emile Buisson.

Prioux se cufundă în fotoliu, fără să bănuie ce importanţă au pentru mine cele povestite de el. Iată-l deci, identificat pe micul Francis, cel căutat de toată lumea după jaful de la Auberge d'Arbois. Şi asta numai datorită unui adulter banal. Într-adevăr, hazardul e Patronul poliţiştilor.

La rugămintea mea, Prioux dă ordin să fie adusă deţinuta. Ard de nerăbdare să stau de vorbă cu cineva care, cu nici cîteva ore în urmă, se afla în preajma domnului Emile.

. . .

PRIOUX ARE DREPTATE. SOȚIA LUI CAILLAUD E DESTUL DE drăguță. Văzînd-o atît de timidă, de însăimîntată, n-ai zice că-și împarte viața cu un bărbat periculos. Căci într-adevăr își împarte viața cu el. Îl însoțește în toate ascunzătorile unde, de fiecare dată, încropește un nou decor familial, deretică și face mîncare nu numai pentru el, dar și pentru prietenii lui. Lipsită de vulgaritate, îmbrăcată sobru, nu aduce deloc cu femeile pungașilor, pe care le cunosc prea bine. Cu ea, simt sincer nevoia să fiu curtenitor. La invitația lui Prioux, s-a așezat pe scaunul alb de lemn și mă privește în tăcere.

— Doamnă, îi spun eu prevenitor, veți fi cu siguranță inculpată într-o chestiune extrem de gravă. Soțul dumneavoastră și Buisson au tras asupra unor reprezentanți ai forței publice.

Soția lui Francis lasă capul în jos.

— Știu, domnule, îmi răspunde ea dintr-o suflare.

— În cazul acesta, n-am să vă plictisesc prea mult. Înțeleg că sînteți într-o situație dificilă dar, din nefericire, soțul dumneavoastră s-a înhăitac cu un ucigaș care nu știe ce-i mila și pe care avem tot interesul să-l reducem la tăcere. Mă înțelegeți?

Își privește mai departe vîrful pantofilor. Continui, venind cît mai aproape de ea:

— Iar dumneavoastră, doamnă, și soțul dumneavoastră, aveți tot interesul să ne ajutați. Sînt sigur că justiția vă va răsplăti cu îngăduință sinceritatea. Spuneți-mi doar unde bănuieți că s-au ascuns.

Femeia înalță capul și mă fixează cu niște ochi albaștri în care deslușesc un amestec de franchise și de spaimă.

— Nu știu, domnule, nu știu.

Cu privirea ei curată pironită într-a mea, așteaptă să-i pun o nouă întrebare. Mărturisesc că mă simt foarte încurcat,

văzînd-o atît de descumpănită. Și apoi, sînt convins că nu minte. Mă întorc lîngă Prioux.

— Bine, doamna, îi spun, eu unul am terminat. Domnul comisar, însă, vă va pune la dispoziția judecătorului din Corbeil, n-avem încotro, asta-i procedura. O ultimă precizare, totuși: cum au reușit să fugă?

I se pune un nod în gît, ezită să răspundă, sfișiată între dorința de-a spune adevărul și teama de a nu-i face vreun rău soțului ei, de a nu destăinui vreun amănunt care să pună poliția pe urmele lui.

— Cu bicicleta. Au găsit două biciclete, sprijinite de un gard.

— Mai au armele asupra lor?

— Da. Și-au luat mitralierele.

Mi-i imaginez pe cei doi fugari ca pe niște briganzi, pedalînd din toate puterile pe străzile mărginașe, cu mitralierele sprijinite pe ghidon.

Dar în ciuda barierelor care au împînzit, cît ai clipi orașul, niciun polițist nu i-a văzut.

S-A ȘI ÎNNOPTAT CÎND SUN PE STRADA SAUSSAIES.

Centralista îmi face legătura cu biroul Șefului, dar îmi răspunde Paulette, secretara lui:

— E-acolo patronul?

— Nu.

— Unde-i?

— Nu știu. Poate la Deux Marches.

Închid. Îl salut pe Prioux și ies.

— Încotro? mă întreabă Crocbois.

— La Victor.

Pe drum, însă, încep să regret hotărîrea luată. Sînt frînt de oboseală și dacă mai și beau, nu mă văd bine. Intru la Victor Marchetti, ferm hotărît să nu zăbovesc. Doar să dau pe gît un rachiu, să-l pun pe Boss la curent cu tot ce-am aflat și pe urmă s-o întind frumușel spre casă, unde mă așteaptă Marlyse.

Cînd intru, sala e plină ochi. Zăresc în acest vălmășag niște colegi de la P.P. care, plini de chef, mă iau peste picior, o mulțime de cupluri de turiști și cîteva mutre de pungași. Beau cu toții, claie peste grămadă, rîd și înfulecă de zor.

Sprijinit cu coatele de masă, Șeful e-n toiul unei partide de zaruri cu Victor și cu un tînăr corsican, scund, tăcut și rezervat, cu păr lung, negru, pieptănat pe spate.

— Îl cunoști pe Jeannot? mă întrebă Șeful scuturînd zarurile în palmă.

— Nu.

Jeannot dă mîna cu mine.

— Jean Orsetti, sînt nepot de văr cu Victor, îmi explică el cu o voce blîndă și gravă.

Îl cîntăresc rapid din ochi.

— Zău? Și, dintr-o deformăție profesională, nu mă pot împiedica să nu-l întreb:

— Cu ce vă ocupați?

În locul lui, îmi răspunde Șeful, aruncîndu-i o privire mucalită:

— Arde gazul. Așa-i Jeannot?

Rîde. Victor, scos din joc, îi lasă pe Jeannot și pe Boss să-și continue partida. Vine lîngă mine și mă servește cu un păhărel.

— Să știi că puștiul e un om și jumătate, îmi spune el, făcîndu-mi semn cu capul spre ruda lui. Și băiat de cuvînt. Uite, acum cîteva ani, a avut și el un necaz și s-a trezit la pîrnaie, la Riom; ei, ce să-i faci, se mai întîmplă. Bun, unul din

paznici era corsican de-al nostru, și doar nu era să-i facă mizerii tocmai puștiului, să-i caute nod în papură, sau să-l mai atingă. Pînă la urmă s-au împrietenit. Mai o vorbă, mai o glumă, mă-nțelegi, nu?

— Înțeleg.

— Bun, într-o zi tipul îi spune lui Jeannot: „Dacă-mi dai cuvîntul tău de onoare, cuvîntul tău de om că nu-mi faci vreo figură, te scot din cînd în cînd seara la un păhărel ori la dame. Pe urmă ne-ntoarcem”. Jeannot și-a dat cuvîntul, și pe unde i-a ieșit vorba i-a ieșit și sufletul. Un corsican nu-și calcă jurămîntul. Au început să iasă destul de des. Jeannot avea bani, putea să facă cinste. Ce mai, erau prieteni la cataramă. Într-o seară au apărut la Riom doi pungași pe care puștiul îi cunoștea fiindcă erau de fel de pe la noi. Intră ei în bistro și-l văd singur pe puști.

Paznicul era în sala de alături, juca biliard. Și nici una, nici două, îi spun: „Sîntem cu o mașină, dă paharul pe gît că te luăm cu noi”. Ei bine, știți ce-a făcut puștiul?

— Nu.

— Le-a zis „nu”. Chiar așa. I-a refuzat. Zice: „Mi-am dat cuvîntul și nu mi-l calc”. Aia l-au făcut dobitoc și au plecat. Țsta-i puștiul. N-ar trăda pe nimeni, niciodată. Adevărat corsican!

Șeful și Jeannot au terminat partida. Îi fac semn Șefului că vreau să-i vorbesc și iese, după mine, în stradă. În două vorbe îl pun la curent cu identificarea lui Francis:

— Bine, îmi spune el, dă-i bătaie.

Ne întoarcem înăuntru. Cum ne vede, Victor ia sticla de rachiu de sub tejghea și ne toarnă întîi nouă, apoi lui, pe urmă umple paharul lui Jeannot Orsetti.

— Merge treaba, domnule comisar?

— Ca pe roate, Victor.

Mă lansez apoi într-o partidă de zaruri cu Jeannot, vociferînd amîndoi înfierbîntați.

Două englezoaice tinere, destul de nostime și cam afumate, își abandonează soții la masă și se apropie de noi. Întrerup partida și, ca să le epatez, le ofer o adevărată reprezentație de prestidigitație cu cărțile de joc, care le smulge strigăte de încîntare. Încet, încet, lumea s-a adunat roată-n jurul meu și, în timp ce eu îmi continui scamatoriile, Victor nu mai prididește umplînd paharele.

Jeannot, care stă chiar lîngă mine, se uită discret la ceas și exclamă:

— Ei, drăcie, nu mai am nicio țigară.

Îi ofer una, dar mă refuză.

— Cu astea blonde îmi scuipl plămînii, se justifică el. Dau o fugă pînă la tutungerie și mă-ntorc.

— Dar repede, îi spune Victor tăios, astă-seară Dolores e singură la servit. N-ar strica să-i dai o mîină de ajutor.

CU PAȘI GRĂBIȚI, ORSETTI O IA PE STRADA GÎT-LE-COEUR, traversează pasajul l'Hirondelle și ajunge în piața Saint-Michel, unde intră într-o tutungerie. Își ia țigările și iese. În timp ce-și desface pachetul de gauloises, observă atent, cu privirea lui întunecată, versată, trecătorii, destul de numeroși la ora aceea tîrzie. După ce s-a asigurat că nu-l urmărește nimeni, pornește din nou de-a lungul pieței și, la întretăierea cu Quai des Grands-Augustins, intră repede la Rôtisserie périgourdine.

Fără să-l bage în seamă pe chelnerul șef care-i iese în întîmpinare, Orsetti urcă la primul etaj, trece în revistă clienții de la fiecare masă, caută din ochi pe cineva. În sfîrșit, pare să-l fi găsit; străbate sala cu pași rari și se strecoară pînă la o masă de lîngă fereastră, unde stă singur un bărbat scund,

îmbrăcat într-un costum închis, savurîndu-și homarul à l'armoricaine.

Orsetti se așază în fața lui.

— Salut, Emile.

— Salut, Jeannot. Bei ceva?

— Imposibil, e plin la Victor și trebuie să-i dau o mînă de ajutor.

— Puțină șampanie?

— Doar ca să nu te refuz, Emile, dar în mare viteză.

Buisson cheamă chelnerul și-i cere încă o cupă pentru Orsetti.

După ce rămîn singuri, îndată ce Jeannot își golește paharul, Buisson îl întreabă:

— Ei, ai găsit?

— Da, am un băiat pentru tine, un italian.

— Mda. Nu mă prea dau eu în vînt după așa ceva.

— Nici eu, dar, de obicei, ca borfași sînt niște ași, iar pe deasupra, ăsta de care-ți spun e un tip dur.

— Cum îl cheamă?

— Désiré Polledri. Și, ca să știi de ce-i în stare, află că a evadat acum mai bine de un an din l'Ile de Ré.

— Bine, spune Buisson, punîndu-și paharul pe masă, vino mîine cu el, mai spre amiază. O să-i fac cunoștință cu Francis.

— Trebuie să mă întorc la Victor.

Orsetti se ridică și dă mîna cu Buisson. Dînd să plece, aruncă o privire pe fereastra restaurantului, spre clădirea impunătoare a P.P.-ului, înălțîndu-se cenușie în noapte, de cealaltă parte a Senei, chiar în față, pe Quai des Orfèvres.

— Asta zic și eu priveliște!

— Așa e, spune Buisson zîmbind satisfăcut, n-o să le dea sticleților prin minte să mă caute la doi pași de poiată.

— Și dacă te recunoaște cineva?

— Să crezi tu! Ultima mea fotografie pe care o au e de

acum zece ani. De atunci, nu m-a mai văzut niciunul de-aproape.

Orsetti pleacă. Buisson își termină cina, plătește și pornește nepăsător spre Palatul Sporturilor.

Instalat într-un confortabil fotoliu de ring, în mijlocul vedetelor, trăgînd dintr-o țigară enormă, îl privește cu coada ochiului pe Prefectul de Poliție așezat la cîțiva metri de el.

De fiecare dată cînd reușea să scape de sub nasul poliției, Domnul Emil obișnuia să se ospăteze întîi pe cînte și apoi să meargă la un meci de box.

23

NOUA LUNI DE ZILE NU M-AM MAI OCUPAT DE EMILE Buisson. Dar absolut deloc.

Fără îndoială că Emile și-a format, pentru a nu știu cîta oară, o nouă echipă, căci după fiecare jaf semnalmente sale figurează sistematic în rapoartele P.P.

Mie, însă, numai la Buisson nu mi-a stat capul. La sfîrșitul lui iunie, am arestat șaptezeci și șapte de gangsteri din banda lui Pierrot Nebunul numărul 2. Primesc scrisori de felicitare, dar nu sînt numit inspector principal și nici leafa nu mi se mărește. La sfîrșitul lui iulie, la unu noaptea, îl aretez pe acoperișul unei clădiri de pe strada Charlot, în Paris, pe Pierrot Nebunul în persoană. Din nou scrisori de felicitare și, din nou, niciun cuvînt despre avansare și despre bani. În septembrie, îl aretez, chiar în bîrlogul lui, pe Louis Ureche-ruptă, mîna dreaptă a lui Pierrot Nebunul. În martie 1949, pun mîna pe cei patru indivizi înarmați care-i atacaseră și jefuiseră pe niște prieteni ai directorului Institutului Pasteur. Ca de obicei, mi se strînge călduros

mîna, mi se zîmbește cu recunoștință, dar atît și nimic mai mult.

Sînt un norocos. Merg din succes în succes. Am devenit, pentru toți, imaginea superpolițistului, asul sticleților. Sînt tîmîiat, invidiat, mi se promite marea cu sarea, mi se prezice un viitor glorios, o pensie de bancher, nemurirea. Iar eu, fleț-nătăfleț la cei treizeci de ani ai mei, mă încred în toate gogoșile astea. Și tot așa, fără cătușe, neînarmat, continui să arestez cu mîinile goale.

Șeful, care s-a acoperit cu onoruri de pe urma isprăvilor mele, se poartă cu mine de parcă aș fi un ou crăpat, îmi spune „Borniche, scumpule”, nu face un pas fără mine. Îmi citește rapoartele ca pe Sfînta Scriptură și-mi cere părerea ca unui oracol.

Cît despre Marlyse, pentru ea sînt un adevărat Tarzan al polițiștilor, spaima junglei borfașilor. Din puținele prime, i-am cumpărat un palton roșu, ultimul răcnet, și un ceainic electric. Admirația ei pentru mine a luat asemenea proporții, încît se gîndește să mă ia de bărbat, să-mi poarte numele, care se lăfaie în toate jurnalele. Mărturisesc că mi-e destul de greu s-o conving că nu sînt demn de o asemenea dovadă de iubire.

DAR, CÎND MĂ AȘTEPTAM MAI PUȚIN, DOMNUL EMILE ÎȘI făcu din nou apariția în existența mea.

Într-o seară, la Issy-les-Moulineaux, o mașină care circula pe stînga șoselei, ca la Londra, și cu farurile aprinse orbitor, tăie calea unor agenți ai comisariatului din Vanves, care tocmai își făceau rondul. Neținînd seama de fluierăturile polițiștilor, pe care era cît pe ce să-i răstoarne, mașina a accelerat țîșnind în zigzag. Dar curînd, mașina poliției, pornită în urmărire, îi ajunge și-i obligă să se oprească. Mai mult enervați, sergenții coboară și se îndreaptă spre mașina

blocată. Ajunși la numai câțiva pași de ea, sînt întîmpinați cu împușcături: doi sergenți răniți se rostogolesc la pămînt, urlînd de durere. Schimbul de focuri ține doar cîteva secunde. Bărbatul care a tras asupra polițiștilor este dezarmat. Iar după o încăierare violentă, este făcut prizonier și șoferul, o namilă cu părul cărunț.

În timp ce gardienii se căznesc să-i imobilizeze pe cei doi, care se împotrivesc furioși, alți doi pasageri din mașină reușesc să dispară, urmăriți zadarnic prin labirintul de străduțe întunecoase.

Aduși la comisariat, cei doi petrec o seară nu tocmai plăcută. Imobilizați de scaune, sînt luați metodic la tăbăceală și încasează o bătaie care se dovedește eficace. În mai puțin de zece minute, capetele lor au devenit de două ori mai mari și seamănă cu niște bostane.

Dar orice lucru are un sfîrșit. După ce se dezmeticesc și își varsă năduful pentru spaima pe care au tras-o, polițiștii trec la întrebări și află că cei doi indivizi care le-au picat în mînă sînt Francis Caillaud și Henri Bolec.

Lui Caillaud, nici lumina reflectorului vîrîtă în ochi, nici pumnii lui Bottin încasați în cap și nici palmuiala sistematică nu reușesc să-i smulgă măcar o șoaptă.

În schimb, Bolec e mai slab de înger. Din gura lui află polițiștii, înciudați, că cei doi complici care li s-au strecurat printre degete nu erau alții decît Emile Buisson și Désiré Polledri.

Din păcate, e prea tîrziu ca să mai poată fi blocate căile de acces.

Mi-a fost încredințată o nouă sarcină: să pun mîna pe banda hoților de piei, care face ravagii de-a lungul și de-a latul Parisului, și care a reușit, într-un timp record, patruzeci și șapte de furturi în marile tăbăcării. Ministerul Afacerilor Interne urmează să fie interpelat la Camera deputaților

pentru lipsa de eficiență a poliției. Șeful mi-a cerut să pun imediat capăt activității răufăcătorilor.

— Acum, Borniche, când ai primit și întăriri, îmi spune el, trebuie să meargă treaba ca pe roate.

Întăririle poartă un nume: Laurent Poiret. E un tânăr inspector, nou în meserie, un cogeamite găligan blond, cu fața teșită de loviturile încasate pe vremea când era jucător de catch. Poiret e înzestrat cu o forță într-adevăr herculeană, dar și cu o prostie la fel de uriașă.

Mi-am dat seama cât e de imbecil în timpul interogării lui Alfred Guémar, zis Fredo Bijutierul. Fredo nega că ar fi Alfred Guémar. Nega cu atîta încăpăținare, încît începusem și eu să-l cred nevinovat. Pretindea că se numește Albert Laugier și, într-adevăr, toate hîrtille sale, act de identitate, pașaport, permis de conducere, chitanțe de chirie, permis de vînătoare, toate dar absolut toate erau eliberate pe acest nume, unele chiar de către Prefectura de Poliție.

Trecuseră șase ore de cînd îl interogam, cînd eu, cînd Hidoine. Eu adoptasem stilul mucalit, cumsecade: ca să-i distrag atenția, îi făceam tot felul de scamatorii – cu cărți de joc, cu monezi care dispăreau prin mînecele hainei –, îi spuneam bancuri. Hidoine, însă, arborase genul brutal: lovituri de pumn în masă, amenințări, priviri ce nu prevesteau nimic bun, pentru ca, la un semn al meu, să iasă din încăpere urlînd. O luam de la început. Cu fața numai zîmbet, îi spuneam pe tonul cel mai suav din lume:

— Rău faci, Fredo, că nu vrei să recunoști. Colegul meu nu-i băiat rău, dar dacă o ții tot așa, să știi că n-o să umble cu mînuși! Ascultă-mă pe mine, Fredo: îmi spui adevărul, eu notez aici totul, semnezi și pe urmă îți promit că voi pune o vorbă bună pentru tine la judecătorul de instrucție. Te asigur că pedeapsa va fi ușoară ca fulgul.

— Domnule, pe mine mă cheamă Albert Laugier.

„Ticălosule, l-am înjurat eu în gând, afurisit să fii cu neamul tău de ticăloși cu tot!” Fredo rezista însă, și, cu un calm seniorial, o ținea morțiș cu falsa lui identitate. Nici apariția Șefului, cu predica lui cu tot, n-a avut darul să-l tulbure.

Dar după șapte ore, mi-a venit ideea să-i întind o cursă. O cursă abilă. Fredo era așezat în fața mea. Hidoine se afla în spatele lui, îmbrăcat în pantalonii de călărie, iar Poirot se sprijinea cu spatele de ușă. Fixându-l cu un zîmbet malițios, am deschis tacticos sertarul din care am scos actul de identitate eliberat pe numele Alfred Laugier. Cu gesturi meticuloase, de chirurg, am desprins încet fotografia. Din cînd în cînd, mă opream ca să-l privesc pe Fredo care, la rîndul lui, mă urmărea intrigat. Și, de fiecare dată, îl anunțam cu același ton mîeros:

— Am să-ți fac o surpriză, și încă ce surpriză, ai să vezi îndată. Cu fotografiile astea ai totdeauna surprize.

Am reușit să desprind fotografia și am privit pe spatele ei. Am tras o palmă zdravănă în masă și am sărit în sus, exclamînd:

— Ce ți-am spus eu! Ai încurcat-o, Fredo, actele tale sînt false, dovada e-n mîna mea!

— Cum așa? întrebă el cu o voce pierită.

— Așa bine, bătrîne. Toți fotografii ștampilează pe spatele fotografiilor data și numărul respectiv, ca să le fie mai ușor la o eventuală reproducere. Pe a ta e trecut: „7 decembrie 1948”. Or, actul de identitate a fost eliberat la 19 august 1948, cu patru luni mai devreme. Poți să-mi spui și mie cum e posibil? E clar ca bună ziua că nu ești Laugier. Cred că ești de acord, nu-i așa?

— Da, șopti el.

Exact în clipa aceea, novicele a dat din plin dovada uluitoarei sale perspicacități. Rămas cu gura căscată de

admirație, înmărmurit de toată această demonstrație și subjugat de o asemenea inteligență covârșitoare, s-a apropiat de mine. A luat fotografia cu mâna lui cît o lopată, a întors-o pe toate părțile și, cu o privire din ce în ce mai nedumerită, a slobozit cu vocea lui cavernoasă:

— Ascultă, Borniche, unde naiba vezi tu data, că eu nu văd nimic!

Grație acestui inteligent reprezentant al apărării ordinii publice, Fredo a refuzat să mai semneze procesul-verbal.

Așa că, de atunci. Îmi pun slabe speranțe în sprijinul lui Poirot.

Sînt, cu fiecare zi, tot mai absorbit de arestarea hoților de piei. Ancheta e anevoioasă și pare să nu se mai sfîrșească. Trebuie să audiez victimele și martorii și să le confrunt mărturiile cu procesele verbale, iar uneori să fac cercetări la fața locului. Seara, mort de oboseală, mă întorc acasă, mă schimb și apuc bidineaua de coadă: Marlyse își dorește un dormitor roz.

Totuși, într-una din seri, le dau naibii de pensule și vopsele și pornesc spre Calanques, unde n-am mai pus de mult piciorul. Postat în spatele barului, François Marcantoni, superb în costumul lui prince de Galles, purtînd la mînă un ceas ultimul răcnet, flecărește cu o tînără cocoțată în vîrful unui taburet.

Mă așez, ca de obicei, în colțul meu preferat, la capătul barului. François vine spre mine zîmbitor, dar îmi dau seama că, din cine știe ce pricină, nu e în apele lui. În timp ce-mi servește o cupă de șampanie, eu arunc o privire prin sală și-l zăresc pe Jeannot Orsetti, în tovărășia unui tip mai în vîrstă ca el, îmbrăcat destul de elegant. Îi fac un semn prietenesc cu mîna, la care el îmi răspunde parcă intimidat.

— Ce faci, inspectore? Îi tragem o partidă de zaruri?

— Nu astă-seară, François, beau un păhărel și plec, sînt frînt.

Într-adevăr, pic de oboseală! Astăzi am interogat nici mai mult nici mai puțin de douăsprezece persoane implicate în furturile de piei. A trebuit să percheziționez, să confrunt, să strîng cu ușa, și zău că-mi merit cu prisosință pîinea. De aceea, cînd François îmi propune încă un pahar, refuz și plătesc. Sar de pe taburetul meu capitonat și-mi iau paltonul din cuier.

Cînd să-mi vîr mîna în mîneacă, din greșeală, izbesc pe cineva din spate. Mă întorc și dau cu ochii de Orsetti, care pălește, aruncîndu-mi o privire piezișă. Bărbatul pe care l-am lovit fără să vreau e chiar comeseanul lui: un tip scund, cu păr negru și privire întunecată. Mă uit la el, îi zîmbesc.

— Vă rog să mă scuzați. Sînt totdeauna îngrozitor de brutal.

— Vă rog, nu face nimic.

Deschid ușa puțin jenat, poftindu-l să treacă. Iese urmat de Orsetti, pe care apuc să-l întreb:

— Ascultă, nu pari prea bine dispus.

— Așa e, nu mă simt grozav, îmi răspunde cu vocea lui tremurată. Dumneata, însă, arăți grozav.

Zăbovesc un moment pe trotuar, privindu-l cum se pierde în noapte cu prietenul lui, apoi o pornesc spre Etoile ca să iau metroul, întrebîndu-mă întruna ce necazuri s-or fi abătut asupra lui François și a micului Jeannot.

ORSETTI ȘI PRIETENUL LUI GĂSESC UN TAXI ABIA LA intersecția Champs-Élysées-Georges V.

— Vai, Emile, ce spaimă am tras adineaori.

— Eu nu, răspunde Emile. Mă pregăteam să-i zbor creierii amicului tău.

A PATRA RUNDĂ

2⁴

FRUMOȘI MAI SÎNT! STAU ÎN PIJAMA, ÎN BUCĂTĂRIE, CU coatele sprijinite de masă și, tot amestecînd cu lingurița în ceașca de cafea cu lapte, nu mă mai satur privind sînii Marlysei. Goală pînă la brîu, se spală deasupra chiuvetei. Mănușa de baie parcă-i mîngîie pielea, și sub privirea mea fascinată, sînii ei iau foc sub șuvoiul argintiu, devin incandescenti sub picurii strălucitori de apă.

Nici măcar buletinul de știri de la 7 și 30, debitat la radio nu reușește să mă smulgă din contemplație. Un piept de femeie într-adevăr izbutit e pur și simplu o frumusețe: cînd văd doi sîni cu o linie perfectă, nu prea mari, pietroși, mă simt tulburat și cuprins de încîntare. Cumplite tentații, ca-n violurile barbare, îmi înfierbîntă sîngele, cînd deodată, vocea speaker-ului anunță:

„René Girier, as al evadărilor, a reușit din nou să fugă în această dimineață, la orele 5 și 45, din închisoarea Pont-l'Evêque, unde era deținut de la 27 ianuarie. A scăpat cu

ajutorul unui complice care-l aștepta într-o mașină. În ciuda mobilizării unui important număr de forțe polițienești, cei doi nu au fost încă găsiți”.

Vocea cu dicție impecabilă amuțește, urmează aceea, caldă și virilă, a lui Yves Montand. Eu, însă, nu mai ascult, îmi trec prin minte tot felul de presupuneri. Mă gândesc că logic ar fi ca Girier să-l caute pe Emile Buisson, fostul său tovarăș de evadare, ca să înjghebeze împreună o nouă echipă; că domnul Emile trebuie să fie mai mult decât încântat de acest ajutor picat din cer, căci banda lui a fost greu lovită; că Nus și-a ținut gura, obținând astfel un nou permis de ședere-n Paris, iar Dekker a scăpat și el de cei douăzeci de ani de muncă silnică și s-a întors frumușel în birlogul lui; mă mai gândesc că Hidoine, Poirot și cu mine va trebui să ne așezăm din nou la pîndă în foburgul Saint-Martin, să ne jucăm iar de-a v-ați ascunselea cu amicii noștri de la P.P. și, bineînțeles, mă gândesc și la papara pe care o să ne-o tragă Bossul.

Toată patima mea s-a spulberat într-o clipită. Mă năpustesc spre chiuvetă și o îmbrîncesc pe Marlyse cît colo.

— Ia lasă-mă pe mine.

Marlyse mă privește înmărmurită, apoi, încheindu-și înțepată sutienul, îmi trîntește:

— Da' știi că ești bine! Evadarea lui Girier te-a făcut așa drăgălaș?

Nici nu mă gândesc să-i răspund. Am înțeles de mult că nu servește la nimic să dai explicații, femeilor: sau nu te ascultă, sau nu le interesează.

Mă bărbieresc, mă spăl, dau pe gît cafeaua rece, mă îmbrac și dau fuga la măcelărie să cumpăr porția zilnică de carne. Le Parisien libéré, apărut în zori, nu consemnează încă evadarea. Cobor tot în goană spre piața Clichy ca să iau autobuzul dar, hotărît lucru, ziua a început prost: autobuzul

trece pe sub nasul meu, plin ochi, și reușesc să sar abia în al patrulea, pe platformă, agățându-mă de balustradă.

Plouă. Dar în grabă mi-am uitat impermeabilul acasă, așa că ajung la birou ciuciulete. Nasoală zi! Colac peste pupăză, cele două lifturi sînt în pană. Poți să înnebunești cu lifturile astea ale Administrației! Urc într-un suflet cele cinci etaje. Cînd, la 8 și 35, descind în sfîrșit pe palier, gata să-mi dau duhul, mă întîlnesc nas în nas cu Șeful, care se duce la director cu un dosar în mînă.

— Gata de atac, Borniche? mă întreabă el, apoi adaugă, înainte ca ușa spre culoarul directorial, trăsnind a ceară de parchet, să se închidă în urma lui:

— Știi ce ai de făcut! Hidoine și Poiret sînt deja la datorie!

Știu prea bine. Încerc să telefonez la închisoarea Pont-l'Évêque după informații: zadarnic. Sau nu răspunde centrala, sau nu vine tonul, sau sună ocupat. În birou, Hidoine se schimbă, iar Poiret înfulecă un sandvici zdravăn cu cîrnat usturoiat. Mă privesc amîndoi cum mă dau de ceasul morții, cu satisfacția celor care au scăpat ca prin minune de o corvoadă.

În locul închisorii, obțin totuși jandarmeria. E 10 și 43 de minute. La celălalt capăt al firului, șeful, care a efectuat prima anchetă, îmi povestește că la închisoare, Girier se dovedise de la început deosebit de supus. Atît de blînd, de serviabil și de supus, încît i s-a încredințat postul de frizer: grație acestei îndeletniciri, a tuns sîrguincios multe capete, de la deținuți pînă la paznicul-șef și, tot grație ei, s-a putut plimba nestingherit prin toată pușcăria, reușind să-i stabilească planul în cele mai mici detalii. Dar, mai cu seamă, a putut lua tiparul tuturor broaștelor cu bucata de săpun pe care o purta veșnic în buzunar.

. . .

ÎNDĂRĂTUL FERESTRUICII, DOI OCHI MĂ PRIVESC
scrutători.

— Poliția!

Cheia se răsucesce de două ori în broască, poarta închisorii Pont-l'Évêque se deschide și constat cu stupeoare că portarul, care mă cîntărește din cap pînă-n picioare, poartă haine de pușcăriaș.

— Unde e șeful?

Deținutul închide poarta: fără să-mi răspundă, face stînga-mprejur și, abia mișcîndu-se, o ia spre grefă. Pornesc după el, încă surprins că am fost întîmpinat nu de un paznic, ci de un prizonier. Deținutul îmi deschide ușa grefei și-mi face semn cu capul să intru. Intru și rămîn încremenit: mătăhălos, proptindu-și nepăsător coatele pe masă, mă întîmpină tot un deținut.

— Ce doriți?

Parcurg încăperea cu privirea și nu-mi vine să-mi cred ochilor: alți trei pușcăriași stau cu nasul în scripte; de paznic, nici urmă.

— Șeful e pe-aci, sau în vreo celulă, sub cheie? întreb eu.

Mastodontul nici nu clipește. Continuă să mă fixeze cu ochii lui cenușii, imperturbabili.

— Da de ce?

— Poliția, răspund eu scos din pepeni.

— Aha! E peste drum, la cafenea. Pot să ajut cu ceva?

— Nu discut decît cu el.

Primul deținut îmi deschide din nou poarta și, tot așa, fără să scoată un cuvînt, îmi arată cu degetul cafeneaua À la Bolée, de vizavi.

Îi găsesc pe toți șase înșirați de-a lungul tejghelei și trăgînd din paharele cu cidru: cinci gardieni și paznicul-șef, cu șapca împodobită cu două galoane argintii dată pe ceafă.

Mă apropii de grupul de cheflii și mă înfig în fața gradatului:

— Inspector Borniche, de la Siguranța Statului; i-o trîntesc eu ironic. Doar o întrebare, de fapt fără importanță: Pot să știu și eu cine păzește în acest moment închisoarea?

Șeful îmi face complice cu ochiul și-mi dă un ghiont amical în burtă:

— Încîntat, inspectore, îmi răspunde el cu o voce plină. Ia zi, pentru Girier ai venit? Își scoate șapca cu stele și se scarpină-n creștet cu degetul mic. Țăla, ce-i drept, e un ticălos, ne-a făcut figura, da' ceilalți sînt blînzi ca niște mielușei. Nu-i așa, băieți?

Își potrivește șapca pe cap. Cei cinci aprobă într-un glas:

— Pe urmă și închisoarea asta, zău așa, se păzește ea și singură, că doar nu ne-o fură nimeni. Ce zici, inspectore, bei cu noi un cidru? De-ăla bun!

Plescăie încîntat. Îmi toarnă un pahar, îl dau pe gît și regret imediat, căci stomacul meu s-a și revoltat. Hotărăsc să pun capăt chiolhanului ăsta.

— Uitați ce este, eu n-am vreme de pierdut. Vreau să mă ajutați să-l prind pe Girier pînă n-apucă să-și găsească o ascunzătoare sigură. Ce puteți să-mi spuneți?

Șeful pune paharul pe masă:

— Eu? Nimic. Habar n-am de nimic. Și nu numai eu: nici paznicii nu știu nimic!

— Mă rog, mîrîi eu, mă rog. Atunci cine m-ar putea ajuta?

Șeful se gîndește cîteva secunde.

— Cred că doar Georges Cudet, mormăie el, tipul cu scriptele. Și poate nici ăla. Haideți la el.

Traversăm strada. Deținutul-portar ne salută militărește și iată-mă din nou la grefă. Șeful mi-l arată cu mîna pe uriașul care ședea priponit adineaori la masă, dar care acum ne întîmpină cu temenele.

— Țsta-i Cudet, zis Roșcovanul, omul meu de încredere — mi-l prezintă șeful. Face de toate: pe grefierul, pe bibliotecarul, ba, în lipsa mea, apucă frîiele-n mîină, ca să meargă bine șandramaua asta. Așa-i Georges?

Roșcovanul face o plecăciune. Douăzeci de minute îl tot descos, dar nu reușesc să scot ceva de la el. Nici el nu știe nimic. La fiecare întrebare, îmi răspunde cu aceeași voce plîngăreată:

— Domnule dragă, da' eu nici nu mă vedeam cu Girier. Nu ne puteam înghiți. Doar nu era să-mi facă tocmai mie confidențe. Credeți-mă, domnule dragă, vă jur pe mama. Să mă trăsnească Dumnezeu dacă știu ceva.

Șeful mă trage de mîneacă într-un colț al camerei și-mi șoptește la ureche:

— Crede-l, inspectore. Dacă s-a jurat el pe maică-sa, înseamnă că nu minte. Ce dracu, doar mă pricep la oameni!

Mă scoate din sărite închisoarea asta de operetă. E o asemenea complicitate între aiureala polițiștilor și indolența prizonierilor, încît mă văd repede silit să recunosc că nu voi obține nimic de la toată această mafie. Hotărăsc să stau de vorbă cu jandarmii din oraș.

Deținutul care-mi deschisese adineaori poarta și care a asistat la interogatoriul lui Georges Cudet mi-o ia înainte, conducîndu-mă, la fel de tăcut, spre ieșire. Tot încercînd să vîre cheia în broască, îmi strecoară din vîrfurile buzelor.

— Pssst! Roșcovanul și-a rîs de dumneavoastră. Era prieten la toartă cu Girier. Îl lăsa chiar să telefoneze la Paris. Ia cereți-i fișele de telefon și-o să vedeți.

— Cum?

— Zău! Dacă vă spun, numai să vă uitați la fișe.

— Și de ce-mi spui mie asta?

— Fiindcă Roșcovanului i s-a urcat la cap și se poartă cu mine de parcă aș fi sluga lui.

Nu suport să mă creadă lumea fraier. Vai de ăla care mă scoate din pepeni! Mama ta de Roșcovan! Dobitocul de paznic-șef! Cu un pas apăsător traversez din nou curtea în care deținuții fumează, lenevind la soare, și intru iar la grefă izbind ușa de perete. Șeful își ridică nasul din jurnal, holbînd spre mine ochii cît cepele. Din cîtiva pași m-am și proțăpît în fața lui Cudet.

— Ia adu încoace fișele alea de telefon, îi poruncesc eu pe un ton care nu admite replică. Vreau să-mi arunc și eu puțin ochii pe ele. Din cîte știu, nu sînteți conectați la rețeaua automată. Ei, ce zici, poate depistăm toate convorbirile cu Parisul, hai, mișcă-te.

Cudet pălește. Dă să spună ceva. Îi aruncă o privire ucigătoare portarului, care așteaptă cu nasu-n pămînt, apoi se execută. Scoate dintr-un sertar o cutie de carton, în care vreo sută de fișe stau înghesuite claie peste grămadă, întorc furios cutia cu fundul în sus și o golesc pe masă. Îmi trag un scaun și mă așez. Vreo douăzeci de minute nu fac altceva decît să triez. Revine des numărul Ministerului de Interne și încă două numere din Paris: Richelieu 93.57 și Montmartre 48... din care ultimele două cifre au fost răzuite.

— Ce-i asta? De ce sînt șterse ultimele cifre? urlu eu la Cudet.

Abia îngaimă:

— Păi nu știu.

Se vede cît de colo că minte. Ticălosul ăsta și-a bătut o dată joc de mine, a doua oară nu-i mai merge. Eu, de obicei atît de stăpînit, mă năpustesc asupra lui, îl apuc de guler și încep să-l scutur. Șeful lui sare imediat de pe scaun, încercînd, înspăimîntat, să-l scoată pe Cudet din mîinile mele.

— Liniștește-te, inspectare, las-o mai domol, Roșcovanul e băiat de treabă...

Explodez:

— Băiatul ăsta de treabă mă crede pe mine dobitoc! Dacă nu scui pă tot ce știe, o să-și scuie dinții și încă foarte curînd.

Șeful e cam descumpănit văzîndu-și protejatul brutalizat. Îl ia pe un ton mîeros:

— Nu fi prost, Roșcovane, îl imploră el, spune inspectorului adevărul. Povestește-i cine a umblat la numere. Dacă-i spui cum s-a întîmplat, n-o să-ți facă niciun rău. Dacă nu, au să te mute la altă închisoare și nevastă-ta, care stă la doi pași, la Honfleur, n-o să te mai poată vedea. Știi doar că aici o las să intre cînd vrei la ține-n celulă. În altă parte, n-or să-i mai dea voie. Hai, Georges, fii drăguț.

Cudet nu se mai lasă rugat, înghite-n sec. Apoi, mărturisește spășit:

— Girier mi-a poruncit să le șterg. Telefona la hotelul unde stătea nevastă-sa, la Paris.

— Ce hotel!

— Chaptal, pe strada Rochefoucauld. O dată a vorbit chiar cu un prieten de-al lui, Pescarul îi zicea. Cred că ăla a venit să-l ia: Da' să nu spuneți că l-am turnat eu...

— Și pe urmă?

— Pe urmă nu mai știu, să nu mă mișc de-aici dacă știu.

Ies din închisoarea Pont-l'Évêque nervos la culme. Stau și mă gîndesc că, fără să fi vărsat vreodată un strop de sînge, Girier este acum împreună cu Emile Buisson, omul cel mai strașnic urmărit din întreaga țară. Cei doi prieteni au mai evadat împreună.

Concluzia: urmînd pista Girier, am toate șansele să ajung la Domnul Emile.

Și să dau o dublă lovitură!

. . .

PATROANA HOTELULUI CHAPTAL RECUNOAȘTE IMEDIAT CĂ, în cursul anului 1948, i-a găzduit timp de două luni pe Girier și pe soția lui, Marinette. Și își mai amintește că în decembrie, doi tipi rotofei, prieteni de-ai lui Girier, au dormit câteva nopți în camera 15. Îmi întinde registrul hotelului, unde citesc două nume: Yves Maurice, ocupația: negustor de pește, și Marc Giraldi, militar în retragere.

— Unde sînt adresele și numerele actelor de identitate? întreb eu pe un ton sever.

— Vai, domnule inspector, dac-ați ști, paznicul de noapte nu scria totul. Degeaba îmi băteam eu gura, tot cum vroia el făcea. A murit, săracul, acu' două luni.

Minte de-ngheață apele.

ÎN DIMINEAȚA URMĂTOARE. POIRET, PE CARE-L TRIMISESEM să consulte arhivele P.P., mă ia în primire.

— Ascultă, Borniche, ăsta-i negustor de pește cum sînt eu popă.

— Cum adică?

— Așa bine! Numai în apă nu pescuiesc. Mai aruncă undița doar așa, din cînd în cînd, de ochii lumii. Teșchereaua, însă, și-o umple dînd tot felul de lovituri. Și știi cu cine?

— Bine, dar...

— Cu Jacques din Nice, Dédé Italianul și, acum țin-te bine, cu Emile Buisson. Cei de la P.P. fac cercetări.

— Cum?

— Cum ai auzit. Cei de la Brigada de Criminalistică au de furcă, nu glumă: la 4 martie, amicii noștri au atacat la Boulogne pe bijutierii Baudet și Guênnot. Nu se știe dacă Buisson e cel care a tras, dar au rănit doi tipi și au umflat un

milion.

— De unde știi?

— Foarte simplu: mă am bine cu Thuillat, de la Brigada pentru delikte criminale, stă cu chirie la maică-mea, în Montmartre. I-am făcut o vizită și mi-a spus tot. Nu sînt eu așa de prost cum mă crezi!

Mă amuză naivitatea lui Poiret:

— De data asta ai fost într-adevăr la înălțime. Se vede treaba că ai luat Glutacid. Dar dacă tot erai acolo, să-i fi identificat barem pe Jacques și pe Italian. La asta nu te-a dus capul!

— Ba află că m-a dus!

Poiret se scotocește cîteva clipe prin buzunare, din care scoate tot soiul de obiecte și, în sfîrșit, îmi întinde două fotografii antropometrice:

— Ia uită-te puțin: Jacques este Jacques Vêrando, iar Italianul e Désiré Polledri. Le-am șutit din dosarele P.P. Le dau la copiat, pe urmă le duc înapoi și le pun la locul lor.

— Poiret, mă ridic eu solemn, fac cinste. Datorită ție, i-am identificat pe noii complici ai lui Buisson. Bravo! Dar prietenul lui Girier, Giraldu ăsta, cine mai e?

— Un corsican din Sartène. Douăzeci de ani de ocnă în contumacie și alți zece interzicere de ședere în Franța. Frumos exemplar. Mă duc după dosare.

Puțin după aceea, îl pun pe Șef la curent cu evoluția anchetei. E în al nouălea cer:

— Acu-i acu, Borniche; dacă vrei să te vezi inspector principal, arată-mi de ce ești în stare. În septembrie '47, P.P.-ul ni l-a suflat pe Girier, să ne luăm revanșa în '49! Dealtfel, a evadat dintr-o închisoare din provincie, așa că ne revine de drept. Ține minte, Borniche: îl-vreau-pe-Girier!

Îl voi dezamăgi pe Șef. În ciuda informatorilor mei, a raitelor mele nocturne prin barurile și cabaretele din Pigalle,

unde speram să miros ceva. În ciuda scenelor Marlysei care, neglijată, mă amenință că se-ntoarce la maică-sa, și în ciuda muștruluielilor Șefului care vrea rezultate concrete – deși Hidoine, Poirot și cu mine am înțepenit de-atîta stat la pîndă –, Girier și prietenii lui parcă au intrat în pămînt.

Am o licărire de speranță cînd descopăr, în Montmartre, adresa Marinettei Girier; numai că ea duce aceeași viață, normală, liniștită, purtînd în urma ei ca pe o trenă, ori de cîte ori iese o adevărată escortă de sticleți de la Brigada de Criminalistică și de la Brigada Mobilă.

ÎNTR-O DIMINEAȚĂ DE MAI, POIRET INTRĂ VAL VÎRTEJ ÎN birou, atît de agitat, încît abia pricep ce spune:

— Am o veste nemaipomenită, Borniche; se pare că Boisson se ascunde la unul din amicii lui, în Plessis-Robinson. Cei de la P.P. încearcă să-l dibuiască.

Se prăbușește pe un scaun. Îl întreb:

— Thuillat ți-a vîndut pontul?

— Da, mă asurzește el, Thuillat îmi spune totul. Fii sigur că nu m-a mințit. Să trecem la acțiune.

— Chiar totul? Ce interes are?

Poirot mă privește cu înțeleș:

— Șantaj, Borniche! Știu eu să trag sforile! Dacă nu-mi zice tot, maică-mea îl dă pe ușă afară. Îi ia o nimica toată pe cameră și-i dă voie să-și aducă și dame, ai priceput? Bun, acum mă duc la el după vești, m-a chemat să-mi spună ceva.

În timp ce Poirot dispare pe culoar, mie nu-mi rămîne decît să-l implor pe Patronul polițiștilor să se îndure de mine și să-i împiedice pe colegii de la P.P. să repurteze o victorie pe care vreau atît de mult s-o obțin eu.

Un om avea să plătească cu viața pentru ca ruga mea să fie ascultată.

. . .

ÎN SEARA ZILEI DE 31 MAI 1949, UN ACCIDENT DE NEIERTAT îl face pe Emile Buisson să spumege. Prudenți, complicii lui, Jeannot Orsetti, Lucien Charmet, specialist în furturi de mașini, și Désiré Polledri, vinovat de aceste izbucniri de furie tac chitic: știu cu toții că, la mînie, Emile face moarte de om.

După atacurile din Saint-Ouen, soldate cu un mort, și după jefuirea bijutierilor din Boulogne, Emile pusese la cale un hold-up la Clamart: urmau să jefuiască un șef de șantier care transporta într-o servietă douăzeci de milioane.

În ziua sorocită, banda se postase în fața sediului întreprinderii. La volanul mașinii furate de Charmet, se afla Maurice Yves, prietenul lui Girier. O oră întreagă au așteptat zadarnic: funcționarul n-a apărut. Dezamăgit și enervat, Emile dădu ordinul de retragere. Se întorsese la vila lui Charmet din Plessis-Robinson, ultima lui ascunzătoare. Maurice Yves, „Pescarul”, și Désiré Polledri, „Italianul”, hotărîseră să facă un ocol și să abandoneze mașina.

Nenorocirea se abătu chiar în cursul acestei misiuni fără importanță. Maurice conducea. Așezat pe bancheta din spate, Polledri încercă să scoată încărcătorul mitralierei. Cu siguranță că nu știa s-o mînuiască: se auzi o împușcătură. Din nefericire, cartușul pătrunse în capul lui Maurice, care explodă într-un cumplit amestec de sînge, creieri și așchii de os, împrôșcînd parbrizul.

Încă năucit de detunătură, Polledri reuși să oprească mașina și să spele putina. Din fericire pentru el, Charmet, care-i urma în Peugeot-ul lui, însărcinat să-i îmbarce pe cei doi complici, era doar la douăzeci de metri în urmă. Alb ca

varul, Polledri se așezase lângă el.

— Dă-i bătaie! ordonă el.

Charmet demarase nervos, fără să se gîndească. Pe drum, „Italianul”, care simțea nevoia să se descarce, îi relatase, cu o voce spartă, nenorocirea.

— Mi-e frică, Lucien! gema Polledri. Isuse Christoase, ce frică mi-e! Sînt sigur că Emile n-o să creadă că a fost un accident. Cine știe ce-o să-i treacă prin minte...

Atent la circulația de pe șosea, Charmet toarnă și el gaz pe foc:

— E clar că n-o să-i placă. Da' recunoaște și tu, Dédé, c-ai făcut-o de oaie!

ÎNTR-ADEVĂR. BUISSON SARE CA TURBAT CÎND POLLEDRI, tremurînd tot și scăldat în sudori reci din cap pînă-n picioare, îi povestește cu ochii-n pămînt sfîrșitul stupid al lui Maurice Yves. La un moment dat, temîndu-se că-l omoară, „Italianul” caută să se justifice:

— Pe neașteptate, spune el, „Pescarul” a pus o frînă bruscă. Aveam degetul pe trăgaci, nici nu știu cînd a pornit cartușul.

Buisson îl pironeste cu o privire sfredelitoare. Polledri simte că-i îngheață sîngele-n vine.

— Lucien, spune Buisson. Fără să-l slăbească din ochi pe „Italian”, e adevărat ce zice Dédé? „Pescarul” a frînat?

Charmet răspunde fără să clipească:

— Nu știu. Emile, n-am văzut.

— Amintește-ți. Lucien, e important.

— Nu știu, Emile.

— Jigodie! își spune-n sinea lui, Emile. Jigodie mincinoasă.

Deși scund, Emile se repede la Polledri, care e cu un cap mai înalt ca el, și-l înhață de guler. Își încleștează cu violență

degetele în gîtul lui. Îl îmbrîncește, îl face să se dea înapoi și, scos din minți, îl izbește sălbatec cu capul de perete. Fără să crîcnească, aproape leșinat, Polledri se prăbușește pe jos. Parcă ușurat Buisson se întoarce atunci spre Charmet.

— Unde a fost asta?

— Pe Boulevard de la Tour, la Plessis, Emile.

— Departe?

— Nu prea. Niciun kilometru.

Lui Emile i se umflă vinele de la tîmple. Se gîndește, zvîrlindu-i din cînd în cînd priviri furioase lui Polledri, care nu îndrăznește să miște, dar mi se ridică. Își scoate încet portofelul și ia din el cîteva bancnote pe care le aruncă pe masă.

— Ține, Lucien, pentru tine!

— Ce-nseamnă asta, Emile?

— Asta-nseamnă că ridicăm ancora, într-o oră tot cartierul o să mișune de sticleți. Cînd or să dea de cadavru și dac-or să mai trîncănească și vecinii tăi, imediat ai să te pomenești cu ei aici.

— Ei! Nu e sigur, Emile. Tu vezi sticleți la tot pasul, încearcă Charmet să-l liniștească.

— Așa e, Lucien, cînd omu-i hăituit, vede sticleți la tot pasul. Ai dreptate. Dar numai dacă-i prudent, poate să scape basma curată. Cînd te crezi mai la adăpost, atunci te-nhață.

Charmet, atins direct la pungă prin plecarea lui Emile, insistă:

— Bine. Emile, dar cum îți închipui c-or să se gîndească la mine? N-am nici măcar cazier!

Buisson dă din umeri și poruncește:

— Degeaba, Lucien, m-am hotărît. Spăl putina. Fă-mi repede valiza.

În timp ce Charmet se execută, Buisson se întoarce spre Orsetti, pe care moartea lui Maurice și, reacția violentă față

de Polledri l-au răscolit.

— Hai, Jeannot, îi spune el încercînd să zîmbească, nu mai face mutra asta. Ce zici, mă primești în bîrlogul tău?

— Da, șoptește Orsetti. O să ne înghesuim cum om putea cîteva zile, acolo.

— Și eu ce fac?

Polledri se încumetase să deschidă gura. E tot jos, grămadă, și încearcă să se ridice într-un cot. Spaima i-a desfigurat chipul cu trăsături destul de frumoase. L-au trecut toate nădușelile, e verde la față. Din clipa în care Charmet a dispărut în camera de alături, de unde-l aude deschizînd sertare, mergînd de colo-colo și bombănind, Polledri e convins că Buisson îl va lichida dintr-o secundă-n alta. Emile a mai făcut moarte de om.

„Italianul” a priceput repede că, prin imprudența lui, în doar cîteva zile, a reușit să stîrnească de două ori neîncrederea și furia ucigașului cu ochi negri. E ca și cînd s-ar fi jucat cu focul. Mai rău: cu propria lui viață.

Buisson n-a digerat furtul celor 12 milioane marocane, la care Polledri participase împreună cu alți complici în noaptea de 8 spre 9 mai, la Puteaux. Cînd a aflat, Buisson nu i-a spus decît atît:

— Și zi așa, „Italianule”, dai lovituri pe șest?

Dar tonul era tăios. Polledri regretase profund că nu-l asociase și pe Emile la acest furt spectaculos.

Iar acum, colac peste pupăză, l-a omorît și pe Maurice Yves. Înghițind cu noduri, Polledri se gîndește, îngrozit, că Russac a fost curățat pentru mult mai puțin.

— Eu ce fac, Emile, repetă „Italianul” cu o voce jalnică.

Buisson îl privește stînd pe gînduri. Figura lui nu exprimă nimic, nici măcar dispreț. Cîntărește la rece ce hotărîre să ia, ce soartă să-i rezerve acestui om prăbușit încă la pămînt, mort de frică și în care nu mai are niciun pic de încredere.

— Parcă aveai o tipă.

— Da, reușește Polledri să îngaime. Henriette Seguin. Are un magazin de tricotaje la Albi. De ce?

— Te duci la ea. Când s-or mai limpezi lucrurile, dacă am nevoie de tine, te chem.

— Bine, face Polledri supus, și inima începe să-i bată năvalnic, sîngele îi revine în obraji, privirea i se înceteșează, aflînd că a fost grațiat.

— Pleci diseară. O să te ducă Jeannot la gară. Poate plec și eu. Dar nu cu tine odată, că dau de bucluc.

— Nu cumva e... bolborosește Polledri pîlind iarăși.

— Ce să fie?

— Ul... ultima plimbare, Emile? Așa e?

— Iei trenul, „Italianule”.

POLLEDRI A PLECAT DIN PARIS. EMILE S-A INSTALAT ÎN garsoniera lui Jeannot din scuarul Rapp.

Cînd, a doua zi, Criminalistica dă buzna în casa din Plessis-Robinson, nu-i mai găsește acolo decît pe soții Charmet.

Interogați pe Quai des Orfèvres, cei doi mărturisesc totul.

Cu excepția unui amănunt, pe care nu au de unde să-l știe: noua ascunzătoare a lui Buisson.

UNEORI, AM IMPRESIA CĂ ÎN BIROUL 523 CEVA NU-I ÎN ordine. Colegii mei parcă n-ar fi în toate mințile.

Uite, de pildă astăzi, 23 mai: Hidoine se învîrte ca în transă pe sub nasul meu, fluturînd niște nădragi de bumbac cu

flori stilizate, cumpărați pe un preț de nimic de la un negru american. Iar Poirot, înfierbîntat, dă din mîini ca o morișcă și, boxînd cu un adversar invizibil, mîrîie întruna:

— Nu-s eu așa de prost cum par: mama lor, le dădusem de urmă. Eram gata să-i prind și încă singur, fără voi!

Spectacolul e dezolant, dar nu le spun un cuvînt. Mă tot gîndesc la raportul P.P., pe care Șeful mi-l dăduse să-l citesc: remarcasem că, dacă Buisson le scăpase colegilor de la Criminalistică, nimeni nu mai pomenea nici de Girier, pe care parcă-l înghițișe pămîntul.

Și deodată îmi dau seama că se pot comite neglijențe de neiertat. De cînd m-a însărcinat Șeful să pun mîna pe Girier, am făcut totul, dar absolut totul ca să-l prind. Cu excepția unui amănunt: am uitat să-l identific pe abonatul al cărui număr îl aflasem de la Georges Cudet – Richelieu 93... Prins cu ancheta, sătul pînă peste cap să tot stau degeaba la pîndă, am uitat cu desăvîrșire să verific cui aparține acest număr.

Îi rog pe Hidoine și Poirot să facă liniște și cer apoi, la informații, lista cu numere. O altă telefonistă îmi dă, pe urmă, numele și adresa abonatului: e vorba de barul Favart, la doi pași de Opéra-Comique, un local de lux. Nu întîmplător Michel Varani, proprietarul, e corsican.

SEARA, ÎNTORCÎNDU-MĂ ACASĂ, O ANUNȚ PE MARLYSE:

— Ieșim. Fă-te frumoasă.

— Vai, scumpule, ce drăguț ești! strigă ea încîntată. N-am mai fost de-atîta timp la cinema.

O sărut și, puțin încurcat, îmi iau inima-n dinți și îi destăinui scopul escapadei noastre:

— Marlyse, te rog nu te enerva: nu m-am gîndit să mergem la cinema. Am alt plan.

— Adică? mă privește ea dintr-odată bănuitoare.

— Uite... trebuie să urmăresc pe cineva într-un bar și, dacă mă duc singur, risc să mă ia la ochi. Dar dacă ne-am duce amîndoi și am sta ca doi porumbei într-un colțișor...

Marlyse îmi zvîrle disprețuitoare:

— Mă miram eu. Uf, m-am săturat pînă-n gît și de meseria ta, și de Buisson, și de Șef și de colivia asta cu sticleți. Nu ieșim niciodată, nu invităm niciodată pe nimeni, nu mergem niciodată la un dans, la un teatru. Eu nu-s bună decît să mă cari după tine ca să te ajut.

O iau cu binișorul:

— Hai, ajută-mă. Marlyse. Zău, pentru ultima oară. E important, crede-mă.

După o oră, iată-ne instalați la barul Favart, pe o canapea, într-un ungher mai ferit. Facem pe îndrăgostiții și bem tot felul de cocktailuri. Lui Marlyse îi place teribil să joace teatru. Dar degeaba o tot sărut eu, inspectînd din ochi sala și barul, totul are un aer cît se poate de firesc, discret și onest. Și asta ține cinci seri la rînd. Patronul, un tip destul de înalt, cu un mers tacticos și păr grizonat, s-a obișnuit cu Marlyse și cu mine și ne tratează ca pe niște cunoscuți.

Încep să mă întreb dacă deținutul de la Pont-l'Evêque nu mi-a vîndut gogoși.

Dar într-o seară, iată că intră un cuplu care se instalează la bar. Femeia e blondă și subțire, poartă o rochie mulată pe corp, și e mult mai frumoasă decît Marlyse, care, totuși, atrage asupra ei destule priviri masculine. Atenția mea e însă atrasă mai ales de bărbatul care o însoțește. Are cel mult treizeci de ani. Ochii albaștri, părul blond și ondulat, gura frumos desenată, brațele ce se ghicesc vînjoase sub haină mi se par cunoscute. Sînt sigur în același timp că, după privirea furișă și după cum își ține țigara în mîna făcută căuș, bărbatul ăsta a stat la pușcărie.

Cuplul zăbovește doar vreo zece minute, cît să schimbe

vlăjganul cel blond cîteva cuvinte, discret, cu patronul, apoi pleacă. Abia mă stăpînesc să n-o iau pe urmele lui, ca să nu trezesc bănuiala patronului. Marlyse, însă, care mi-a ghicit gîndurile, are o idee genială.

— Mă duc după țigări, îmi spune ea tare.

Îi zîmbește angelic lui Michel Varani și dispare.

Așteptînd-o să se întoarcă, mă amuz jucîndu-mă cu bricheta. Timpul parcă stă în loc. Peste cîteva minute, Marlyse se strecoară din nou pe canapea lîngă mine.

— 2409 RN2, îmi șoptește ea, întinzîndu-mi un pachet de Phillip Morris.

Îi mulțumesc în gînd pentru ideea salvatoare. O sărut cu multă tandrețe și, după un ultim cocktail, ne îndreptăm spre ieșire.

E foarte plăcut în seara asta la Paris. Zăbovind în prag ca să ia puțin aer, Michel Varani privește cu un ochi versat cele cîteva femei care trec pe strada Marivaux. Puțin afumată, Marlyse se agăță de brațul meu, aruncîndu-mi priviri dragăstoase și scoțînd niște chicoteli amuzate și stupide. Văzîndu-ne, patronul îmi zîmbește cu subînțele.

— Pe mîine, spun eu ieșind.

— Pe mîine, îmi răspunde el cu o voce caldă.

CUM NE ÎNDEPĂRTĂM PUȚIN, O ÎNTREB NERĂBDĂTOR PE Marlyse.

— Ei?

— Foarte simplu. Îi aștepta un BMW în fața Operei Comice. Tipul s-a urcat la volan. După număr, ai să afli tu cine era proprietarul. Nu știi dacă asta are vreo legătură cu ce cauți tu, dar eu una m-am săturat pînă peste cap de serile la Favart!

În dimineața următoare, serviciul Circulației îmi

comunică numele proprietarului: Mathieu Robillard, croitor, strada Notre-Dame-de-Lorette, nr. 26, Paris arondismentul 9. Dintr-odată, vâlul se destramă. Mathieu Robillard, zis Nantezul, fusese arestat împreună cu Girier acum câțiva ani, de Brigada Mobilă. Pista mi se pare interesantă.

Dar când descind în strada Notre-Dame-de-Lorette, aflu că Nantezul n-a locuit niciodată la această adresă, unde nimeni n-a auzit de el.

28

BRONZAT, ÎMBRĂCAT CU UN COSTUM ELEGANT DE gabardină bej, care se asortează de minune cu cămașa bleu ciel, Polledri se întoarce de la Albi la 8 iunie. Nu-i mai e frică. După cele câteva zile petrecute cu Henriette, viața i se pare frumoasă. Cît despre temeiturile legate de Buisson, ele s-au spulberat cu o zi în urmă, când primise către prînz un telefon de la Paris. Era chiar Emile.

— Cum merge bătrîne? Trai bun?

Auzindu-l cît de prietenos îi vorbește, lui Polledri i-a venit inima la loc. Și-a permis chiar să glumească:

— Ca-n sînul lui Avram. Date dracului franțuzoaicele astea, cînd vrei să uiți de necazuri!

— În ordine, continuă Buisson. Dar vezi, nu te irosi de tot cu muierile. Am nevoie de tine. O afacere strașnică. Vino neapărat.

— Cînd? l-a întrebat Polledri, în culmea fericirii, nevenindu-i să-și creadă urechilor.

— Zilele astea. Întîi facem planul. Dacă vrei, te invit poimîine la un chef cu Jeannot. Punem țara la cale. Pe la opt. Îți convine? La Auberge bressanne. Știi pe unde vine?

— Da. Am să fiu acolo. Ciao.

Către orele 19, Polledri coboară în gara Austerlitz. Vremea e superbă, fetele, în rochiile lor de vară, bucură ochiul cu o explozie de culori, berea pe care o dă pe gât la Café de la Gare e rece ca gheața. Senin și fericit, „Italianul” se gîndește întîi să se ducă pe jos la întîlnire, ca să profite de întoarcerea în capitală, dar apoi se răzgîndește: pe căldura asta o să ajungă lac de apă și cu picioarele fierte în mocasinii lui alb cu maro. Pentru că tot mai are puțin timp, profită să-i telefoneze unei prietene care face de obicei trotuarul la Madeleine, și o invită să-și petreacă seara cu el. Va trece s-o ia către miezul nopții. După ce și-a aranjat programul, Polledri cheamă un taxi și-i dă adresa restaurantului, pe strada Bosquet, unde-l așteaptă domnul Emile.

Deși ajunge cu cel puțin un sfert de oră mai devreme la Auberge bressanne, Buisson se și află acolo, la bar, împreună cu Orsetti. Cum îl zăresc, cei doi lasă paharele, sar de pe taburete și-i ies în întîmpinare. Orsetti e vădit fericit de revederea cu cel mai bun tovarăș din pușcărie. Cu acea căldură tipică corsicanilor, îl strînge-n brațe, îl sărută, îl bate afectuos pe spate. Cînd, în sfîrșit, îi dă drumul, e rîndul lui Buisson: numai zîmbet, îi strînge energic mîna.

— Încîntat să te revăd, „Italianule”, arăți grozav!

Lui Polledri i se pune un nod în gît și privirea i se încețoșează de lacrimi. Zău că-i bine să-ți reîntîlnești prietenii de nădejde! A uitat de frică; nu mai e decît un om cu inima debordînd de prietenie.

— Henriette, ce face, e bine? îl întrebă Buisson ducîndu-l spre bar, unde barmanul le umple imediat paharele.

— Fericită, numai că a început să se smiorcăie cînd am plecat, glumește Polledri dîndu-și aere; asta e, i-am explicat că treaba-i treabă. Dar tu, Emile, cum te lauzi?

— A, eu – consimte Buisson să facă confidențe, el în

general atît de discret cînd e vorba de viața sentimentală – am acum una tinerică, o bretonă, am să ți-o prezint zilele astea!

— O frumusețe de douăzeci de ani, care-și pierde vremea cu un babalîc, glumește Orsetti.

Izbucnesc toți trei în rîs, apoi golesc paharele, după care mai comandă un rînd, savurînd băutura și discutînd veseli.

ABIA LA MASĂ, RETRAȘI ÎNTR-UN UNGHER AL SĂLII, ȘI DUPĂ ce au comandat o masă aleasă pe îndelete, Buisson trece la adevăratul motiv al întîlnirii.

— Ascultați, spune el după ce-și termină piftia, redevenind grav, am un pont de zile mari. Dacă ne iese lovitura, care din voi vrea după aia să se retragă, are parte de-o viață de nabab pînă la moarte.

Tace cîteva clipe, lăsînd-o pe chelneriță să strîngă farfuriile și să le servească puiul cu orez; apoi, cînd ea se îndepărtează, continuă:

— Mai știi și alții de lovitură, dar să nu vă pară rău, fiindcă de data asta e nevoie de oameni, și încă de oameni unul și unul. I-am dat de știre și lui Girier, care a spălat putina de la Pont-l'Evêque și lui Jacques Vérando, din Nisa, pe care-l știi și tu, și la încă cîteva, aleși pe sprînceană.

— Ei drăcie, exclamă Polledri, te pomenești că atacăm Banca Franței!

— Cam așa, răspunse placid Buisson, cam așa: punem mîna pe un furgon blindat de la Creditul Lyonez, care transportă o avere. Girier ne-a vîndut pontul. A cunoscut într-o tutungerie de lîngă bancă doi încasatori, care tocmai văzuseră noile furgoane și îi tot lăudau patronului mecanismul de siguranță. Girier a făcut pe prostul, cică nu-i crede, și l-au dus să le vadă cu ochii lui. Ne mai lipsesc totuși cîteva date. Dar, în principiu, Girier le va afla pînă diseară sau mîine de la

un prieten de-al lui, Mathieu Nantezul. Cum stabilim planul de atac, trecem la fapte. Cred că cel târziu poimîine. De aia ți-am spus să vii așa repede.

— Dar sticleții? întreabă Polledri.

— Ce-i cu ei? spune Orsetti. Nu-ți face griji, sticleții au încurcat-o de tot. Nu mai demult decît aseară eram la Deux Marches și i-am văzut pe toți în păr, ca de obicei, dînd pe gît rachiul lui Victor. Am ciulit bine urechile. Ei bine, bătrîne, te asigur că și ăia de la P.P. și copoi de la Siguranță au pierdut urma lui Emile. De Girier, ce să mai vorbim, nici nu știu de unde să-nceapă. Nu-ți mai face sînge rău de pomană.

— Nici nu-mi făceam, se zburlește Polledri. Da' dacă omul a fost la iarbă verde, chiar numai și cîteva zile, trebuie să afle pe urmă ce mai e pe lumea asta.

— Just aprobă Buisson, făcîndu-i chelneritei semn cu mîna să le aducă celelalte feluri.

Din nou, cît timp ea îi servește, cei trei nu scot o vorbă

— Mai avem o chestiune de lămurit, spune Buisson pe un ton dintr-odată grav și pironindu-l pe „Italian” cu privirea: nevasta „Pescarului”. Cum pui mîna pe bani ar trebui să faci ceva pentru ea.

— Dau cît vrei, Emile, se grăbește Polledri să-l asigure, intrînd din nou în panică la auzul acestui nume.

— Bine, „Italianule”, spune amabil Buisson, dar încîntat să-l vadă pe celălalt crispat. Deci recunoști că nenorocita asta n-are nicio vină că tu ești... stîngaci?

— Sigur. Emile, sigur, cum să nu, mai încape vorbă? Orice prostie se plătește, e știut doar.

— Bine. Ai ceva grăunțe la tine?

În loc de răspuns. Polledri vîră mîna în buzunarul hainei, scoate portofelul și îl desface pe masă, scoțînd din el mai multe bancnote.

— Cît? întreabă Buisson.

— Aproape douăzeci de mii.

— Bun. Dă-ncoa nouăsprezece să le dau mîine văduvei.

Păstrează-ți una pentru diseară.

— Mulțumesc, Emile, oftează ușurat Polledri, da' dacă-ți mai trebuie, adică vreau să zic, dacă mai are ea nevoie, nu te sfii și cere-mi, bine?

Buisson face un semn de refuz.

— Nu, ajunge. Păi ce dracu, aproape două sute de miare pentru un dobitoc, nu-i bine plătit? Da' scump s-a mai făcut kilul de tîmpenie!

După două sticle de bordeaux slab, sîngele li s-a urcat în obraz. Au ajuns la brînză cînd Polledri întreabă, dus pe gînduri:

— Cu cît ne alegem din afacerea asta?

— După socoteala mea, cu vreo trei sute de miare fiecare și aproape toate de alea vechi, pricepi ce comoară? Mai e, ce-i drept, și partea „Nantezului”, da' nu-i cine știe ce.

— Trei sute! repetă emoționat Polledri.

— Ba poate și mai mult.

— Mamă, Doamne! Păi eu cu trei sute de miare sînt un om fericit.

— Ce faci cu ele? întreabă Orsetti.

— Nu știu; îi răspunse visător Polledri. Aș pleca undeva, departe, cu Henriette, aș cumpăra o fermă și pămînt. M-aș face agricultor.

— Ce visuri! oftează Buisson. De ce nu și copii?

— Nu, nu, copii nu. Miros urît.

DUPĂ DOUĂ RÎNDURI DE RACHIU, EMILE PLĂTEȘTE ȘI IESE după prietenii lui.

— Încotro? întreabă Orsetti, dornic să mai chefuiască.

Buisson dă indiferent din umeri și se uită la ceas.

— Încă nu-i zece. La ora asta e deschis peste tot. Mergem puțin pe jos să ne facem digestia și, dacă vreți, intrăm să bem un păhărel pe Champs-Élysées.

— Stați așa, sare Polledri, vin cu voi dar nu stau mult. La douășpe am întâlnire cu o gagică de la Madeleine.

— Mișto? întreabă Buisson.

— Oho! Expertă; dacă vrea ea, mă face să sar și pe pereți.

— Da' barem cinci minute stai cu noi la un păhărel? se supără Orsetti, indispus la gândul că rămîne singur și, de fapt, puțin cam invidios pe succesele lui Polledri.

— De acord, dar nu mai mult!

Cei trei pornesc agale. Trec strada Saint-Dominique și, ajunși în dreptul pasajului Landrieu, Buisson dă să traverseze.

— Încotro, Emile? îl întreabă Orsetti, nedumerit.

— Vizavi, răspunde Buisson. Am un amic care ține o bombă trăsnit, pe rue de l'Université...

— În cartierul ăla burghez?

— Ei și? Tu crezi că burghezul nu știe ce-i aia distracția, vinul și muierile? Polledri tot n-are timp de noi, nu vezi că i s-au aprins călcâiele? Măcar să mergem acolo: îi dăm înainte și fără el.

Buisson traversează liniștit, urmat de prietenii lui.

N-AU FĂCUT NICI O SUTĂ DE METRI, CÎND O MAȘINĂ ÎI claxonează din spate, făcînd apeluri cu farurile și cerînd liberă trecere. Orsetti urcă pe trotuarul din dreapta. Polledri simte mîna lui Buisson încleștîndu-i-se pe braț și trăgîndu-l pe trotuarul îngust din stînga. Întîinzînd încet, mașina a ajuns chiar în dreptul lor.

Atunci, cu o viteză fulgerătoare, Buisson îl îmbrîncește pe Polledri în fața lui. Duce mîna la cingătoare de unde scoate un Colt. Polledri nu bănuie nimic. Merge liniștit, fără să se uite

măcar la mașina care duduie lângă el. Nu vede țeava Coltului care aproape i-a atins ceafa. O împușcătură și trupul lui Polledri se prăbușește bufnind pe trotuar. În picioare, în fața victimei, Buisson trage fără să clipească încă cinci gloanțe. I-a mai rămas unul în încărcător. Cu același calm imperturbabil, Buisson se apleacă și răstoarnă cu o singură mână cadavrul care zăcea cu fața în jos. Degetele lui pipăie netulburate chipul cald încă și însîngerat, buzele, descleștează gura.

Fără să încerce vreo senzație de greață, Buisson apucă limba Italianului și o smucește afară. Cu dreapta lipește țeava Coltului de carnea vîscoasă care-i alunecă din mînă. În pasaj răsună o ultimă împușcătură.

— Jigodia dracului, nu mai dai tu lovituri fără mine!

Privește furios bucata de limbă spînzurînd între degetele sale și o zvîrle în mijlocul străzii. În sfîrșit se ridică, vîră arma la loc, face doi pași și urcă în mașină trîntind portiera. Jacques Vérando, care oprise lângă el, demarează imediat.

29

BUISSON RĂMÎNE TRĂSNIT A DOUA ZI, CÎND AFLĂ, CITIND LE Figaro, că Polledri, cu toate cele șase gloanțe care-l ciuruiseră, mai era în viață, cînd Salvarea l-a transportat la spitalul Boucicaut. De fapt, nu mai avea decît două ore de trăit. Două ore care i s-au părut fără sfîrșit, atît de cumplit i-a fost chinul. Puțin înainte de a muri, a deschis ochii și ultimele chipuri pe care le-a văzut au fost ale celor doi polițiști care-i cereau numele ucigașului.

Cît ar fi vrut Polledri să le destăinuie acest nume! Dar nu putea vorbi. Limba lui se afla în pasajul Landrieu.

Identificarea cadavrului nu-mi ia mai mult de cinci

minute. Cu redactarea proceselor verbale, a fost însărcinat Mousset, secretarul brigăzii Criminalistice, un tip mai cabotin ca mine: moare să-și vadă numele prin ziare și e prieten la cataramă cu toți ziaristii de la „Faptul divers”! Cunoscîndu-i meteahna, mă hotărâsc să profit de această sete de glorie vană și să-l chem la telefon:

— Alo, domnul ofițer Mousset?

— Da?

— Aici Robiche de la Ouest-France.

— A! Ce mai faci dragul meu?

— Bine, foarte bine. Vă sun din Rennes: mi-ați putea da amănunte despre răfuiala din pasajul Landrieu?

— Sigur, sigur. Dar, te vei referi la mine, firește...

— Firește.

— Victima se numește Polledri, Désiré Polledri, un italian evadat din l’Ile de Ré și căutat pentru jafuri înarmate. Actele pe care le-am găsit asupra lui erau desigur false, eliberate pe numele Lucien Souletis. Dar eu l-am identificat numaidecît, după amprente.

Tăcere. Așteaptă felicitări și nu-l dezamăgesc:

— Bravo. Și cine l-a împușcat, domnule ofițer?

— Dragul meu, asta n-am de unde să știu. Colaboratorul meu, inspectorul Courchamp, abia a deschis ancheta. E limpede, însă, că avem de-a face cu o răfuială între bandiți; și, în asemenea situație, lucrurile riscă să dureze mult. Totuși, pot să-ți spun cît se poate de confidențial că faimosul Emile Buisson nu e străin de toate acestea. Lucien Charmet, pe care l-am supus unui îndelung interogatoriu, cînd am anchetat cazul Maurice Yves, mi-a dat să înțeleg că în ziua morții acestuia Buisson nu l-a prea menajat pe Polledri. Cam asta ar fi, deocamdată nu pot să-ți spun mai mult; te rog, însă, nu pomeni de Buisson: nu-i privește pe indivizii de la Siguranță.

— Tocmai, aprob eu pe un ton ipocrit, se pare că inspectorul Borniche se interesează de Buisson. Așa e?

— Borniche, ei asta-i bună! mi-o retează arțăgos interlocutorul meu. O să pățească ce-au pățit și ceilalți. Se înșală amarnic dacă-și închipuie că Buisson se lasă prins de un dobitoc ca el.

— Mulțumesc, domnule ofițer.

Închid. Acum, cel puțin sînt sigur de două lucruri: identitatea lui Polledri și părerea altora despre inteligența mea. Nu-mi rămîne decît să le dovedesc sticleților de la P.P. că nu sînt chiar așa de dobitoc cum cred ei.

CU CÎT ÎL PRIVESC MAI BINE, CU ATÎT GĂSESC CĂ SEAMĂNĂ ca două picături de apă cu Pierre Dac: comisarul de divizie Paul Berliat are același cap pleșuv, aceeași privire jucăușă, aceeași statură. Biroul lui se află la al șaselea etaj al clădirii Pazei Teritoriale, pe strada Saussaies nr. 11. E cu siguranță un mare specialist, dacă Roger Wybot, directorul S.T., i-a încredințat conducerea serviciului de Comunicații radio-electrice. Mai limpede, a secției de ascultări telefonice.

În clipa asta, citește cu voce tare nota laconică pe care am bătut-o la mașină, după indicațiile Șefului:

„Correspondentul dumneavoastră vă roagă să puneți sub urmărire abonatul Richelieu 93... Ascultarea va fi asigurată de un funcționar din serviciul nostru. Semnat Biget, director al Poliției Judiciare”.

— Dumneata ești Borniche, cel care va face ascultarea?

— Da, domnule. Eu sau Hidoine. Poate Poiret...

— Hm, Poiret?

— Nu-i prea isteț dar bănuiesc că e în stare să transcrie ce aude.

Berliat strîmbă sceptic din nas, apoi se răsucește, făcîndu-

mi semn cu capul spre panourile din perete, pe care se rotesc aparatele de înregistrare.

— N-o să reușească în direct, îmi mărturisește el. Dar ca să te ajut, am să întrerup o ascultare pentru Informațiile Generale, care lîncezește de o lună. În felul ăsta, comunicațiile voastre vor fi înregistrate pe bobine. Pot să-ți împrumut un dictafon, ca să le poți asculta apoi liniștit la dumneata în birou. Trebuie doar să vii în fiecare dimineață să le iei. De acord?

— Mulțumesc, domnule comisar.

Berliat îmi întinde o cheie: cu ajutorul ei, voi putea folosi o ușă camuflată prin care se trece direct de la serviciul lui la P.J., fără să mai ocolesc toată curtea din Saussaies, defilînd cu înregistrările sub braț. Se așază din nou la birou.

Mă uit de jur-împrejur prin laborator. În toate părțile spînzură fire electrice, împletindu-se și pătrunzînd în aparate de măsură, atîrnate pe pereți ca niște instrumente de navigație. Parcă aș fi într-o centrală antediluviană, de pe vremea lui Edison.

Un inspector în salopetă, pe care-l luasem la început drept mecanic, îmi oferă, ca o gazdă primitoare, o țigară și se prezintă:

— Durand. Vrei să știi cum funcționează toate drăcoveniile astea, așa-i?

— Așa-i...

Durînd îmi explică atunci că fiecare post telefonic racordat la o centrală poate fi derivat în secret în strada Saussaies fără știrea funcționarilor P.T.T.

— Vino mîine, conchide el, vom face tot ce trebuie făcut.

A DOUA ZI, CU CASCA LA URECHE, PRIVESC CUM SE derulează bobina de ceară sub acul dictafonului, așezat pe

birou. Călare fiecare pe scaunul lui, Hidoine și mai ales Poiret, care nu-și crede ochilor, îmi susțin moralul.

Abia a patra zi desprind din talmeș-balmeșul de convorbiri cu totul neinteresante ale obișnuințelor de la Favart, multașteptata informație:

— Mathieu? Salut, aici René. M-ai căutat?

De emoție strâng brațul lui Hidoine, care și-a lipit și el urechea de cască.

— Da. Trebuie să te văd. Poți mâine?

— Ce oră?

— Opt, îți convine? La Terminus, poarta Vincennes. E aproape de stația ta de autobuz și e mai retras.

— De acord!

Mă întorc spre Poiret, care de un sfert de oră își tot scarpină o pulpă, străduindu-se să asculte conversația:

— Ascultă, mă Grămadă, îl complimentez eu, fă-mi un serviciu, în loc să-ți zgîndări eczema, du-te mai bine și caută-l pe omul tău, pe Thuillat. Vezi ce poți afla despre Mathieu Robillard la arhive și prin registre; e cunoscut, dar poate că-l găsești și în fișele de urmărire de la P.P. Te ocupi și de prietenii ăștia ai lui Girier, Vérando și Giraldu. Fă-te forte și află dacă nu cumva sînt informatorii Criminalisticii.

— Înțeleș.

— Bun, spun eu în încheiere, mâine, toți trei la Terminus, Porte de Vincennes. E cineva împotrivă?

— La ordinele tale, „șefule”, îmi aruncă Hidoine din prag, în costumul lui de seducător.

La prînz, în timp ce mănînc, îi împărtășesc Marlysei planul meu pentru a doua zi și speranțele pe care mi le pun în această nouă urmărire.

— Bine, mă ia ea peste picior, ridicînd ochii-n tavan, dacă datoria ne cheamă, vin cu tine! Oricum prefer, decît să-mi petrec seara singură cuc, ascultînd la radio.

. . .

30

E MINUNAT SĂ VISEZI. MAI ALES CĂ NU COSTĂ NIMIC. Înghesuit în fundul mașinii lui Crocbois, strivit între Marlyse și Hidoine, visez că, foarte curînd, îmi voi lua revanșa împotriva lui Buisson, Girier, Clot și Courchamp.

Am un avans serios față de colegii mei de la P.P. În timp ce ei îl caută de zor pe Girier, eu îl voi avea la dispoziție peste cîteva minute.

Prima ipoteză: pot să-l arestez dacă vreau; toată presa o să vuiască și voi deveni inspector principal. A doua ipoteză, mai ademenitoare, dar mai riscantă: dacă-l las să plece și-i descopăr ascunzătoarea, dau de urma lui Buisson și succesul meu va fi de două ori mai mare și am toate șansele să fiu numit comisar.

Vise și iar vise: poate că Girier se va vedea, după întîlnirea de la Terminus, cu Buisson. Sau, mai știi, poate vin chiar împreună la întîlnire.

În mașina noastră e o căldură infernală. În fața mea, Poirot sforăie, cu fața șiroind de sudoare. Ne-am postat pe Bulevardul Soult, de cealaltă parte a bulevardului Vincennes, așa că pot supraveghea, de la distanță, ambele ieșiri ale cafenelei Terminus, care dau una pe calea Davout, cealaltă în bulevard. E ora 18; peste șaiszeci de minute va trebui să hotărăsc, ori albă ori neagră.

Sînt o fire capricioasă, în stare să trec brusc de la optimismul nebun la îndoiala cea mai chinuitoare.

Firea mea schimbătoare îmi joacă și de astă dată feste: uitînd de visurile optimiste, încep să intru în panică. Îmi răsună în urechi convorbirea telefonică. E adevărat că cei doi

se numeau René și Mathieu, dar de unde știu eu că erau chiar René Girier și Mathieu Robillard? Mormăi:

— Te pomenești că nici nu erau ei.

Hidoine, care-și contempla mut de admirație cizmele de piele nou-nouțe, întoarce brusc capul spre mine:

— Ai început să vorbești de unul singur?

Îi împărtășesc temerile mele, dar Marlyse, înțeleaptă, mă întrerupe:

— Ai să vezi.

În mașină se așterne din nou tăcere, întreruptă doar de sforăiturile ritmice ale lui Poiret, care-i trage la aghioase, cu bărbia sprijinită în piept. Omul ăsta nu-i emoționat nici cît negru sub unghie. De starea mea sufletească ce să mai vorbim, îl doare drept în cot. Dar trebuie să recunosc că, de astă dată, s-a întrecut pe sine; ca să treacă neobservat, și-a pus o bluză și niște pantaloni de zugrav, mergînd pînă acolo cu deghizarea, încît a făcut rost de o găleată cu miniu, în care stau țațoș două pensule. La momentul oportun, costumat așa, îi va fi ușor să intre la Terminus ca să bea, fără să fie luat la ochi, un vin roșu și apoi să ne dea de știre. Abia atunci voi lua o hotărîre. Lucrul de care mă tem cel mai mult e să nu fiu recunoscut de Mathieu Robillard, un obișnuit al barului Favart, și care probabil că ne-a remarcat deja, pe mine și pe Marlyse.

Minutele se scurg anevoie. Ora 18 și 40. Deodată, Hidoine îmi dă un ghionț.

— Privește!

Poiret tresare și el, bolborosind niște sunete ininteligibile pînă să se dezmeticească. Ca la comandă, privirile lui Crocbois și ale Marlysei se îndreaptă spre Terminus.

— Nu, șoptește Hidoine. În stînga, în spatele nostru! Nu vă întoarceți toți deodată.

Dar curiozitatea e mai puternică decît prudența. Răsucesc

capul și-mi simt inima bătînd năvalnic: la numai zece metri de noi, în plină lumină, René Girier se pregătește să traverseze bulevardul Vincennes fără să bănuiască nimic. Mare mirare că nu ne-a văzut! Privindu-l din profil, constat că, de la părul blond, ondulat și pînă la ochelarii cu ramă fină, asemănarea cu fotografia antropometrică din buzunarul meu e perfectă. Îl las să înainteze aproape doi metri, admirîndu-i torsul puternic ce se ghicește sub costumul bleumarin, de o croială impecabilă.

— Frumos băiat, recunoaște Marlyse, n-are nimic de gangster, pare mai curînd un tînăr intelectual.

— Punem laba pe el? întrebă Poiret, apăsînd pe clanța portierei.

Mărturisesc că inima îmi dă ghes să o fac. Girier e chiar aici, lîngă mine, lipsit de apărare, cu spatele spre noi, așteptînd să poată traversa. Își aprinde calm o țigară, ca un om cu conștiința curată.

— Ei, îl umflam ori nu? repetă Poiret.

— Nu. Să vedem întîi ce face.

— Uf! izbucnește Poiret, n-am să pricep niciodată. Îți dai duhul căutînd niște indivizi, și cînd îi ai sub nas, îi lași ș-o șteargă. Află, bătrîne, că n-oi fi eu bogat, da' zău c-aș da un miar ca să văd cum ni-l suflă ăia de la P.P.!

Semaforul e pe roșu, mașinile s-au oprit. Girier traversează nepăsător pasajul marcat și intră la Terminus. Cîteva clipe îi mai zăresc prin geam silueta înaltă trecînd de-a lungul tejghelei, pentru a dispărea apoi în sala din dreapta. Mă uit pe ceas: mai avem de așteptat un sfert de oră. Dă Doamne să meargă totul strună, de-aici încolo!

Tot așteptînd, devin din ce în ce mai neliniștit și mai nervos: încep să regret că nu i-am spus și Șefului de expediția noastră. Dacă dau chix, n-aș fi doar eu țapul ispășitor: pentru un funcționar, e singurul mijloc de-a face carieră.

Și apoi, cunosc prea bine mentalitatea Șefului: nu-l

înghesuie subtilitatea. Deviza lui e una și bună: „Ce-i în mînă nu-i minciună”. Or, îl am eu în mînă pe Girier, dar nu și pe Buisson; dacă cei doi nu se întîlnesc, sau mai rău, dacă primul e arestat de o echipă de la P.P., n-o să pot spăla rușinea asta cîte zile oi trăi. Îmi reamintesc cuvintele lui: „Îl vreau pe Girier”.

De la evadarea frumosului René, nimeni nu mai vorbește de Buisson. Șefului îi ajunge Girier. Iar eu, cu talentul meu de a complica lucrurile, risc să-mi ratez pe multă vreme avansarea. Mă tot frămînt așa cînd, deodată, Marlyse mă anunță cu un calm imperturbabil:

— Iubitule, uite-l și pe Mathieu. A oprit mașina sub podul de cale ferată, și mai e cineva cu el.

Din cauza traficului nu reușesc să văd mașina, dar după cîteva momente îl zăresc pe Mathieu Robillard intrînd șt el la Terminus, E însoțit de un bărbat scund, brun, cu o pălărie maro trasă pe ochi.

— Ei, drăcie, ăsta cine-o fi?

Înhaț binoclul de pe genunchii lui Hidoine, dar prea tîrziu: pînă să-l reglez, cei doi au și intrat în cafenea.

— Să știi că-i Buisson, exclamă Poiret. De data asta nu ne mai scapă el. Eu intru în bistrOU pe o parte, voi, pe cealaltă. Mă apropiu de Buisson, care n-o să bănuiască nimic cînd m-o vedea așa fercheș, îi răstorn căldarea cu vopsea în cap, iar voi vă ocupați de ceilalți doi. De acord?

— Mai domol! îl opresc eu sever. Întîi să verificăm dacă e într-adevăr Buisson, pe urmă, să vedem dacă sînt doar trei. Hidoine, te duci în recunoaștere și ne ții la curent; pe Marlyse și pe mine ne cunoaște Mathieu. Tu, Poiret, rămîi să ne ajuți la nevoie.

— Va-să-zică așa, mîrîie Poiret, de cîte ori se dă o lovitură frumoasă, n-aveți nevoie de mine. Păi, dacă tot n-am ce căuta aici, am plecat.

Deschide portiera și, înainte de-a mai avea timp să-l opresc, a zbughit-o spre Place de la Nation, cu găleata de vopsea cu tot. Îl trimite pe Crocbois să-l aducă fără tapaj înapoi. Hidoine a și intrat la Terminus. Se întoarce după zece minute.

— Sînt doar trei, la o masă din fund, îmi comunică el, dar tipul acela brun nu e Buisson. După accent, sigur e corsican. Eu cred că e chiar Giraldi.

— De ce crezi asta?

— M-am dus la closet și, cînd am trecut pe lîngă ei, l-am auzit pe Girier spunîndu-i pe nume: Marc. Cam atît, Poiret?

— Tot nu s-a întors. Idiotul! A, uite-l pe Crocbois.

Șoferul nostru se așază la volan și se întoarce spre mine, ca să-mi explice că degeaba l-a căutat pe Poiret pe bulevardul Vincennes. Bănuiește că a intrat în vreo cafenea, pentru că l-a pierdut din ochi pe neașteptate.

— Numai de n-ar face vreo prostie, conchide Crocbois aranjîndu-și freza în oglinda retrovizoare.

E APROAPE OPT SEARA CÎND GIRIER, ROBILLARD ȘI MARC ies de la Terminus. Discutînd, se îndreaptă agale spre BMW, în fața căruia continuă să parlamenteze. Apoi, Mathieu îi deschide lui Girier portiera din dreapta, în timp ce Marc se trîntește pe canapeaua din spate. Mathieu se strecoară la volan și mașina pornește.

— Ne-au făcut-o, spune Crocbois. Au luat-o spre Colonne du Trône: imposibil să-i ajung.

Virează înnebunit la stînga, taie șirul mașinilor ce se scurg pe Vincennes, cu riscul de-a ne tampona, taie din nou, improșcat de înjurături, șirul ce se îndreaptă spre Paris, ajungem în Place de la Nation, dar tocmai atunci semaforul devine roșu.

— Pentru Dumnezeu, dă-i drumul, urlu eu.

Crocbois, însă, trecuse. BMW-ul e din nou în fața noastră. La vreo două sute de metri mai încolo, trece pe roșu. Dar cînd ajungem și noi în dreptul semaforului, mașinile gonind cu toată viteza pe bulevardele Soult și Davout ne barează trecerea. Crocbois încearcă să se strecoare, dar fluierul strident al agentului de circulație și, mai ales, teama de accident, îl obligă să oprească. Polițistul vine spre noi, spumegînd. Am blocat circulația, adio urmărire.

Prin geamul întredeschis, îi flutur legitimația pe la nas.

— După ei! strigă Crocbois. Polițistul oprește cu un semn șirul din dreapta și pornim în goană. O luăm spre castelul Vincennes; dar, ghinion, trebuie să ne oprim mereu la stop. Cînd, în sfîrșit ajungem la castel, BMW-ul a dispărut și, cu toate căutările noastre nu izbutim să mai dăm de ei.

Sînt la pămînt. Trebuia să-l ascult pe Poiret. Imbecilii au și ei momentele lor de mare înțelepciune; totul e să-ți dai seama cînd anume.

— CE FACEM? ÎNTREABĂ CROCBOIS.

Să mă ia naiba dacă știu. Ce tărăboi o să facă Șeful mîine dimineață, cînd va afla de isprava noastră! Marlyse îmi mîngîie afectuos mîna, în tăcere, căutînd să mă consoleze. Noroc că avem înregistrările. Ce-ar fi să încerc chiar acum?

— La Poliție, îi ordon eu lui Crocbois.

— La ora asta?

— De ce nu?

— Pe mine te rog să mă lași la poarta Vincennes, intervine Hidoine; nu-i prea departe de casă. O să iau autobuzul. M-am saturat pînă-n gît de tîmpeniile tale.

Ajunși în strada Saussaies, o nouă dezamăgire: aparatul n-a înregistrat nimic interesant; scot casca și o pun pe birou.

Marlyse, care, așteptînd să termin, s-a apucat să citească un ziar, ridică ochii spre mine.

— E 9 și jumătate, Roger. N-o să mai găsim nimic de mîncare.

— Atîta pagubă, tot nu mi-e foame.

— Află că mie îmi este, se rățoiește ea.

În aceeași clipă, norocul începe iar să-mi surîdă. Sună telefonul.

— Da. Cum?

Recunosc vocea lui Poiret.

— Dacă-ți zic, bătrîne, am dat lovitura. Nu speram să te mai găsesc acolo. Vino iute.

— Unde?

— La Bry-sur-Marne, acolo au încins masă.

— Cum?

— Cum auzi, bătrîne. Vino dacă-ți spun, mi-e greu să-ți explic la telefon. Sînt pe cheiul Adrien-Mentienne, pe malul Marnei. Adu lovele, că n-am cu ce plăti taxiul, sînt lefter. Las' că vezi tu, mă găsești într-o cafenea, la 210, la Pottier. Te aștept.

Pentru că lui Crocbois i-am dat drumul, chem în culmea agitației garajul, ca să obțin o mașină de noapte. Peste cine dau la telefon: peste Crocbois.

— N-ai plecat?

— Plec chiar acum.

— Rămîi, avem noutăți: te aștept în fața la nr. 11.

Cu viteza fulgerului închid biroul, chem liftul, ies val-vîrtej din clădire cu Marlyse după mine și sar în mașina lui Crocbois, care a ocolit grupul de clădiri din strada Saussaies. Îi dau adresa; Citroën-ul străbate pădurea Vincennes, Nogent, Le Perreux și ajunge la Bry-sur-Marne, după ce a rătăcit de două ori drumul; iată-ne în sfîrșit pe cheiul Adrien-Mentienne. Crocbois oprește în fața cafenelei. Cu fața

congestionată, cu căldarea de vopsea la picioare, Poiret stă la masă cu un șofer de taxi în bluză gri. Când intru, îmi face cu ochiul și-mi iese în întâmpinare.

— Șapte sutare, spune el, bașca băutura! O nimica toată! Ascultă, să nu scapi vreo vorbă în fața ăstuia.

Plătesc șoferului care, după ce dă paharul pe gât, iese din cafenea. Poiret se justifică:

— După ce v-am lăsat acolo, în tărăboanță, am simțit că fac pe mine. Știi doar cum m-ai scos din sărite. Da' pe urmă, mi-am zis: „Doar n-o să-i las așa”. Și m-am întors. Când ajung îi văd pe ăia că ies de la Terminus și se urcă în BMW. Am sărit într-un taxi și i-am pus bărbi șoferului, chipurile că vlăjganul ăla blond e amantul nevesti-mii și că vreau să știu unde stă. Șoferul meu e gelos de felul lui, așa c-am nimerit-o. Mi i-a urmărit, neiculiță, la marele fix. Este c-am făcut bine?

— Da. Și pe urmă?

— Pe urmă, bătrîne, mașina a oprit pe cheiul Adrien-Mentienne la 224, iar dumnealor se cinstesc la Auberge des Oiseaux. Așa-i că se potrivește pentru un han cu sticleți și găinari?

Dau din umeri.

— Și mai sînt acolo?

— Acu zece minute mai erau. Vino, e chiar alături.

Pornim amîndoi pe chei și ajungem imediat în fața unui restaurant care luminează și cheiul și Marna. Îi zăresc prin fereastră pe Girier și pe prietenii lui. BMW-ul așteaptă pe chei. Îi șoptesc lui Poiret:

— Dă fuga la mașină și spune-i lui Marlyse să vină.

Vreme de-o oră, stau cu Marlyse în iarbă, lîngă han, sărutîndu-ne, cu picioarele spînzurînd pe malul apei. În fine, puțin înainte de miezul nopții, cei trei ies din restaurant. Din locul în care mă aflu îl aud pe Girier salutîndu-și prietenii, înainte de-a se întoarce în han.

BMW-ul virează și pornește spre Paris. Ascuns în întuneric, încerc să descopăr la ce etaj stă Girier. Cîteva clipe mai tîrziu, văd aprinzîndu-se o lumină și, prin obloanele trase pe jumătate, zăresc silueta unui bărbat care-și scoate vesta și cravata: e Girier.

Unu la zero pentru mine. Șeful va fi mulțumit.

31

EI BINE, ȘEFUL NU E MULȚUMIT. BA CHIAR E MAI nemulțumit ca oricînd. Am început să-i povestesc cum s-au petrecut lucrurile în ajun și m-a ascultat întîi cu atenție. Apoi, a sărit din fotoliu și a început să umble de colo-colo. Pe măsură ce mă apropii de sfîrșitul relatării și, savurînd dinainte efectul, ajung la cina de la Bry-sur-Marne, fața lui devine stacojie. Iar cînd mai pronunț și numele Giraldi, pur și simplu izbucnește, urlînd:

— Doamne, Dumnezeule din ceruri, Dumnezeule mare și bun!

Îl privesc înmărmurit. Nu l-am mai văzut niciodată pe Șef într-un asemenea hal. Aleargă prin birou ca un leu în cușcă, fără să mai asculte ce spun. Tușesc ca să-i amintesc că mai sînt acolo, și brusc se înfige-n fața mea, zborșindu-se:

— Nu pricepi, n-ai cum să pricepi.

Străbate din nou biroul în lung și-n lat, se strecoară printre două fotolii, trîntește ușa secretariatului, care rămăsese întredeschisă, își scoate din buzunarul de la piept ochelarii cu ramă de baga și-i zvîrle pe birou. Încerc să-l liniștesc:

— Dar e o veste bună, Șefule. Putem să-l arestăm cînd vrem pe Girier și poate chiar pe Buisson!

Face brusc stînga-mprejur, se uită țintă în ochii mei și zbiară:

— Mă doare-n cot și de Buisson și de Girier, înțelegi! (Rostește apăsător). Mă doare în cot. Pe ticălosul ăsta de Giraldu îl vreau. O să mi-o plătească el, cu vîrf și îndesat!

Și din nou începe să se agite de colo pînă colo, cu mîinile în buzunar; vesta se ridică, pantalonii stau să crape pe fundul rotofei.

— Nu înțeleg, Șefule.

— Ai să-nțelegi îndată, Borniche, mă asigură el, oprindu-se o clipă.

Ocolește barul, se trîntește în fotoliu și deschide sertarul, de unde scoate un dosar, care, după culoarea lui verde, îmi arată că-i vorba de o interdicere de ședere la Paris. Cînd descifrez și numele, scris cu majuscule, îmi dau seama că Poiret a fost neglijent: a consultat la arhivă doar dosarul criminalistic și cel individual al lui Giraldu, dar nu și pe acela cuprinzînd interdicțiile de ședere în Paris, aflat acum în mîna Șefului. Dar această scăpare nu poate justifica nici mînia și nici fața lividă a Șefului.

— Borniche, continuă Șeful cu o voce pierită, dacă nu-l arestezi imediat pe Giraldu, sînt pierdut. De trei luni îl acopăr, iar el se plimbă cu autorizația pe care i-am semnat-o chiar eu, cu mîna mea. Dacă cei de la P.P. pun mîna pe el și pe Girier, sînt un om mort, cred că-ți dai seama.

Îmi dau seama foarte bine: Șeful i-a îngăduit lui Giraldu să se plimbe prin Paris ca la el acasă, fără să-i mai consulte dosarul individual, deci fără să țină seama că fusese condamnat în contumacie la douăzeci de ani muncă silnică. E nu numai o imprudență, dar și o mare măgărie față de mine, față de Hidoine și față de Poiret.

Mai clar: fiecare polițist își are informatorii săi și luptă să obțină propriile victorii, chiar făcînd unele porcării colegilor

de la altă poliție. Asta treacă meargă. E absurd, illogic, dar așa stau lucrurile. Dar ca Șeful să aibă un informator al lui, particular, personal, ca să ne facă porcării tocmai nouă, oamenilor din serviciul lui, nouă, care ne omorîm muncind pentru el, mi se pare culmea mîrșăviei.

E adevărat că nu s-ar ajunge la asemenea situații dacă n-ar exista atîtea fișiere și dosare risipite prin toate serviciile Poliției.

Cînd abia fusesem numit pe strada Saussaies, inspectorul principal arhivar Roblin mă prevenise.

— Deși nimeni nu bănuie nimic, am să-ți explic eu cum stau de fapt lucrurile, îmi spusese el atunci. Să zicem că ești de la P.P. Bun. Există acolo Brigada însărcinată cu urmărirea judiciare. Bun. Un tip face o boacăna la Paris: Parchetul sau judecătorul de Sena eliberează o înștiințare de urmărire, un mandat de dare în judecată și unul de arestare. Bun.

Documentele ajung la brigadă, iar colegii noștri, în loc să le comunice imediat tuturor serviciilor de Poliție, nu știu cum să le dosească mai bine. Asta le va permite să pornească la vînătoare fie cu mijloace proprii, fie cu ajutorul turnătorilor. Dacă reușesc, pun mîna pe-o primă. Iar dacă individul le scapă, abia atunci difuzează înștiințarea de urmărire.

— Oribil, spusese eu.

— Oribil sau nu, asta e: Trăiască emulația! Dealtfel, la noi e ca în provincie. Comisarul Petit e șeful grupului care primește notificările și mandatele. Cînd e de vînat o pradă grasă la Paris, n-ar fi un prost dacă ar vinde pontul celor de la P.P., difuzînd înștiințarea de urmărire? Și pe urmă, obiceiurile astea sînt al naibii de rentabile.

— Ei, aș!

— Te cred și eu! Cine-l prinde primul pe tipul urmărit, poate, după cît e de grav delictul comis, să-l lase liber, încheie cu el un tîrg și-i spune: „Tu ne dai o mîna de ajutor, iar noi te

scoatem basma curată”. Lași atunci baltă urmărirea, pe care o reiei totuși dacă individul nu se ține de cuvînt. Așa ajunge fiecare secție de poliție să-și aibă informatorii ei. Dacă i-am băga pe toți la zdup, e limpede că n-ar mai rămîne nimeni în libertate, bătrîne!

Singurul lucru limpede e că toți polițiștii nu știu cum să se tragă mai tare pe sfoară unii pe alții.

MĂ FRĂMÎNT CE HOTĂRÎRE SĂ IAU. DACĂ-L ARESTEZ PE Giraldi, Girier, bănuitor, se va da la fund. Dacă-i arestez pe amîndoi, ratez eventuala lor întîlnire cu Buisson, iar dacă vor pune mîna pe ei colegii de la P.P., Șeful va fi compromis.

Întreb politicos:

— Dar protejatul dumneavoastră s-a dovedit, pînă acum, de vreun folos?

— Cu nimic, scrișnește Șeful. Mi l-a recomandat un tovarăș din Rezistență și-mi jurase că mi-l va aduce pe tavă pe Girier, pe care-l cunoaște de multă vreme. M-a sunat și ieri: apă de ploaie! N-a suflat un cuvînt despre întîlnirea de la Terminus și despre relațiile cu Mathieu și Girier.

— Poate se gîndește că nu e încă momentul să vă spună.

— Rîzi de mine, Borniche? Oricum, nu-l pot lăsa să umble creanga cu autorizația mea în buzunar. Îi trimit chiar acum o convocare și-l bag la zdup pe douăzeci de ani. Îl saturez eu să-și mai bată joc de mine. Nu-i nimic altceva de făcut.

Își șterge fruntea și mărturisesc că mă simt la fel de zdrobit. Atîtea eforturi în zadar, și asta numai pentru că Șeful a vrut să fie mai viclean ca toți! Deschide încruntat dosarul lui Giraldi și rupe, furios, copiile autorizației. Îmi pune-n mîna bucațelele de hîrtie și-mi ordonă:

— La closet cu ele!

Le arunc și, după ce trag apa, mă întorc în birou. Când intru, îl găsesc vorbind la telefon:

— El e, îmi șoptește.

Stau și mă uit la el cum discută calm cu Giraldi, pe tonul cel mai amabil, de parc-ar fi o veche cunoștință. N-are pereche Șeful, când vrea să ducă pe cineva cu zăhărelul. Dar nici n-a pus bine receptorul în furcă și izbucnește din nou.

— Ticălosul, într-o oră e aici. Las'că i-o coc eu de-o să mă țină minte toată viața. Pregătește-mi procesul-verbal, fișa de la pîrnaie și dacă nu ți-o place cum o să-l înfund, să-mi spui mie cuțu!

MĂ ÎNTORC ÎN BIROU, UNDE POIRET STĂ CA PE GHIMPI, așteptînd felicitări.

— Mulțumit ștabul ăl mare?

— Peste poate. I-am povestit de-a fir a păr cum ai organizat urmărirea și e pur și simplu în al nouălea cer. M-a pus să-i mai povestesc o dată cum ai procedat, și chiar mi-a spus că, de azi înainte, va aplica metoda ta.

Poiret se înroșește la față de plăcere. Se sprijină de perete, privind triumfător spre Hidoine, care e absorbit de cuvintele lui încrucișate. Adaug:

— Și a mai spus că, pe viitor, să-ți pui mintea la contribuție cînd ceri dosarul unui borfaș și să faci bine să verifici dacă nu cumva are interdicere de ședere, cum este cazul lui Giraldi.

Îi arăt lui Poiret dosarul verde și zîmbetul îi îngheață pe buze: în sfîrșit își dă seama că l-am luat peste picior.

Iau din clasor dosarul personal al lui Giraldi, vîr în mașina de scris două exemplare de proces-verbal și, sub privirea buimăcită a lui Poiret, încep să bat notificația de condamnare.

Poiret citește peste umărul meu.

— Îl vîri pe Giraldi la zdup?

— Da.

— Asta-i bună!

Dar deodată nu mai aud ce spune Poirot. După ce am răsucit pe toate părțile decizia de condamnare emisă la Marsilia, mi-a venit, brusc, o idee.

Cer telefonistei un număr.

— Roblin?

— Da.

— Borniche. O informație, te rog. Cînd primești un aviz de condamnare îl difuzezi imediat, sau îl transmiți întîi echipei lui Petit?

— Depinde. De ce?

— Pentru că am în față un dosar și nu văd nici ștampila serviciului de difuzare, nici numărul de înregistrare și nici data.

— Pe ce nume?

— Giraldi. Marc Giraldi.

— O secundă.

Poirot se apropie de mine, încercînd să-și lipească urechea de receptor. Îl îmbrîncesc cu cotul.

— Nu, după fișă, n-am apucat să-l difuzez. Avizul trebuie să fi sosit chiar cînd lua Poirot dosarul, fiindcă pe numele ăsta a fost scos, mă lămurește el după cîteva momente.

— Da, știu, mulțumesc.

Închid. Din două salturi ajung în biroul Șefului, căruia-i explic că cei de la P.P. Nu cunosc antecedentele lui Giraldi.

— Vedeți că ne-am făcut sînge rău de pomană?

Șeful și-a recăpătat siguranța de sine.

— Bine. Atunci să nu-i facem încă notificația de condamnare ticălosului ăla.

Șeful e încîntat. Deși nu-mi spune nimic, îmi dau seama,

după cum îmi strînge mîna, că are de gînd să amîne arestarea lui Giraldi.

Din motive diferite, ne-a scăpat la amîndoi ca prin urechile acului.

Dar vînătoarea lui Girier continuă.

32

L'AUBERGE DES OISEAUX E UN LOC FOARTE CALM ȘI DISCRET de pe malurile Marnei. Restaurantul are o sală mare, în fundul căreia se află o estradă pentru balurile de duminică. Mîncarea e bună, camerele plăcute.

Patronul e un om foarte cumsecade. Cînd mi-am făcut apariția, împreună cu Marlyse, s-a grăbit să ne iasă în întîmpinare. Am completat cu multă sîrguință formularul de înregistrare. Am dat numele unui ziarist de la săptămînalul Point de Vue-Images du Monde și am trecut o adresă fictivă. Cît despre Marlyse, ea n-a mai completat nimic, drept care patronul mi-a făcut complice cu ochiul.

O cameristă încîntătoare, care află că se numește Monique, ne ia valizele și ne conduce la primul etaj, în camera nr.13. Marlyse deschide obloanele. Deși vederea spre Marne e superbă, Marlyse tot nu se declară deplin satisfăcută.

— Scumpule, nu cumva sînt țînțari pe aici?

Nu știu și nici nu-mi pasă. Singurul lucru care mă interesează e să știu ce cameră ocupă Girier și dacă se află aici, pentru că de cînd am venit nu l-am văzut.

Așezată pe marginea patului, Marlyse notează silitoare în jurnalul ei o dată: 12 iulie 1949 – E cald – René Baston n-a apărut.

Părul ei despletit, sîinii provocatori, coapsele prelungi, puțin desfăcute, îmi stîrnesc sensibilitatea virilă. Dintr-o privire, Marlyse a înțeles. Pune carnetul deoparte și se lasă trîntită pe pat. Îmi lipesc gura de a ei și-i simt trupul vibrînd în brațele mele. Îi scot sutienul; aerul ăsta curat îmi dă puteri noi.

Deodată, aud trîntindu-se o portieră. Sar în picioare și alerg la fereastră, unde apuc să-l mai zăresc pe Girier plecînd de lîngă un Citroën parcat discret lîngă ham sub scara exterioară. Repet în gînd numărul: 8982 RQI, apoi dau fuga și-mi lipesc urechea de ușa camerei mele. Pașii lui Girier răsună pe scară și se opresc pe palier. Aud zgomot de cheie răsucită în broască, o ușă care se trîntește. Deschid binișor ușa camerei mele și, în picioarele goale, mă aventurez pe culoar. Mi s-a părut că Girier a intrat la nr.3, dar nu sînt absolut sigur. Mă întorc la mine, Marlyse și-a pus sutienul. A și înșirat pe masă o duzină de exemplare din revista pentru care „lucrez”. Femeia de serviciu va fi astfel edificată asupra profesiunii mele și, în consecință, patronul mă va privi ca pe un ziarist get-beget.

ORA 18, 30; E MOMENTUL SĂ-L CHEM PE ȘEF. CUM CABINA E prea aproape de recepție, n-am încotro și mă duc în oraș.

— Hai să facem o plimbare, îi spun eu Marlysei.

Sun în strada Saussaies, dar Șeful e la director, așa că-mi răspunde Hidoine. Un Hidoine nerăbdător, care nu-și ascunde nemulțumirea.

— Fir-ar să fie, puteai să chemi și tu mai devreme! La 7 mă întîlnesc cu o gagică. Uf, cum îmi complici existența!

Bănuiesc că trebuie să fie în ținută ecvestră, cu bastonul sub braț, gata s-o ia la galop spre Saint-Augustin, locul lui preferat de întîlnire. Îi dau numărul mașinii lui Girier.

— Interesează-te repede la Circulație. E ceva foarte important.

Hidoine nu catadicsește să răspundă și bănuiesc, după zgomotul sec din receptor, că a trecut pe circuitul automat. După trei minute, îmi comunică:

— Mașină furată la 8 iulie de la un anume André Graziani, industriaș. Îți ajunge?

— Da, răspund eu. Nu cumva să mă chemi la han, e periculos. Și Poiret?

— E bine, foarte bine. Salut.

Ticălosul a și închis. Mă duc s-o iau pe Marlyse, care mă așteaptă, și ne întoarcem braț la braț la Auberge des Oiseaux. Monique ne vede și ne salută prietenoasă, spre enervarea Marlysei.

CÎND INTRĂM ÎN RESTAURANT, PATEFONUL GÎLGÎIE UN VALS musette. Ne așezăm la masa rezervată pentru noi, în fața ferestrei întredeschise. Să tot trăiești la Auberge des Oiseaux.

Monique nici n-a apucat bine să pună pe masă platoul cu brînzeturi, cînd deodată tresar: cine trece agale pe chei? Șeful în carne și oase, la brațul unei femei frumoase. Se preface că nu mă vede, dar după cîțiva pași se întoarce spre mine, făcîndu-mi un semn discret. Mi-e imposibil, însă, să plec de la masă, mai ales cu Girier, care abia și-a făcut apariția în restaurant, cu nedespărțita lui servietă în mîină, se așază aproape de mine.

Desface France-Soir cu gesturi degajate și începe să citească, așteptînd să i se prezinte meniul. Mai aștept cîteva minute, apoi mă ridic, urmat imediat de Marlyse. Pornim spre chei, sărutîndu-ne, urmăriți de privirea lui Girier. În sfîrșit, cînd ajungem destul de departe ca să mai fim remarcați, Șeful, care stătea lungit în iarbă lîngă tînăra aceea, se ridică și el:

— Am noutăți, începe el, strângându-mi mâna, dar voi?

— Girier e aici, dar singur. Cred că stă la camera 3, chiar lângă mine.

— Bun, mă întrerupe Șeful, am pus sub ascultare telefonul de la han. Se ocupă de asta Hidoine și Poirot.

— Foarte bine. La Favart nimic nou?

— De asta am și venit, continuă Șeful. Am prins o convorbire interesantă. A telefonat Mathieu. Are un pont nemaipomenit, altă lovitură grozavă, în locul ăleia de la Creditul Lyonez, care era prea riscantă: vor să jefuiască doi încasatori de la Cartușeria franceză, pe strada Bertin-Poirée. Pentru cincizeci de milioane. Atacul ar avea loc pe 19 iulie. Mathieu zicea că Girier va lua și el parte. În schimb, Buisson se cam codește, după identificarea cadavrului lui Polledri n-a dat încă niciun răspuns. Ideea le-a dat-o cumnatul lui Giraldi, care-i casier la locul cu pricina. Mathieu urmează să conducă mașina, iar Girier să facă rost de oameni.

Sînt zdrobit. Firește, lovitura trebuie împiedicată, deci voi fi nevoit să-l arestez pe Girier înainte de a da de Buisson.

Așadar, am pornit din nou pe o pistă care, în ultima clipă, nu mă duce nicăieri. Încerc să cîștig timp:

— Atacul tot n-o să aibă loc decît peste cîteva zile, poate nu-i musai să-l umflăm imediat pe Girier. Gîndiți-vă numai: dacă are întîlnire cu Buisson peste cîteva ore sau cîteva zile, ne grăbim degeaba, și-l pierdem pe Emile. Ce ziceți?

Argumentul meu îl pune pe Șef pe gînduri. În fond, și lui i-ar plăcea să pună mâna pe Buisson.

— Bine. Poate greșesc, totuși îți mai dau cîteva zile. Dar să fim bine înțeleși, Borniche! Dacă o feștelim, a ta e vina. De acord?

— De acord, Șefule.

Șeful pleacă cu sufletul împăcat. Dacă iese prost, știe el bine cine plătește oalele sparte. Țapul ispășitor voi fi eu.

. . .

MĂ ÎNTORC LA AUBERGE DES OISEAUX ȘI MĂ INSTALEZ PE terasă ca să fumez o țigară. Girier vine și se așază lângă mine. Îi zîmbesc oferindu-i pachetul.

— Nu, mulțumesc. Fumez doar franțuzești.

Cum s-ar zice, am spart gheața. Cu cât îl privesc mai bine, cu atît mi se pare mai simpatic. Aproape nu-mi vine să cred că tînărul ăsta atît de amabil poate fi un borfaș. Ziarul Marlysei alunecă jos. Cu o mișcare suplă, Girier se apleacă. Îl ridică, i-l pune pe genunchi.

— Vă simțiți bine aici? întreabă el.

— Abia azi am sosit. Dar e într-adevăr grozav să evadezi din Paris cîteva zile, la iarbă verde, mai ales pe canicula asta.

Monique trece pe lângă noi. Surprind privirea lui Girier lipindu-se lacomă de fusta ei scurtă și mulată pe corp.

— Nostimă, nu?

— Da, aprobă Girier, grozavă.

Trage de două ori din țigară, scutură scrumul în scrumieră și, făcîndu-se că plouă, mi-o trîntește:

— Va-să-zică sînteți ziarist.

Telefonul fără fir și-a făcut datoria. Sînt doar patru ore de cînd am completat formularul de la recepție, și iată că Girier a și aflat.

— Da. E o meserie deseori pasionantă, dar cu care nu riști să ajungi milionar. Tragi americaneste, ți se comandă nemtește și ești plătit franțuzește. Cred că m-ați înțeles!

Rîde. Și, mai bine de-o oră, discutăm în tihnă, el mărturisindu-mi printre altele că se ocupă de afaceri, fapt care-l obligă uneori să lipsească mai multe zile. La un moment dat îl întreb:

— Cum ați aflat că sînt ziarist? Nu mă cunoaște nimeni

aici. Doar dacă nu cumva ați fost vreodată la mine, la redacție.

Rîde din nou cu poftă și, de astă dată observ că-i lipsesc doi dinți din dreapta.

— Simplu, îmi răspunde el cu aplomb, transport deseori în servietă sume importante. Așa că-l întreb totdeauna pe patron ce fel de oameni sînt clienții lui. Simplă precauție, sper că mă-nțelegeți.

Și-ncă cum! Plătesc și ne întoarcem toți trei, de parcă ne-am fi înțeles, în camerele noastre. Cu vulpoiul ăsta de Girier va trebui să-mi controlez fiecare vorbă și gest. Și, mai ales, va trebui să nu-l scap o clipă din ochi.

ÎN DIMINEAȚA URMĂTOARE, DE LA CAFENEUA CUMETREI Pottier îl sun pe Șef, care mă anunță, în culmea agitației:

— Vor ataca în mod sigur pe 19. Au pregătit totul. Vor să facă o repetiție generală pe 18, la ora patru. Știu acum și cine vor fi făptașii. Mathieu Robillard a fost cam guraliv la telefon. Mașina o va conduce el, iar Girier și un anume Marius Poulenard, un tip dur, vor fi executanții. Buisson a refuzat să participe. A fost înlocuit cu frații Louis și André Biraut, care au metoda lor specială. Se deghizează în jandarmi, opresc transporturile bancare și, sub pretext că le verifică, le ușurează de încărcătură. Niște brute cu nu știu cîte arestări la dosar. Ce mai, o echipă de zile mari! Bine că punem mîna pe ei!

— Dar bine, Șefule, gem eu, înseamnă că planurile mele se duc pe apa sîmbetei!

— Ascultă, Borniche, mă repede Șeful, eu nu pot risca să-l las pe Girier să dea lovituri în inima orașului, ca să ajungi tu mai ușor la Buisson. Dacă se lasă cu împușcături, mai ales

dacă vor fi trecători răniți sau morți, eu voi fi tras la răspundere, nu tu.

— Și-atunci ce-ați hotărât?

— Să scot toate lepădăturile astea din circulație. Se întâlnesc astăzi la barul Favart. Îi culegem unul câte unul. La două te aștept la birou. Fii și tu măcar o dată punctual!

— Și Girier?

— Din câte știu, nu vine azi la întâlnire. Așa-s vedetele, se lasă așteptate pînă-n ultima clipă. Lasă-l în bîrlogul lui. Poate, cine știe, o să se vadă chiar zilele astea cu Buisson.

LA DOUĂ FIX SÎNT ÎN STRADA SAUSSAIES. AM LĂSAT-O PE Marlyse la Bry-sur-Marne, prăjindu-se la soare alături de Girier, care face ravagii cu pieptul lui musculos. Șeful a procedat bine cerînd întăriri: comisarul Boury, inspectorii Bouteiller și Gard vor veni să ne dea o mînă de ajutor.

Pornim, în două mașini, spre strada Marivaux. La ora 16, trec prin fața barului, trăgînd cu ochiul. Constat că localul geme de pungași.

La ora 17, Marius Poulenard, un tip înalt și zvelt, iese la brațul prietenei sale, pornește pe bulevard spre un cinematograf. E imobilizat imediat și băgat, cu cătușe la mîini, într-una din mașinile noastre. Apoi vine rîndul fraților Biraut și, în final, al lui Giraldi, pe care, în sfîrșit, îl văd și eu la față. La început neagă că ar fi borfaș și protestează vehement, scoțîndu-mi ochii cu autorizația semnată de Șef, pe care-o ține la îndemînă, în portofel. O pun la fel de atent în buzunarul meu și-l anunț pe Șef că misiunea a fost îndeplinită.

Din păcate, ne-a scăpat cineva: Mathieu Robillard. Cei doi inspectori l-au lăsat să plece fără să-l recunoască.

Cînd mă întorc seara la Bry-sur-Marne, lăsînd colegilor mei plăcerea de a-i interoga pe prizonieri și de a le percheziționa locuințele, îl găsesc pe Girier cît se poate de liniștit. A petrecut o zi excelentă cu Marlyse și Monique, cărora le-a făcut o curte îndrăcită.

Seara, cinează la masa noastră și face cinste cu o sticlă de șampanie:

— Mă pregătesc să dau o lovitură fantastică la bursă. Dacă lucrurile merg bine, poimîine voi reuși să-mi dublez, ba poate chiar să-mi triplez capitalul.

Cît pe ce să mă înec cu șampanie, îmi spun că ar trebui să-l anunț pe Șef să se înființeze aici de urgență, fiindcă îndată ce va afla de arestarea complicilor lui, Girier va ridica ancora.

Dar de la hotel nu pot telefona și, la ora asta tîrzie, bistroul de alături e închis.

CÎND COBOR A DOUA ZI LA RESTAURANT, PATRONUL ÎMI spune că prietenul nostru a fost nevoit să plece în mare grabă, chemat de afacerile lui, și că nu se va întoarce mai devreme de zece douăsprezece zile.

Citroën-ul a dispărut. Peste trei zile, aflu dintr-un mesaj telefonic primit la Prefectura de Poliție că mașina a fost găsită pe undeva, prin arondismentul XX.

Girier s-a evaporat. O singură consolare: Șeful și-a recuperat actul compromițător, eliberat lui Giraldi. Dar firul care duce la Buisson a fost tăiat din nou.

ZĂDĂRNICIREA LOVITURII DE LA CARTUȘERIA FRANCEZĂ A fost semnalată în presă. Ziarele comentează cu lux de amănunte acest triumf. Judecătorul de instrucție Daniault a fost însărcinat să informeze opinia publică asupra bandei de răufăcători.

Comisarul Clot tună și fulgeră împotriva colaboratorilor săi care, în chiar inima Parisului, pe propriul lor teren de vînătoare, s-au făcut de rîs în fața colegilor de la Siguranță. Drept care l-a convocat imediat pe adjunctul său, Morin. Îl privește aspru cîteva clipe, pentru a-și exprima nemulțumirea, apoi, în sfîrșit, deschide gura:

— Ascultă, Morin, n-am chef să mă creadă Siguranța fraier. Girier e la Paris. Să mi-l găsești imediat! Iar Girier înseamnă Buisson. De cîți oameni dispui în acest moment?

E vacanță, așa că inspectorului Morin nu-i e greu să-i treacă în revistă:

— Optsprezece, domnule comisar principal.

— De trei ori mai mulți decît ai nevoie, conchide Clot. Fiecare din ei trebuie să aibă pe puțin cinci informatori din toate mediile. Așadar, socotesc că-l pot avea pe Girier înainte de redeschiderea Tribunalului. Pe Buisson la fel. Descurcă-te.

Morin iese zdrobit din cabinetul șefului lui. Știe prea bine că subalternii concep altfel munca de polițist decît cei care comandă din fotoliu. Îl convoacă, la rîndul său, pe inspectorul Bouygues:

— Spune-mi, bătrîne, ce efectiv ai sub comanda ta?

Bouygues, un omuleț rotofei purtînd o beretă de care nu se desparte niciodată, indiferent de anotimp, îi răspunde senin, fără să bănuie capcana:

— Șase.

Morin face un calcul rapid și conchide:

— E-n ordine, bătrîne. Avînd în vedere că băieții tăi au

fiecare vreo cincisprezece turnători, ai să mi-i poți aresta pe Girier și Buisson înainte de sesiunea de toamnă a Tribunalului.

Bouygues cascadează ochii cît cepele:

— De unde cincisprezece? Dacă tu-ți închipui că turnătorii se găsesc așa, pe toate drumurile, mai ales de cînd nu mai pupă de la noi o lețcaie...

— Bătrîne, nu mă interesează. Descurcă-te.

INSPECTORUL BOUYGUES IESE ÎMPLETICINDU-SE.

Și eu îl caut de zor pe Girier. Într-o seară, aparatul de înregistrat prinde o nouă convorbire la barul Favart: Girier se va întîlni la ora 18 cu Mathieu Robillard în barul hotelului Terrasse, pe strada Caulaincourt.

Îmi frec satisfăcut mîinile. Șeful își freacă satisfăcut mîinile. Renunț la Buisson; trebuie să punem imediat mîna pe Girier. Și, mai știi, poate că pînă la urmă vom reuși să aflăm de la el unde se ascunde ucigașul.

Lăsăm mașina ceva mai departe la hotelul Terrasse, apoi, prudenți, Șeful și cu mine ne apropiem pe jos. E abia ora 17 și 20, dar vrem să depistăm locurile. Cînd ne mai despart doar cincizeci de metri de hotel, îi vedem pe Girier și Robillard care, ieșind grăbiți și vorbind cu însuflețire, urcă într-o mașină. Mașina pornește, iar noi, ca niște proști, după ea. Firește, Șeful se oprește după cincizeci de metri, cu pieptul în flăcări, mai-mai să se sufoce. Eu îi mai urmăresc vreo douăzeci de metri, sperînd că mașina va încetini la colțul străzii Lepic, dar mă opresc și eu, cu tîmplele gata să-mi plesnească. Mă întorc. Mă uit la Șef, care m-a ajuns din urmă. Șeful se uită la mine. Sîntem albi ca varul. Dar umilințele noastre încă nu s-au sfîrșit.

. . .

A DOUA ZI, SĂ INTRĂM ÎN PĂMÎNT, NU ALTA: AFLĂM DIN LE Parizian liberé că inspectorul Morin de la P.P. i-a arestat pe René Girier și Mathieu Robillard în ascunzătoarea lor din Montfermeil.

E prea de tot! Printr-o simplă schimbare de orar, pe care aparatul nostru n-a înregistrat-o, am ajuns acum de rîsul lumii; și asta din două pricini. Prima: cei de la P.P. ni l-au suflat pe Girier nu în sectorul lor, ci chiar pe fief-ul nostru. A doua: au fost la fel de bine informați ca și noi, și totuși noi am dat chix, iar ei au reușit.

Cînd ajung la birou, Șeful e furibund:

— De data asta chiar că am feștelit-o, izbucnește el. Morin a pus mîna pe Girier într-o zonă pe care trebuie s-o apărăm noi. Frumoasă ispravă, Borniche! Uf, de ce te-am ascultat atunci la Bry-sur-Marne! Fiîndcă sînt prea bun și te-am lăsat prea mult să-ți faci mendrele. Din cauza ta o să mă arate toată lumea cu degetul.

Se oprește o clipă, își potrivește cravata apoi, cuprins din nou de furie:

— Cum naiba or fi făcut? Ai barem o idee?

Las capul în jos.

— Nu, îngaim eu. Poate au filat-o pe tipa lui Girier.

Șeful se trîntește în fotoliu și, fără să-mi mai arunce măcar o privire, deschide sertarul biroului.

— Ce contează, conchide el. Dacă se află la P.P. că-l urmăream și eu, or să mă creadă un cretin. Mulțumesc, Borniche. Am să țin minte.

Înțeleg că întrevederea a luat sfîrșit, și, cu ochii-n pămînt, mă preling spre ușă.

Nu pot să-mi revin. Tot ce știu e că voiam să împușc doi iepuri deodată: să-i prind și pe Girier și pe Buisson. Și am izbutit de minune: i-am pierdut pe amîndoi.

. . .

CÎND MĂ PREZINT DUPĂ DOUĂ ZILE LA CABINETUL comisarului Clot ca să iau prada în primire, Girier stă ca pe jăratec. Imobilizat cu cătușele de brațul unui fotoliu roșiatic, tras la față, rezistă tirului de întrebări la care-l supune inspectorul de poliție Lemoine, ghemuit în fața mașinii de scris.

Vizita mea, deși justificată de ancheta privind lovitura de la Cartușeria franceză, nu-i deloc pe placul amicilor de la P.P. La drept vorbind, e un simplu pretext. De fapt, pe mine nu mă interesează decît același, mereu același Buisson. Or, nu e momentul să-l las prea mult pe Girier la Quai des Orfèvres. Dacă-i scapă ceva într-un moment de slăbiciune!

Cînd intru în birou, Girier se întoarce spre mine aruncîndu-mi o privire scurtă, indiferentă, apoi mă recunoaște și citesc pe chipul lui stupoare totală.

— Ce porcărie! V-au arestat și pe dumneavoastră?

Îl lămuresc imediat. În timp ce-l prind cu cătușele de mîna lui Poiret și-l duc spre mașina lui Crocbois, mă ia peste picior:

— Ei nu, că-i bună. Ca ziarist îți ședea mai bine!

— Atunci sîntem chit, nu mă las eu mai prejos. Fiindcă, dragul meu René, și ție îți stătea mai bine ca om de afaceri.

Dar Girier nu e mai guraliv cu mine decît cu ceilalți, în privința relațiilor sale cu Buisson, e cuprins de-o amnezie totală.

Cînd să plec, îmi spune totuși:

— Nu pot pricepe cum de mi-au dibuit ascunzătoarea. Sigur m-a turnat vreun ticălos.

Ticălosul acela i-a ajutat pe cei de la P.P. să dea de Girier. Nu-mi rămîne decît să găsesc și eu unul prin care să ajung la Buisson.

Dar cine? Domnul Emile nu lucrează decît cu oameni

siguri. Iar dacă are vreo umbră de îndoială, nu se sfiște să tragă...

A CINCEA RUNDĂ

3⁴

PSIHOLOGII MODERNI L-AR CATEGORISI PE SIMON LOUBIER printre indivizii dotați cu o capacitate intelectuală depășind limita obișnuită. E o secătură, nimic de zis, dar are materie cenușie și, mai ales, știe să se slujească de ea.

De statură potrivită, musculos, cu un chip cam puhav răsărind de sub chica creață, iute-n mișcări, Simon Loubier nu e dintre cei pe care, cum se spune, îi înghesuie conștiința. Nu suportă să fie contrazis. Aici e buba! Stă prost cu nervii. Cum nu-i place ceva, Simon se înfurie, pălește și pînă nu lovește, nu se răcorește: dacă și-a pierdut postul de contabil, în care i se prezicea, totuși, un viitor confortabil, e pentru că l-a desfigurat, lovindu-l cu pumnii pe șeful lui de serviciu; dacă a fost urmărit de poliție – deși eliberat pînă la urmă, din lipsă de dovezi – e pentru că omorîse un negustor care îndrăznise să i se împotrivească atunci cînd încercase să-l prade; iar dacă colegii de breaslă îl privesc cu teamă dar și cu admirație, e

pentru că și-a rănit grav un complice, pe care-l bănuia că l-a turnat.

Simon continuă să fie pe baricade. Într-o bună zi, se întâlnește într-o cafenea de pe strada Vaugirard cu Hughes Grosjean, un pește de mîna a șaptea, pe care-l cunoscuse la Bat's d'Af'. Loubier e posac, pus pe hartă: cu cîteva zile în urmă nu reușise să jefuiască doi funcționari care transportau niște fonduri de la SNCF și eșecul ăsta a picat cu atît mai prost cu cît e pe drojdie.

— Poate-aș avea eu ceva, îi sugerează Grosjean, care a ascultat cu bunăvoință povestea necazurilor ce se abătuseră asupra prietenului său.

— Dacă-i rost de spart casa vreunui băcan, nu-ți mai răci gura de pomană, i-o întoarce ținfnos Loubier, privind chiorîș fața de maimuță a lui Grosjean.

— Treaba ta, Simon. Dacă loviturile mari nu te mai interesează, știu eu pe cineva care sigur n-o să scape ocazia. Și pe urmă, văd că nu stai prea bine cu nervii. Mai bine te-ai duce la tîrfe, să te potolești, decît să scoți sufletul oamenilor.

— Hai, dă-i drumul, răspunde Loubier, totuși curios.

Grosjean dă din umeri, tace o vreme, apoi, după ce s-a convins că patronul discută la celălalt capăt al tejghelei, continuă cu voce scăzută:

— Am aflat de la un vecin din Saint-Maur, unul Georges Dezalleux, tîmplar, de un pont nemaipomenit. Un tip foarte de treabă, tîmplarul ăsta un tip cinstit, mi-a spus de chestia asta într-o doară, trîncănind de una și de alta la un rachiu.

— N-ai de gînd să ciripești odată?! se enervează Loubier.

Grosjean se uită țință la el, apoi îi dă mai departe.

— Ei, drăcia dracului, ai răbdare, trebuie să-ți explic de la ce-a pornit. Ei bine, tîmplarul ăsta mi-a povestit că lucrează la subsolul unei bănci. Nu-i încă terminată, dar au instalat casele de bani și acolo aduc biștarii în fiecare seară. Mamă, ce bănet!

În fiecare dimineată vin doi indivizi, iau lovelele și le duc la ghișee. Asta doar pînă-o fi gata hardughia nouă. Ai priceput?

— Și cînd o termină? întrebă Loubier.

— În cel mult o săptămînă. Așa că, dacă te interesează lovitura, e cazul să ne grăbim.

Loubier se gîndește cîteva clipe, cîntărind șansele de reușită.

— Știi pe ce drum vin funcționarii?

— Auzi vorbă! Păi cine i-a urmărit pas cu pas, două zile la rînd? E simplu ca bună ziua: traversează strada și cu asta basta. Numai că transportă milioane în valiza aia!

Electrizat, Loubier mai stă totuși cîteva momente pe gînduri și, în sfîrșit, se hotărăște.

— S-a făcut. Dă-mi numele băncii, adresa, traseul și ora.

Grosjean zîmbește malițios:

— Ușurel, scumpule! Eu cu ce m-aleg din chestia ăsta?

— Tu la cît te-ai gîndit?

— Eu?

— Da.

— Uite ce-i bătrîne: vreau cel puțin parte egală cu tipii care-or să dea lovitura.

Loubier face rapid socoteala și, ridicînd din umeri, acceptă pe un ton indiferent.

— De acord. Ai cuvîntul meu.

— Bun, face Grosjean, e vorba de Banca regională de Scont din Champigny. Clădirea cea nouă, unde țin banii la păstrare, e pe strada Jean-Jaurès, 87. Indivizii ăia doi pleacă cu banii de acolo la ora 8 și 30. Traseul e scurt, maximum cincizeci de metri, fiindcă fosta bancă e chiar în față, la 88. Asta-nseamnă că trebuie să operezi rapid, în cel mult un minut.

— Las'că știi și eu, i-o retează Loubier, deloc tulburat de acest ultim amănunt. Ne vedem mîine, la tine. Salut.

— Salut.

UN SINGUR OM AR PUTEA PUNE LA CALE LOVITURA ASTA atît de grasă, îşi spune Loubier mergînd pe strada Vaugirard: nimeni altul decît Domnul Emile. De la o vreme, faima ucigaşului cu ochi negri a crescut vertiginos printre borfaşi. Orice individ certat cu legea ştie, mai mult sau mai puţin sigur, că majoritatea jafurilor înarmate făptuite la Paris sau în împrejurimi sînt opera lui.

Furtul banilor reprezentînd salariile de la garajul municipal din Boulogne-Billancourt: 1.880.273 de franci. Prădarea casierului întreprinderilor Salavin din Paris: un milion bătut pe multe. Jefuirea unui casier de la Asigurările sociale din Neuilly-Plaisance: 100.000 de franci. Jefuirea tutungiului Gicquel, de pe bulevardul Courcelles, la Paris, 300.000 franci, bani gheaţă, plus timbre în valoare de 200.000 de franci. Pe drumul spre Etampes, jefuirea domnului Battarel, însărcinat cu plăţile casieriei Alocaţiilor familiale: 998.000 de franci, împreună cu ceasul, pistolul şi actele însoţitorului.

Toate poartă semnătura aceleiaşi mîini de maestru: Buisson. Ce să mai vorbim, Domnul Emile este regele neîncoronat al jafurilor, şi toţi pungaşii, de la aşi pînă la găinari, nu au decît un vis: să intre în banda lui Buisson. Cea mai mare problemă e să dai de el. Se zvoneşte că poate fi văzut în cîteva baruri, mai ales La Ribote, pe strada Liège, sau Favart de la Opéra-Comique, dar şi pe aici dă rar, stă puţin şi nu ştii cînd apare.

În viaţă totul depinde de relaţii. Fie că vrei să dai marea lovitură în politică, să triumfi în cariera militară sau să ajungi un mare industriaş, trebuie să ştii să te vîri sub pielea altora. Idem pentru hoţi. Închisorile şi penitenciarele sînt marile

universități, Politehnica, Școala Normală Superioară și Bele-Artele lumii interlope. Aici se leagă prietenii și devin trainice alianțele. Tot la pușcărie l-a cunoscut și Loubier pe Orsetti, corsican de-al lui.

De aceea, e primul la care se gîndește să apeleze, pentru a intra în legătură cu Buisson. De la uciderea lui Polledri, Orsetti n-a mai pus piciorul la Deux Marches, stă ascuns în birlogul lui din strada Rapp, și singurul loc unde binevoiește să se arate la un păhărel e braseria La Rotonde, fiindcă are două ieșiri și un geam mare prin care se poate vedea tot ce se petrece în stradă.

Loubier, care prinsese de veste, se hotărăște să-l caute aici și, pe la ora 18, descinde dintr-un taxi. E frig în acest început de ianuarie 1950 și, cînd intră în vasta încăpăre a cafenelei, căldura care domnește înăuntru îi taie răsuflarea. O căldură într-adevăr sufocantă din pricina fumului de țigară și a mirosului apăsător, dulceag, de băutură, care plutește în aer.

Loubier trece cu privirea în revistă șirul de mușterii așezați de-a lungul tejghelei, dar Orsetti nu e printre ei. Traversează cafeneaua îmbrîncind dactilografe și vînzătoare adunate ciorchine și înfulecînd sandvișuri, și un grup gălăgios omorîndu-și timpul, cu țigara-n gură, în fața biliardului electric. Loubier ajunge într-o încăpăre mică, cu mese rotunde, servind de refugiu îndrăgostiților.

La o masă ceva mai izolată de cuplurile ce schimbă săruturi după fiecare-mbucătură, îl zărește pe Orsetti discutînd înfierbîntat cu Henri Bolec. Bretonul, prieten cu Francis Caillaud, a fost eliberat de curînd.

„Am picat bine”, își spune Loubier, strecurîndu-se spre cei doi care, cînd îl văd, întrerup discuția așteptîndu-l să ia loc lîngă ei.

— Merge treaba, merge? întreabă Loubier.

— Nu răspunde Orsetti cu figura împietrită.

Loubier își aprinde o gauloisă șifonată, aruncă pachetul pe masă, cheamă chelnerul, comandă un rînd de rachiuri, apoi, aplecîndu-se către amicul său:

— Ce nu merge, Jeannot?

— Emile, șoptește Orsetti cu o voce tremurată. L-a trimis pe Henri ca să mă cheme să lucrez cu el.

— Și nu-ți convine?

Orsetti trage o dușcă și pune paharul jos.

— Să crezi tu! Eu cu nebunii nu mai lucrez! M-am săturat. Nu știi cum l-a ciopîrțit pe prietenul meu Polledri? Eu nu dau doi bani pe un țicnit.

— Ei, Jeannot, intervine împăciuitoar Bolec, recunoaște și tu că Italianul făcuse multe porcării. Mai devreme sau mai târziu, ne-ar fi făcut o figură de ne băga pe toți la pîrnaie. Cîteodată trebuie să lași mila deoparte și să-ți aperi pielea.

Orsetti scutură înverșunat din cap.

— Vai de capul tău, îi spune el compătimitor, mă faci să vărs cu tîmpenia ta! Ascultă-mă pe mine. Cînd îl apucă pe Emile, n-are nimeni scăpare; cînd s-o simți încolțit, ne trimite pe toți pe lumea cealaltă, fără să clipească. Nu e-n toate mințile, nu vezi că-i place să omoare, e un necrofag înrăit.

— Un ce? se neliniștește Bolec.

— Necrofag, idiotule. Un tip care se hrănește cu hoit, bretonule.

Loubier izbucnește în rîsul său hohotitor, făcînd să tresară cuplurile înfierbîntate din jur.

— Gura, îl repede Bolec, privind pieziș, lasă-i în pace să se giugiulească.

— Necrofag sau nu, continuă Loubier, zvîrlind țigara pe jos și redevenind serios, vorba-i că la ora asta nu dă unul lovături ca el. Iar eu de-aia am venit, ca să-i propun una care merită osteneala.

— N-ai decît să-i spui lui Henri, eu unul m-am uşchit, i-o retează Orsetti ridicîndu-se.

Bolec încearcă să-l reţină.

— Nu, răspunde sec puştiul, cu ucigaşii nu lucrez. Ciao, băieţi.

Cei doi privesc în urma lui. Urmăresc din ochi cîteva secunde silueta fragilă topindu-se în noapte. Chelnerul care i-a servit se îndepărtează şi el.

— Ei? întreabă Bolec.

— Bătrîne, vreau să mă pui în legătură cu Buisson. Am o şustă nemaipomenită, exact genul lui. De unul singur nu ţine, şi cu nişte terchea-berchea nu vreau să mă-ncurc. Emile e altceva, pricepi?

Bolec îşi trece mîna prin părul cărunt.

— Sigur că pricep. Nu de oferte duce lipsă Emile. Toţi vor să lucreze cu el. Numai că el e pretenţios, nu se-ncrede în oricine şi nu-i trebuie ciurucuri.

Loubier îl priveşte înţepat:

— Ascultă, Henri, Emile ştie doar că eu nu-s unul din ăia. Eu pot să trag în cine vrei fără să leşin şi fără nicio remuşcare.

— Am să-i spun, Simon. Poate se învoieşte. Deocamdată, nu prea se îngheşuie. A lucrat cu Jacques Vérando şi banda lui, dar nu s-au prea înţeles; lui Jacques îi place să comande. Îţi spun ceva, da' rămîne-ntre noi: Emile are de gînd să strîngă altă echipă, da' ştii, numai aşi, numai crema.

Loubier înghite în sec:

— Şi a găsit? întreabă el puţin neliniştit.

— Deocamdată eu, fireşte, de cîteva luni, şi Joyeux. Nus, fra'su, abia a ieşit de la răcoare, şi ar vrea să se pună iar pe treabă, dar nu vrea Emile. Zice că prea îl urmăresc mulţi pe Nus şi că ne-am risca pielea. Vroia să-i spun lui Orsetti să se întoarcă, dar l-ai văzut şi tu! Corsicanii sînt slabi de înger;

Emile l-a curățat pe Italian, prietenul lui, și Jeannot face nazuri. Pesemne că-l înțelege, doar ești și tu corsican, nu?

— Pe mine folclorul mă lasă rece, răspunde Loubier. Singura chestie care mă interesează e să-l văd pe Emile ca să punem afacerea la cale. Mă ajuți?

Bretonul se ridică, lăsându-l pe Loubier să plătească.

— De acord. Mîine la prînz să fii la Ribote. Am să vorbesc cu Emile. Dacă vrea să te vadă, o să vină.

BUISSON A SOSIT LA ÎNTÎLNIRE CU JUMĂTATE DE ORĂ MAI devreme, pentru a inspecta locul. A apreciat figura lui Loubier, care a trecut prin fața barului fără să se oprească, mergînd pînă la colțul celeilalte străzi, de unde s-a întors înapoi. De la postul lui de observație, Buisson l-a văzut pe corsican vîrîndu-și mîna dreaptă în buzunarul paltonului, făcînd stînga-mprejur și revenind pe același drum pe care se dusesese: dacă ar fi fost cumva filat, ar fi dat nas în nas cu următorul său care, luat prin surprindere, ar fi fost nevoit să renunțe.

Lui Buisson i-a plăcut această dovadă de prudență. Încîntat de noua lui achiziție, a lăsat să mai treacă cîteva minute, apoi, la fel de prudent, a pornit încet spre bar, unde și-a făcut apariția cu mica întîrziere cuvenită unui șef.

Cei doi, cu cîte o cupă de șampanie în față, cad repede la învoială. Buisson, care știe ce țintaș e Loubier, își dă seama că a găsit în el omul care-i lipsea atît, de cînd a fost prins Francis Caillaud iar Jeannot Orsetti a început să dea ochii peste cap.

Cît privește lovitura de la Champigny, e pur și simplu entuziasmat: e exact genul de lovitură care cere precizie de ceasornic, rapiditate, siguranță. Ce-i place lui mai mult. La nebunie chiar.

— Bun, spune Buisson golind cupa, azi e sîmbătă. Uite ce-

ți propun: mâine mergem să depistăm locurile, stabilim data și după aia îi tragem un chef, să duduie.

— De acord, dar știi ce-a pățit Bolec?

— Ce? întreabă Emile bănuitor.

— A făcut, deșteptul, anghină. Mă tem că vreo opt zile nu-i bun de nimic.

— Nu contează, conchide Buisson ușurat. Joyeux o să se descurce la volan ca și bretonul.

— Bine, Emile. Dar nu crezi că la o asemenea chestie mai e nevoie de un om? Să n-avem surprize.

— Ai pe cineva?

— Aș avea un amic. Un tip sigur: Pierre Labori. Zece ani la ocnă și nicio plângere!

— Dacă-i prietenul tău, de acord, acceptă imediat Buisson. Ca să nu bată la ochi că mergem în recunoaștere, mâine ne ducem doar noi doi, și-i arăt eu pe urmă și lui Joyeux locul.

Duminică 8 ianuarie. Joyeux dă pe gît dintr-o înghițitură paharul de porto, îl pune pe masă, își linge buzele, îi dă prietenei sale, Christiane una peste fund și se scoală de la masă.

— Mergem?

Buisson se scoală și el, după ce a sărutat-o grăbit pe Yvette, iubita lui.

— Nu stăm mult, scumpo, o asigură el.

Cei doi își încheie paltoanele, își ridică gulerele și ies din cafeneaua aflată nu departe de gară. E ora 18, afară s-a întunecat și frigul a devenit pătrunzător. Merg repede și ajung curînd în strada Jean-Jaurès. Umăr lîngă umăr, după încă vreo sută de metri, rărind pasul, Buisson îl anunță:

— Aici sînt biștarii.

Mijind ochii, Joyeux privește fațada neterminată a viitoarei bănci, în timp ce Buisson scoate pachetul de

gauloises întinzându-i și lui una. Aprinde un chibrit și, în timp ce Joyeux se apleacă deasupra flăcării, Buisson îi șoptește:

— Vechea sucursală e chiar în față. Întoarce-te puțin spre stînga și ai s-o vezi.

Joyeux trage din țigară și se răsuțește ca să vadă mai bine clădirea veche, care se află pe trotuarul de vizavi.

— Clar? întreabă Buisson, hai.

Traversează agale strada Jean-Jaurès, trec prin fața fostei bănci, a cărei fațadă dă în strada Pierre-Renaudel. Mai fac cîțiva pași, apoi, chipurile ca să-și aprindă o țigară, Buisson se oprește în fața unei curți care răspunde în spatele fostei bănci.

— Uită-te bine, murmură Buisson, pe aici aduc cei doi încasatori în fiecare dimineață grăunțele: intră pe poarta aia mică din dreapta, pe unde iese și personalul băncii.

— Bine, spune Joyeux. Atunci, am să opresc mașina la capătul străzii, colț cu strada Josephine, și o ștergem pe strada Verdun. Acum, hai înapoi la gagică.

Peste vreo oră, Joyeux îi lasă pe Emile și Yvette la hotelul Gallien de pe strada Foch nr. 120, în Saint-Maur. Deși îl cunoaște pe Fernand, patronul hotelului, Joyeux nu i-a dezvăluit adevărata identitate a noului său client, care s-a înscris pe numele Jean Lucien.

Buisson ocupă, împreună cu Yvette, o cameră confortabilă la etajul întâi. A ales-o dinadins pe asta, căci fereastra dă spre o grădină aflată la patru metri dedesubt: în caz de pericol poate lesne sări.

Duc amîndoi o existență tihnită. Datorită ținutei lui îngrijite, a costumelor de culoare închisă, a Figaro-ului de care nu se desparte și a purtării curtenitoare, toată lumea, de la patron la obișnuiții barului, îl iau drept un notar simpatic care-și oferă cîteva săptămîni plăcute în tovărășia tinerei sale prietene. Emile se bucură de o reputație atît de bună, încît

adeseori seara se lansează în nesfârșite partide de biliard cu jandarmii din colț.

ALĂTURI DE YVETTE, BUISSON E FERICIT. BA CHIAR îndrăgostit. Cele două cameriste, cărora le-a dat bacșișuri grase, sînt deosebit de binevoitoare cu el. Cînd, spre prînz, aranjează patul purtînd urmele nopților pătimașe ale notarului, o invidiază pe Yvette că a pus mîna pe un tip bogat, generos și încă focos la cei patruzeci de ani ai lui.

E adevărat că Buisson, cu atențiile și gingășiile lui față de Yvette, i-ar uimi pe mulți tovarăși de breaslă. Lîngă ea, se surprinde visînd la o viață normală, dornic să termine cu existența asta de om hăituit pe care o duce aproape de cînd se știe pe lume.

Noaptea, cînd Yvette doarme, iar el pîndește zgomotele din hotel, gîndul îi zboară uneori la aceea pe care o iubise cîndva, la Odette. Fizic, cele două femei seamănă mult. Mici și delicate, brune, cu ochi albaștri, au amîndouă același mers mlădios, același zîmbet, aceleași buze dulci, același oftat cînd se dăruiesc, aceeași pudoare cînd fac dragoste.

O CUNOSCUSE ÎN 1940. CU CÎTEVA LUNI ÎNAINTE DE arestarea stupidă din tren, de către nemți. În ciuda despărțirii, Odette îi rămăsese credincioasă. Atît de credincioasă, încît la 29 octombrie 1941, la închisoarea din Troyes, se căsătoriseră între doi inspectori înarmați și o escortă de paznici gata să tragă.

Odette era însărcinată și trebuia să nască în martie. De dragul ei și al fiului lor ce avea să vină, Emile s-a comportat ireproșabil în această perioadă a detenției. Se și hotărîse: îndată ce va fi eliberat, se va îmbarca împreună cu soția și

copilul și vor începe toți trei o viață nouă, departe de Franța, undeva în America de Sud sau în Australia.

În beznă camerei de hotel, Emile retrăiește la fel de intens sentimentul acela sălbatic care l-a cuprins când Odette îi anunțase nașterea fetei. Brusc, resemnarea în care se cufundase s-a topit și a simțit că-i este imposibil să mai îndure detenția.

Ca să-și poată vedea fetița, Buisson a vrut să-și recapete pe dată libertatea. Fără nicio amânare! De aceea uitase de toate hotărârile înțelepte și încercase să-l ucidă pe Vincent, paznicul, și să fugă.

După ce a dat greș, nouăzeci de zile a fost ținut la carceră. Când l-au adus înapoi în celulă, îl aștepta o veste cumplită. Odette îl anunța că fetița murise de meningită.

„Când vei citi această scrisoare, îi scria ea cu o caligrafie fină și îngrijită, eu nu voi mai fi. Sînt condamnată și citesc în ochii doctorilor și infirmierilor că nu mai pot face nimic ca să mă vindec de tuberculoză. Pe zi ce trece, mă simt tot mai vlăguită, iar tusea asta mă topește. Scumpul meu, am să mor și crede-mă că sînt fericită. N-aș mai putea trăi de cînd puiul nostru s-a dus pentru totdeauna. Și n-aș mai putea trăi nici după crima cumplită pe care ai vrut s-o făptuiești și care mi te-a scos din inimă. Dacă vrei, roagă familia ta să meargă și să pună cîteva flori pe mormîntul copilului nostru. Poate e bine că nu și-a cunoscut părinții. De fapt, Dumnezeu a fost bun cu ea.”

Scrisoarea fusese trimisă cîteva săptămîni înainte. Când ia citit-o, Odette era moartă și ea. Emile n-a plîns. Și nu avea să mai plîngă niciodată.

De atunci, n-a mai iubit nicio femeie. Orice reprezentantă a sexului slab pe care avea s-o întâlnească n-a zăbovit în existența lui decît pentru a-i menține echilibrul glandular. A considerat femeile ca pe niște personaje incomode și, pe

deasupra, pline de capricii. Le preferă, în general, un prînz bun sau un meci de box.

Aceste idei practice s-au spulberat însă, în seara cînd a întîlnit-o pe Yvette la barul Calanque. Yvette abia a împlinit douăzeci de ani. Știe totul despre el, cine e, cum trăiește, și totuși îl iubește și îl admiră. Iar el știe că este ultima femeie pe care o va iubi, și că după ea nu va mai exista niciuna. Are patruzeci și opt de ani. Dacă lucrurile merg bine, își va sfîrși zilele lîngă ea. Dacă nu...

Yvette i-a propus odată să fugă împreună din Franța. Pentru el ar fi o joacă să facă rost de un pașaport fals și să treacă frontiera. Dar Emile a refuzat.

Deși nu încetează să-și spună că face o prostie, Emile nu se poate despărți de Jeanne, sora lui, care e surdă. De cîte ori face rost de bani, îi trimite și ei ca să consulte cei mai buni specialiști.

Și apoi, ca să emigrezi, trebuie să fii tînăr. La vîrsta lui, Emile nu mai e dornic să descopere meleaguri noi. La Paris se simte ca la el acasă, aici își are tabieturile, prietenii, ascunzătorile. Borfașii îl respectă, chiar dacă nu-i aprobă totdeauna faptele. Corsicanii, mai ales, îi reproșează că face prea mult tărăboi. De cîte ori trece Emile la acțiune, dau iama sticleții: cartiere deocheate înconjurate, razii printre pești, pipițe băgate la răcoare, turnători strînși cu ușa. Atîta tîmbălău din pricina unui singur om! Buisson știe prea bine că unii l-ar da bucuros pe mîna copoilor, numai să aibă liniște. De aceea nici nu prea are confidenți. Și mai puțini sînt cei care-i cunosc ascunzătorile.

În afară de Joyeux, nimeni nu știe că se află la Saint-Maur. Dar dacă, din cine știe ce motive, Joyeux riscă să fie urmărit? Emile se hotărăște să-i dea întîlnire în seara de 9 ianuarie, la Café des Cascades, lîngă Porte-Dorée. Stau alături, într-un

colț al sălii, cu cîte un rachiu în față, cînd Buisson trece direct la subiect:

— Am rumegat bine toată chestia și acum știu cum vom opera.

— Cum Emile?

— Ai sa afli la momentul potrivit. Te-am chemat doar ca să-ți spun că dăm lovitura miercuri, pe 11. Vii aici cu mașina și cu ceilalți doi, la 7 dimineța fix.

— Fir-ar să fie, oftează Joyeux, ce devreme!

35

IEȘIND DIN UMBRA PORȚII DE LA NR. 2, BUISSON PORNEȘTE pe trotuarul larg al pieții Edouard-Renard, îndreptîndu-se spre un Peugeot negru, care tocmai a oprit în față la Café des Cascades. Urcă și se așază pe bancheta din spate.

— Ceilalți?

— Vin numaidecît. Au rămas să tragă o dușcă la bistro.

Buisson așteaptă tăcut. În semiîntunericul din mașină, își scoate Coltul ca să-l mai verifice o dată. În sfîrșit, sosesc Loubier și Labori. Primul se instalează lîngă Joyeux; al doilea se trîntește nepăsător lîngă Buisson, fără să scoată un cuvînt.

Încă nu s-a crăpat de ziuă și e frig. Joyeux pornește spre Champigny.

Exact la aceeași oră, Roger Goumont, directorul Băncii regionale de Scont, își înfulecă tartinele cu unt, gîndindu-se dacă să-și ia sau nu pistolul MAB 7,65; la rîndul lui, casierul șef Félix Sentou, care n-a auzit deșteptătorul, sare buimac din pat și se năpustește sub duș.

Ora 8 și 10. Străzile mai sînt cufundate în beznă. Un Peugeot oprește nu departe de intrarea fostei bănci; din el

coboară trei bărbați care pornesc pe strada Jean-Jaurès. Mașina pornește, intră pe strada Pierre Renaudel și se postează, cu motorul duduind, lângă intrarea în pasaj.

Ca de obicei, Buisson e perfect calm. Abia dacă-și simte inima bătând puțin mai repede; dar nu pentru că ar fi neliniștit sau că s-ar teme, ci dintr-un fel de exaltare care-l cuprinde ori de câte ori se pregătește să treacă la acțiune: ca și când s-ar pregăti să strângă-n brațe, pentru prima oară, o femeie.

S-a oprit la bordura trotuarului, cu aerul omului care așteaptă să pice vreun taxi sau poate un coleg de birou care va trece să-l ia. Stă cu spatele la fațada noii bănci. De fapt, e numai urechi, gata să prindă orice zgomot de pași venind dinspre clădirea în construcție.

După câteva secunde, se convinge că cei trei complici i-au respectat ordinele. Joyeux s-a așezat bine cu mașina lui. Loubier s-a postat în fața ușii fostei bănci, ca un client ce așteaptă nerăbdător ora deschiderii. Iar Labori așteaptă pe strada Pierre-Renaudel la câțiva pași de pasajul prin care vor veni cei doi încasatori.

O LUMINĂ GĂLBUIE ÎNCEPE SĂ DESTRAHE ÎNTUNERICUL. Buisson speră că funcționarii vor ieși cu banii înainte de-a se revărsa de ziuă. Întunericul ăsta e mană cerească: nu numai că eventualii martori nu-i vor putea descrie pe făptași, dar, dacă lucrurile iau o întorsătură proastă, te poți face lesne nevăzut.

Emile abia își stăpânește o tresărire. A auzit deodată, în spatele lui, zgomot de voci, schimb de cuvinte nedeslușite, apoi ecoul unor pași îndepărtându-se. Emile se răsucesce pe călcîie. În clipa asta, pare o fiară la pîndă, gata să se năpustească.

Pășește neauzit în pantofii lui cu talpă de cauciuc,

îndreptîndu-se cu pași mari spre cele două siluete care traversează strada. Bărbatul mai scund, care duce o valiză, trebuie să fie – după descrierea lui Loubier – casierul. Celălalt, care-și ține mîna dreaptă vîrîtă în buzunarul paltonului, e probabil directorul. Emile și-l imaginează cu degetele încleștate pe trăgaciul revolverului: „Vai de cozonacul lui!” se gîndește el compătimator. Într-adevăr, cum ar putea nenorocitul ăsta să țină piept unor oameni care nu știu de glumă? Emile își dă seama, că pînă să scoată individul pistolul, el i-ar și găuri mațele.

Apropiîndu-se de cei doi, care-și continuă drumul fără să bănuiască primejdia, Buisson își spune zîmbind că nu-i directorul omul care să tragă prin buzunar: nevastă-sa i-ar face o întreagă scenă că și-a găurit paltonul.

CEI DOI FUNCȚIONARI AU LUAT-O ACUM PE LÎNGĂ VECHEA sucursală, încă închisă dar cu ferestrele luminate. Trec fără să-i arunce măcar o privire lui Loubier, care apasă enervat clanța ușii de la intrare.

Cînd nu-l mai despart decît patru metri de ei, Buisson respiră ușurat. Singura sa temere era ca nu cumva, cei doi încasatori să intre pe ușa principală; în cazul acesta, nici el, nici complicii lui n-ar mai fi avut timp să acționeze. Nu sînt nici cîteva secunde de cînd îi urmărește și afară a început să se lumineze din ce în ce mai tare, în ciuda aerului înnorat.

Buisson grăbește pasul și dă să traverseze aproape odată cu cei doi funcționari care tot nu l-au simțit în spatele lor.

DEODATĂ, CASIERUL SE OPREȘTE ÎN FAȚA PORTIȚEI PRIN care intră de obicei personalul băncii. Directorul e gata să

între și el în curte, cînd îl oprește vocea lui Emile, răspicată, amenințătoare:

— Nicio mișcare! Sus mîinile!

Roger Goumont se oprește. Zărește surprins un bărbat scund, cu ochi negri, care ține arma îndreptată spre el. Fără să bănuie cu cine are de-a face, riscă încercînd să-și scoată pistolul.

N-apucă decît să schițeze gestul. Doar un început de mișcare, absolut imperceptibilă: în pasaj răsună prelung o împușcătură. Roger Goumont simte în burtă o arsură puternică, persistentă dar nu foarte dureroasă. Cască ochii ca și cînd ar vrea să spună: „Ia te uită! credeam că doare mai rău!” Chiar dacă a gîndit astfel, al doilea glonț îi spulberă toate iluziile. Își simte stomacul mistuit de flăcări, ars cu fierul roșu. Cu răsuflarea tăiată de durere, fără să mai poată scoate un sunet, Roger Goumont se prăbușește pe caldarîm, cu trupul ciuruit, ca și cînd poziția asta foetală i-ar putea alina suferința.

LA AUZUL CELOR DOUĂ DETUNĂTURI, LABORI S-A NĂPUSTIT în pasaj ca să-i dea ajutor lui Buisson, dar constată că acesta s-a descurcat singur. Nici n-apucă să între, și-l vede pe Emile trăgînd în Felix Sentou. Cu o repeziciune uluitoare, Emile apucă valiza, smucind-o din mîna nenorocitului care nici nu s-a prăbușit încă.

La fel de prudent și de metodic, Buisson aruncă o ultimă privire asupra victimelor pentru a se convinge că nu-i mai pot face niciun rău, apoi o ia la fugă spre mașină. Ieșind din pasaj, se ciocnește de Labori, căruiua-i poruncește:

— Îmbarcarea. Ridicăm ancora;

. . .

LOUBIER S-A ȘI INSTALAT LÎNGĂ JOYEUX, CU REVOLVERUL ÎN mînă, gata să deschidă focul. Labori plonjează direct pe bancheta din spate, urmat de Emile. Nici n-au apucat să tragă-n urma lor portiera, că Joyeux a și ambreiat, țîșnind din loc.

Puținii trecători care asistaseră fără voia lor la toată scena, s-au ascuns sub intrîndurile porților, ori s-au aruncat la pămînt. Apucă să mai zărească mașina gonind pe strada Pierre-Renaudel și virînd apoi pe strada Josephine.

E ora 8 și 31. În mașina care aleargă spre Saint-Maur, Buisson deschide valiza și aruncă o privire asupra prăzii, încercînd să ghicească suma.

— Băieți, sînt pe puțin patru babane, exclamă el satisfăcut. Cu ditai geamantanul ăsta mă așteptam chiar la mai mult!

Buisson nu s-a înșelat. Valiza conține patru milioane și două sute de mii de franci, plus o sută de mii de franci în titluri de rentă.

36

SPRIJINIT COMOD ÎN PERNE, CU CAPUL YVETTEI LĂSAT PE umărul său, după un mic dejun copios ale cărui resturi au rămas pe un platou, pe noptieră, Emile frunzărește teancul de ziare aduse de cameristă.

În timp ce Yvette își strecoară mîna pe sub bluza pijamalei lui dungate, mîngîindu-i cu mișcări abile pieptul și făcîndu-l să freamăte de plăcere, Emile citește presa de dimineață care consemnează, cu greșeli enervante, amănunte privind lovitura, relatările ridicole ale celor cîțiva martori și declarațiile evazive ale comisarului Friedrich și ale adjunctului

său, inspectorul Nouzeilles, de la a 11-a Brigadă teritorială a P.P.-ului.

— Ai necazuri? întreabă Yvette lipindu-se și mai mult de el și vârîndu-și un picior între picioarele lui.

— N-am necazuri... Dar am să rog oricum un amic să ne găsească altă ascunzătoare. Vreau să rup o vreme orice legătură cu ceilalți.

— Păcat, Emile, era așa de bine aici...

Ca în fiecare dimineață, pe la zece, Buisson o ia în brațe. Și, ca de fiecare dată, Yvette nu se împotrivește. Îl iubește și mai mult pe Emile din ziua în care i-a povestit despre copilăria lui. Făcuseră dragoste și se odihneau, întinși alături. Deodată, dornică să-l cunoască mai bine pe bărbatul acesta care o tulburase atât, îl întrebasese, cu vocea ei dulce, candidă:

— Iubitule, de ce nu duci și tu o viață cinstită și liniștită ca toată lumea?

Emile o privise fără să-i răspundă și își aprinsese în tăcere o țigară. S-a tras ceva mai departe de ea, apoi, cu ochii ațintiți în tavan, a început să-și descarce sufletul:

— Pe taică-miu îl chema Auguste. Era un bețivan, ca toți tații din cartierul meu din Digoîn. Făcea cuptoare pentru brutării și toți banii și-i toca prin cârciumi. Când se-ntorcea acasă, beat criță, abia ținându-se pe picioare, mânca fără să scoată o vorbă, apoi se ridica deodată și începea să dea în mama, ori ca să-și dezmoștească mâinile, ori ca s-o încalece.

Maică-mea, Reine o chema, încasa pumnii fără să se apere. Urla doar ca o vită înjunghiată, strigînd după ajutor. Dar niciun vecin nu sărea s-o apere, pentru că nici la ei lucrurile nu stăteau altfel. Doar fratele meu mai mare, Jean-Baptiste, poreclit Nus, și cu mine încercam s-o apărăm. Aveam șase ani pe atunci. Îl apucam din toate puterile pe taică-miu de picioare. Era așa de beat, că reușeam să-l dobor. Atunci, Nus începea să-l izbească din toate puterile în cap cu un polonic

mare, pînă-l lăsa lat îl lăsam zăcînd acolo și ne duceam cu toții la culcare.

Dar nu reușeam totdeauna. Uneori, tata ne expedia pe amîndoi cu o pereche de palme în celălalt colț al bucătăriei și-o înșfăca pe mama. De-asta a și rămas de zece ori grea. Din toți frații și surorile mele, cinci au murit la naștere.

Mama năștea singură, în bucătărie. Cînd o apucau durerile, se întindea pe jos, își sufleca fustele, desfăcea picioarele și începea să se screamă, răcnind.

Eu rămîneam acolo cu Nus, lîngă ea, și așteptam să se nască copilul. Puneam apa la fiert, o potriveam, și-ndată ce plodul ieșea, după ce mama îi tăia chiar ea buricul, îl spălam. Nu ne păsa dacă o să trăiască sau nu.

Nus ar fi vrut să-l îngropăm pe un maidan pe care-l știam amîndoi, fiindcă acolo duceam și avortonii pe care mama și-i desprindea cu niște andrele, gemînd încetișor. De fapt, Nus avea dreptate. Eram și așa șapte guri, părinții și cu noi, cei cinci care scăpaserăm de groapa de pe maidan.

Tot Nus și cu mine a trebuit să facem rost de bani, pentru că tata nu dădea un sfanț în casă.

Fiindcă era mai mare, Nus m-a învățat să fur de prin cotețe și să șterpelesc din prăvălii. Intram într-un magazin: eu, cum eram mic de statură, mă strecuram îndărătul tejghelei, în timp ce Nus inventa cine știe ce ca să distragă atenția patroanei. Firește, nu cumpăra nimic. După ce pleca el, femeia se întorcea în spatele prăvăliei, iar eu goleam sertarul casei de bani fără să fac vreun zgomot: de cînd mă știu, am fost îndemînat. Apoi, o tuleam și eu.

Lepădătura aia de taică-meu ne-a obligat să furăm ca să avem ce mânca. Îmi amintesc, parcă a fost ieri, că-n ziua-n care am împlinit șapte ani, mama mi-a făcut cadou un cartof copt în spuză. Știa că-mi plac la nebunie. La masă, mi-a întins

cartoful. Am dat să-l iau. Taică-miu m-a lovit cu mînerul cuțitului peste mînă și mi-a zis:

— Dacă ți-e foame, Mimile, fă-ți rost de potol.

Și mi-a mîncat cartoful. În clipa aceea, am înțeles că trebuie să mă descurc singur.

Bătrîna mea a murit nebună, cînd s-a întors Nus din război, înaintea celorlalți: a dezertat în 1917. M-am bucurat să-l văd și ne-am legat atunci amîndoi „pe viață și pe moarte”.

CÎTEVA ZILE DUPĂ CE PĂRĂSISE HOTELUL GALLIEN, BUISSON a aflat o veste care, fără să-l dea gata, l-a întors totuși pe dos. Nici n-apucase bine să se instaleze la Auberge de la Grenouille, în Saint-Vrain, la bătrînul Georges, prieten cu Henri Bolec, cînd a aflat că Dezalleux, tîmplarul care, fără să vrea, îi dăduse lui Grosjean ideea loviturii din Champigny, fusese găsit în casă la el, spînzurat de-o grindă. Ca toți muncitorii care lucraseră la noua sucursală și ca dealtfel toți funcționarii Băncii regionale de Scont, Dezalleux fusese convocat și el de mai multe ori la P.J. Nervii săi n-au rezistat. Nu i-a trebuit prea mult ca să înțeleagă că lovitura fusese pusă la cale datorită confidențelor pe care i le făcuse lui Grosjean: remușcările pentru imprudența făcută, teama de închisoare, rușine și dezonoarea, excesul de băutură, toate la un loc îl făcuseră să ia această hotărîre.

Buisson nu-și face iluzii. Știe că polițiștii îi vor trage de limbă pe toți cunoscuții lui Dezalleux și că, inevitabil, vor ajunge și la Grosjean. E doar o chestiune de timp, căci riscul există, ineluctabil, din ce în ce mai amenințător.

Dacă ar mai avea bani, ar pleca cu Yvette în sud și de acolo ar trece în Italia, unde există o mulțime de porturi și de tipi înțelegători, așa că te poți îmbarca spre orice destinație. Numai că Emile nu mai poate s-o șteargă și să facă pe turistul.

Deși afacerea Champigny i-a adus un milion bătut pe multe, nu i-au mai rămas nici două sute de mii. Și toate astea pentru că s-a lăsat înduioșat într-un moment de slăbiciune. De atunci îi vine să-și dea cu pumnii-n cap.

— Imbecilul de mine! urlă el învîrtindu-se ca leul în cușcă, ce dobitoc am fost!

— Liniștește-te, iubitule, orice faptă bună e răsplătită, încearcă Yvette să-l calmeze, înspăimîntată să-l vadă în asemenea hal.

La drept vorbind, Buisson are de ce să tune și să fulgere împotriva generozității sale. Lucrurile se petrecuseră la cîteva zile după lovitura de la Champigny. Emile se întorcea cu Yvette dintr-o plimbare la țară, cînd le-au ajuns la urechi țipete, văicăreli, hohote de plîns venind dintr-o clădire vecină cu hanul. Se opriseră intrigați lîngă gardul de lemn al unei mici grădini. Din casă ieșiseră două femei care se îndreptaseră spre ei, străbătînd grădina, Una dintre ele, rotofeie și mai în vîrstă, avea o expresie dură. Cealaltă, tînără, cu fața șiroind de lacrimi, își ștergea disperată nasul și ochii cu o batistă, repetînd printre sughituri:

— Vă implor... vă implor...

— Ce s-a întîmplat? întrebuse Emile venind spre ele.

Bătrîna mîrîise printre dinți, fără milă, cu dispreț:

— Spune și dumneata, dacă aduci copii pe lume și-i dai cuiva să ți-i crească, nu trebuie să și plătești? Dacă ți-a plăcut să desfaci picioarele, desfă și punga și hrănește-ți progenitura! Doamna (arătă cu degetul spre tînăra femeie) mi-a lăsat țîncul în grijă. Aflați că de cinci luni n-a mai plătit. Iar eu i-am spus că așa nu mai merge, să facă bine să-și ia plodul.

Ce a urmat a fost curată nebunie. Deznădejdea mamei o tulburase profund pe Yvette. Se lipise de brațul lui Emile și acesta îi zărise ochii scăldați în lacrimi. Atunci mișcat de acest

spectacol sfișietor, Emile fusese cuprins de un elan de generozitate la care, numai gîndindu-se după aceea, îi venea să-și smulgă părul din cap, băgase mîna în buzunar și scosese un pumn de bancnote, partea lui de pradă pe care o purta totdeauna la el. Înduioșat, îi dăduse doicii cinci sute de mii de franci: plătea îngrijirea copilului pe cele cinci luni, bașca pentru doi ani înainte! Pînă să se dezmeticească tînăra mamă, binefăcătorul dispăruse.

De atunci, Buisson e pe geantă. Cu banii dați pentru copil, cu cei pe care-i trimite surorii sale, plus pensiunea pentru el și Yvette, care costă o sută de mii de franci pe lună, e aproape ruinat.

— Trebuie să mai dau o lovitură, îi spune el Yvettei, care-l privește încrezătoare.

BIBEROANELE COPILULUI AVEAU SĂ COSTE VIAȚA UNUI OM.

Henri Bolec e cel care-i propune lui Emile lovitura multdorită. Prin intermediul Cocoșatului, Bolec reușește să se întâlnească cu Buisson la Café des Cascades.

— Pentru tine e o joacă, Emile, îi spune Bolec. Am aflat de la un amic că încasările zilnice de la tramvaiele din Versailles sînt centralizate de un casier, care le transportă în fiecare seară la sediul Centralei, pe strada Colbert 13.

— Bravo. Ești sigur?

— Sigur, Emile. Am și fost în recunoaștere: încasatorul, Bourven îl cheamă, ajunge în fiecare seară pe la șapte jumătate. L-am rugat pe un prieten, pe micul Grigot, să ne dea o mîna de ajutor și mi-a promis că vine. Are nevoie de bani fiindcă s-a vîrît pînă-n gît în datorii la curse.

Așa se face că, pe 17 februarie 1950, după ce a inspectat de cîteva ori înainte locul cu pricina, Buisson se află la Versailles. Bolec s-a instalat la volanul unei Simca furate. Buisson și

Grigot pîndesc, înarmați, la cîțiva metri de intrarea în sediul Companiei.

Ora 19 și 30: mașina cu Bourven, casierul, își face apariția. Omul coboară liniștit, cu geanta în mînă, și se ndreaptă spre tînărul funcționar care-i iese în întîmpinare. Doar cîțiva metri îi mai despart pe cei doi. Luînd-o înaintea lui Buisson, pe care vrea să-l epateze, Grigot, cu un 7,65 în mînă, se năpustește asupra lui Bourven, îi smulge geanta strigînd: „Asta-i a mea”, și-i trage un glonte în dreapta, sub coaste.

Deși rănit, cu sîngele gîlgîind, casierul încearcă să-l prindă pe Grigot, dar, frînt de durere, împleticindu-se pe picioare, se prăbușește pe stradă, în timp ce mașina bandiților se îndepărtează.

Emile constată, dezamăgit, că în geantă se află doar 154.900 de franci. Două zile mai tîrziu, casierul de la compania de tramvaie, cu ficatul făcut ferfeniță de proiectil, moare la spitalul din Versailles.

37

LA BRASSERIE DU SENTIER, DE PE BULEVARDUL BONNE Nouvelle, este o cafenea arătoasă pentru mici burghezi și mari negustori de țesături. Patron e un zdrahon de femeie cu nas borcănat și stacojiu, care supraveghează cu un ochi abia întredeschis mișcarea tihnită din local. Din cînd în cînd, iese din obișnuita ei somnolență pentru a-i hărțui cu o voce cavernoasă pe cei doi chelneri, unul mic și gras, celălalt lung și slab, dar la fel de apatici amîndoi.

În fundul sălii, peretele verde are o ieșitură curioasă, ca o toartă. E colțul preferat al cuplurilor care, în lipsa unui

adăpost, își pot oferi aici felurite dovezi de iubire mai mult sau mai puțin ilicite, ferți de privirile celorlalți.

Tot în acest ungher i-a dat și Buisson întâlnire Cocoșatului.

„Cumnatul”, îi telefonase chiar în dimineața aceea, la Saint-Vrain, ceea ce nu i se întâmpla decît în situații deosebit de grave, spunîndu-i că trebuie să-l vadă imediat.

— E albastru, îl anunțase el înainte de-a închide.

Aleseseră cafeneaua asta fiindcă era aproape de bîrlogul Cocoșatului, și avea o clientelă selectă.

— E de rău, Emile, rău de tot.

— Adică!

— A dat strechea-n sticleți. I-au umflat pe Joyeux, Pinel și acum au pus laba și pe Bolec. Vor ei să-l prindă și pe Grosjean, da' tipul se ține tare.

— De Pinel nu-mi pasă, nu-l cunosc, șoptește Buisson, dar Joyeux și Bolec sînt o pierdere grea. Știi cumva cum au dat de ei?

— Da, mi-a spus Grosjean ce-a aflat și el. Vechea poveste, i-a turnat careva. Un ticălos, nu se știe cine, a anunțat poliția că Joyeux ar ascunde în garajul lui din Saint-Mandé, mașini furate. Sticleții n-aveau nicio dovadă, așa că l-au filat. Într-o zi, vine Pinel cu o mașină șutită. Sticleții îi iau numărul și verifică: era a unui doctor care făcuse și plîngere. A doua zi, cînd Pinel s-a întors, l-au luat ca din oală. Ticălosul a mărturisit că garajul e al lui Joyeux și că el doar îi făcea rost de mașini furate pentru atacuri. Sticleții, iar la pîndă. Cînd a apărut Joyeux, ăștia hop, l-au înhățat și pe el.

— A ciripit?

— Ca un gramofon. A recunoscut că participase la lovitura de la Champigny și te-a turnat, lepra, ca și pe Bolec.

— Ești sigur?

— Dacă-ți zic! Ba le-a și povestit că i-ai făcut confidențe

după atacul de la bancă și că te-ai fi lăudat că i-ai trimis pe casierii ăia doi pe lumea ailaltă.

Emile Buisson se scarpină după ureche.

— Și ceilalți? întrebă el.

Labori s-a evaporat de la bistroul din pasajul Saint-Martin și stă la o gagică, în arondismentul 18. Loubier se ușchise în Auvergne, la familia nevastă-sii. S-a întors acum câteva zile și l-a ascuns Orsetti la un amic, undeva la mahala. Vezi și tu că se-ngroașă gluma. Ce-ai de gînd?

Buisson, îngrijorat, cîntărește lucrurile înainte de-a răspunde. În sfîrșit, dă paharul pe gît și se ridică:

— Mă duc s-o sun pe Yvette. Îi spun să facă bagajele și să vină după mine la Paris. La Saint-Vrain nu mai sîntem în siguranță. Ei, Cocoșatule, s-a dus breasla de rîpă cu lichelele astea care scuipă tot cum se-ncruntă cineva la ele...

Buisson pornește tacticos spre casă, cere o fisă și intră în cabina telefonică. Se întoarce după nici două minute. După paloarea feței și duritatea expresiei, Cocoșatul își dă seama că s-a mai întîmplat o nenorocire. Buisson se așază din nou lîngă el, comandă două coniacuri și așteaptă să se depărteze chelnerul.

— Hanul nu răspunde, mîrîie el trăgînd o sorbitură. Nu credeam c-or să meargă așa repede!

Emile Buisson dă paharul de dușcă. Calm și lucid, își dă seama că sticleții îi strîng tot mai mult lațul de gît. Dar are de gînd să-și vîndă scump pielea.

— Mîine tot aici, la aceeași oră, poruncește el. Adu-mi un calibru și o grenadă. Salut, Cocoșatule.

— Încotro?

— Nu-ți face griji! Pe mîine.

. . .

POLIȚIA E ZGUDUITĂ DIN TEMELII: LA 3 AUGUST 1949, PATRU bandiți i-au furat Maharani-ei bijuterii în valoare de două sute de milioane, între care faimoasa Marchiză, un diamant mare cât o nucă.

Polițiștii din Marsilia n-au făcut nicio ispravă; ademeniți de prima oferită de Lloyd's, informatorii, răsăriți ca ciupercile, îi asmut pe sticleți unii împotriva celorlalți. Directorul general al Siguranței tună și fulgeră, convins că e vorba doar de incompetență. Drept care ia măsuri de îndreptare: nordicul Albert Biget trece în locul meridionalului Valantin la conducerea P.J., Șeful – care a fost pînă acum șef de secție –, a devenit subalternul comisarului de divizie. Spotti, prieten cu șeful cel mare e detașat special de la Bordeaux. Nici grupa mea n-a fost ocolită de val. Dezmembrată, a fost apoi reorganizată și se cheamă acum prescurtat: G.R.B., adică „Grupa de Reprimare a Banditismului”. Bineînțeles, continui să fac parte din echipa Șefului, dar noii mei coechipieri sînt un comisar mătăhălos și blajin, Charles Gillard, și altul slab ca un țîr, Maurice Hours, de fel din Nîmes și care nu poate suferi accentul parizian. Hidoine și Poirot au primit alte însărcinări.

Șeful a devenit invizibil. Așteaptă țîfnos în biroul lui ca Spotti să binevoiască să-l invite pentru a-l consulta în legătură cu dosarele în curs. Război rece: se comunică între birouri prin adrese. Etajul cinci, unde altădată domnea un adevărat vacarm, s-a transformat într-o catedrală prin care se strecoară, neauzite umbrele funcționarilor. Ne pîndim unii pe ceilalți. Doar vocea tunătoare a lui Poirot, care nu digeră eliminarea sa din grupă, tulbură din vreme-n vreme liniștea dezolantă a culoarului, acum cu ușile veșnic închise.

— O adunătură de ticăloși! zbiară el. Dacă mai merge mult așa, vă dau dracului și mă fac sergent de stradă!

Noroc că mai există Victor: mă pot întâlni cu Șeful la Deux Marches, unde putem discuta fără teamă că sîntem spionați. Într-o seară de ianuarie, Șeful își varsă năduful la un pahar de rachiou:

— Ce ne facem, Borniche! se văicărește el. Cu Spotti în coastă nu pup eu galoanele de divizionar. Ce-ar fi să încercăm ceva...

— Ce, Șefule?

— Nici eu nu știu. N-ai vreun caz mai vechi, o chestie care să facă vîlvă?

— Buisson?

Bosul dă din umeri a pagubă.

— Buisson! spune el plictisit, povestea cu cocoșul roșu! N-avem nicio șansă, bătrîne. Am ratat ocazia la Bry-sur-Marne. De noua echipă, ce să mai vorbim. Gillard e bun procedurist, nu zic, dar nu-i place să scotocească; Hours e un polițist de mîna-ntîi, dar vine din sud, la Paris nu cunoaște pe nimeni. Iar eu sînt sechestrat în biroul meu; atît mi-ar trebui, să lipsesc: aş avea imediat necazuri sau ar pune Spotti mîna pe-o afacere grozavă. Nu e momentul.

— Bine, Șefule, de acord, dar Mathieu?

— Care Mathieu?

— Mathieu Nantezul, Robillard. Ce-ar fi să-l punem la treabă?

Zîmbitor, bine dispus, Victor Marchetti se apropie de noi cu sticla de rachiou în mînă.

— Să fie clar, băieți. Eu fac cinste.

Ne toarnă rachiul, apoi cu stînga împinge spre noi o cană cu apă.

— În regulă, îi răspund eu turnînd doar cîteva picături în paharul Șefului, care preferă rachiul nebotezat, tocmai

vorbeam de Orsetti. Ce s-a întâmplat, nu l-am mai văzut pe aici? Sper că nu-i bolnav.

Victor își drege glasul și, cu o mișcare nervoasă, își azvârle șuvița de păr peste cap.

— Nu cred, face el, dar e adevărat că n-a mai telefonat de mulțisor. Chiar că nu înțeleg. Iertați-mă, trebuie să-mi termin partida.

Ne zîmbește din nou, dar am impresia că zîmbetul lui e silit. Victor se întoarce fără grabă la masa unde doi ziariști joacă 421. Nici Șefului nu i-a scăpat aerul stînjenit al corsicanului.

— Ai văzut? N-a fost prea încîntat cînd l-am întrebat de Jeannot. Mă întreb ce-o fi între ei... Deci vrei să-l pui pe Robillard la treabă?

— Da, dar pentru noi, nu împotriva noastră.

— Cum adică pentru noi?

Îi împărtășesc Șefului planul pe care-l rumeg de cîteva zile.

IDEEA MI-A VENIT ÎN CHIPUL CEL MAI STUPID: ÎNCINS CU UN șorț de bucătărie, ștergeam farfuriile pe care mi le întindea Marlyse. Și frecînd așa, fără convingere, cu cîrpa, mă gîndeam la complicii lui Buisson, care dispăruseră rînd pe rînd fie de moarte năprasnică, fie că poliția devenea mai stăruitoare sau îi scotea din circuit.

Dintre foștii săi complici, doar unul, Francis Caillaud, mi se părea demn de interes. De la evadarea lui Emile, devenise mîna dreaptă a acestuia. Dăduseră lovituri împreună, împărțiseră aceleași ascunzători. Fusese alături de Buisson la Auberge d'Arbois, în Jardin des Plantes, la Vigneux, în Boulogne. Se apăraseră din răspuțeri împotriva sticleților pentru a-i permite lui Emile să fugă. Prins, apoi, cu toată

bătaia n-au putut smulge nimic de la el. Se purtase, într-adevăr, ca un om de încredere și Emile, trebuie să fi apreciat acest lucru. O clipă mă gîndisem la Dekker. Dar mărturisirile făcute la anchetarea morții lui Russac, îl puneau într-o lumină proastă. Cu cît mă gîndeam mai bine, cu atît îmi dădeam seama că Francis Caillaud era piatra de încercare. Eram convins că întreținea în continuare relații prietenești cu Buisson. Informîndu-mă discret printre paznicii de la Santé, am aflat că cineva, nu se știe cine, îi trimitea pachete cu mîncare din belșug. Marlyse mă întrebuse:

— La ce te gîndești, iubitul?

— La Caillaud. Dacăș putea să intru pentru vreo două luni la răcoare, în aceeași celulă cu Caillaud, ca să-i cîștig încrederea, sînt sigur că pînă la urmă l-aș face să vorbească și aș afla unde se ascunde Buisson.

Marlyse ridicase ochii spre cer și-mi răspunsese imperturbabilă:

— Nu mai spune tîmpenii, Roger, te vezi tu, sticlete, în celula lui Caillaud? De un borfaș ai avea nevoie. Unul trecut prin ciur și prin dîrmon, care să-i cunoască bine pe cei din bandă și care ar vrea să lucreze pentru tine.

Deseori, în situațiile dificile, Marlyse mă scoate din încurcătură. Am pus jos farfuria pe care o tot învîrteam în mînă, am privit-o țintă pe Marlyse și am exclamat:

— Ai dreptate. Am și omul care-mi trebuie. Robillard, ce zici?

— Zic să pui mîna pe el, și încă repede.

— Robillard e prieten cu Girier. Pot să-l înfund pentru complicitate în lovitura de la Cartușeria franceză. Cu bijuteriile astea ale Maharani-ei am uitat de el, dar am aflat că a ieșit de curînd de la pîrnaie. Nu cred că i-ar face plăcere să se întoarcă.

— Doar cu asta vrei tu să-l convingi?

— Nu. Poiret, care mă uimește pe zi ce trece, mi-a spus că P.J.-ul din Rouen îl caută pentru un furt comis de patru falși polițiști la Etretat. Poiret era de serviciu cînd a primit mesajul și mi l-a transmis și mie. Așa că am exact ce-mi trebuie ca să-l constrîng pe Mathieu, cum ziceai tu. Ba chiar mai mult: Direcția Băncii regionale de Scont și Depozit a anunțat public că oferă o recompensă de un milion de franci aceleia care va înlesni arestarea hoților. Cum, probabil, există nouă șanse din zece ca bărbatul scund cu ochi negri care a tras în cei doi casieri să fie Buisson, Robillard ar putea fi interesat. Ce zici?

Șeful m-a ascultat îngîndurat, cîntărind argumentele mele pe măsură ce i le înfățișam:

— Ideea ta nu-i rea, Borniche, se pronunță el în sfîrșit. Iar dacă Siguranța statului adaugă și ea 500.000 de franci recompensă, s-ar putea să-l convingem. Mai vorbim mîine.

Plecăm de la Deux Marches, din nou încrezători în viitor, exact ca acum doi ani cînd speram să-l arestez pe Buisson în vizuina lui din strada Bichat.

A DOUA ZI, AFLU CĂ SPOTTI, ȘEFUL ȘI GILLARD SE AFLĂ LA Marsilia, unde colegii noștri i-au arestat, în sfîrșit, pe trei din cei care prădaseră bijuteriile Maharani-ei.

Sînt desumflat; aș fi vrut să mă ia și pe mine. Dar numai șefii au dreptul să facă această călătorie, nu și noi, inspectorii, vitele lor de povară. Peste două zile mă sună chiar Spotti, de la Episcopie:

— Borniche, lipsește al patrulea. E la Paris și trebuie să-l prindem urgent.

Ordinu-i ordin: îl arestez pe al patrulea, și Hours îl transferă la Marsilia. Nici n-a ajuns bine acolo, că Spotti mă cheamă din nou:

— Borniche, află cine a vîndut pontul loviturii. Găsește-mi-l imediat.

Împreună cu Berilley, un coleg din altă grupă, iată-mă din nou în căutarea unui necunoscut. Prin nevastă-sa, îl localizăm în Alsacia. Poliția judiciară din Strasbourg îl interpelează și individul e trimis pachet la Marsilia.

Peste alte două zile, cînd jurnalele proslăvesc succesele poliției, vocea Șefului, răsună în receptor:

— Borniche, sper că n-ai uitat de Mathieu?

Cum să uit. Dimpotrivă, tot timpul nu mă gîndesc decît la el. I-am descoperit bîrlogul, la Joinville-le-Pont și am aflat că soția lui e grav bolnavă, Pîndind lîngă casa lor, îl opresc pe medicul care o îngrijește:

— Poliția, doctore. E grav?

— Leucemie.

Individul a trădat secretul profesional, dar puțin îmi pasă: am cîștigat încă un atu împotriva lui Mathieu.

Din păcate este redeschisă ancheta privind bijuteriile Maharani-ei. Ca prin minune, poliția din Marsilia a găsit la rădăcina unui copac, chiar în Curtea Episcopiei, un pachet cu bijuterii lăsat acolo de o mîină necunoscută. Dar lipsește faimoasa Marchiză, care, ea singură, valorează peste șaizeci de milioane. Casa Lloyd's dă semne de neliniște, se agită. Și atunci, Șeful îmi spune tot mie:

— Borniche, lipsește Marchiza.

— Și ce să fac eu?

— S-o găsești.

La 7 martie, găsesc Marchiza. Ziariștii au fost convocați pe strada Saussaies, iar Șeful e-n al nouălea cer: și-a luat revanșa împotriva lui Spotti.

— Și acum, după Buisson! ordonă el.

A doua zi, Mathieu Robillard se află în biroul meu.

. . .

APARENT AMABIL ȘI CU MANIERE DISTINSE, NANTEZUL reușește să se descurce ușor în mediile cele mai diverse. E tipul de bărbat bine și mărturisesc că, fără voia mea, încerc un vag sentiment de invidie. Închisoarea nu i-a afectat aerul de mare senior. E neschimbat față de cum l-am zărit prima oară, la barul Favart, acum opt luni: același păr blond, aceiași ochi albaștri, aceeași musculatură puternică.

Reflexele de apărare îi sînt treze cînd intră în birou și mă cercetează atent, întrebîndu-se, desigur, unde m-a mai văzut. Deși mă întîmpină cu un aer bătaios, prima mea întrebare îl cam descumpănește:

— Bune mașini BMW-urile, așa-i, Mathieu?

Robillard mă privește uluit. Dis-de-dimineată, au dat buzna peste el doi mitocani de la poliție, i-au întors casa pe dos, l-au luat pe sus și l-au adus pe strada Saussaies unde, după ce i-au luat cureaua, șireturile și cravata, l-au ținut trei ore într-o celulă, iar eu, acum, în loc să-l interoghez, discut despre mașini! Sigur nu sînt în toate mințile!

Mă ridic, dau ocol mesei și mă așez călare pe un scaun lîngă el.

— Fii pe pace, Mathieu, nu te-am adus aici ca să discutăm de performanțe automobilistice, deși trebuie să recunosc că ai realizat o asemenea performanță cînd ai venit la Pont-l'Évêque să-l iei pe amicul tău Girier. (Începe să respire repede). Nu-ți voi aminti nici de recordurile tale de viteză cînd ai plecat de la Favart, de la Terminus, la poarta Vincennes, sau de la Auberges des Oiseaux, la Bry-sur-Marne. Eram acolo, așa că știu bine cum conduci. N-am să te mai laud nici pentru meritele de pilot, cînd cu atacul falșilor polițiști de la Etretat: colegii din Rouen,

care cercetează cazul, mi-au povestit destule despre arta cu care
iei curbele! Eu nu țin să-ți demonstrez că sticleții nu sînt așa
fraieri cum par, eu vreau cu totul altceva: să-l arestez pe Emile
Buisson. Și cred că e posibil, dacă noi doi o să cădem la învoială.

Robillard nici n-a clipit cît timp mi-am debitat tirada.
Doar după cum i se mișcă mărul lui Adam, mi-am dat seama
că loveam drept la țintă.

— Nu știu ce vreți să spuneți, se hotărî el să vorbească.
Nu-l cunosc pe Buisson. Zău, habar n-am cine e, și nu
cred că...

Scot o țigară din buzunar, aprind, aspir ușor, apoi zvîrl
fumul albastru care se încolăcește în spirale spre plafon.

— Minți, Mathieu!

Înlemnește.

— Vă dau cuvîntul meu.

— Mă faci să rîd. Fii atent că nu ai decît unul și, dacă-l
terfelești la fiecare pas, pînă la urmă nici nu te mai cred. Deci
nu-l cunoști pe Buisson?

Robillard dă din cap că nu.

— Vrei să spui că n-ați atacat împreună transportul
Creditului Lyonez?

Mă privește înmărmurit și constat, cu o bucurie ascunsă,
că am marcat încă un punct. Continui.

— Mathieu, nu mai face pe prostul cu mine. Am destule
motive să te trimit la răcoare, și nu pentru puțină vreme. Știu
totul, clar, precis, degeaba tăgăduiești. Află că dacă te-am
lăsat în pace, e pentru că am avut alte lucruri mai importante
de făcut. Și ți-o spun acum, pe șleau: îl vreau pe Buisson. Așa
că alege.

Mă ridic de pe scaun și iau de pe masă dosarul lui
Robillard. Mă prefac că-l cercetez, apoi ridic ochii.

— Ei?

— Cum v-am spus. Nu-l cunosc pe Buisson, nu știu unde

se ascunde și chiar dacă aș ști, tot nu v-aș spune. Nu sînt un turnător.

— Minți, i-o întorc eu calm, dar mă rog, te privește. Fiecare om răspunde pentru ce face.

În clipa asta, constat că fața lui Robillard s-a acoperit brusc de sudoare, dar n-aș putea spune dacă de vină e teama sau zăpușeala din birou. Pun dosarul pe masă.

— Adineaori ți-am înșirat în treacăt toate acuzațiile care apasă asupra ta. În plus, am și un mandat de arestare pentru atacul de la Etretat. Pot să te închid chiar acum.

— Cum doriți, domnule inspector, spune Mathieu, din nou stăpîn pe sine. Amenințările dumneavoastră mă lasă rece. Nu-i prea vesel la pușcărie, dar știu ce-i aia! Cu un avocat bun de gură iese oricine de-acolo. Și prefer să mă întorc de unde am venit, decît să devin o lepădătură. Am acceptat eu multe lucruri în viață, am iertat de multe ori slăbiciunea prietenilor, dar niciodată pe trădători. Sînt un borfaș, domnule Borniche, nu un asasin. Dar să știți de la mine că dacă vreunul m-ar turna, l-aș strînge de gît cu mîinile mele și cu o plăcere nebună.

L-am ascultat pe Robillard fără să scot un cuvînt. Știu că e sincer, că asta e profesiunea lui de credință. Totuși trebuie să lucreze pentru mine. Cu orice preț. Chiar de-aș ajunge să mă disprețuiesc pe mine însumi.

— Bine, Mathieu, îi spun eu calm, nu insist. Cunosc faimoasa voastră lege a tăcerii, deși, fie vorba între noi, colegii tăi de breaslă vorbesc mult despre ea, dar o practică rareori.

Mă joc cu o monedă pe care o tot ascund printre degete, făcînd-o apoi să reapară și adaug pe tonul cel mai blînd fără să-l privesc:

— Rău faci, Mathieu, că te încapățînezi. Uîți un lucru.

— Da? Ce anume?

— Un lucru important, Mathieu, chiar foarte important pentru tine.

Zîmbește ironic.

— Nu cred, inspectore.

Acum, știi bine, voi fi nevoit să mă port ca un nemernic. A venit clipa să-i fac praf moralul, să-i smulg de pe față zîmbetul ăsta arogant, să mă port ca o secătură avînd drept alibi securitatea societății.

— Soția ta, Mathieu!

— Cum adică, soția mea? se încruntă el.

— Cum auzi. Dacă te trimit la răcoare, n-o mai vezi niciodată. Știi că e bolnavă, chiar foarte grav bolnavă. Tu riști să te alegi pe puțin cu șase ani. Îți închipui c-o mai găsești în viață? Crezi c-o să te aștepte?

Ridic capul. Privirile noastre se încrucișează. Și citesc în ochii lui atîta ură, atîta dispreț, încît aș vrea să mă înghită pămîntul de rușine.

— E dezgustător ce faceți!

Vocea lui Robillard e răgușită. Pumnii încleștați. Simt că e gata să se năpustească asupra mea, dar se stăpînește. Știe că nu-l mint. E sfișiat între dezgustul de-a colabora cu poliția și iubirea pentru femeia aceea ale cărei zile sînt numărate, afară doar dacă nu intervine un miracol.

Nu e greu să ghicesc ce se petrece în mintea lui. Am destulă experiență în materie de psihologie a borfașilor. Mathieu și cu mine facem parte din două lumi care se înfruntă de secole și care se află într-un război continuu, două lumi opuse prin legile, morala, stratagemele și primejdiile lor.

Privesc chipul lui Robillard schimonosit de furie și de spaimă. Și-i dau lovitura de grație:

— Gîndește-te că tu vei fi la pușcărie, iar ea va rămîne singură, tocmai cînd va avea mai mare nevoie de tine.

Gîndește-te că nu te va putea ajuta, nu va putea veni să te vadă, gîndește-te...

— Destul.

Tonul e tăios. Privirile ni se încrucișează din nou și-mi dau seama că am cîștigat. A depus armele.

— Ce vrei? mă întreabă el.

— Ți-am mai spus: pe Buisson. Asta îți va aduce în primul rînd libertatea și iertarea tuturor păcatelor: mandatul de arestare rămîne închis la mine în sertar, pînă cînd voi interveni pe lîngă judecătorul din Etretat. În al doilea rînd, banii. Banca din Champigny oferă o recompensă de un milion aceluia care va înlesni arestarea bandiților. Această sumă va intra în buzunarul tău. Poliția îți va da, pe deasupra, cinci sute de mii pentru colaborarea ta. La un loc, o bătrînă și jumătate, cu care să poți plăti cei mai buni doctori pentru nevasta ta. Merită, nu?

Tace, lăsînd ochii în pămînt. Insist, cu un glas mîeros:

— Cum rămîne, da ori ba?

— Da, răspunde el cu răsufarea tăiată.

Îmi iau un aer binevoitor:

— Ai văzut! Știam eu că pînă la urmă o să ne înțelegem.

Mă privește fix în ochi.

— Scuțiți-mă de comentarii, spuneți-mi ce trebuie să fac.

— Simplu, intri la pîrnaie.

— Cum? face el năucit.

— Ai răbdare, lasă-mă să-ți explic. Te bag la Santé, unde faci ce știi ca să te împrietenești cu un anume Francis Caillaud. Îl cunoști?

— Deloc.

— Nu-i nimic, o să faceți cunoștință. Trebuie să devii amicul, confidentul lui. Deși e acolo, Caillaud știe cum se poate ajunge la Buisson. Trebuie să afli și tu. Îndată ce afli, te scot de-acolo. O. K.?

Nantezul nu răspunde. Iese gârbovit din biroul meu.
Niciodată nu mi-a fost mai silă de mine.

TOTUL E PREGĂTIT. DUPĂ DOUĂ ZILE, CU BOCCEAUA ÎN mînă, Mathieu Robillard își face intrarea la Santé, sub acuzația de tăinuire a răufăcătorilor în lovitura de la Cartușeria franceză.

L-am pus la curent pe directorul închisorii, după ce obținusem în prealabil sprijinul judecătorului de instrucție și al Parchetului. Prinderea lui Buisson merita cîteva abateri de la regulă.

M-am despărțit de Mathieu la grefă. A trecut de ușa zăbreliată fără să întoarcă măcar capul și l-am văzut depărtîndu-se, păzit da un gardian, spre celulele cu supraveghere continuă.

Din clipa asta, nu-mi rămîne decît să sper că Nantezul își va juca rolul corect.

40

ÎN TIMPUL PLIMBĂRII, FRANCIS CAILLAUD L-A DEPISTAT imediat pe noul venit care, ultimul în rînd, se învîrtea la vreo zece metri în urma lui. Cînd ajung unul în dreptul celuilalt, Francis îl fluieră încet. Paznicul se preface că nu-l aude, dar Mathieu a înregistrat semnalul. Ia repede de pe jos țigara pe care i-a aruncat-o Francis, îi mulțumește din ochi și o vîră în buzunarul hainei, apoi continuă să pășească în cerc.

Abia cînd ajunge în celulă, Mathieu scutură tutunul în care se afla ascuns mesajul: „Am auzit dă tine, Așazăte mîine în spatele meu”.

A doua zi, șirul de prizonieri își începe plimbarea în cerc. Mathieu se fofilează în spatele lui Caillaud. Francis îi șoptește din mers:

— Ai vești de la Mărunțel?

Mărunțelul e Buisson. Dar Mathieu se face că nu pricepe.

— Nu cunosc niciun Mărunțel.

De uimire, Francis e cât pe ce să se-mpiedice.

— Emile, șoptește el.

— Nu cunosc niciun Emile, se încapățînează Mathieu.

— Ei drăcie, doar îl cunoști pe Buisson?

— Nu cunosc niciun Buisson, i-o retează autoritar

Mathieu. Spune limpede, ce vrei?

Francis își tîrșîie mai departe picioarele. Nu-i displace purtarea lui Mathieu, așa că insistă.

— Păcat, tare-aș fi vrut să știu ce face! Cică au picat niște amici de-ai lui. Bolec și Joyeux...

— Atunci întreabă-i pe ei și lasă-mă naibii în pace.

Mathieu e satisfăcut: și-a jucat cât se poate de firesc rolul. Plimbarea continuă; pentru moment, Francis s-a resemnat. Nantezul nu e deloc guraliv și, după cum te privește, nu e cazul să-l calci pe coadă. Nici chiar la pîrnaie.

DUPĂ PLIMBARE, MATHIEU SE ÎNTOARCE ÎN CELULĂ. E AICI de cincisprezece zile și a început să-și piardă răbdarea. A fost chemat o singură dată la anchetă și asta doar ca să i se comunice motivul inculpării. De atunci, nimic. Din ce în ce mai neliniștit, se frămîntă, gîndindu-se ce i-o fi făcînd soția, dacă va putea rezista la vestea arestării lui. Cheia se răsucesce în broască.

— La vorbitor, îi strigă paznicul.

Mathieu tresare surprins, căci nu aștepta nicio vizită.

Tîrîndu-și picioarele în urma gardianului, ajunge în curte, apoi

la vorbitorul avocaților. Îl așteaptă doi bărbați în impermeabile, unul mătăhălos, cu obrajii dolofani, celălalt cu fața smochinită de riduri, sub o claie de păr cenușiu. Sînt sticleți: au venit pentru cazul de la Etretat. Burzului, Mathieu le-o ia înainte spre vorbitor, în timp ce paznicul începe să se plimbe în sus și-n jos pe culoar.

Mathieu nu mai pricepe nimic. Unde sînt promisiunile făcute? Dacă declară că a fost pus aici de Siguranță, cei doi inspectori se vor arăta, firește, binevoitori, cazul Etretat va fi închis, dar se va afla că e informator. Dacă refuză să vorbească, va fi inculpat și transferat în Normandia. Și-a făcut-o cu mîna lui! Mathieu încearcă să cîștige timp:

— Nu vorbesc decît în prezența avocatului meu, mîrîie el.

— Ce-ai zis? se încruntă huiduma.

— Am zis că nu vorbesc decît în prezența avocatului meu.

— Așa crezi tu că merge, amice?

— Chiar așa. N-am nimic să vă spun, și cu asta basta.

— Cînd ți-oi da un pumn peste bot, secătură, răcnește zdrahonul, cu mîna ridicată.

Robillard face un salt îndărăt.

— Cum ai zis?

— Secătură, repetă namila, înaintînd spre el, dacă nu vorbești, te fac eu să-ți amintești și laptele pe care l-ai supt de la mă'ta!

Insulta l-a lovit pe Mathieu drept în inimă. A pălit. Răstoarnă furios masa pe care polițiștii au așezat mașina de scris. Înhață un scaun și strigă amenințător:

— Încearcă, umflatule, încearcă numai să dai și-ai să vezi tu...

Paznicul a văzut scena. Deschide repede ușa, în timp ce Mathieu îi împroașcă urlînd cu ce-i vine la gură:

— Secătură ești tu! Sticlete prăpădit... spumegă el.

Nantezul e dus înapoi în celulă.

E rîndul lui Poirot să spumege, cînd îmi reproduce scena de la vorbitor. Fără să vreau, izbucnesc în rîs:

— Și zi așa, te-a făcut sticlete prăpădit, tocmai pe tine, campion la catch?

Poirot zvîrle priviri furioase, amenințînd cu bastonul de cauciuc:

— Auzi, pe mine. Dacă nu eram în exercițiul funcțiunii, praf îi făceam moaca lui Mathieu al tău! Mi-am spart și geamul de la ceas adunînd hîrtille pe care le-a azvîrlit el pe jos. Mare baftă a avut că l-a băgat în colivie!

LA RAPORTUL DE DUPĂ-AMIAZĂ, NANTEZUL ESTE ADUS, între doi gradați, în fața directorului:

— Frumoasă figură, Robillard, n-am ce zice! mormăie directorul fără să-l privească. Cincisprezece zile de arest.

Lui Mathieu pedeapsa i se pare nedreaptă. Cu pătura sub braț, pornește spre carceră. Dar revolta lui a făcut înconjurul celulelor puse sub pază specială, unde toți deținuții, pînă la unul, l-au aprobat.

După ispășirea pedepsei, părăsind carcera, Mathieu află că a fost mutat, din ordinul directorului, cu tăblița „periculos” prinsă pe ușă; celula lui e lipită de a lui Caillaud.

Cei doi pot comunica prin țeava de la calorifer. Chiar dacă nu e mijlocul ideal, e totuși un telefon util, datorită căruia încep să se cunoască mai bine și chiar să se împrietenească. Își povestesc unul altuia despre neveste, dar despre Emile, niciodată. Mathieu așteaptă, prudent, ca Francis Caillaud să se trădeze: știe că i-a cîștigat încrederea.

AU TRECUT DOUĂZECI DE ZILE. DIRECTORUL ADJUNCT AL închisorii mă ține la curent cu purtarea lui Robillard, care

devine din ce în ce mai agresiv cu paznicii. Îi terorizează pe prizonieri și amenință cu greva foamei, dacă judecătorul nu va lămuri urgent cazul lui. Doar un vecin de celulă, Francis Caillaud, pare să mai aibă puțină influență asupra lui. De aceea, directorul adjunct îl cheamă pe acesta din urmă la el în birou:

— Caillaud, din cele ce mi s-au raportat, se pare că te înțelegi destul de bine cu Robillard, așa e?

— Eu, domnule director? răspunde spășit Caillaud, răsucindu-și tichia între degete.

— Da, dumneata. Nu-ți spun asta ca un reproș, dimpotrivă: crezi că Robillard s-ar potoli, dacă-l bag în celula dumitale?

— Știu eu, domnule director.

— Să încercăm, Caillaud, și dacă vezi că nu merge, îmi dai de veste.

— Bine, domnule director.

Începînd de-a doua zi, Robillard împarte aceeași celulă cu Caillaud. Mai bine nici că putea spera.

PE NEAȘTEPTATE, O NOUĂ PISTĂ.

Tocmai discutam cu judecătorul de instrucție, care mă ține și el la curent cu isprăvile și comportarea lui Mathieu Robillard, cînd cineva a bătut la ușă. E colegul meu Sol, de la Brigada I-a volantă – unde mi-am început cariera. Vrea să obțină un bilet de voie pentru Henri Bolec. Bucuroși de revedere, mergem să ciocnim un păhărel la Brasserie du Palais. Așa aflu că Henri Bolec, Bretonul, e departe de-a fi la prima ieșire și că se află pe punctul de a-i da comisarului

Denis, șeful lui Sol, informații prețioase despre eventualele ascunzători ale lui Buisson.

— Pricepi, îmi spune Sol zîmbind. Bretonul e mort după nevastă-sa. Îl ducem atunci la ea. E înduioșător să-i vezi. I-am promis că îi lăsăm și singuri dacă ne ajută să punem mîna pe Buisson!

Îl cunosc bine pe comisarul Denis. Am lucrat cu el la Brigada I-a, unde i-am putut aprecia și calitățile profesionale, și amabilitatea, și omenia. E un concurent periculos. Deși sîntem colegi, voi fi nevoit să-i vîr bețe-n roate. Și cît aș fi vrut să nu se întîmple așa!

Îi raportează Șefului vestea și rămîne consternat. Sîntem iarăși la un pas de țintă, și iată că din nou o altă echipă ne dă planul peste cap.

— Nu ne ajungeau ăia de la P.P., se revoltă Șeful. Ascultă, Borniche, mi-l scoți imediat pe Bolec de la pîrnaie și-l lași să se culce cu nevastă-sa. Imediat!

Mă uit la el buimăcit, dar Șefului nu-i arde de glumă, așa că-l întreb:

— Unde, Șefule? În birou?

— Puțin îmi pasă unde, Borniche, oriunde poftești!

Cred și eu că nu-i pasă, nu plătește el oalele sparte.

Mă gîndesc bine. În birou – imposibil. La hotel, nici atît: Bolec ar putea evada. Atunci unde? Ce-ar fi să-l duc chiar la el acasă, la Clamart? Mi-aș lua, firește, toate măsurile de siguranță.

Cu meseria asta, chiar că am ajuns să fac de toate: pînă și pe codoșul.

CÎND MĂ PREZINT, A DOUA ZI, LA PALAT PENTRU UN BILET de voie, judecătorul îmi aruncă o privire amuzată prin ochelarii cu ramă fină.

— Bolec ăsta trebuie să fie o adevărată mină de aur. Văd că vă bateți pe el.

Încerc să nu-l deziluzionez. Împreună cu Poiret, pe care l-am obținut în chip de ajutor, și cu Maurice Hours, pornim spre Clamart.

Soții Bolec locuiesc într-o căsuță cu două etaje, pe alea Matrets. Mireille, o bretonă înaltă, de douăzeci și opt de ani, blondă cu ochi verzi, ne întâmpină stînjenită și izbucnește în lacrimi cînd își zărește soțul prins cu cătușe de mîna lui Poiret.

Ca să-i lăsăm să se bucure nestînjeniți de revedere, pretextăm o percheziție.

Firește, cu atît mai sumară, cu cît colegii de la P.P. au trecut și ei pe aici. Cercetez casa. Camera de la primul etaj nu se pretează la întâlniri amoroase: fereastra e prea aproape de acoperișul metalic al unui hangar. Dimpotrivă, la etajul al doilea, deși fără pat, camera mi se pare propice: nu are decît o intrare, care poate fi supravegheată de pe palier: în fața mea, Bolec nu-și mai dezlipește privirea drăgăstoasă de pe nevastă-sa.

— Dă-i drumul, îi spun eu lui Poiret.

Cu gesturi stîngace, Poiret caută prin buzunare cheia, nu dă de ea, oftează și, în sfîrșit, o găsește prinsă pe un inel, alături de celelalte. Răsucesc cheia-n broască, cătușele se desfac.

— Sărutați-vă, îi spun eu lui Bolec, aveți zece minute, și fără fițe, fereastra e supravegheată.

Îi împing pe cei doi porumbei în cameră, trag ușa după mine și rămîn cu Poiret pe culoar.

După două ore, îl aduc înapoi pe Bolec la închisoare. Nu l-am întrebat încă nimic, dar după ce intră în grefă, mă trage chiar el de-o parte.

— Mulțumesc, inspectore, ai fost cumsecade. Un pont:

Buisson stă la doamna Rousseau pe bulevardul Louis-Blériot, 188, la Paris. Chiar eu l-am instalat acolo pe 30 martie. Dar băgați de seamă că are o grenadă: în caz că-i arestat, să sară în aer cu sticlete cu tot.

Spre seară, mă înființez împreună cu Șeful pe bulevardul Louis-Blériot, la doi pași de viaductul Auteuil.

— TREBUIA SĂ-MI FI PUS O SALOPETĂ, ÎI SPUN ȘEFULUI, CA SĂ trec neobservat.

Nu-mi răspunde. Îl simt nervos, firește, nerăbdător să dea în sfârșit ochii cu Buisson. O luăm pe lângă zidul clădirii, eu într-o parte, el în direcție opusă, aruncându-ne din când în când câte o privire. Când sîntem din nou împreună, sub viaduct, ca să ne comunicăm impresiile, presupun că Șeful va spune, ca și mine, că n-a văzut nimic. Aș!

— Dac-ai ști, Borniche, cum mă tem să nu-l pierd pe Buisson. Ieri am aflat că figurez pe lista de avansări.

— Felicitări, Șefule. Grozavă veste, așa-i?

— Depinde. Sînt al optulea și nu există decît șapte posturi.

— Aoleu!

— Directorul general a făcut-o dinadins, e limpede, i-a dat deoparte pe cei scuturați la restructurare.

— Crezi, Șefule?

— Absolut. Mai bine mă ocupam de politică. E de-a dreptul revoltător!

Dau din cap. Dar, în sinea mea, îmi spun că eu nici nu sînt și nici nu voi fi în vecii vecilor pe lista de avansări, dacă nu dau o lovitură de pomină. Barem Șeful nici nu s-a sfiit să mi-o spună. De trei ani mă duce cu vorba: „Dacă-l arestezi pe Buisson”, „Dacă-l arestezi pe Girier!”

E adevărat că Buisson m-a ținut pînă acum în șah. Dar în iunie vor fi avansați noi inspectori, și pînă-n iunie...

Portăreasa mă întîmpină la ghișeu, în ghereta ei. Mă ia drept agent comercial, iar accesul în imobil al comisvoiajorilor și negustorilor ambulanți este strict interzis. Stă scris la intrare, chiar deasupra, numărului de telefon al poliției, firește, ca să impresioneze. Șeful a rămas pe trotuar. Îi arăt portăresei insigna de polițist; o cunoaște foarte bine pe doamna Rousseau, îl cunoaște foarte bine și pe simpaticul ei chiriaș, un bărbat scund, cu ochi mari, negri, elegant, cu o pălărie cu borul întors, aproape totdeauna cu o servietă neagră în mînă.

— E notar, îmi șoptește ea. Din cauza asta e nevoit să se ducă deseori în provincie. Chiar alaltăieri a plecat. Trebuie să fi avut vreun accident, fiindcă nu mult după aceea l-a căutat poliția.

Poliția!

În lift mă gîndesc că Bolec, ca să se vadă din nou cu nevastă-sa, a vîndut probabil colegilor mei aceleași informații. Ce s-o mai fi distrînd acum cu nevastă-sa, ticălosul!

Cînd sun la ușa ei, doamna Rousseau e singură. Scundă, păr alb și mutră de dihor, îmi povestește că l-a avut chiriaș pe domnul Lucien vreo cincisprezece zile. Se prezentase în urma anunțului dat de ea la ziar: apartamentul ei e prea mare pentru o femeie singură. Habar n-a avut ce hram poartă, pînă-n clipa cînd polițiștii de la Brigada I-a au dat buzna la ea și au descoperit pe dulapul din camera chiriașului o grenadă adevărată. De atunci, nu mai știe nimic de el. Dar recunoaște că domnul Lucien a fost corect: înainte de-a dispărea, i-a lăsat într-un plic banii de chirie.

Ies din clădire dezamăgit dar și puțin satisfăcut. Dezamăgit că Buisson s-a evaporat din nou; satisfăcut că pista pe care mi-a vîndut-o Bolec nu-i va duce nicăieri pe

concurenții noștri. Singura care contează pentru mine e aceea pe care mă va pune Mathieu.

Și pe care o voi cunoaște doar eu.

42

— DOAMNE, DUMNEZEULE, CE-O FI FĂCÎND ACOLO?

Înghesuit în Citroën-ul lui Montuire, noul nostru șofer, Șeful și-a ieșit din sărite. E nouă seara. Sînt două ore de cînd îl așteptăm la intersecția străzilor Santé, cu Jean-Dolent, pe Robillard, despre care judecătorul de instrucție ne înștiințase că va fi pus în libertate. Mulți deținuți au și ieșit pe poartă, unul după celălalt. Unii s-au repezit spre rudele sau prietenii care-i așteptau, alții s-au dus glonț la cafeneaua de vizavi, À la Bonne Santé. Eliberarea fusese anunțată pentru ora 19, și totuși Robillard încă n-a apărut.

— Numai de nu i-ar fi emis un nou mandat de arestare, bombăne Șeful. Asta ar mai lipsi.

Și eu stau ca pe ghimpi. Doar Montuire rămîne de piatră, indiferent la frămîntările noastre. A mai trecut jumătate de oră: aprind țigară după țigară.

Șeful scoate deodată un strigăt, care-l face pe șoferul nostru să tresară. În pragul închisorii, cu bocceaua în mînă, Robillard, înotînd într-un costum șifonat, ezită cîteva clipe neștiind în ce direcție s-o ia și, pînă la urmă, pornește spre mașina noastră. Cînd ajunge la cîteva pași de noi, cobor geamul:

— Pssst!

Robillard rărește pasul. Brusc, mă recunoaște, se răsucesce, inspectînd împrejurimile, apoi urcă lîngă șofer. Nici n-a închis bine portiera, că Montuire a și demarat.

— Ei? face Șeful, înainte de-a apuca măcar să dea mîna cu Robillard. Fac prezentările. Mașina gonește de-a lungul bulevardului Arago, ocolește Denfert-Rochereau și iată-ne pe Avenue du Maine, Sprijinindu-se cu cotul stîng de spătarul scaunului, Mathieu se întoarce spre mine:

— Francis nu cunoaște ascunzătoarea lui Emile, dar știe că se vede mereu cu cumnatu-său, Cocoșatul. Mi-a dat un bilet de recomandare pentru el.

— Adevărat?

— Da.

Sînt teribil de curios.

— Dă să-l văd.

— Nu pot. L-am cusut în umărul hainei. Trebuie să i-l duc mîine Cocoșatului. Sper să reușesc.

— Trebuie să reușești, partea grea s-a făcut. Numai de-ar mușca Buisson momeala.

MAȘINA LUI MONTUIRE NE LASĂ PE STRADA SAUSSAIES.
Găsim poarta închisă și, cînd traversăm curtea, la ora asta tîrzie, santinela și cei cîțiva agenți pe care-i întîlnim ne privesc uimiți.

Urcăm la mine în birou. În cîteva secunde descoasem umărul stîng al hainei, în care se află un petic de hîrtie în pătrățele, împăturit cu grijă. Caillaud are un scris ciudat, aplecat spre stînga; textul abundă în greșeli de ortografie. Iar în semnătură, deosebit de citeață, cei doi „l” sînt absolut paraleli.

„Dragu meu Emil. Prietenu pe care ți-l recomand e de nădejde, chiar foarte de nădejde. Nai grijă că lam verificat io. Atenție la bretonul Ribot, ia nu știucîtaoare că iese basma curată de la sticleți. Te sărut. francis Caillaud.”

Atît. Dar, sub semnătură, e desenat un cerc cu un punct în

mijloc, înconjurat de două circumferințe: ca o țintă. Văzându-mă că mă încrunt, Mathieu zîmbește:

— E semnul lor de recunoaștere. Emile va fi sigur că, într-adevăr, Francis e cel care i-a scris.

Ar trebui să dau scrisoarea la fotografiat, însă laboratorul nu răspunde. Dar, mai ales, va trebui să vîr la loc scrisoarea și să cos umărul hainei.

Și atunci, la lumina puternică din birou, la 11 noaptea, așezat pe colțul mesei mele și cu un picior spînzurînd în gol, Mathieu Robillard se apucă să coasă mîneca, cu firul pe care l-a păstrat într-un ac înfîpt în reverul hainei. Firul e puțin prea scurt, dar Mathieu ne promite că nu va face mișcări prea bruște.

— Ce-ar fi să mergem undeva să mîncăm, propune Șeful.

Mathieu, cum e și firesc, preferă să se ducă acasă. După o gustare înghițită în grabă la gara Saint-Lazare, Citroën-ul o ia pe drumul Joinville-le-Pont. Străbatem cu o viteză record pădurea Vincennes.

Cînd ajungem aproape de casa lui, Mathieu îmi spune:

— Mîine la prînz, am întîlnire cu Cocoșatul la cafeneaua Le Petit-Saint-Denis. Ne-am putea vedea la două, de acord?

— De acord, dar unde?

— Știi și eu? La Thérmomètre, în piața Republicii?

Și din nou, abia îmi găsesc somnul.

A DOUA ZI, PROASPĂT RAS ȘI BINE PIEPTĂNAT, MATHIEU E DE nerecunoscut cînd își face apariția la douăsprezece fix la cafeneaua Le Petit-Saint-Denis, în costumul bleumarin din ajun călcat acum cu grijă. Și-a lăsat BMW-ul la poarta Saint-Denis.

Cum n-am putut rezista tentației, m-am ascuns sub bolta unei case păraginite, de unde pîndesc să-l văd venind.

Îl zăresc pe Cocoșat așezat la o masă din fundul sălii, în fața unui pahar de vin roșu. Poartă părul pieptănat lins spre ceafă, cu o cărare impecabilă. Reflexele soarelui în geamul vitrinei mă împiedică să disting exact ce se petrece înăuntru, dar, la douăsprezece și jumătate, îi văd pe cei doi ieșind, îndreptându-se spre BMW și plecând. Nu-mi rămîne decît să aștept ora întîlnirii. Hoinăresc prin cartier, fără niciun chef.

Abia la trei și ceva apare Mathieu la Thermomètre. Tot așteptîndu-l, apucasem să telefonez de cîteva ori pe strada Saussaies, ca să aflu dacă nu cumva Șeful a primit vreo veste de la el. Nu reușisem decît să-l ațîț și mai rău pe Boss.

— Ai să vezi, profetiza el, o să rămînem cu buzele umflate. Mathieu al tău o să spele putina și-o să ne lase cu degetu-n gură.

Mi s-a părut mai prudent să nu-i răspund și să aștept. În sfîrșit, sosește și Mathieu, aprins la față, ca după o masă copioasă:

— E o mîrșăvie ce fac, îmi spune el așezîndu-se. Cocoșatul m-a invitat să mîncăm la el. Ține pe bufet, sub sticlă, fotografia lui Emile, cu o floare uscată într-un colț.

— Să nu fim sentimentali. Nici el nu e. Și?

— Am discutat haina și Cocoșatul a citit scrisoarea. A zis că va transmite mesajul, că să-i las telefonul meu, și a schimbat vorba. Zău că-s niște amăriți.

— Am luat notă. Și ce număr i-ai dat?

— Al bistroului de lîngă mine. I-am spus Cocoșatului să-și țină gura. Numai că aș avea nevoie de niscai grăunțe; știți doar, că boala nevasti-mii, cu doctorii, sînt lefter...

Îi promit să vorbesc cu Șeful, pentru că, oricît aș vrea să-i fiu de simpatîc, mai ales acum, nu-i pot da niciun ban. Sîntem la sfîrșitul lui mai și salariul meu s-a cam dus.

— Sună-mă mîine, îi spun, aranjez eu totul.

Robillard pleacă. Privesc în urma lui și, dacă mi-e silă de

ceea ce face, mi-e și mai scîrbă de mine, fiindcă l-am silit s-o facă. Cînd am intrat în poliție, n-aș fi crezut în ruptul capului că voi ajunge să încurajez într-atît perfidia, delațiunea, minciuna. Am fost crescut în cel mai sever spirit al dreptății, de un tată care mă pocnea, cînd eram copil, dacă îmi pîram sora mai mare. Degeaba caut scuze, spunîndu-mi că totul este spre binele societății, că gloanțele unui ucigaș nu trebuie să doboare oameni nevinovați: mă mustră conștiința. Îndată ce voi putea, am de gînd să părăsesc această instituție.

— Slăbește-mă cu scrupulele! mi-o retează Șeful cînd îi împărtășesc remușcările mele, poliția nu se face cu moraliști. Dac-ai să ajungi la vîrsta mea...

43

LUNI, 29 MAI 1950. DIMINEAȚĂ MEMORABILĂ: MATHIEU SE va întîlni cu Buisson. Nici nu mă așteptam să mă sune. Mi-a spus să vin imediat la Café de la Paix, în piața Operei. E douăsprezece. Pînă ajung, se face douăsprezece și un sfert. Nu-i el prost, Mathieu, mă cheamă totdeauna la ora prînzului. I-am priceput jocul, numai că de data asta se-ntrece cu gluma!

Șeful îmi dă, oftînd, un avans de douăzeci de mii de franci, pe care mă grăbesc să-i bag în buzunar. Zece minute de mers pe jos, și iată-mă în fața unui Mathieu strălucitor într-un costum prince de Galles, nou-nouț. Mărturisesc că nu-mi pot explica acest mister: n-are un sfant, dar e mereu pus la trei ace.

— S-a făcut, îmi spune el, în timp ce mă așez. M-a sunat Cocoșatul. Mă duc mîine, la zece, să-l iau și mergem la Emile. Buisson stă la Boulogne. N-am aflat adresa, dar știu că e pe drojdie. Am promis că-i duc douăzeci de miare.

Nemaipomenit! Mathieu ăsta are antene: exact atîta am la mine, plus o hîrtie de o sută!

N-am încotro și-i dau banii, asigurîndu-l că mîine își va primi și el partea.

— Mai e ceva, continuă Mathieu, îmi trebuie și un revolver.

— Un revolver?

— Pentru Emile. Și cartușe, vreo cincizeci cel puțin, în vremurile astea tulburi, vrea să meargă cu artileria după el.

— Nu ți-e bine? Doar n-o să-i dau și armă, ca să ne facă terci, cînd o să vrem să-l prindem!

— Treaba dumitale, inspectore. Nu dai arma, nu-l ai pe Buisson, mi-o trîntește Robillard întinzîndu-și confortabil picioarele.

Îl simt că jubilează. Brusc, rolurile s-au inversat: acum e el stăpîn pe situație.

— Dacă nu-i aduc revolverul, nu va avea încredere în mine, îmi explică Robillard ca să mă convingă.

— Am priceput. Numai că hotărîrea asta n-o pot lua de capul meu. Să vorbesc întîi cu Șeful. Dacă vrei, ne vedem la patru, la Terminus, lîngă Saint-Lazare.

ȘEFUL SE ÎNEACĂ PUR ȘI SIMPLU, CÎND ÎI RELATEZ conversația cu Robillard. A realizat, ca și mine, situația absurdă în care ne aflăm. Dar, după un răstimp de gîndire, îi vine o idee care, spune el, va compensa riscurile pe care ni le asumăm dîndu-i lui Buisson revolverul. Odată ajunși pe platforma autobuzului care ne hurducă pînă la Saint-Lazare – căci a ținut să asiste la întrevedere – îmi mărturisește:

— Nu te frămînta, Borniche, am eu un plan. Îl urmărim pe Robillard pînă la Boulogne-Billancourt. Iar acolo, chit că

vor fi capete sparte, încercuim casa în care se ascunde Buisson!

Dar la Terminus nu avem timp nici măcar să comandăm ceva de băut: Mathieu ne-o ia înainte și răstoarnă planul Șefului.

— Îmi dați cuvîntul că nu vă luați după mine, da? N-am niciun chef să miroasă Cocoșatul ceva, că m-am ars. Și nici nu vreau să mă facă Emile ciur.

Șeful își dă cuvîntul în silă. Mă uit la el. Se uită și el la mine clipind repede și îndemnîndu-mă cu privirea. Atunci, fără nicio tragere de inimă, scot din buzunar un pachetel bine legat cu sfoară: arma și munițiile pentru Domnul Emile.

Arma, un Mauser 9 mm, e a mea. Nu aceea pe care o am de la Administrație, ci un pistol pe care l-am descoperit la o percheziție, cînd abia intrasem de cîteva zile în servici. L-am luat, l-am pus sub cheie și am uitat de el, ca de atîtea alte arme găsite în perioada aceea tulbure da după război. L-am curățat, l-am uns și, odată, l-am încercat chiar în cîmp deschis, trăgînd într-o gamelă bătută într-un copac. Precizia a fost uimitoare: de nouă ori am tras, de nouă ori drept la țintă. De atunci, îl țin la mine-n birou, într-un sertar și, din cînd în cînd, îl scot ca să-l privesc.

Mă despart de el cu inima strînsă, la gîndul că Buisson îl va folosi poate chiar împotriva mea.

A RĂMAS STABILIT SĂ NE ÎNTÎLNIM A DOUA ZI, LA PATRU, ÎN același loc.

— Misiunea a fost îndeplinită, spune Robillard. M-am văzut cu Buisson, am stat la el două ore încheiate. S-a ambalat, cînd i-am dat arma. Simpatîc tip. Știți unde stă?

— Nu. Dacă știam nu-ți dădeam ție bani.

— La un amărît, Jean Le Peintre, strada Billancourt.

Emile l-a cunoscut mai demult prin Bolec. Când bretonul a fost arestat, a venit să se ascundă aici. Dă o mie de franci pe zi pentru mîncare, jaf curat. Vrea să-i gălesc altă ascunzătoare, mai sigură.

— Și unde vrea să se ducă?

— Habar n-am, răspunde Mathieu, dar în mine are încredere. Mă duc să-l iau poimîine, joi dimineață, cu Cocoșatul. I-am promis că-i gălesc ceva pînă atunci. Dumneata nu știi vreun ungher mai liniștit?

Din ce în ce mai bine! După ce că i-am dat Domnului Emile bani, un revolver și cartușe, acum trebuie să-i găsim și ascunzătoare. Și mai ce?

Dar mă calmez repede, fiindcă, dacă mă gîndesc bine, perspectiva e destul de îmbietoare. O arestare în Boulogne ar fi riscantă. Inevitabil, vor fi și „capete sparte”, cum spune Șeful. Pe cînd, dacă-l arestez într-un colțișor liniștit și izolat, aș putea evita vărsarea de sînge.

— De acord, îi răspund, mîine la nouă să fii pe strada Saussaies.

ROBILLARD NU E PUNCTUAL LA ÎNTÎLNIRE. A PRĂJIT O BIELĂ de la BMW-ul lui și se află tocmai la Joinville-le-Pont cînd mă anunță că va întîrzia. Nu-i vreme de pierdut: avem o singură zi la dispoziție ca să-i găsim lui Emile o ascunzătoare.

— Te aștept la castelul Vincennes, în fața metroului, peste jumătate de oră: dă-i bătaie!

Șeful deschide ușa biroului meu și pălește cînd mă vede singur. Îi explic ce s-a întîmplat; iese bombănind. Lucrurile încep prost.

La nouă și jumătate mă întîlnesc cu Robillard la locul stabilit. E nervos din cauza penei.

— O să mai am nevoie de douăzeci de mii! îmi spune el.

Mă prefac că nu pricep aluzia. Constat că, pentru el, existența e fracționată după un preț unic: douăzeci de mii de franci. Mă așez lângă el, pe bancheta din spate a mașinii lui Montuire și-l întreb:

— Încotro?

Mașina pornește încet, schimbă direcția la capătul liniei de autobuz și se îndreaptă spre Paris.

— Faceți la stînga, pe bulevardul de centură, ordonă Robillard, o luăm pe autostradă.

Montuire se execută și, curînd, iată-ne la poarta Saint-Cloud.

— Atît mi-ar mai lipsi, să mă vadă Emile în mașina poliției, murmură Mathieu, făcîndu-se mic, în fundul Citroën-ului.

Intrăm pe Boulevard de la Reine și ajungem la tunelul de pe autostradă. E 10.

— Mă gîndeam să mergem la un amic în Fécamp, spune Robillard, un fost borfaș, dă camere mobilate cu chirie, numai că e cam departe, pe puțin două sute de kilometri.

Fac un calcul rapid:

— Asta-nseamnă că am putea fi acolo într-o oră, fără să ne iasă sufletul; ajungem la prînz, tocmai bine ca să mîncăm. Unde mai pui că facem și o plimbare.

Montuire apasă pe accelerator. Părăsim autostrada și pornim pe RN 12, spre Evreux. La Bonnière, pe deal, Robillard se întoarce spre mine:

— Cunossc și la Rouen pe cineva, dar e pește și mă-ntreb dacă Emile o să privească asta cu ochi buni.

— Nu cred, îl asigur eu, proxeneții au reputație de turnători.

Îmi mușc limba dar Mathieu nu răspunde. Trecem prin Pacy-sur-Eure, apoi prin Evreux.

După încă zece kilometri. În stînga șoselei, un panou: Auberge de la Mère Odue.

— O! sare deodată Robillard, păi ăsta-i al unui prieten de-al meu. Fir-ar să fie, cum am uitat! Nu-i nevoie să mergem mai departe. Duceți-vă cu mașina două sute de metri mai încolo și lăsați pe mine, mă descurc eu.

— Ce-ai de gînd?

— Mă duc să-mi umplu burta. Îi zic că vin de la Deauville. Așteptați-mă acolo, în iarbă, și pe la două-trei sînt înapoi. Împrumutați-mi portofelul.

— Și noi unde mîncăm?

— Așa-i, recunoaște Mathieu. Haideți atunci pînă-n primul sat și ne întoarcem.

La mezelăria din Saint-Martin-la-Campagne cumpărăm niște senșiuri enorme cu șuncă și cu pateu, și ne întoarcem la Quatre-Routes, nu departe de han, în comuna Claville. Montuire îi încredințează lui Robillard mașina. Întinși în iarbă, ne înfulecăm senșiurile, cu ochii pironiți pe Citroën-ul nostru negru care staționează acum în fața restaurantului tușii Odue.

Se scurg două ore. În fine, îl zăresc pe Mathieu ieșind din han împreună cu un tînăr îmbrăcat în halat alb de bucătar. Cînd e din nou lîngă noi, ne spune satisfăcut că Grignard, hotelierul, e dispus să-i găzduiască prietenul care, chipurile, are nevoie de liniște, de hrană îmbelșugată și de aer curat. N-au discutat prețul pensiunii, socotind că e o chestiune secundară.

Ne întoarcem la Paris mulțumiți dar și nervoși. Mîine, la aceeași oră, dacă lucrurile merg bine, Emile Buisson se va afla într-un loc sigur, doar de mine cunoscut, la adăpost de întreprinzătorii mei colegi. Mîine e 1 iunie. 10 pică într-o simbătă, așa că-l vom putea interoga liniștiți duminică, ținînd încă secretă arestarea.

— Am ajuns, ne anunță Montuire.

Ridic capul și constat că, într-adevăr, ne aflăm pe strada Saussaies. Trebuie să-i comunic Șefului ultima bucurie: Robillard nu mai are mașină să-l ducă pe Buisson la Claville. Iar mutarea în această ultimă vizuină nu suferă amânare.

— Bani i-am dat, armă i-am dat, cu cartușe cu tot, i-am dat și ascunzătoare cu tot confortul, acum trebuie să-i găsim Domnului Emile și o mașină pe plac, răbufnesc eu. Parc-am fi Armata Salvării Publice!

— Simplu accident de parcurs, Borniche, mă liniștește Șeful. Am exact ce ne trebuie. Ne-ntîlnim mâine toți trei lângă casa mea.

Resursele acestui om mă lasă pur și simplu cu gura căscată.

44

IDEEA ȘEFULUI SE DOVEDEȘTE CATASTROFALĂ. LA 8 ȘI 30, ora H, Șeful, Robillard și cu mine ne plimbăm de colo colo pe trotuar, în fața cafenelei Le Cluny.

Așteptăm un reporter de la Paris-Presse, prieten cu Șeful, și care, în schimbul unor informații în exclusivitate, a fost de acord să ne împrumute o mașină. E punctual la întâlnire. Dar când se apropie mai bine, nu-mi pot crede ochilor: mașina e o Simca roșu-sînge cu dungi albe, pe ale cărei laturi stă scris, cu litere negre, uriașe, numele jurnalului: ziaristul frînează spectaculos, oprește în fața noastră și ne salută vesel cu mîna.

— Vă place?

— Superbă, consimte Șeful, exact ce trebuie ca să însoțești Turul Franței. Din păcate, pentru cazul nostru e puțin cam țipătoare.

Parlamentează cîteva minute cu ziaristul care, pînă la urmă ne părăsește ofensat și decepționat. Nu ne mai rămîn nici două ore ca să-i procurăm lui Robillard o mașină.

— Ce ne facem! geme Șeful ștergîndu-și fruntea de sudoare. Ne-am dus pe copcă. Dacă Mathieu n-ajunge la țanc sau se duce fără mașină, Emile o să intre la bănuieli.

Nici eu nu mai știu ce să facem. Mai întîi ar trebui anunțat Cocoșatul de întîrziere, pe urmă găsită o mașină pe placul lui Buisson, de exemplu un Peugeot negru.

Și brusc, minune: am o idee. Îmi amintesc că un tînăr inspector din grupul lui Petit, cînd vrea să-și epateze vreo prietenă, închiriaza o mașină din arondismentul 18, la doi pași de el, pe strada Duhesme.

— Fugi la Cocoșat, îi spun lui Mathieu, ne întîlnim aici peste o oră. Spune-i și tu că ai rămas în pană și că faci rost de altă mașină.

După douăzeci de minute, Șeful și cu mine coborîm din taxiul care ne-a lăsat în fața societății de închirieri.

Alegem un Peugeot negru și ni se întocmește un contract. Semnătură, asigurare împotriva oricărui pericol, cauțiune? N-am un franc în buzunar. Fără să stea pe gînduri, Șeful își scoate carnetul și completează un cec pentru cauțiunea fixată: cincizeci de mii de franci. Își flutură apoi carnetul de identitate pe sub nasul funcționarului, căruia-i vine inima la loc cînd citește „profesiunea: comisar de poliție”. Mă așez la volan, străbat Parisul într-o goană nebună și iată-ne din nou pe bulevardul Saint-Germain, unde Mathieu ne așteaptă nerăbdător în față la Cluny.

— V-ați și întors! Bine că nu m-am mai dus la Cocoșat. Las' c-o să fie mulțumit.

Îl prelucrez, în timp ce-i dau cheile mașinii și actele:

— Fii cu ochii-n patru, Mathieu. Ascunde-le bine dacă nu

vrei să te curețe Emile și pe tine. Nu uita că sînt toate pe numele unui sticlete. Și comisar pe deasupra.

10 H.45. ȘEFUL ȘI CU MINE AM AJUNS LA A ȘASEA CAFEĂ. LA 11, încercăm să ghicim ce fac Cocoșatul și Mathieu la Boulogne. 11 h.05: ni-i închipuim plecînd împreună cu Buisson.

11 h.10. De astă dată în realitate, un sergent cu mitraliera în mîna își face apariția la întretăierea celor două bulevarde, urmat de alți polițiști care se postează la fiecare intersecție. Curios – doar asta mi-e meseria – mă duc să aflu ce s-a întîmplat:

— A fost declanșat dispozitivul 3, îmi spune gardianul după ce mă legitimează. S-a comis un atac cu un Peugeot negru și oprim toate mașinile de acest tip. Care nu oprește, tragem.

Mă întorc în goană la Cluny să-i spun și Șefului: numai că nu leșină.

— S-a zis cu noi! îngaimă el pierit, închizînd ochii. Mathieu va fi sau oprit la un baraj, sau va încerca să-l spargă. Și într-un caz și într-altul, Buisson o să tragă, asta-i sigur. O să-și apere pielea. Iar noi vom fi acuzați de complicitate la crimă prin furnizare de mijloace: mașină, armă, bani și tot tacîmul. Bașca tăinuirea unui răufăcător pe care trebuia să-l arestăm, nu să-l trimitem în vilegiatură. Ne așteaptă rușinea publică.

Își tamponează din nou fruntea.

— Dacă Buisson trage, o va face cu revolverul și gloanțele mele. Iar Mathieu va spune tot. Magistratii nu vor crede niciodată, iar șefii noștri cu atît mai puțin, că voiam să dăm o lovitură răsunătoare. Ba dimpotrivă, colegii noștri vor fi fericiți

să ne facă harcea-parcea: „Ticăloșii, auzi ce metode! Las' c-o să-i vedem noi după gratii!” Cum să explici că voiam doar să ne apărăm informatorul, urcînd și o treaptă pe tabelul de avansări.

Pînă la prînz sîntem mai mult morți decît vii. Telefonăm din cînd în cînd la Poliție după știri. Apoi, fix la șase, primim un telefon chiar în biroul Șefului. „Coletul a ajuns cu bine.” E chiar Mathieu.

Șeful și cu mine ne aruncăm unul în brațele celuilalt.

EMILE SE SIMTE GROZAV LA AUBERGE DE LA MÈRE ODUE. A fost imediat acceptat de patron și, înainte de-a se despărți de Cocoșat și de Mathieu, a vrut să facă cinste cu șampanie.

Camera pe care o ocupă la parterul unei clădiri cu curte e spațioasă, luminoasă și dă spre cîmp. Emile poate contempla de la fereastră cirezile de vaci care pasc la cîțiva metri de hotel, într-o pajiște de un verde-intens. Dimineăța îl trezește ciripitul păsărelelor dintr-o pădurice învecinată iar Grignard i-a împrumutat o carabină cu alic. Mîncarea e excelentă și Emile respiră din adîncul plămînilor. A uitat de aerul sufocant al capitalei, a uitat de hăituiala sticleților; i-a uitat pînă și pe prietenii de la Santé. Mathieu Robillard l-a salvat într-adevăr în ceasul al doisprezecelea.

Pe 7 iunie îi așteaptă pe Robillard și pe Cocoșat, care i-au promis că-l vor vizita din nou, împreună cu sora lui, Jeanne. Mathieu se dovedește într-adevăr un partener de neprețuit – își spune Emile – exact așa cum i l-a descris Francis. Va încerca să-l asocieze la o lovitură pe cinste, ca să-l despăgubească de cheltuieli. Apoi, cu acte false, are de gînd să dea o raită prin străinătate. În America de Sud. Domnul Emile visează.

— Mathieu e un tip și jumătate, a declarat Cocoșatul nițel afumat, spre sfîrșitul chefului. Conduce al naibii de

bine. Dacă ne-a filat careva, sigur a rămas cu buzele umflate.

Observația Cocoșatului nu e pe placul lui Buisson, care devine brusc bănuitor. Dar Cocoșatul proclamă repede cu o siguranță sfidătoare:

— Nicio grijă, Emile, și eu am fost bănuitor. Dar sticlele care-o să mă prindă pe mine-n laț e încă-n burta mă'sii.

45

10 Iunie 1950. N-AM ÎNCHIS OCHII TOATĂ NOAPTEA. AM trac. Va fi o zi decisivă. Buisson a devenit cazul meu, cazul vieții mele, pe care nu vreau și nu mi-e îngăduit să-l ratez. Marlyse doarme liniștită lângă mine și din când în când trupul ei gol îl atinge în treacăt pe al meu. Dar nici căldura și nici parfumul pielii, nici respirația ei regulată n-au izbutit să-mi alunge sentimentul de singurătate. Teama m-a cuprins pe nesimțite, mi-a pus un nod în gât, mi-a făcut stomacul ghem.

Pe la trei m-am sculat și, bîjbîind prin întuneric, m-am dus la bucătărie și am băut apă direct de la robinet. Dar după cîteva minute, buzele mele erau din nou arse.

Și iarăși am început să mă perpelesc în pat, încercînd zadarnic să alung imaginea obsedantă a lui Buisson. O spaimă confuză a pus stăpînire pe mine. Un sentiment ucigător, încă neîncercat pînă-n noaptea asta.

Am făcut dragoste, sperînd că voi reuși apoi să adorm. Folosesc uneori această terapeutică naturală cînd vreau să evit o noapte albă; de obicei, dă rezultate. Am mîngîiat trupul Marlysei: mi-a zîmbit în somn, a încuviințare sau poate inconștient, a oftat ușor și mi s-a dăruit continuînd să doarmă.

Degeaba: nesatisfăcut și la fel de neliniștit, am privit mai departe cu ochii larg deschiși cum se strecoară lumina zilei prin jaluzele. Abia la șase dimineața am reușit să ațipesc. Dar la șapte și jumătate a sunat ceasul.

— Roger, scîncește Marlyse, nu vrei, scumpule, să faci tu astăzi cafeaua?

Cu ochii umflați, complet buimac, reușesc să mă ridic: o secundă, totul se învîrtește în jurul meu: în fine, amețeața dispare. Îmi pun halatul, cînd o aud din nou pe Marlyse, care tot n-a deschis ochii:

— Roger?

— Da.

— Ascultă, Roger, crezi că-i normal, la vîrsta mea?

— Ce anume?

— Să am vise erotice.

— Ar trebui să consulți un medic. Am bănuț eu totdeauna că trebuie să fii obsedată sexual.

— Ia auzi! da' antipatic mai ești azi!

Nu-i răspund. Cîteodată mă întreb dacă Marlyse n-o fi la fel de neroadă ca maică-sa.

La 11 trag mașina – o Delahaye, pe care mi-a împrumutat-o prietenul meu, avocatul Paul Villard – pe dreapta autostrăzii de vest, în spate e Citroën-ul negru al Administrației. Lîngă el, așteaptă fumînd Șeful, Gillard și Hours.

— Nu prea pari în formă! se încruntă neliniștit Șeful.

— Am adormit tîrziu, Șefule, dar nicio grijă, o să meargă strună.

— Bine, răspunde el, să nu mai pierdem timpul. Ține minte, Borniche: în caz că se-ntîmplă ceva, că ai vreo neplăcere, faci ce știi și-mi dai de veste.

— Da, Șefule.

— Bun. Atunci ne-am înțeles: Hours și cu mine vom

aștepta în păduricea care-ncepe de cealaltă parte a șoselei naționale. În mai puțin de un minut vă putem sări în ajutor.

— Bine, Șefule.

— Bun. Sper că ești înarmat!

— Nu, Șefule.

— Nasol, Borniche, nasol de tot. Mă rog, te privește direct și personal. Barem cătușele le-ai luat?

— Sînt la Marlyse în poșetă. O să mi le dea ea la momentul potrivit.

— Bun. Atunci, baftă bătrîne. Îmbarcați-l pe Gillard și, pe curînd. Cu Buisson.

— Pe curînd, Șefule.

Îmi strînge mîna îndelung, privindu-mă adînc în ochi. Gestul e poate puțin cam teatral, dar îmi face bine.

URC ÎN DELAHAYE, LÎNGĂ MARLYSE, PE CARE O GĂSESC pilindu-și unghiile. Gillard se așază în spate. Motorul pornește cu un duduie puternic.

Cale de vreo douăzeci de kilometri uit și de Buisson și de avansare și de tot circul. În viața vieților mele, afară doar dacă nu se întîmplă o minune, n-o să mai pup o asemenea comoară de mașină, așa că vreau să profit din plin.

Mă distrez cu acceleratorul, măresc viteza, depășesc ca nebunul, iau curbele derapînd, făcînd cauciucurile să scrișnească. În urma noastră, Citroën-ul se opintește din greu ca un catîr, căznindu-se din cînd în cînd să ne ajungă. Cu siguranță că Șeful nu-mi aplaudă acrobațiile: mi-l închipui spumegînd de furie, înjurîndu-mă de fiecare dată cînd accelerez.

Din cînd în cînd, mă uit în retrovizor să văd cum reacționează Gillard. S-a făcut mic, una cu bancheta, și ține ochii închiși ca să nu mai vadă peisajul ce se năpustește spre

noi. Entuziasmul lui s-a oprit la „100 pe oră”; cînd vede acum acul vitezometrului oscilînd în jurul lui 160, i se face rău.

Gonim așa pînă la Evreux. O nouă escală. Din nou îmbărbătări. Cum am toate șansele să mor curînd, Șeful se abține să-mi spună ce crede despre purtarea mea. În dimineața asta pot să-mi fac mendrele: chiar dacă l-aș trage de urechi, chiar dacă i-aș tăia cravata, dacă l-aș călca pe picioare sau l-aș ciuguli, chiar dacă i-aș da cu tifla, n-ar spune nici pîs. E îngăduitor cu mine, de parc-aș fi un condamnat la moarte.

Ne continuăm drumul singuri. Așa cum am stabilit. Șeful mă lasă să-i depășesc, apoi pornesc și ei pe un drum lăturalnic, oprindu-se la intrarea în pădure.

CÎND VENISEM CU MATHIEU LA CLAVILLE, REMARCASEM chiar în fața hanului două pompe de benzină, obișnuitul duo „super-normală”. Mă opresc în fața aceleia cu „super”. E grozav de plăcut să ai o Delahaye, e încîntător s-o auzi făcînd „brum, brum”, dar și cît înghite! Paris-Claville: 120 de kilometri, 25 de litri! Dar am astfel și pretextul că mă opresc să fac plinul.

Claxonez scurt, poruncitor, deschid portiera, mă răsucesc pe scaunul de piele și iată-mă afară, la soare, doar în cămașă, cu aerul sportiv și decis al unui tînăr cadru de conducere căruia îi merge din plin.

Nepăsător, mă întind ca să mă dezmoțesc și-i zîmbesc Marlysei cu siguranța de sine a seducătorului de profesie. Proptit bine pe picioare, cu mîinile-n șolduri, o privesc pe hangîță, care vine alergînd spre noi. Se oprește în fața mea, roșie de sudoare, cu buzele umede, cu bluza întinsă pe pieptul plin, săltînd ritmic precum valurile pe vreme de furtună.

— Vă rog, doamnă, să-i faceți plinul.

Ne privim zîmbind, în timp ce ea pompează benzina. Încîntătoare, patroana!

— Dacă tot sîntem aici, îi spun eu cînd termină, n-ați vrea să controlați și uleiul?

— Bineînțeles, domnule, doar de asta sînt aici.

Ridic capota bolidului. Caut din priviri vergeaua cu care ar trebui s-o proptesc, dar ia vergeaua de unde nu-i. Sînt nevoit s-o țin cu mîna.

Hangița se apucă să șteargă furtunul cu o cîrpă, cînd, deodată, un bărbat scund, cu păr negru și ochi întunecați, apare în ușa hanului. Mă privește fix, examinează atent mașina.

Tresar. Pentru prima oară, după trei ani de căutări, eșecuri și umilințe, mă aflu față-n față cu Buisson. E chiar aici, la doi metri de mine, cu mîinile-n șolduri, intrigat. De n-ar fi afurisita asta de capotă, m-aș năpusti spre el. Dar dacă-i dau drumul, s-ar putea s-o rănesc pe biata patroană, care tocmai a vîrit furtunul în rezervor. Și, mai ales, risc să pierd o fracțiune de secundă prețioasă, de care Buisson va profita ca să-și scoată arma și să mă ucidă. De la distanța asta n-are cum să dea greș.

Firește, Gillard, care stă pitit în mașină, ar putea să riposteze și să-l doboare. În gramatică, asta se numește un condițional. Numai că eu, la perfectul compus, am și murit.

Dar în clipele astea, cînd simt privirea lui Buisson ațintită scrupulos asupra mea, nu teama e cea care mă împiedică să trec la acțiune: din clipa în care l-am văzut apărînd, fără haină, spaima mea s-a risipit. Nu, motivul pentru care nu vreau să risc e mult mai simplu: îl vreau pe Buisson.

S-a și răsucit pe călcîie și intră în han. Afurisesc în gînd lipsa vergelei; dacă aș fi avut mîna liberă, găseam eu un șiretlic

ca să mă apropii de ucigaș. În clipa ăsta, totul ar fi fost terminat. L-aș fi avut în mâinile mele.

Ca să mă consolez, îmi spun că această amînare m-a asigurat cel puțin că Buisson se mai află aici. Trebuie să fiu cu ochii-n patru să nu-l scap, așa cum au pățit de atâtea ori colegii de la P.P.

Mă uit la ceas: douăsprezece și douăzeci.

— Se poate mânca la dumneavoastră, doamnă?

— Sigur că da, domnule, avem restaurant.

— Minunat. Dacă nu vă deranjează, aș vrea să parchez mașina în curte, sub platan.

— Vă rog.

— Pregătiți-ne ceva de mîncare și dați-ne și niște vin bun.

Bag mașina în curtea din spatele hotelului și coborîm. În timp ce Marlyse își netezește rochia, iar eu încui portiera, Buisson apare din nou, la cinci metri de mine, în grădina de zarzavat, printre tufele de căpșuni. Nu ne slăbește din ochi. Simt cum mă mai străpunge cu privirea lui tăioasă, necruțătoare.

E scund, plăpînd, dar totuși impresionant. Și tocmai atunci Gillard – care nu l-a zărit fiindcă stă cu spatele spre el –, se găsește să-mi spună:

— Stai puțin, Borniche, mi-am uitat arma-n mașină.

— Gura, nenorocitul! îl reped eu, îngrozit la gîndul că Buisson s-ar putea să-l fi auzit.

O prind pe Marlyse de braț și-o trag spre restaurant. O întreb din mers dacă are cătușele-n geantă. Dă din cap că da. Mărturisesc că, pînă acum, Marlyse m-a uimit: n-aș putea spune dacă e inconștientă, nici eu nu știu exact, în orice caz e de un calm nemaipomenit, ca și cînd ar fi venit într-o obișnuită plimbare la iarbă verde.

. . .

INTRĂM ÎN HAN. NIMERIM CHIAȚ LA BAR. ÎN STÎNGA, sufrageria tipică cu fețe de masă și perdele din stambă albă cu roșu, cu pereți văruiți și bîrne aparente. În dreapta, bucătăria, despărțită de bar printr-o ușiță batantă, prin care se poate vedea cînd intră vreun client și pot fi duse în sufragerie farfuriile cu mîncare.

— Doriți să mîncăți înăuntru sau pe terasă? întrebă patroana oferindu-ne lista de bucate.

Mă prefac că mă consult cu prietenii mei, dar îi răspund imediat:

— Înăuntru. E mai răcoare și nu se aud nici mașinile de pe șosea. Deocamdată aduceți-ne trei rachiuri.

În timp ce hangița se foiește în spatele tejghelei, noi alegem meniul: jumări de porc, salată, iepure umplut, totul stropit cu o sticlă de saint-émilion, Timpul trece, dar nici urmă de Buisson. Încerc să cîștig timp.

— Încă un rînd, cer eu, și un pahar pentru patron.

Îmi arunc ochii în bucătărie, de unde patronul îmi mulțumește. Nu mai am răbdare să stau locului. Mai arunc o privire prin sală: Buisson nicăieri. Zăresc un pian într-un colț, mă instalez și încep să cînt niște blues-uri. Marlyse fredonează, sprijinindu-se de umărul meu: în schimb, Gillard e crispat.

Minutele trec. S-a făcut 12 și 30 și sînt din ce în ce mai îngrijorat; m-am înțeles cu Șeful să trec cît mai repede la acțiune. Trebuie să-l previn să nu ia cumva vreo hotărîre care s-ar putea sfîrși cu o catastrofă ireparabilă.

Mă ridic: am zărit, agățată pe perete, o goarnă veche; Gillard, după mine.

— Acum să vedeți!

Desprind goarna de pe perete. Îmi umezesc buzele și o duc la gură. Asurzitoare și războinică, trîmbița e gata să ne

spargă timpanele, dar sper că Șeful, ascuns în pădurea de peste drum, a auzit și a priceput.

— Vine, vine, strigă patronul sosind cu brațele încărcate de farfurii, nu vă enervați. Luați loc.

Am ales masa de lângă fereastră, în mijlocul sălii. Gillard și cu mine ne așezăm cu spatele la bucătărie. Marlyse în fața noastră. Sper, astfel, să nu trezesc binecunoscuta suspiciune a ucigașului cu ochi negri.

— Îl vezi?

— Nu, deocamdată nu e decît patronul, și stă la masă.

Atacam aperitivele. Înfulec jumări, dau gata și salata, cînd, deodată, Marlyse îmi trage un picior.

— A traversat bucătăria, dar a ieșit din nou în curte pe ușa din dos.

Brusc, simt un nod în stomac și-mi pierde pofta de mîncare. Îmi torn puțin vin. Marlyse îmi trage din nou un picior.

— Uite-l... (Tăcere)... Are-n mînă o farfurie cu căpșuni... Pleacă... Se întoarce... Se așază la masă cu patronul... începe să mănînce. Stă cu fața la noi.

Această ultimă informație mă descumpănește: mă întreb cum naiba o să-l scot de acolo. Mă gîndeam că va mîncea în salon, nu mi-am închipuit nicio clipă că ia masa cu patronul, în bucătărie, de unde poate supraveghea orice mișcare.

Ne despart doar șapte sau opt metri de masa lui Buisson, dar trebuie să găsesc un pretext plauzibil, dacă vreau să ajung la el fără să mă facă ciur.

. . .

CIUGULESC ABSENT DIN IEPURE, FĂRĂ SĂ GĂSESC VREUN motiv să mă apropiu de Buisson: mestecă întruna, cu ochii pe noi.

— Ce dracu facem? mă întreabă Gillard.

— Habar n-am. Ți-ai pierdut răbdarea?

— Răbdarea? protestează Gillard. Glumești: îmi dîrdîie fundul de frică. Ție?

— Nu încă. Dar trebuie să mă duc.

Pun șervetul pe masă. Împing scaunul, mă ridic și cu cel mai firesc aer din lume, pornesc spre bucătărie, încă nu știu nici ce să fac, nici ce să spun.

Traversez barul și mă pregătesc să împing ușa, dar în aceeași clipă, Buisson, care nu m-a scăpat o clipă din ochi, îmi aruncă o asemenea privire că rămîn pironit: sînt sigur că nu trebuie să mai fac niciun pas. Mîna lui dreaptă a lăsat cuțitul și s-a strecurat ușor în buzunar. O clipă mă simt paralizat. Încerc o senzație ciudată, ca și cînd aș fi un trup fără schelet. Îmi piere sîngele din obraji, inima începe să bată nebunește, mi se taie picioarele. Nu știu dacă fenomenul ăsta fiziologic se numește teamă, sau conștiință acută a primejdiei, pentru mine efectul e același: încremenesc.

Cînd mă mai despart doar cîțiva pași de Buisson – care continuă să mă țintuiască cu privirea, gata să riposteze –, de patron – care, întors cu spatele spre mine, înfulecă de zor și de masa cu tava slinoasă pe ea, după un efort disperat izbutesc să articulez cu o voce destul de sigură:

— Doamnă, spuneți-mi vă rog, se poate telefona de aici la Deauville?

Din fericire, descoperisem agățat de perete, în colțul din dreapta al bucătăriei, între un dulap cu vase și fereastra dinspre stradă, un telefon. Am profitat imediat de ocazie.

— Sigur, domnule, ce număr căutați?

— 432.

Puteam să spun la fel de bine 73 sau 852. Ca să spulber bănuielile lui Buisson, mă întorc la masa mea, de unde o aud pe patroană învîrtind manivela, cerînd legătura și punînd apoi receptorul în furcă. Vine spre noi.

— Ne cheamă imediat, îmi spune ea.

— O să țină? șoptește Gillard.

— Sper, altfel terminați masa fără mine.

În aceeași clipă sună telefonul și simt brusc niște ciocane bătîndu-mi în temple; obrajii îmi ard. Mă ridic crispat și, cu trupul încordat pînă la ultima fibră, pornesc din nou spre bucătărie. Ce calvar! De două ori privirea mea se încrucișează cu a lui Buisson și mă cuprinde un fel de panică.

Descurajat, îmi spun că, de unul singur nu voi reuși să-i înșel vigilența și să-l imobilizez pe ucigaș. După atîția ani de hăituială, domnul Emile știe să-și păzească pielea.

CÎND AJUNG ÎN PRAGUL BUCĂTĂRIEI, BUISSON MĂ străfulgeră din nou cu privirea. O privire amenințătoare, înfricoșătoare, chiar ucigătoare în clipa-n care patroana, care se află în spatele lui, cu receptorul în mînă, îmi spune uimită:

— Zice că numărul dumneavoastră nu există.

Fac un efort supraomenesc ca să nu-mi înghit saliva. Chiar imperceptibilă, mișcarea mărului lui Adam nu i-ar scăpa lui Buisson, încerc să-mi stăpînesc tremurul vocii și reușesc să-i răspund, aproape indignat

— Cum nu există? Păi e numărul clinicii mele! Vă rog să mai încercați.

Mi s-a părut că vocea mea a sunat cam tremurată, chiar puțin spartă, Buisson însă nu s-a clintit. Dar n-am nevoie să-l văd ca să-mi dau seama că-și mai ține mîna dreaptă în buzunar, încleștată pe trăgaci.

. . .

PENTRU A DOUA OARĂ, MĂ ÎNTORC LA MASA MEA. DE spaimă, m-au trecut toate nădușelile; cămașa mi s-a lipit de piele. La fiecare pas mă aștept să primesc un glonte-n spate, între umeri. Asta mă face să-mi încordez fesele. Epuizat, mă prăbușesc pe scaun și dau pe gît paharul de vin dintr-o înghițitură.

— Nasoală treabă, spune Gillard. Am încurcat-o.

N-apuc să-i răspund; chiar atunci patroană mă strigă încîntată:

— Veniți, domnule, telefonista greșise numărul.

Mă întorc. Pentru prima oară îndrăznesc să pătrund în bucătărie, trec prin fața lui Buisson la niciun metru distanță, dar merg înainte fără să-l privesc, căci ucigașul s-a răsucit pe scaun și mă urmărește cu privirea, continuînd să-și țină mîna în buzunar. Ghicesc revolverul umflînd stofa pantalonului.

Iau receptorul în mînă, întorcîndu-mă cu spatele la Emile.

— Alo! Clinica Trandafirilor? Doctorul André la telefon. Am să întîrzii puțin, sînt în drum spre Deauville, dar n-am să pot ajunge înainte de 1 și 30... Poftim? Nu, ascultați... La numărul 6, administrați în continuare streptomycină, sigur, ca de obicei. Pentru 27 așteptați-mă pe mine... Comunicați laboratorului să facă analizele pe care le-am cerut... am să văd eu imediat rezultatele. Mulțumesc.

Închid. Tot timpul convorbirii m-am temut ca nu cumva să închidă la celălalt capăt al firului persoana care-mi repeta pe un ton din ce în ce mai exasperat: „Nu-i nicio clinică, aici e cimitirul”.

Hangița îmi zîmbește și-i răspund și eu cu un zîmbet. Mi-am recăpătat calmul, mă simt bine. E momentul să trec la acțiune.

. . .

PLEC DE LÎNGĂ TELEFON ȘI DAU SĂ PORNESC SPRE MASA MEA, prefăcându-mă că-l ignor pe Buisson, care-și ține acum amîndouă mîinile pe masă. Ne desparte doar un metru. În clipa asta, țîșnesc. Mă întorc brusc și mă arunc asupra lui, prinzîndu-l strîns în brațe. Îmi adun toate puterile și-l imobilizez, silindu-l să se ridice.

Tipul e scund, dar puternic. Îi simt mușchii încordîndu-se. Se zbate încercînd să scape din încheștarea mea, dar exasperarea îmi dă puteri nebănuite și nimic nu l-ar mai putea scăpa din mîinile mele.

Buisson spumegă, mîrîie, se zbate încă din răputeri. Pe jumătate sufocat, izbutește să îngaime, gîfîind:

— Ce v-a apucat? Ați înnebunit?

— S-a zis cu tine, Emile, îi spun eu cu o voce răgușită. Abia reușesc să-l țin cînd se mai smucește odată, dar îl simt apoi cum cedează. Marlyse dă buzna în bucătărie și scoate cătușele din geantă: două pocnete metalice și mîinile ucigașului sînt prinse în brățărilor de oțel.

Buisson e alb ca varul; buzele îi tremură bolborosind cuvinte fără șir. Cu un oftat de ușurare îi scot din buzunar Mauserul meu, apoi un încărcător de armă, apoi un carnet ce identitate fals, eliberat pe numele Ballu.

— Bine jucat, exclamă Buisson, recăpătîndu-și calmul, în timp ce eu nu-mi pot stăpîni un tremur nervos. Trageți o dușcă, poate vă vine inima la loc.

— Domnul are dreptate, aprobă Marlyse. Două coniacuri.

— Și eu? protestează Gillard, care a năvălit în urma noastră, a scos apoi capul pe fereastră, trăgînd un fluierat ca să-l vestească pe Șef și pe Hours.

— Atunci trei coniacuri, spune Marlyse imperturbabilă, și un ceai de tei pentru mine.

Patronul și cu nevastă-sa au asistat încremeniți la toată scena, cu ochii holbați, cu dumaticatul în gură.

— Asta-i bună! Asta-i bună! exclamă patronul, dezmeticindu-se.

Nevastă-sa, căreia puțin i-a lipsit să nu leșine, pornește mașinal spre bar. Se-ntoarce cu o tavă cu pahare și o sticlă de coniac. Ciocnim în sănătatea noastră, dar mai ales pentru acest succes. Din clipa în care i-am pus lui Emile cătușele, n-am mai scos un cuvânt și Marlyse începe să intre la idei:

— Iubitule, la ce te gîndești?

Nu-i răspund. Arestarea lui Buisson ar trebui să mă facă fericit: am reușit acolo unde zeci de polițiști de toate vîrstele, de toate gradele și din toate serviciile au eșuat.

Pentru un mucos cu numai cîțiva ani de stagiul, nu-i rău deloc. Mîine, Poliția îmi va cînta osanale, unii mă vor invidia pentru o asemenea victorie, alții îmi vor critica îndrăzneala și inconștiența de-a fi asociat în această aventură o tînără nestipendiată de Administrație. Unii mă vor socoti asul sticleților, alții un băftos și, desigur, nu vor lipsi nici aceia care vor proclama că succesele mele nu se datorează decît turnătorilor. Ei și! Cu prima asta de 30.000 de franci pe care mi-a promis-o Șeful, voi putea, în sfîrșit, să-i cumpăr Marlysei o mașină nouă de gătit.

ÎN CAMERA LUI BUISSON, CU PARCHETUL PRESĂRAT CU mucuri de țigară, descopăr, spre marea mea satisfacție, arma crimelor. Coltul 11 mm 45 care l-a ciuruit pe Polledri, l-a rănit pe bijutierul Baudet, i-a doborât pe funcționarii băncii din Champigny și pe încă atîția alții. Buisson mi-a ghicit gîndul.

— A! să știți că nu l-am folosit niciodată. Dați-l la expertiză și o să vedeți!

Mă cam descumpănește siguranța cu care mi-o spune. După trei ore, Emile Buisson trece pragul clădirii din strada Saussaies.

— Borniche, îmi spune Șeful solemn, din clipa asta te poți considera inspector principal.

Sîntem, în 10 iunie 1950, ora 18 și 9 minute. Va trebui să aștept șase luni pînă-și va ține făgăduiala. În schimb, Șeful va deveni peste noapte divizionar, și încă numărul unu!

A ȘASEA RUNDĂ

4⁷

DUMINICĂ, BUISSON E INTEROGAT DE DIMINEAȚĂ PÎNĂ seara, fără ca arestarea lui să transpire. Luni dimineța, la ora 9, ultimele pregătiri înainte de atac: Șeful va anunța presei senzaționala veste. Mă sună nerăbdător:

— Ce faci, Borniche, nu vii odată, de-o oră te chem!

Cît ai clipi, am și zburat pe parchetul proaspăt ceruit și mă înființez în biroul lui. Șeful a arborat un costum închis, cămașă albă, pantofi negri lustruiți ca oglinda. Nici n-apucă să-mi dea mîna, și mă anunță, jubilînd:

— Borniche, a sosit clipa răzbunării!

Îl privesc buimăcit, dar nu mă lasă să deschid gura:

— Da, Borniche, ne răzbunăm pe scumpii noștri colegi de la P.P. care de trei ani ne tot vîră bețe-n roate. Bagă bine la cap, Buisson n-a fost arestat la Claville. L-am umflat la poarta Saint-Cloud, tocmai cînd lua masa la Trois obus.

Fac o mutră nedumerită:

— Cum așa, Șefule?

Bosul ridică enervat din umeri și se înfige în fața mea:

— Ce-i așa greu de priceput? Pe Girier l-au arestat chiar în Montfermeil, nu? Adică în sectorul nostru, unde P.P.-ul n-are de ce să-și vîre coada! Bun. Dacă-i așa, eu îl arestez pe Buisson în sectorul lor. Să se-nvețe minte să mai umble cu cioara vopsită!

Șeful savurează dinainte figura pe care le-o pregătește ghinionistilor noștri colegi și adaugă, trîntindu-se în fotoliu:

— Noroc că am obraz, că puteam să le-o fac și mai lată. De pildă, să declar că l-am arestat pe Buisson tocmai cînd se plimba pe Quai des Orfèvres, prin fața clădirii de la nr. 36.

Două ore mai târziu, primele ediții ale ziarelor de seară anunță întregii Franțe că Buisson, ucigașul ce părea că nu va fi prins niciodată, prînzea liniștit într-un restaurant din Boulogne, cînd s-a năpustit asupra lui echipa Șefului, ivită ca din pămînt.

PENTRU UN STICLETE, CA ȘI LA BILIARD, TOTUL DEPINDE DE noroc. Destul să-ți reușească prima lovitură, că după aceea succesele se țin lanț. Așa am pățit eu cu Buisson.

După arestarea lui Emile, Mathieu Robillard a pus mîna pe cele o sută cincizeci de mii de franci. Cei de la P.P. au protestat, declarîndu-se lezați în drepturile lor. Am organizat apoi o serie de razii prin cartierele deochiate; așa am ajuns să-i cunosc rînd pe rînd pe Vérando, Loubier, Labori și pe cei vreo treizeci de complici ai lor, condamnați cu toții pentru cîrdășie în bande de răufăcători. Nu mi-a scăpat decît micul Orsetti, dar nu-i nimic, ce-i al lui e pus deoparte.

Mergînd tot așa, din succes în succes, pun mîna într-o bună zi, în piața Operei, pe René Girier, care, cu două luni în

urmă, reușise să evadeze, tăind dușumeaua dubei care-l transporta.

Am ajuns asul sticleților din Franța.

Din clipa în care Buisson și-a reocupat celula de la Santé, mi-am consacrat tot timpul interogării lui, căci refuză să vorbească cu altcineva decît cu mine și, ca să fiu sincer, mărturisesc că, încet, încet, am început să ne simpatizăm reciproc. Oricît ar părea de ciudat, aproape că ne-am împrietenit.

Am stabilit amîndoi, de comun acord, un orar de lucru special, de la care nu ne abatem. Dimineata, mă duc să-l iau de la Santé cu o mașină a Poliției. „Ce mai faci? Bine!” dăm mîna, apoi după ce-i pun cătușele, Emile urcă în mașină și, direcția strada Saussaies! Tot drumul nu discutăm mare lucru, doar obișnuitele formule despre vreme, echipa națională de fotbal sau cîteva aprecieri la adresa fetelor ce trec pe stradă. Ajunși la mine în birou, îl imobilizez pe Emile prinzîndu-i mîna stîngă de calorifer, și împing spre el un fotoliu capitonat pe care l-am rechiziționat special pentru el. Se așază. Cu dreapta, își toarnă un pahar de bordeaux din cel bun – în fiecare dimineată îi cumpăr o sticlă –, își scoate din buzunărașul de la piept ochelarii cu ramă groasă de baga și ia de pe masă Figaro-ul pregătit pentru el. E ora nouă. Pînă la douăsprezece și jumătate nu-l interoghez. Liniște mormîntală, niciunul nu scoate o vorbă. Face parte și asta din pactul nostru. Pe îndelete, umplîndu-și din cînd în cînd paharul cu vin, Emile trece în revistă ultimele știri. Un rînd nu-i scapă, citește absolut totul, mai ales informațiile politice.

Intrigat, l-am întrebat într-o zi de ce îl interesează atît de mult situația internațională. Mi-a răspuns, arcuind sprîncenele:

— Domnule Borniche, încerc să ghicesc dacă rușii și americanii n-or să se încaiere zilele astea.

— De ce, ți-e frică?

— Ce frică, nici pomeneală. Dimpotrivă. Unde-ar da Dumnezeu să-nceapă iar războiul: e singura mea scăpare. În 1940, dacă nu era învălmășeala aia la Troyes, pușcăria mă mânca. Dacă mai ține pacea, domnule Borniche, știu eu bine unde bateți, n-o să vă lăsați pînă nu mă vedeți scurtat cu un cap.

Către douăsprezece, Buisson ridică nasul din ziar și mă întreabă:

— Azi ce mîncăm, domnule Borniche?

— Stai să întreb.

Telefenez la postul de poliție de la parter, de unde mi se comunică meniul zilei, pe care-l prezint la rîndul meu lui Emile. Aprobă din cap. La ora unu, se răsuțește puțin în fotoliu. Pune ziarul deoparte, golește paharul, își pune ochelarii la loc în buzunar și-mi spune:

— Nu mergem să facem pipi, domnule Borniche?

Primesc propunerea. Îmi prind mîna în cătușele lui și pornim spre palier, spre closet. De acolo, coborîm la subsolul clădirii, unde Emile ia masa într-o celulă, în fața a doi paznici, care au rareori prilejul să aibă drept comesean un ucigaș. Între timp, eu dau fuga la Santa-Maria, unde înfulec o gustare rece.

Abia la ora două, intrăm în problemă. Buisson este adus și imobilizat din nou de calorifer; e vădit satisfăcut de prînzul mult mai rafinat decît cel de la Santé. Mă aplec asupra stivei de dosare, înaltă de un metru și jumătate, care conține toate procesele verbale privind cele treizeci și șase de crime și jafuri de care e acuzat.

— Despre care discutăm azi, domnule Borniche?

Așa încep, invariabil, interogatoriile mele. Și mărturisesc că decurg foarte bine, pe un ton prietenesc. Îi cunosc toate

isprăvile. Toți foștii lui prieteni, cu foarte rare excepții, au recunoscut. Îi citesc lui Emile mărturiile lor, iar el le ascultă calm, nu e nici uimit, nici indignat de această trădare în masă a complicilor săi. I-au pus lui Emile în cârcă totul – chiar și ce nu a făcut. Și întreaga Franță se alătură acestei avalanșe de acuzații. Toate puștoaicele violate, toate bicicletele furate, orice argintărie dispărută sau orice pungășie, toate sînt opera lui. Mă străduiesc să restabilesc adevărul, Emile mă ajută cît poate, iar seara semnează procesele verbale pe care le-am bătut la mașină, fără să le mai citească.

— Am încredere, domnule Borniche.

Mărturisește tot. Recunoaște tot. Totul, cu excepția crimelor.

Condamnat deja la muncă silnică pe viață, nu vrea să-și ia asupra-și nimic care l-ar duce la eșafod. Așa că, în ciuda probelor, a mărturiilor, în pofida evidenței, respinge deopotrivă uciderea sau rănirea casierilor ca și moartea lui Russac sau a lui Polledri. Iar cînd e confruntat cu foștii săi complici, le aruncă acestora priviri furioase și disprețuitoare.

O singură dată a redevenit crud și în ochi i s-a aprins o flacără atît de sălbatică, de înfricoșătoare, încît am fost fericit să-l știu încătușat. În ziua în care am discutat despre Mathieu Robillard. Mi-a spus atunci, cu o voce răgușită, clocotindă de ură:

— Ăstuia, dacă mi-ar pica în labă, i-aș tăia gîtul cu fierăstrăul și din cînd în cînd m-aș opri, uite așa, ca să-l aud mai bine cum horcăie!

TREI ANI AVEAU SĂ DUREZE ÎNTÎLNIRILE NOASTRE ZILNICE. Cînd a aflat că René Girier evadase din duba închisorii, i-am surprins o licărire nostalgică în privire. Cînd a aflat că l-am

arestat la Operă, un zîmbet ușor satisfăcut i-a luminat chipul. Îl țineam la curent cu toate arestările: datorită mie, toți borfașii cu care avusese cîndva de-a face sau pe care-i folosisese la un moment dat cădeau unul după altul. Într-o zi, i-am spus încîntat, nu fără un anumit orgoliu:

— După cum vezi, Emile, de cînd mă ocup de cazul tău, am ajuns la a treizeci și cincea arestare.

M-a privit cu o scînteiere ironică în privire. A tras o înghițitură de vin, a pus paharul pe masă și mi-a azvîrlit aproape provocator:

— Și totuși, unul v-a scăpat!

Am tresărit. M-am încruntat, puțin jignit, și m-am gîndit la început la Orsetti, apoi l-am întrebat, curios:

— Cine?

— Courgibet, domnule Borniche. Pe ăsta nu-l aveți încă și nici n-o să puneți prea curînd laba pe el.

— Courgibet? Păi asta-i poveste veche, nu mă mai interesează!

— Zău? Păcat.

— De ce, știi cumva unde e?

— Sigur. E-n America. Numai că America-i mare!

— O fi mare, dar colegii de la F.B.I. sînt bine organizați.

Fii sigur că o să-l găsească pe Courgibet al tău.

— Mira-m-aș. Acolo nu există niciun Emile Courgibet.

— Adică, ce vrei să spui, Emile?

— Zău, domnule Borniche, doar sînteți om deștept, chiar nu pricepeți?

— Vrei să zici, poate, că și-a schimbat numele?

— Chiar așa. În America, Courgibet se numește Fernand Chîtelain și e tîmplar!

Rămîn cîteva clipe tăcut, privindu-l țintă pe Buisson: stă nemișcat în fotoliu, mîna stîngă îi spînzură din veriga

cătușelor, pe buze îi flutură un zîmbet satisfăcut, care mă scoate din sărite. Și gîndindu-mă la faimoasa lege a tăcerii, sacrosanctă, pare-se, pentru cei din breasla sa, îmi spun că, în toată această „afacere Buisson”, foarte puțini au respectat-o. I-aș putea număra pe degetele de la o singură mîină pe cei care, în ciuda amenințării cu pedepse grele, au refuzat să vorbească, să trădeze. Doar Caillaud, Nus, Cocoșatul și Labori. Am crezut că și Buisson. Dar iată că pe Emile trebuie să-l tai de pe lista și așa scurtă. Iată că și el se poartă ca un „turnător”, ca unul din tagma pe care chiar el o disprețuia atît.

— De ce mi-l vinzi pe Courgibet?

— Dacă și eu și alți prieteni înfundăm pușcăria, de ce să n-o înfunde și el?

— Mă dezamăgești, Emile.

48

12 FEBRUARIE 1952. UN VÎNT ÎNGHEȚAT S-A ABĂTUT ASUPRA portului Le Havre. Aștept împreună cu Leclerc – inspectorul ce-i urmasa lui Hours, transferat la Marsilia – sosirea vaporului America. La bordul lui, în cabina 324, se află Emile Courgibet, pe care mi-l trimit colegii de la F.B.I. Îndată ce am luat legătura cu ei, după denunțul lui Buisson, au și început cercetările și nu le-a trebuit mult timp ca să-l găsească. Se căsătorise de patru ani cu o frumoasă californiană și deschisese la New York un magazin specializat în confecționarea de mobile stil Louis XV. Uneori, primea comenzi chiar pentru Casa Albă. Urma să obțină peste două luni cetățenia americană. În raportul lor, colegii mei americani notaseră despre Courgibet-Châtelain că se

remarcase printr-o purtare exemplară. Dacă nu l-ar fi trădat Buisson, și-ar fi putut uita trecutul.

America acostează chiar în acest moment. Se instalează pasarela. Urc împreună cu Leclerc la bord, unde ne așteaptă comisarul vasului. Strecurîndu-ne în urma unui steward, pătrundem în pîntecul navei și coborîm pe mai multe coridoare pînă la cabina 324. Bat la ușă. O deschid. Intru. Leclerc, după mine. Un bărbat înalt și distins ne măsoară uimit cu privirea.

— Courgibet, la drum! îi spun eu arătîndu-i insigna de polițist.

Tipul se face roșu ca racul la față, se enervează, bîguie cu un pronunțat accent american cuvinte aproape ininteligibile, apoi îmi întinde pașaportul său diplomatic.

— Grozav jucat, îi spun eu ironic; imitație perfectă, dar nu ține.

Îl apuc de braț și mă pregătesc să-l scot afară pe culoar, cînd, alb ca varul, cu sufletul la gură, năvălește un ofițer de bord.

— Dați-i drumul, îmi strigă el, e ambasadorul Norvegiei. E o greșeală. Persoana pe care o căutați a fost mutată în altă cabină, la nr. 284.

E rîndul meu să roșesc. Cer scuze, împreună cu Leclerc, apoi, fără să mai pierdem o secundă, alergăm spre cabina lui Courgibet.

De astă dată, intrăm fără să mai batem la ușă. Emile Courgibet ne așteaptă în picioare, palid, zdrobit. Cu un surîs trist ne arată hubloul din spatele lui:

— Dacă eram cu douăzeci de ani mai tînăr, aș fi încercat să o șterg pe aici. Dar am cincizeci și cinci și, acum, chiar că s-a sfîrșit totul.

Emile Courgibet e scund și are o voce destul de plăcută. După ținuta distinsă, după cum își ține pălăria-n mîină și după

vorba așezată, l-ai crede mai curînd un negustor înstărit decît un borfaș hăituit de poliție.

În trenul care ne poartă spre Paris, Leclerc și cu mine sîntem aproape impresionați de omul acesta amabil și politicos. Iar cînd, la un moment dat zărim cîteva lacrimi alunecîndu-i pe obraz, ni se face chiar milă!

A DOUA ZI, DE DIMINEAȚĂ, COURGIBET SE AFLĂ LA MINE ÎN birou, ca să-i iau depoziția. E palid. Nu încape îndoială că prima sa noapte de detenție l-a zdruncinat profund.

Așezat în fața lui, vîr un formular de proces-verbal în mașina de scris și îi ofer o cafea, dar schițează un gest de refuz. Nu l-am imobilizat de calorifer.

— Ei, zic eu, să isprăvim cît mai repede, de acord?

— Cum doriți, domnule inspector.

Să începem cu începutul: la 18 noiembrie 1918, Tribunalul Senei v-a condamnat la opt ani închisoare la Cayenne pentru uciderea femeii pe care o iubeați. Crimă pasională, așa e?

— Da, în 1919, într-o seară, am fost pus în lanțuri împreună cu alții și îmbarcați cu destinația Saint-Laurent-du-Maroni. Așa m-am trezit în lagărul Colbert, printre oameni cu care nu aveam nimic comun, nicio afinitate.

Courgibet îmi istorisește atunci o poveste patetică pe care o altă pană, înfrumusețînd-o, avea să și-o atribuie douăzeci de ani mai târziu. Pana unui borfaș ce se căise.

— Trebuia totuși să mă port uneori ca ei, să devin brutal, violent, dacă nu voiam să fiu sugrumat noaptea sau să ajung „drăguța” vreunui deținut.

— Și atunci, ai evadat?

— În seara zilei de 20 septembrie 1922. Într-o duminică. Împreună cu alți doi deținuți, am pretextat că mergem să spălăm rufe, și am intrat în junglă; am tot mers pînă am ajuns

la malul fluviului Maroni. De la celălalt mal începea Guyana olandeză: trebuia să ajungem dincolo. Am trecut fluviul înot, și m-am întrebat de multe ori după aceea cum de nu ne-au înghițit vârtejurile de apă. În sfârșit, am ajuns în Guyana olandeză. Împreună cu tovarășii mei, am mers trei zile la rînd, hrănindu-ne cu rădăcini, chinuiți de febră, cu hainele numai zdrențe. A fost doar începutul suferințelor noastre, dar eram gata să îndur orice, numai să scap de ocnă.

Fără să vrem, am ajuns la o mină de bauxită. Se mai aflau acolo încă nouă evadați, pe care cei doi tovarăși ai mei îi cunoșteau, și care ne-au ajutat să ne angajăm în mină. Deși eram prost plătiți, și nu întîmplător, făceam economii la sînge. Aveam un sigur gînd: să cumpărăm o ambarcațiune cu care să navigăm de-a lungul Guyanei britanice și să acostăm în Venezuela, unde nu exista legea extrădării. Tovarășii mei erau de acord.

Am cumpărat de la un negru, pe un preț de nimic, un vas pescăresc, burduhănos, greoi dar trainic. I-am făcut pînze din saci de iută, am vîrît în el cîte merinde a-ncăput, două butoaie cu apă și am ridicat ancora. Cum mă pricepeam puțin la navigație, tovarășii mei mi-au încredințat mie cîrma.

Furtuna s-a iscat a opta sau o noua zi. Cerul devenise plumburiu, vîntul pornise să bată din ce în ce mai puternic. Am coborît o parte din vele, lăsînd doar atîtea cît să putem înainta. Vreme de două zile ne-am luptat cu furtuna. Dar pînza a fost smulsă, catargul s-a prăbușit și ne-am trezit pradă valurilor.

În zori, ne-am scufundat. Catastrofa s-a produs în cîteva secunde. Un val înalt cît casa ne-a ridicat ca mîna unui uriaș, ca să ne zvîrle apoi în aer. M-am trezit în mare. Vîntul acoperea strigătele noastre de ajutor. Nici nu știu cînd s-a petrecut totul. În afară de mine, și de încă alți doi, tovarășii

mei s-au înecat unul după altul. Am înotat ore în șir și doar dorința aceea aprigă, înverșunată, de a trăi, ne-a dat puteri.

Deodată, am văzut în jurul meu niște pîntece albe și niște boturi negre: rechinii. Am urlat înspăimîntat, deși știam că e-n zadar. Chiar în clipa aceea am simțit o durere cumplită în brațul stîng. Mă atacase un rechin și am fost convins că totul s-a sfîrșit; am leșinat...

M-am trezit pe o plajă. Aplecate deasupra mea, fețele unor indieni: pescarii care mă salvaseră. Erau goi din cap pînă-n picioare, doar cu un mic cache-sexe. Toți foarte tineri. Îmi zîmbeau. M-au transportat în satul lor, un pîlc de vreo zece colibe din paie. Mă aflu pe o insulă de pe care puteam zări semnalele unui far aflat pe malul venezuelan.

O tînără indiană de cincisprezece ani m-a îngrijit cu un devotament de-a dreptul emoționant. Tot ea m-a învățat și limba tribului ei. Iar șeful acelui mic trib mi-a dat încuviințarea s-o iau de nevastă. Am trăit șase ani printre ei, învățînd să confecționez scaune, mese, învățînd să pescuiesc și să vînez sau să găsesc perle pe fundul apei. Pe soția mea o chema Lila. Mi-a dăruit doi copii. Dar într-o bună zi, plin de tristețe, mi-am luat rămas bun de la Lila, care plîngea, de la bătrînul șef și de la toți ceilalți.

— De ce?

— Dorul de Paris, inspectore! Visul tuturor ocnașilor: fuga, întoarcerea-n țară. Am pornit spre Caracas într-o pirogă dăruită de șef. Cînd să ne despărțim, acesta mi-a spus: „Știam că într-o zi tot ai să pleci”. Abia după o lună am ajuns la Caracas, epuizat.

Am început să lucrez. I-am scris unuia din frații mei mai mari, stabilit la Buenos Aires, să-mi trimită ceva bani și, mai ales, niște acte false. Știam că toate vapoarele ce plecau din Caracas spre Buenos Aires făceau escală în Guyana franceză.

Pentru mine, riscul era prea mare. N-aveam niciun chef să mă trezesc iar la Saint-Laurent-du-Maroni.

Așa m-am hotărît să plec spre Argentina prin Peru, traversînd Pacificul. A trebuit să străbat Cordiliera Anzilor. Abia în 1933 mi-am revăzut fratele: călătoria durase cinci ani! Dac-aș fi rămas cuminte la ocnă, eram de mult un om liber și aș fi avut altă soartă.

— De ce n-ați rămas în Argentina?

— V-am spus doar, dorul de Paris. Tot datorită fratelui meu m-am putut întoarce, cu destinația Spania. Atunci a izbucnit și războiul civil. Mă aflam la Barcelona, într-o seară, într-un bar, am auzit lîngă mine doi bărbați vorbind franțuzește. Trecuseră atîția ani de cînd nu mai auzisem limba țării mele. Am făcut cunoștință: erau frații Buisson.

— Și ați plecat cu ei în China. Iar după aceea ați dat, împreună cu Emile, lovitura din Troyes.

— Exact. Cu o precizare totuși: la Troyes, n-am folosit nicio armă. N-am amenințat pe nimeni. Am avut întotdeauna oroare de crimă. Cînd mi-am dat seama că Emile Buisson e un ucigaș, am rupt-o cu el.

— Știu, asta se petrecea chiar înainte de război. De aceea ați și plecat în Statele Unite.

— Da, speram să-mi refac viața. În mod cinstit. Credeam chiar că am reușit...

Courgibet amuțește. E din nou copleșit de amărăciune, pe obraz îi alunecă o lacrimă.

Eleganța hainelor și a gesturilor demonstrează deopotrivă și averea și poziția sa personală. A vrut să-și uite trecutul, a izbutit să urce treptele ierarhiei sociale americane și iată-l din nou, cînd îl mai despărteau doar cîteva luni pînă la prescriere, zvîrlit cu brutalitate în cloacă din pricina lui Buisson.

— O să vă surprindă ce vă voi spune acum, domnule Courgibet.

Înălță capul, își umezește buzele, dar își înăbușă pe dată tulburarea.

— Ce vreți să spuneți?

— La proces, voi pleda în favoarea dumneavoastră.

49

ORICE ÎNCEPUT ARE UN SFÎRȘIT. ÎNTR-O FRUMOASĂ duminică de septembrie, hoinăresc braț la braț cu Marlyse pe bulevardul Rochechouart.

— Hai să mergem pînă la Barbes și pe urmă să ne întoarcem pe trotuarul celălalt, propune Marlyse.

Știu eu prea bine ce-nseamnă asta: Marlyse moare să caște gura la vitrine, eu niciun pic. O iau pe un ton mioros:

— Am treabă, scumpo, trebuie să lipesc faianța la chiuvetă. Hai, zău, să ne întoarcem.

Pînă la urmă tot eu cedez. Chiar în clipa în care ajungem la scara ce coboară spre metrou, un bărbat scund, brun, cu pielea smeadă, pleacă din stație, îndreptîndu-se cu un mers sacadat către bulevardul Barbes. Și statura, și părul, și această figură îmi sînt prea bine cunoscute. Din două salturi sînt lîngă Orsetti.

— A, Jeannot! Ce surpriză!

Orsetti a-nlemnit. O clipă, surprind în ochii lui negri disperarea.

— Domnul Borniche!

— Chiar eu! Ce cauți pe-aici, Jeannot?

Marlyse a chemat un taxi și ne deschide portiera.

— Pe curînd, iubitele.

În timp ce-și continuă singură plimbarea, taxiul pornește spre strada Saussaies. O percheziție rapidă, un telefon lui

Victor pentru a-l anunța să-i aducă nepotului niște schimburi și ceva de-ale gurii, un mandat de încarcerare și iată-l pe Jeannot după gratii, fără să fi pronunțat nici zece cuvinte de cînd ne-am întîlnit. Sînt convins că nu va mărturisi nimic despre nimeni. Îi las judecătorului sarcina să-l interogheze și să-l confrunte cu acuzatorii săi. Eu mi-am făcut datoria.

EI BINE, LOVITURA DIN CHAMPIGNY VA FI ELUCIDATĂ ÎN ciuda tăgăduielilor lui Buisson, în ciuda minciunilor lui Loubier, în ciuda lipsei de memorie a lui Labori, în ciuda reticențelor lui Grosjean. Bolec a fost primul care și-a dezlegat limba. Pentru că, așa cum dorea, l-am ajutat să-și vadă din cînd în cînd soția, mi-a păstrat o recunoștință pur și simplu emoționantă. Nici Joyeux n-a rezistat. În schimbul eliberării iubitei lui, a admis să-și trădeze complicitii. L-a acuzat în termeni categorici pe Buisson pentru a-i fi ucis pe Polledri, pe bijutierul Baudet și pe funcționarii băncii din Champigny. Dar Buisson, lovindu-se furios peste coapse, susținea sus și tare că e nevinovat:

— Curată nebunie, domnule Borniche! Doar știți prea bine că din arma mea n-a ieșit niciun cartuș.

Într-adevăr: Coltul pe care l-am găsit în camera lui e intact. Așa sună rezultatul expertizei judiciare. În schimb, cu acela descoperit asupra lui Vérando, cînd l-am arestat într-o tutungerie de pe strada Richelieu, au fost trase gloanțele găsite în pasajul Landrieu din Paris, pe bulevardul Jean-Jaurès din Boulogne și pe strada Jean-Jaurès din Champigny. Și în acest caz, expertiza a fost categorică. Or, Vérando a luat parte la asasinarea lui Polledri și la lovitura de la Boulogne, dar nu și la aceea din Champigny. Fapt confirmat de Joyeux și Bolec; în plus, Vérando n-a fost recunoscut de victime, care, însă, l-au desemnat imediat în Buisson pe bărbatul cu Coltul. Două

ipoteze: ori Vérando i-a împrumutat arma sa lui Buisson, ori armele au fost schimbate în mod cu totul inexplicabil.

— Nu, răcnește Buisson, nu m-am despărțit nicio clipă de Coltul pe care l-ați găsit la mine-n cameră. Vérando nu mi l-a împrumutat niciodată pe al lui. N-am fost la Champigny. Ucigașul e Vérando, tot el i-a făcut felul și lui Polledri, el l-a curățat și pe bijutier.

Din fericire, metresa lui Joyeux îmi dezleagă cât se poate de simplu misterul:

— De câte ori Buisson și Vérando veneau la prietenul meu, își scoteau armele și le ascundeau în ultimul sertar al scrinului.

Dar dacă după lovitura de la Champigny, au încurcat din greșeală armele?

Cînd îi împărtășesc această presupunere lui Buisson, începe să rîdă nervos, dar îmi dau seama, după fulgerarea din privire, că nu e deloc vorba de o încurcătură. Fără să bănuiască nimic, Vérando plecase de la Joyeux cu arma compromițătoare.

Chiar cînd Tribunalul din Sena îl condamnă la pedeapsa capitală. Buisson continuă să tăgăduiască cu înverșunare că ar fi implicat în crimele de care e acuzat.

Se întoarce spre foștii săi prieteni, amenințîndu-i cu degetul:

— Ticăloșilor! apucă el să le mai strige, înainte de-a fi luat. O să vă mușcați mîinile. Ați trimis la moarte un nevinovat.

A PICAT ȘI FRANÇOIS MARCANTONI. COMISARUL DENIS bănuie că barul onorabilului negustor e de fapt un paravan pentru afaceri care n-au nicio legătură cu limonada. Deși pretinde că e nevinovat, François e vîrît în celula 205, sub pază severă.

În noaptea asta de 27 spre 28 februarie 1956, Marcantoni nu-și găsește somnul. A început al doilea pachet de țigări. Noaptea e lungă și rece.

Deodată ciulește urechea: i s-a părut că aude zgomot de pași strecurându-se spre celula condamnaților la moarte, aceea în care a fost băgat Buisson, după ultima sa înfățișare la proces. Ba parcă răzbat și niște șoapte înăbușite și foșnet de haine.

Își ține respirația. Cu coada lingurii, ascuțită de cimentul pardoselii, izbutește să ridice vizorul de la ușa celulei sale. Recunoaște chipul prelung și smead al compatriotului său, avocatul Charles Carboni, apărătorul lui Buisson, pe care au venit să-l ridice: Buisson ia acum drumul ghilotinei.

Marcantoni nu-l văzuse decît o dată, la Calanques, în tovărășia lui Orsetti; avea să-l muștruluiască, apoi, pe Jeannot, cînd s-au întîlnit la plimbare, pentru asemenea inconștiență. L-a revăzut pe Buisson doar în timpul unui transfer la Palat, pe cînd se aflau în aceeași dubă. Nu-l cunoștea. Dar moartea apropiată a acestui om îl impresionează profund.

Prin vizor, Marcantoni îl zărește pe Buisson, deja desprins de cele pămîntești, surprinzător de calm, însoțit de un grup de bărbați cu fețe livide. Îl vede dispărînd spre grefă, unde i se va descheia cămașa la gît, se vor îndeplini toate formalitățile, ca pentru o eliberare, i se va oferi paharul cu rom și țigara.

François Marcantoni lasă vizorul în jos și se așază pe pat, cu bărbia-n pumni.

Ora 6 și 5. Emile Buisson dă mîna cu avocatul său. Cu un aer senin, de parcă ar pleca să dea o nouă lovitură, se-ntoarce spre călău:

— Sînt gata, domnule. Dă-i drumul. Societatea o să-ți fie recunoscătoare.

Scîndura se apleacă, cuțitul retează, cufărul de răchită se închide deasupra unui trup decapitat.

Cu alte cuvinte, Domnul Emile a plătit.

CAM LA ACEEAȘI ORĂ, LA CÎTEVA SUTE DE METRI DISTANȚĂ, într-unul din saloanele spitalului Pitié, un bărbat plînge.

Se stinge încet Annick, soția lui Mathieu Robillard, aceea de dragul căreia devenise informator, aceea pentru care acceptase să fie răsplătit ca un trădător ca s-o poată îngriji mai bine.

Medicina s-a dovedit neputincioasă. De trei săptămîni, Annick se află la Pitié, încercînd să-i zîmbească lui Mathieu, care nu se dezlipește de patul ei.

Ora șase și zece. Mathieu Robillard închide pentru totdeauna ochii soției sale.

E PENTRU A NU ȘTIU CÎTA OARĂ CÎND FAC NOAPTE ALBĂ DIN pricina cazului Buisson. După ziua asta atît de istovitoare, abia așteptam să mă odihnesc. Tocmai mă spălăm, cînd a sunat telefonul.

— Dacă-i Șeful, nu-s aici, îi șoptesc eu Marlysei, care s-a și culcat.

Marlyse a întins brațul gol spre aparat, apoi îmi întinde receptorul, acoperindu-l cu palma.

— E domnul avocat Carboni. Ce vrea de la tine?

Dintr-odată, am priceput. În fața Tribunalului, la procesul Buisson, am discutat în contradictoriu cu Carboni, mai ales cînd mărturia mea, deși obiectivă, fusese criticată de apărare. Iau receptorul:

— S-a hotărît pentru mîine, îmi spune avocatul. Adineaori m-au anunțat și pe mine. Vreți să-i transmiteți ceva?

O clipă, cuvintele mi se opresc în gât. Apoi, în liniștea mormîntală a camerei, unde nu se aude decît respirația regulată a Marlysei, îi șoptesc:

— Spuneți-i adio din partea mea, domnule avocat. Vă sun mîine.

Pun încet receptorul în furcă și o privesc pe Marlyse, care mă țintuiește cu privirea.

— Ia zi!

— Ce să zic, Marlyse, Domnul Emile era într-adevăr o canalie, dar uite, îți spun sincer, cît se poate de sincer, că nu mă mai simt deloc făcut pentru meseria asta!

ANEXA

CE AU AJUNS

Emile BUISSON. Îngropat în cimitirul Thiais, sectorul condamnaților la moarte.

Jean-Baptiste BUISSON, poreclit Nus. N-a putut îndura insultele proferate la adresa fratelui său de către un alt coleg de breaslă, Michel Cardeur, pe care l-a lichidat cu două împușcături de Colt, la 24 decembrie 1952. Arestat la Juan-les-Pins, la 3 aprilie 1953, de Roger Borniche. Condamnat la muncă silnică pe viață. Bătrîn, bolnav, își așteaptă sfârșitul la închisoarea Clairvaux.

Henri BOLEC. Traumatizat de pedeapsa grea și de perspectiva de-a trăi despărțit de soția sa, s-a sinucis la 3 august 1957, la spitalul închisorii Fresnes.

Antoine BERGEOT. Își plimbă nostalgia și cele o sută treizeci de kilograme între Boulogne-Billancourt, strada Lappe, și strada Gît-le-Coeur. Regretă timpurile în care „bărbații erau bărbați”.

Paul BRUTUS, poreclit Cocoșatul. A beneficiat de bunăvoința judecătorilor. A sfârșit la Paris în cea mai neagră mizerie, la 13 octombrie 1982.

Francis CAILLAUD. Condamnat la moarte. După

comutarea și apoi reducerea pedepsei la douăzeci de ani muncă silnică, a beneficiat de o eliberare condiționată. S-a întors în Bretania sa natală, unde lucrează ca fierar într-un orașel agricol.

Emile COURGIBET. Condamnat de Tribunalul din Troyes, la 24 aprilie 1953, la cinci ani închisoare și zece ani interdicție de a locui la Paris, la intervenția lui Roger Borniche pe lângă cabinetul ministrului de justiție, François Mitterand, obține suspendarea pedepsei. La 31 mai 1954 se întoarce în America, la soția sa, unde reîncepe o viață cinstită.

Roger DEKKER. Condamnat la douăzeci de ani muncă silnică. Evadează din închisoarea Fontevrault, la 15 iunie 1955, după ce reușise să fure o uniformă de paznic și o pușcă. E descoperit peste câteva zile, ascuns într-o pădure. Împușcat de jandarmi.

Suzanne FOURREAU. Măcinată de tristețe și boală, i-a supraviețuit doar câțiva ani fostului ei iubit, Roger Dekker. Vecinii din strada Bichat 57 și-o amintesc ca pe o femeie foarte cumsecade.

René GIRIER, poreclit René Baston. Evadările sale spectaculoase au făcut din el o vedetă. După punerea în libertate a rupt definitiv cu fosta sa îndeletnicire. Conduce în provincie un atelier de șlefuit metalul. Calitățile profesionale și puterea lui de muncă îi uimesc deopotrivă pe magistrați și pe polițiști. Clienții săi nu-i cunosc adevăratul nume.

Pierre LABORI. Decedat la Paris, la 18 noiembrie 1964, puțin după eliberarea din închisoare.

Simon LOUBIER. Condamnat la muncă silnică pe viață, a fost deținut în mai multe închisori. Urmează să fie eliberat.

François MARCANTONI. Continuă să fie în obiectivul cronicii judiciare. Cel mai bătrîn inculpat din Franța.

Jean ORSETTI. Scîrbit de furia ucigătoare a foștilor săi prieteni, Abel Danos și Emile Buisson, a preferat să se

întoarce în Corsica. Ține un hotel cu restaurant în regiunea Bonifacio.

Mathieu ROBILLARD, poreclit Nantezul. După moartea soției sale, a părăsit, în 1956, regiunea pariziană, și a plecat la Dunkerque. S-a angajat ca docher. S-a îmbarcat în 1962 pe un cargou, cu destinația Oceania. N-a mai dat niciun semn de viață.

Jacques VÉRANDO, poreclit „omul din Nisa”. A obținut eliberarea condiționată și s-a retras pe Coasta de Azur. Pare să fi început o viață normală.

SFÎRȘIT

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2024

